

DİZ ÇÖKMEYENLER

(Cizre Destanı)

Birinci Cilt

İRFAN GÜLER

Şehit Şilan Bakî Edebiyat Okulu Yayınları

DİZ ÇÖKMEYENLER
(Cizre Destanı)
Birinci Cilt

İRFAN GÜLER

Basım Yeri: Azadi Matbaası
Basım Tarihi: 2021

Şehit Şilan Bakî Edebiyat Okulu Yayınları

Bu satırları okuyan, Cizre destanını, o mahşeri direnişin sesini, ismini duyan insanlar!

Bu kitap; düşmanın önünde diz çökmektense gökyüzünün üstlerine düşmesini yeğleyen, ülkelerine sadık 'Üç Yüz Ölümsüz' kadın ve erkek kahramanın; özgürlük, bağımsızlık ve adalet uğruna, baş uçlarına bir taş dikilmeden, Cizre'nin arzında yatan bedenlerinin, göklerinde dolaşan ruhlarının aziz hatırasına yazılmıştır...

BİRİNCİ BÖLÜM

Baharın yaza evrileceği o güzel günlerde açık, gri bir akşam çökmüştü Cûdî'nin eteğine sarınmış olan Cizre'nin üzerine.

Parlak ışıklarıyla yıldızlar, Botan göklerini muhteşem bir güzellikle süslüyordu. Uzakta belli belirsiz bir siluet gibi ufuk çizgisiyle bütünleşen heybetli Cûdî Dağı, gece karanlığına karışıp gözden yitmişti.

Bir anda esen serin dağ rüzgârı yüzünü yalayıp bedenini ürperttiğinde de yıldızlara bakmayı sürdürdü. Bir yıldız kaydı o anda. Öylesine hızlı kayıyordu ki yıldız, sanki üzerine üzerine geliyordu. Yıldızı tutacakmış duygusuyla avucunu açıp elini yıldızın kaydığı yöne doğru uzattı. Giderek sönükeleşen yıldız karanlığa karışıp kayboldu. Sanki yıldızı yakalamış ve avucundan kayıp gitmiş duygusunu iliklerine dek hissetti. Anlam veremediği, tanımını yapamadığı bir hüznle sarsıldı.

"Yine daldın Heval Asya" dedi Zozan sitem yüklü bir sesle:

"Buraya az da olsa son günlerde yoğun geçen çalışmaların stresini atmak için geldik. Cizre'nin bu harika güzelliğinden gözümü alamıyorum. Baktıkça yaşadığım bütün yorgunluğu ve stresi alıp götürüyor. Sen ise, dalıp dalıp gidiyorsun. Hayırdır, seni rahatsız eden bizim bilmediğimiz bir şey mi var?"

“Yok,” dedi Asya, Zozan’ın sesiyle daldığı düşüncelerden sıyrılıp yanında oturan arkadaşlarını rahatlatmaya çalışarak.

“Bu güzel bahar gecesinde Botan göğünü süsleyen yıldızlara bakıp dalmıştım. Kayan bir yıldız görünce hüzlendim. Hani derler ya; ‘Kayan her yıldız, ölen bir insanı haber verirmiş!’ Ama her insan yıldız değil ki! Bizde faşist sömürgecilik, dünyada ise kapitalist modernite insanı öylesine küçeltirdi ki, bırak yıldızlaşmayı, insani özelliklerini bile koruyamaz duruma getirdi. Sadece çok zorlu mücadelelerle özgürleşmeyi başaranlar, yıldızlaşabiliyor. O mücadeleyi yürütenler de bizleriz. Bu nedenle kayan yıldız gördüğümde, bir mevzide veya dağ başında şehit düşen bir arkadaş olduğu hissine kapılıyor ve acı yüklü bir hüzn yaşıyorum. Şimdi de yaşadığım aynı duyguydu.”

“Şu an bu duyguyu yaşadığına inanıyorum,” dedi Arjîn sözünü keserek. “Ama benim dikkatimi çeken bu duyguyu son günlerde sık sık yaşıyor olmandır. Bunu nasıl izah edersin?”

Botan bölgesi, Verimli Hilal’in tam da ortasında yerini almıştı. Bir yanını Serhat’a sınır Botan nehrine, bir yanını Behdînan’a sınır Xabûr suyuna dayarken, bu iki nehri birleştiren Dicle Nehriyle üç yanı çevrelenmiş yarımada gibiydi. Onlarca akarsu ve yüksek dağlarla doğası adeta nakşedilmişti. Cennetsi bir yaşam için gerekli her türlü coğrafik ve biyolojik gereklilik fazlasıyla mevcuttu. Doğu’da Zagros Dağlarına komşuyken Batı’da Dicle’yi aşip Serêkanî’ye kadar uzanırdı. Kuzey’de Çirav ve Herekol Dağları, kendisini koruyan çatı işlevi görürdü. Kuzey doğusunda Kato Dağları ve Faraşîn Yaylarına sırtını dayardı. Güneyde Qamişlo’nun düzlükleriyle Behdînan’ın kuzeyindeki dağ yamaçlarına yaslanırdı. Dağlar, nehirler ve ovalarla Verimli Hilal’in orta yerinde duran Botan Denizinin en güzel adası ise Cizre, namı diğer Cizîra Botan’dı.

Cizîra Botan sadece coğrafik bir yayılma olmayıp, geniş anlamda kültürel bir etkilemeyi de ifade ederdi. Çünkü kültür; birikim, üretim ve çeşitlenme demektir. Bunu fazlasıyla

başaran Kürdistan'ın kadim şehirlerinden biri de mevcut özellikleriyle Cizîra Botan'dı. Kurulduğu mekândan çok öte bir anlamı bağrında taşırdı. Cizîra Botan hem coğrafik, hem kültürel, hem de siyasi bir kavramlaştırmaydı. Özgün bir toplumsallığı ifade ederken, Botan'ın bütün kültürel değerlerinin biriktiği merkezi bir kültür adası olma özelliğini taşırdı.

Cizre'yi çevreleyen tepelerden biri de, çevre yolu tarafına düşerdi. Bu tepeye gece çıkıldığında, avuçlarının içine deymiş gibi Cizre'ye bakılırdı. Bunu bildiklerinden, üçü haberleşerek gün batımında tepeye çıkmayı kararlaştırmışlardı. Tepeye vardıklarında yan yana oturmuş, sessizce, siyah bir örtü gibi çöken gece karanlığındaki Cizre'nin güzelliğini seyre dalmışlardı. Şehrin her bir sokağı, her bir evi, her bir köşesi, yanan çeşit çeşit lambaların ışığıyla aydınlanmıştı. Işıklarla yoğrulmuş ve ışık topuna dönüşmüş bir ada görüntüsü veriyordu Cizre.

"Doğru!" dedi, suçüstü yakalanmış çocuk mahcubiyetiyle. "Son günlerde sık sık daldığım doğru. Ama bu, sizden farklı bir şey bildiğimden dolayı değil. 5 Nisan'dan beri Önderlikle görüşmeler kesildi. Önderliğin olağanüstü çabası ve emeğiyle oluşturulan masa Erdoğan'ın bir tekmesiyle devrildi. Son iki görüşmede Önderliğin; 'Heyet olarak bir daha buraya gelemeyebilirsiniz, sizi getirmeyebilirler. Eğer böyle olursa, bilmelisiniz ki, bu bir savaş sürecinin habercisi olacaktır ve bu savaş öncekiler gibi de olmayacaktır' türünden uyarıları oldu. Bu uyarıların giderek yaşam bulacağı korkusunu kafamdan atamıyorum. Gece rüyalarım geliyor desem, abartmış olmam."

"Aynı korku ve kaygıları ben de yaşıyorum doğrusu. 2013 Newrozu'nda milyonların huzurunda Önderlik, 'Müzakere ve Çözüm' adıyla yeni bir süreç başlatmak istedi. Manifesto niteliğindeki bildirisi okununca, Amed Newrozundaki milyonların sevinci, dalga dalga bütün Kürdistan ve Türkiye'ye yayıldı. Bu defa akan kan duracak, bu defa analar ağlamayacak, bu defa barış gelecek, bu defa demokratik çözüm gelişecek umudu ve inancı, her toplumsal ke-

simi sarıp sarmaladı. Hele 28 Şubatta devlet ve HDP heyeti tarafından Dolmabahçe Sarayında okunan mutabakat metninden sonra halkın umut ve beklentisi adeta tavan yaptı. Üzerinden iki üç ay geçmeden, birden bire karanlığa yuvarlanan bir Türkiye gerçeğiyle karşılaşılıyor” dedi, Arjîn araya girerek.

Duraksayıp bakışlarını, gece karanlığına karışan Cûdî Dağına çevirdi. Uzaktan çakalların uluyan tiz sesi dalga dalga yayılıyordu. Yakınlarda olduğu sanılan köpeklerin havlaması, çakalların uluyan seslerine karışıyordu.

“Bence en önemlisi de ‘bu savaş öncekiler gibi olmayacaktır!’ şeklindeki tespittir” dedi Asya, kafasını meşgul eden soruların cevabını bulacağı umuduyla.

İşğa kesmiş Cizre’ye dönük olan bakışlarını, karanlıkta belli belirsiz seçilen arkadaşlarının yüzüne çevirdi. “Özgürlük mücadelemiz neredeyse kırk yılı aşıyor. Özel savaş rejiminin uygulamadığı politika ve taktik kalmadı. Sadece kendisinin değil, NATO ve AB’nin yığınca teknik ve olanaklarını da sınırsızca, pervasızca kullandı. Kullanmadığı ne kaldı? Daha ötesi ne olabilir? Öncekiler gibi olmayacak dediği yeniden başlayacak olan bu savaş, nasıl bir savaş olacaktır peki?”

Asya konuşmasını bitirmeden yakınlardaki çalıların arasında bir gece kuşunun kesik kesik öttüğü duyuldu. Kulaklarını gece kuşunun sesine verip durdu. Kuşun cığlığı, yavaş yavaş sessizliğe bürünecek olan geceyi yırtıvermişti. Bir ara korkmuş gibi gece kuşunun sesi kesilir gibi oldu, ama kısa bir sessizliğin ardından yeniden başladı ötmeye, hem de Asya’nın sesini bastırmak istercesine daha yüksek bir sesle.

Sessizce arkadaşlarını ve gece kuşunun sesini dinleyen Zozan, Cizre’ye dönük bakışlarını Arjîn ve Asya’ya çevirdi. Taşdığı ağır sorumluluktan dolayı aynı soruları o da kendisine soruyor, aynı kaygıları fazlasıyla yaşıyordu. Kendisi de benzer sorularla tartışmaya katılsa, tartışmanın soru yumağına dönüşeceğini biliyordu. Herkesin kafasını meşgul eden yığınca sorular olsa da, sürecin nereye evirileceği

konusundaki belirsizlikler sürüyordu. Belirsizliklerin giderilmesi ve soruların cevap bulması için zamana ihtiyaç olduğuna inanıyordu.

“Biliyor musunuz?” dedi, bakışlarını arkadaşlarından ayırmayarak: “Bertolt Brecht ‘Karanlık zamanlarda şarkı da söylenecek mi?’ diye sormuştu kendisine, yıllar önce. Sonra, yine kendisi yanıtlamıştı sorusunu. ‘Elbette şarkı da söylenecek / Karanlık zamanları anlatan’ demişti, bir şiir dizesinde. 2013 Newrozu ile ışıklı zamanların kapısını aralamıştık. Ancak savaşın rantıyla beslenen güçler bunu fazla hazmedemediler. Eski karanlık zamanlara sürüklemek istiyorlar bizi. Unutmayın ki, en karanlık zamanlarda bile, ışıklı zamanların şarkısını söyledik, şiirini yazdık, ışıklı günlerin geleceğine dair umudumuzu ilmik ilmik ördük. Büyük acılar pahasına da olsa, bunu, çoraklaştırılan yüreklerimizde yeniden yeşertmeyi başardık. Artık hiçbir güç ne umudumuzu öldürebilir ne de özgürlüğü yeşerten yüreklerimizi bir daha çoraklaştırabilir.”

Duraksayıp bakışlarını tekrar Cizre’ye çevirdi. Cizre öylesine güzel, öylesine ihtişamlı göründü ki gözlerine... Onun gibi Asya’nın da bakışları adeta Cizre’nin güzelliğine kilitlenmişti. Zozan’ı tamamlamak istercesine konuşmaya başladı. “Dikkatli bakın Cizre’ye. Kırk yıldır savaş var bu topraklarda. Binlerce köy boşaltıldı, binlerce faili meçhul cinayet işlendi. Sokak ortasında faili belli infazlar gerçekleşti, asit kuyuları oluşturuldu, ama Cizre halkı geri adım atmadı. Yaşamından, dilinden, kültüründen, gelenek ve göreneklerinden milim geri adım atmadı. Taviz vermedi ve mücadeleye devam etti.”

Yan yana oturmuş ve birbiriyle paylaşılmadık bir şeylerini bırakmayan bu üç kadın, bakışlarını rengarenk ışıklarla bezenmiş Cizre’ye kilitlediler. Cizre bir başka göründü gözlerine. Tılsımlı bir gizi yıllardır saklayan ve nesilden nesile aktaran kutsanmış bir şehir görüntüsüne büründü. Zozan’ın melodiyi andıran ince sesi, kulaklarında yankılanarak Cûdî Dağına doğru yayılmayı sürdürdü. “Nuh’un, kayıp cennettin, ilk köyün ve ilk şehrin hikayesinin yaşan-

dığı o kadim mekan, Kürdistan ve Mezopotamya'dır. Hatta cennetin dört büyük nehrinden ikisinin adı hiç değişmeden günümüze kadar gelen Dicle ve Fırat olduğunu da biliyoruz. Kürd halkına 'Güneşin ve ateşin çocukları' diyorlar. Bir bakıma kayıp cennetin yaşayan çocukları da denebilir. Tarihten günümüze her fırsatta cennetin çocukları kendi cennetlerine sahip çıkmayı başardı. Sahip çıkmak için sergilenen her direniş yenilgi ve katliamlarla sonuçlansa da bu gerçek değişmedi."

Zozan'ın duraksadığını gören Arjîn araya girdi:

"Dicle ve Fırat nehirleri arasında kurulan köylü ve şehirli toplumun çocuklarının bugün yakaladığı en küçük bir direniş imkanını, büyük bir berxwedan ve serhildana dönüştürmesi, özgürlük dediğimiz kendi cennetini yeniden inşa etme istemi; tarihsel özüyle son derece uyumludur. Evrensel anlamda özgürlük, eşitlik ve kardeşlik bu topraklarda yeşerdi, kökleşti ve yayıldı. En barbar saldırılar karşısında zaman zaman duraklamalar yaşamasına rağmen, tekrar tekrar dirildi, direndi ve büyük özgürlük bayramlarına dönüştü. Bedeli ne denli ağır olursa olsun, tarihin bir daha tekrarlanmasına izin vermeyeceğiz."

Bir süre daha sohbet ederek düşüncelerini meşgul eden sorulardan uzaklaşmaya çalıştılar. Sohbetleri, birbirine sordukları soruların bir kısmına yanıt olurken, yanıt bulan soruların yerini yeni soruların aldığını ve alacağını görececek bilinçteydiler.

Gece ilerliyordu. Son demlerini yaşayan bahar gecelerinin serinliği etkisini sürdürüyordu. Her üçü de bulundukları yüksek yerden kuş bakışı Cizre'yi izliyorlardı. Yan yana evler, iç içe yaşayan insanlar, evlerin ahırlarındaki hayvanlar, bahçeler, ağaçlar, hepsi ve her şey geceye teslim oluyordu. Gece galip gelmişti. Dağlarda yankılanan çakal sesleri, şehirden yükselen polis araçlarının siren seslerine karışarak kayboluyordu. Şehrin değişik noktalarından yükselen siren sesleri, bütün sesleri bastırarak yayılıyordu. Bir anda suskunlaştılar. Karanlığa alışan gözleri birbirlerine odaklandı. Bakışmaları saniyeleri almadı. Anlaşmışlar gibi

birden ayağa kalktılar. Cizre'nin ışıklarla parıldayan halini, tepelikleri, Cûdî Dağını gecenin karanlığında bırakarak şehrin kalbine doğru yürüdüler.

** ** *

Dersim Cumhuriyet Meydanı, alışılmadık günlerinden birini yaşıyordu. Yaz sıcakları etkisini gösterse de, Dersim'i çevreleyen dağlardan esen serin hava sıcakları bastırıyor, baharın son günleri yaşanıyor muşcasına bir duyguyla çevresine bakınıyordu. İkinci sonrasının serinliği de buna eklenince, baharlı günlerin sürdüğünü iliklerine dek hissediyordu.

Son üç haftadır askeri bando takımıyla prova yapmasına içerliyor ama elinden bir şey gelmiyordu. Türk Ordusunda zorunlu askerlik yaptığından, şeklen uyarak her şeye katlanması çok ağına gidiyordu. Çarşı iznine çıktığı bir gün meydandaki bir kahvede yalnız oturan yaşlı Dersimli'nin yanına oturmuş ve sormuştu:

"Tük ordusu Tunceli'yi Ruslardan nasıl kurtardı, amca?" dediğinde, yaşlı Dersimli ters ters bakmıştı yüzüne. "Nerelisin?" diye sormuştu, sorusunu cevaplamadan. "Ciz-reliym" demişti övünerek. "30 Haziran Tunceli'nin Ruslardan kurtarılışının 67. yıldönümü. Ben de askeri bando takımının şefiym ve Tunceli'nin kurtuluş törenleri için gece gündüz hazırlanıyoruz" demişti. Alaycı bir gülümsemeyle yüzüne bakmıştı yaşlı Dersimli.

"Demek sen de Kürt'sün" dediğinde, bir an susmuş, bakışlarını Munzur Dağı'nın zirvesine çevirip bilgece sürdürmüştü konuşmasını.

"Bir tek Kürtler bu tür yalanlara inanırlar ya da zorla inandırılırlar, inanmasa bile inanır gibi yaparlar. Tunceli-

li'nin kurtuluş bayramıymış! Hem de Ruslardan kurtuluş günüymüş! Ne Rusları, ne bayramı yeğenim? Ruslar ne zaman Dersim'e geldiler ki, bu Mısto Kor askerleri gelip bizi kurtardılar? Dersim'i dedelerimizden, Seyit Rızalardan katliam yapa yapa aldılar. Adını da Tunceli koyup Ruslardan kurtardık dediler. Hepimizi kandıracaklarını sanıyorlar anlayacağın. Bu meydanın adı da Cumhuriyet değil, Palavradır. Palavra meydanının hikayesini biliyor musun yeğenim?"

Süt beyazına kesen saç sakalı birbirine karışmış yaşlı Dersimliye baktı hayranlıkla. Bıyıklarının ve sakalının ağzını çevreleyen tarafları, sigara dumanından sarıya kesmişti. "Bir yalana halkımı inandırmanın provasını mı yapıyorum şimdi?" dedi öfkeyle söylenerek. Yaşlı Dersimli duymadı onu. Dalmış, gitmişti. "İyi ki beni duymadı" diye geçirdi içinden. Yaptığı her şeyi anlamsız görmenin, kişiliğine ve halkına ihanet etmenin duygusu gelip yüreğine oturdu. "Bilmiyorum amca. Anlatırsan çok sevinirim."

"Nerden bileceksin ki! 1970'lerde şu karşıdaki tepede öğretmen okulu açıldı. Yani sizin şimdi Askeri Garnizon olarak kullandığınız yer var ya, işte orasıydı öğretmen okulunun yeri. Kürdistan ve Türkiye'nin her tarafından solcu gençler bu okula gelip kaydını yaptırdı. Her örgütten gençler vardı bu okulda. Okulun her yeri bir devrim mevzisi gibi tartışma alanına dönüşmüştü. Tartışmalar öylesine kızışırdı ki, okulun dışına da sürekli taşardı. Öğrenciler okul dışına çıktıklarında oturup tartışacakları tek yer, bu meydandaki kahvelerdi. Masaların başına öbek öbek toplanan o gençler saatlerce devrimi tartışırlardı. O dönemde işkencelerde psikolojisi bozulmuş Hüso Dino adında bir deli vardı. Meydanı bölen bu caddeye çıktığında avazı çıktığında; 'Palavra, Palavra!' diye bağırır, bir şeyler söylerdi. Yani tartışmaların palavradan öteye gitmediğini söylemeye çalışırdı. Ondan sonra halk, bu meydana 'Palavra Meydanı' adını taktı. 1978'lerde okul tümüyle Apocuların eline geçince, devlet okulu kapatıp askeri garnizon haline getirdi."

Kendisiyle baş başa kaldığı zamanlarda yaşlı Dersim-

linin sözleri kulağında hep çınlamıştı. Askeri yürüyüş eşliğinde belirlenen askeri marşları söyleyerek meydana yürüdüğünde, onunla konuşuyormuş gibi yaşlı Dersimli geldi gözlerinin önüne. “Ne nurani bir yüzü vardı” dedi, içten içe söylenerek.

Dokuz kişiden oluşan bando takımının beş metre önünde yürüyordu. Bando takımının şefi olduğundan, bando çubuğu elinde, yüzünü bando takımına dönmüş, marşın notalarına göre el kol hareketleri yapıyordu. Bayramlarda giyilen askeri kıyafetler içindeki tabur askerleri ise arkasında, keskin bakışlarla ve marşın temposuna ayak uydurarak askeri yürüyüşünü sürdürüyordu. Bir ara bakışlarını Dersim’i çevreleyen dağlara çevirdi. Uçsuz bucaksız uzanan dağların görkeminden öylesine etkilendi ki, her şeyi bırakıp dağlara koşmak ve bir daha ovaya inmemek istedi. Bu düşünceyle hayallere dalacaktı ki, toparlanıp bando takımına döndü.

Tören alanına yaklaşıyorlardı. Kalabalık bir kitle yolun sağına soluna dizilmiş onlara bakıyordu. Kalabalığı tarayan gözleri yedi sekiz yaşlarında bir çocuğa takıldı. Boya sandığını boynuna takan çocuk hızla askerlerin içine girdi. “Bedava abi bedava! Ayakkabınızı bedava boyayayım abi” diye, bağıırıyordu. Kimse dönüp bakmayınca aynı hızla askerlerin içinden çıkıp kitlenin içine karıştı. Birkaç saniye sonra arkasında genç bir kadınla kitlenin içinden çıkageldiler. Genç kadının beline kadar uzanan dalgalı, simsiyah saçları vardı. Buğday sarısına çalan yüzü dolgundu. Orta boylarda gösteren genç kadın, hamile görünümündeydi. Daha dikkatli baktı genç kadına. Dolgun yüzündeki masum ifade, ermişlerin saflığını yansıtıyordu. Bakışları tören alanındaki tribüne kilitlenmişti. O anda tören alanına girmek üzere olduğunu fark etti. Dikkatlerini genç kadından uzaklaştırıp bando takımına yöneltti.

Bando takımı tören alanına girdiğinde elindeki bando çubuğuyla; “Biz şanlı askerleriz” marşının notalarını yansıtan el kol hareketlerini yapmaya başladı. Bando takımı ve tabur askerleri marş eşliğinde disiplinli yürüyüşle tören meydanına girdiler. Programa göre bando takımı ve asker-

ler Türk Ordusunun kahramanlık hünerlerini sergileyecek; protokol heyeti Atatürk b st  ve kitlenin önünden geçerek  eref trib n ne selam verecekti. Şeref trib n nde Vali ortada, sağında Garnizon Komutanı, solunda Belediye Başkanı ve  ehr n diğer ileri gelen devlet erkanı, arkalarında ise eşleri ve protokole davetli diğer önemli görevlerdeki şahsiyetler yerlerini almışlardı.

Bando takımı  eref tribününün önünden geçip Atatürk büstünün yanındaki yerini aldığında, tabur askerleri de  eref tribününün önüne gelmiş, selam duru una geçmişti. O anda ‐Yavruuum!..‑ diye bağıran bir kadının sesini duydu. Bakışlarını tören alanının girişine çevirdi. Biraz önce gördüğü hamile kadın kollarını bir  ahin gibi yana açmış, içten ve  zlem yüklü bir sesle; ‐Yavruumm, evladım‑ diyerek, girişteki arama noktasına ko ar adım yaklaştı. Oğlunu görmüş ve ona ko uyormu  gibi bir hava yansıtıyordu. Genç kadın, arama görevlisi askerlerin  a kın bakışları arasında aranmadan tören alanına girdi. G z açıp kapama hızında protokolün bulunduğu alana yöneldi. G z  hayranlıkla izlediği genç kadına takılmı tı.  n nden geçen genç kadın öyle profesyonel hareket ediyordu ki, insanı hayretler içinde bırakıyordu. Güvenlik onu engelleyemedi, kameraman onu  ekiyorodu. Adeta düğüne gider gibi hareketler yapıyordu. Spor ayakkabısını ve elindeki kabloyu gördüğünde, mikrofonun kablosuna benzetip tören gösterisinin bir parçası olduğunu düşündü. Bando takımı dokuz ki i olduğu için onlarla ilgilenmedi, avına yaklaşan bir  ahin gibi rütbeli ve sayıca çok askerlerin içine daldı. Şeref trib n yle tabur askerlerinin arasına girdiğinde gök gürültüsünü andıran bir patlamayla meydan sarsıldı. T ren alanı bir anda mah  er yerine döndü.

Sıçrayarak uyandığında ter içinde kalmış, boğazı kurumu tu. Yaz sıcaklarından dolayı yattığı oda dayanılmaz olmuştu. K busu andıran rüya ile sıcakların etkisi birle mi , terden sıırılsıklam olmuştu. Kolundaki saate baktığında  afağın sökmek üzere olduğunu anladı. Yataktan çıkıp buzdolabından bir bardak soğuk su i ti. Yarı aralık olan odanın

pencerelerini ardına kadar açıp, geri yatağına uzandı. Gün ışıyana kadar biraz daha uyuyabilir umuduyla uzandığı yataktaki gözlerini kapar kapamaz rüyasındaki olay, bütün dehşetiyle zihninde yeniden canlanıyordu.

Dersim’de zorunlu askerlik yaparken yaşadığı bu olayın üzerinden on dokuz yıl geçtiği halde sık sık rüyasında görür, tekrar tekrar yaşardı. Patlamanın iki metre uzağında olduğu için o ve bando takımı yaralı kurtulmuş, içinde rütbeli subayların da olduğu yirmi iki asker ölmüştü. Neyse ki yarası fazla ağır değildi ve iyileştiğinde terhis olmuştu. Cizre’ye döndüğünde Özgür Halk dergisinde o patlamayla ilgili bir yazı okumuştı. Okuduğu yazı, vücuduna bombaları bağlayıp askerlerin içinde patlatan Zeynep Kınacı’nın Önder APO’ya hitaben yazdığı mektuptu. Bir solukta mektubu okumuş ve çok derinden etkilenmişti. Mektubun sonlarında “Emperyalizmin kadını köleleştiren politikalarına karşı, bombayı kendimde patlatarak hıncımın ve öfkemin büyüklüğünü göstermek ve Kürt kadınının dirilişinin sembolü olmak istiyorum. Yaşam iddiam çok büyük. Anlamli bir yaşamın ve büyük bir eylemin sahibi olmak istiyorum. Başkan Apo önderliğinde yürütölen ulusal kurtuluş mücadelemiz çok yakında zafere ulaşacak ve mazlum halkım dünya insanlık ailesi içerisinde hak ettiğı yerini alacaktır. Bu temelde Başkan Apo’ya, tüm Kürdistan şehitlerine, tüm savaş ve cephe güçlerimize, zindandaki yoldaşlarımıza, Kürdistan halkına ve insanlığa bağlılığımı bir kez daha ifade ediyor ve onlara layık olmaya çalışacağıma dair söz veriyorum.” şeklindeki sözlerini tekrar tekrar okumuş, adeta ezberlemişti.

Mektubu okuduktan sonra kendisine sorular sormuş ve giderek sorduğı sorular da sıklaşmış, yanıtlarını aramaya başlamıştı. “Nasıl oluyor da yeni evlenmiş bir genç kadın eşini, işi olan hemşireliği bırakıyor, özgürlük saflarına katılıyor? Nasıl oluyor da çok geçmeden Abdullah Öcalan’a yönelik bomba yüklü bir araçla başarısız bir sabotajın gerçekeleştiğini duyduğunda, bunun hesabını sormak için kendisini büyük bir bomba haline getirip feda ediyor? Buna karşı ben kimim, neyim? Niçin yaşıyorum? Nasıl bir Kürt,

nasıl bir yurtsever ve nasıl bir insanım ki, sıradan yaşamayı kendime yakıştıyorum? Ben, düşmanım olan bir gücün ordusunda askerlik yaparken o, ordunun içinde kendisini patlatarak feda ediyor. Ben sefil bir yaşamda ömür tüketirken, o tanrıçalaşılıyor. Ne yapıp edip kendimi bulmalı, tanrıçanın izinde yürümeli ve insanlaşmalıyım!" demiş, kendisine söz vermişti.

Yeniden aynı soruları sorarken buldu kendisini. Sorduğu sorulara göre yaşamaya başlasa da, her defasında yeni sorular sorarak arayışını derinleştirmişti. Kendisine dönük yaşadığı bu sorgulamanın üzerinden yıllar geçmişti. Edindiği birikim ve yaşadığı deneyimler bir bir geçti gözlerinin önünden. Ne yaparsa yapsın hiçbir zaman kendisini yeterli görmedi ve arayışını sürdürdü. Zamanla edindiği bu özelliğini sevdi. "Sonsuz bir döngüyle kendisini arayan ve bulmaya çalışan bir birey olmak ne güzel" dedi, bu özelliği için. Gülümseyip gerindi, yavaş yavaş söken şafakla aydınlanan odasında gözlerini gezdirdi. Bitişik yatakta yatan eşine baktı. Hafif aralık ağzından düzenli soluk alıp veriyordu. Uyurken yüzüne yayılan masum ifadeyi çok seviyordu. Bir süre daha izledi o masum ifadeyi. Katılacağı Cizre Kent Meclisi Konferansına kaydı düşünceleri. Konferans divanının açılış konuşmasından sonra siyasal sürece ilişkin değerlendirmeyi içeren ilk konuşmayı yapacağını anımsadı. Son birkaç gündür yaptığı araştırmalarla konuşmasının çerçevesi kafasında oluşmuştu. Yataktan çıkıp duşa girdi. Duştayken de düşünceleri yapacağı konuşmadaydı. Duştan çıktığında mutfığa gidip ayaküstü bir şeyler atıştırdı. Evden çıkmadan geri yatak odasına geldi. Eşi halen uyuyordu. "Bu son bakışım olabilir" diyerek, daha dikkatli baktı eşine. Ayaktaki bakışması birkaç dakika sürdü. Yüreğine sükûn eden hüzne daha fazla dayanamayıp Cûdî Mahallesiindeki evinden çıkarak Taziye Evine doğru yürüdü. Genç, yaşlı, kadın ve çocuk ayrımı yapmadan sokakta karşılaştığı herkesle selamlaştı, bazılarının ayaküstü hal hatırını sorup yoluna devam etti. Taziye Evinin bulunduğu sokak başındaki hendeği geçip barikata girdi. "Rojbaş Heval Erdal!" dedi, barikatta nöbet

tutan iki genç ve yanlarındaki çocuklarla tek tek tokalaştı. “Rojbaş, hoş geldin Heval Mehmet” dedi Erdal. “Sanki bu sabah biraz geciktin. Yoksa benim saat mi ileri gitmiş!”

Gülümseyerek Erdal’e baktı. Erdal Cûdî Mahallesinin gençlerindendi. On sekiz yaşında ya var, ya yoktu. Yeni çıkmaya başlayan bıyıkları burnuyla ağzı arasında kiri andıran bir seyreklikteydi. “Hoş bulduk, kolay gelsin. Senin saat ile-ri gitmiş, her zamanki saatte geldim Erdal Arkadaş. Bu gece bir terslik olmadı değil mi?”

“Yok Heval” dedi Firaz adlı diğer genç, övünerek. “Mahalleye açılan tüm sokak girişlerine kazdığımız hendekler ve gerisindeki barikatlarımızla bekliyoruz. Cesareti olan gelsin de görelim!” Firaz da Cizreli gençlerdendi. Erdal’ın yaşındaydı, ama orta boylu ve zayıf olduğu için daha genç gösteriyordu.

Gençlere dönük sevecen bakışlarını hendeğe çevirdi. Sokağın girişini boydan boya kapatacak şekilde kazılan hendeğin derinliği yarım metre, genişliği bir metre kadardı. Hendeğin bir tarafında mahallede oturan halkın geçebileceği kadar yaya yolu bırakılmıştı. Yaya yolunun genişliği bir metreye yakındı. Hendeğin iki metre gerisinde tek sıra halinde üst üste konulan kum ve toprak dolu torbalardan, yoldan sökülen parke taşlarından gelişi güzel bir barikat oluşturulmuştu. Bir tarafı iki metre yükseklikteki torbaların üzeri brandayla kapatılmış, beş altı kişinin oturabileceği küçük bir oda haline getirilmişti. Hendeğe bakan tarafta küçücük pencereyi andıran delikler bırakılmıştı. Bu deliklerden sokağın girişine baktı. Bakışlarını barikatın içinde gezdirdi. Bir piknik tüpü, bir çaydanlık, birkaç bardak, iki koli su dolu pet şişe, yakın evlerdeki halkın getirdiği birkaç boş yemek tabağı yan yana duruyordu.

“O delikleri sadece sokağın başını gözetlemek için bırakmadık Heval Mehmet. Bu barikat, bizim öz savunma mevzimizdir. Herhangi bir saldırı anında açık bırakılan bu deliklere silahlarımızı yerleştirip çatışabileceğimiz şekilde yapmışız” dedi Erdal övündüğünü gizlemeyerek.

“Belli oluyor” dedi, gülümseyerek. “O yemek tabakları

halkındır sanırım. Halka saygılı olmamız gerekir. Bize yemek getiriyorlarsa bu çok değerlidir. Yemeğimizi yer, tabaklarımızı yıkar, teslim ettiğimizde de içtenlikle ve minnetle teşekkür ederiz. Her zaman olması gereken budur. Biz bu halkın çocuklarıyız ve her şeyi bu halkın özgürlüğü ve güvenliği için yapıyoruz. Öyle değil mi?”

“Doğrudur heval. Dikkat ediyoruz ama bu söylediklerinden sonra daha fazla dikkat edeceğiz” dedi Firaz.

Gece boyunca neredeyse on iki saate varan uzun ve yorucu bir nöbet tutmuşlardı. Biraz sonra uyuyup dinlenmek için evlerden birine gidecek, ergen çocuklar ve çevredeki halk gelip yerlerini alacaktı. Her birini ayrı ayrı süzüp tokalaştı ve ayrıldı. Yürürken düşünceleri hendeklerdeydi. Kazılan ilk hendekler geldi gözlerinin önüne. Kimi sokak girişlerini kapatmak amacıyla gelişi güzel kazılan hendeklerin ne denli acemice olduğunu anımsayıp gülümsedi.

Gençler tarafından kazılan ilk hendekler devlete karşı değildi. Hizbullah’ın saldırılarına karşı mahalleleri koruma amaçlıydı. O sürece kadar içlerinde örgütlenme veya eylem amaçlı gelen dağ kadroları da yoktu. Tümüyle gençlerin özgün örgütlenme ve çalışmaları sonucu gelişen bir durumdu. Çok geçmeden gençlik hareketinin öncülüğüyle “Hırsızlık, fuhuş ve uyuşturucuya karşı mücadele” taktiği geliştirilmiş, Botan bu mücadelenin pilot bölgesi seçilmişti. Mücadele geliştikçe Cizre gençliği ve halkı arasında ilgi ve sempatiyle karşılanmış, giderek büyük bir destek kazanmıştı.

Bu durumu yakından izleyen devlet güçleri, gençliğin örgütlenme ve mücadelesine karşı kayıtsız kalmamış; gözaltı, işkence ve tutuklama furyası başlatmıştı. Devlet güçlerinin saldırıları orantısızdı. Ellerinde çağın en gelişmiş teknik, araç ve gereci vardı. Gençlerin elinde ise halkın verdiği kırık dökük birkaç pompalı av tüfekleriyle, molotof şişeleri dışında bir şey yoktu, bir de taşlar tabii... silahları bunlardı gençlerin. Devlet güçleriyle gençler arasındaki sokak çatışmaları aylara yayıldı, taşlar ve molotoflar bu sokak çatışmalarının vaz geçilmez silahları olmuştu.

Gençlerin kurduğu ilk asayiş noktaları da çok örgütlü ve bilinçli gelişmemişti. Cizre halkının uyuşturucuya, hırsızlığa, fuhuş ve her türlü bağımlılığa karşı yürütülen kampanyadan büyük bir memnuniyeti vardı. Halk uzunca bir süreden sonra gençlik hareketinin böylesi toplumsal bir soruna el atmasından kaynaklı gençleri olabildiğince desteklemişti. Uyuşturucu kullanan ve hırsızlık yapan çocuklarını kendi elleriyle gençliğe teslim ediyorlardı. Halkla yapılan toplantılarda; “madem böyle bir çalışma yapıyorsunuz, o zaman geceleri de mahalleleri koruyun. Hizbullahçılar geceleri bizleri rahatsız ediyor, gece yarıları sarhoş olan çeteler sokaklarımıza gelip bize zarar veriyor. Genç kızlarımız var, akşam hava kararınca dışarı çıkmaktan korkuyor, dükkâna bile gidemiyoruz. Kapımızın önünde oturamıyor, damlarda yatarken bile korkuyoruz” diyerek, geceleri nöbet tutulmasını istemişlerdi. Halktan gelen bu yönlü talepler artınca, mahalle gençleri örgütlenerek sokak başlarında ilk asayiş noktalarını kurmaya başlamıştı. Böylece her sokağın gençleri kendi sokağının güvenliğini almış ve öz savunma ihtiyacına cevap olmuştı. Kazılan ilk hendekler gibi, oluşturulan ilk asayiş noktaları da devlet güçlerini hedefleme amaçlı değildi. Oldukça amatör ve kendiliğindenci özelliklere sahipti. Özellikle 2013 yılından itibaren Botan’ın Cizre, Silopi ve Hezex İlçelerinde gençliğin kazdığı hendekler ve kurduğu asayiş noktalarında elle tutulur bir silah da yoktu. En ağır silahları, halkın verdiği birkaç pompalı av tüfeğinden ibaretti.

Geçmişte gezinen düşüncelerine öylesine dalan Mehmet, yanından geçtiği yaşlı adamın selamını son anda fark etti. Selamına karşılık verip yoluna devam ederken, düşünceleri tekrar hendek ve barikatlara kaydı. İlk hendeklerle şimdiki hendek ve barikatları karşılaştırdı. Aralarındaki fark çok belirgin olsa da “tanklar ve zırhlı araçlarla saldırılar, bu hendek ve barikatlar onları kaç gün tutabilir ki?” diye düşündü. Bu konuyu konferans sonrası oluşturulacak öz savunma komitesiyle tartışmayı, yapılacak ilk işlerinden biri haline getirdi.

Taziye evi, Cûdî Mahallesindeki halkın dayanışmasıyla yapılmıştı. Zengin fakir ayırımı yapmadan bütün mahalleli taziyelerini orada kabul ederdi. Taziye dışında kurumların kendi konferansları ve geniş halk toplantılarının yapılacağı düşünüldüğünden, iki yüz kadar kişinin katılacağı bir toplantı salonu düzenlenmişti. Konferans veya toplantı yapıldığında sandalyeler arka arkaya dizilir, ön tarafa divan için bir masa konulur; taziye olduğunda fazla sandalyeler bir köşede istiflenerek kırk elli kişinin oturacağı şekilde yan yana dizilirdi.

Taziye evine vardığında kadınlı erkekli yığınca insan giriş kapısının yakınlarında küçük gruplar oluşturmuş sohbet ediyorlardı. Bir köşede gençlerin grubu, bir köşede kadınların grubu, başka bir köşede karışık bir iki grup daha toplanmıştı. Grupları tek tek gezerek hepsiyle tokalaştı. Taziye evinin avlusuna girdiğinde aynı manzarayla karşılaştı. Onlarla da tokalaşma ve selamlaşmayı ihmal etmeyerek konferansın yapılacağı salona geçti. Salon hınca hınç doluydu. Kimisi ayakta, kimisi de buldukları sandalyelere oturmuşlardı.

Divan masasının yanında duran Asya ve Zozan'ın yanına gitti. "Rojbaş heval!" dedi tokalaşmak için elini uzatarak. "Rojbaş" dedi Zozan, "Sanırım tüm delegeler gelmiştir. Başlama saatine çok az kaldı. Başlasak iyi olur."

"Bence de başlayalım" dedi Asya, Mehmet'le tokalaşırken.

"Size katılıyorum heval Zozan, buradaki arkadaşlara oturmaları için çağrı yapın, ben de avludaki ve kapı önündeki arkadaşları çağırayım" dedi Mehmet.

Çok geçmeden bütün delegeler salondaki yerlerine oturdular. Alçak sesle de olsa yan yana oturanların kendi aralarındaki konuşmaları sürüyordu. Divan için hazırlanan masada yerini alan Zozan "Arkadaşlar" dedi, olabildiğince sesini yükselterek. Zozan'ın sesini duyan delegeler susarken, sesini duymayanlar fısıltı halindeki sohbetlerini sürdürdü. "Arkadaşlar" dedi tekrar, daha yüksek sesle. İkinci çağrısıyla fısıltı halindeki konuşmalar da kesildi, salona bü-

yük bir sessizlik hâkim oldu. “Arkadaşlar, Cizre Halk Meclisi Konferansını gerçekleştirmek için toplanmış bulunuyoruz. Gördüğüm kadarıyla hazırlanan bütün sandalyeler dolmuş ve delegelerin tümü katılmış. Sayısı 200 olan delegelerin üçte biri kurum çalışanı ve kadrolarından oluşurken, üçte ikisi ise Cizre’nin on mahallesinde halkın kendi içindeki seçimiyle halk delegeleri olarak belirlenmiştir. Konferansımızın resmi olarak başlaması için öncelikle beş kişiden oluşan konferans divanını belirlememiz gerekiyor. Divanın belirlenmesi, seçimle olacak. Divan konusunda önerisi olan arkadaşlar varsa söz alabilir.”

Sözünü bitirdiğinde bakışlarını delegelerin üzerinde gezdirdi. Bakışları, ön sıralarda yan yana oturan Mehmet’le Asya’nın üzerinde durdu. İlk Mehmet’in eli havaya kalkmıştı. Orta ve arka sıralardan da birkaç kişinin eli havaya kalktı. İlk sözü Mehmet’e verdi.

“Divan Başkanlığına Zozan hevali öneriyorum” dedi Mehmet, bir an duraksayarak. “Zozan arkadaşla birlikte Nûda, Soro, Baz ve Eylem Arkadaşları divan üyeliğine öneriyorum.”

“Orta ve arka sıralarda söz isteyen arkadaşlar vardı. O arkadaşlar da önerilerini yapabilirler.”

Tekrar bakışlarını delegelerde gezdirdi. Daha önce söz isteyenler ellerini kaldırmadılar. Bir an daha bekledi. Başka söz isteyen olmadı. Bakışları Mehmet ve Asya’ya kaydı yeniden. Oldukça rahat ve kendinden emin görünüyorlardı. Kendisi siyasi partide Botan bölgesi toplumsal çalışmalarından sorumlu olduğu için bölgede kendisini tanımayan yok gibiydi. “Öneriyi ikisi birlikte hazırladı galiba. O denli isabetli bir öneri yaptılar ki, herkesin içinden geçeni okumuşlar gibi. Nûda Kadın, Soro Gençlik, Baz Toplumsal Alan ve Eylem de Kültür çalışmalarından sorumlu olan arkadaşlar. Uzun bir süredir çalışmaları yürütüyorlar ve Cizre halkı tarafından çok iyi tanınıyorlar. Divanın sorumluluğunu üstlenebilecek deneyime ve birikime de sahipler” diye geçirdi içinden.

“Öyle görünüyor ki başka öneri yok. Farklı öneriler ol-

saydı kapalı seçim, açık sayım yöntemini kullanırdık. Divan beş kişiden oluşacak. Yapılan öneri ne eksik ne fazladır. Bu nedenle öneriyi açık oylamaya sunacak ve seçimi açık yapacağız. Öncelikle önerilen beş arkadaştan herhangi birini divan için uygun görmeyen veya öneriye katılmayan arkadaşlar varsa söz hakkı alıp konuşabilir.”

Tekrar sustu. Delegelerde gezinen bakışları, söz hakkı isteyecek ellerin havaya kalkmasını bekledi. Hiç kimse elini kaldırmadı. Bir an daha bekledi ve önerilen beş ismi açık oylamaya sundu. Tüm eller birden havaya kalktı. Oybirliğiyle divanın oluştuğunu görerek sevindi. Divana seçilen arkadaşlarını yanına çağırdı ve ayaküstü bir görüşme yaparak yerine geçti. Kendisi ortada oturmuştu. Sağında Baz ve Eylem, solunda ise Nûda ve Soro oturdu.

Daha önce yapılan tartışmalarla konferansın tüm konuşmalarının Kürtçe yapılacağı, Kürtçe bilmeyen, dışarıdan Cizre’ye gelmiş gençlik kadrolarından bazılarının Türkçe kendilerini ifade etmeleri kararlaştırılmıştı. Bunun nedeni gelişen mücadelenin geldiği düzey olsa da, esas olarak Cizre halkının konuşma dili Kürtçe idi. Zorunlu olmadıkça kimse Türkçe konuşmazdı.

“Öncelikle dünya, Türkiye ve Kürdistan devrim şehitleri adına sizleri bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum!” dedi Zozan’ın sağında oturan Baz, ayağa kalkarak.

Baz’ın saygı duruşuna davetiyle delegeler bir anda ayağa kalktılar, kendilerine çeki düzen verdiler ve saygı duruşuna geçtiler. Delegelerin arasından bir genç en yüksek sesiyle “Herne Pêş” marşını haykırdı. Bilenler yüksek sesle marşa eşlik ettiler. Marşın bitimiyle, “Anıları mücadelemize ışık tutacak ve yolumuzu aydınlatacaktır” dedi Baz. Delegeler yerlerine oturunca, konuşmak için Zozan’ın solunda oturan Nûda ayağa kalktı.

“Arkadaşlar” dedi, bir an duraksayarak, “belli bir disiplin ve resmiyet içinde gelişecek olan konferansımız, belirlenen gündemler doğrultusunda sürecektir ve sonuçlanacaktır. Divan olarak şu gündemleri belirledik: 1-Saygı duruşu, 2-Açılış konuşması, 3-Faaliyet raporlarının okunup değer-

lendirilmesi, 4-Siyasal süreç değerlendirmesi, 5-Öz yönetim ilanı ve öz savunma, 6-Hırsızlık, uyuşturucu ve fuhuşa karşı mücadele, 7-Hendek ve barikatlar, 8-Eleştiri ve özeleştiri, 9-Geleceğe ilişkin görüş, düşünce ve öneriler, 10-Meclis Eşbaşkanları ve yürütmesinin seçimi, 11-Kapanış. Belirlediğimiz bu gündemlere katılmayan veya ek gündem önerisinde bulunan arkadaşlar varsa belirtebilirler. Yoksa bu gündemler doğrultusunda konferansımıza başlayacağız.” Kısa bir süre bekledi. Elini kaldıran Asya’ya söz verdi.

“Gördüğüm kadarıyla söz hakkı isteyen arkadaş yok. Bence de divanın belirlediği gündemler yeterlidir.”

“Asya Arkadaş, gündemler konusunda yeterlilik önerisinde bulundu. Eğer başka öneri yoksa divanın bu gündem önerilerini konferansın onayına sunacağız.” Bir an daha bekledi, gündem önerilerini onaya sundu. Delegelerin kalkın ellerini gördüğünde, “Belirlenen gündemler onaylandı ve konferansımız bu gündemler doğrultusunda başlayacak. Açılış konuşması için sözü Zozan Arkadaşa bırakıyorum,” deyip yerine oturdu.

“Cizre Halk Meclisi’nin oluşum ve çalışmaları birkaç yıldır sürüyor. Ancak bütün çabalara rağmen meclisimiz zayıf ve dağınık yapısını aşarak rolünü bir türlü oynayamadı. Kuşkusuz hiçbir şey yapmadı demek doğru değil. Bütün eksik ve yetersizliklerine rağmen başardığı çalışmaların hakkını da vermek gerekir. Örneğin 2014 Mart’ında Önder APO’ya uygulanan tecridi protesto etmek için kitlesel olarak Amed’e yürünmesi oldukça başarılı ve döneme cevap veren bir eylemdi. Benzer başarılı birçok çalışmaların sahibi de oldu. Buna rağmen geline aşamada sürecin yükünü kaldıracak bir nitelikten yoksundu. Bütün bunları konferansımızda değerlendirecek, eleştiri ve özeleştiri konusu yaparak önümüzdeki sürece cevap olmak için gerekli dersleri çıkaracak, güçlenerek ve yenilenerek geleceğe yürüyeceğiz. Konferans hazırlık komisyonu olarak bu amaçla öncelikle Cizre’deki bütün kurumlarımızla kapsamlı bir tartışma yürütüldü. Çünkü Cizre gençliği bir direniş içine girmiştir. Bir an önce halkın katılımını sağlayarak direni-

şı güçlendirmek ve öz savunmayı geliştirmek gerekir. Esas amacımız halkın kendisinin öz savunmasını sağlamayı ve direnişini geliştirmeyi başarmaktır. Yani halk kendisini savunacak ve kendisini yönetecek bir düzey kazanmalıdır. Demokratik Konfederalizmin özü de budur. Başta parti olmak üzere gençlik, kadın, toplumsal alan, kültür sanat hareketi ve diğer yapılarla geniş tartışmalar yürüttük. Güçlü bir halk meclisini ve güçlü bir öncülüğünü yaratmayı esas alıyoruz. Bu amaçla çeşitli toplumsal kesim ve belli başlı kişilerle de ihtiyaç üzeri birebir görüşmeler kadar, dar veya geniş toplantılar da yaptık. Kimi eksiklikler yaşansa da konferans hazırlığının önemli bir düzeye ulaştığını belirtebiliriz.”

Bir an duraksadı. Bakışlarını delegelerde gezdirdi. Delegelerin dikkatle dinlediklerini gördüğünde konuşmasını sürdürdü. “Bildiğiniz gibi Önder APO 27 Temmuz 2011 tarihinden bu yana avukatlarıyla, 6 Ekim 2014 tarihinden bu yana ailesi ile ve 5 Nisan 2015 tarihinden bu yana ise İmralı heyeti ile görüştürülmemektedir. Özellikle 2013 Newrozu’nda başlayan müzakere ve demokratik çözüm süreci, 5 Nisan’da İmralı heyetiyle görüşmeler kesildiğinden beri durdurulmuştur. Anlaşıldığı kadarıyla AKP ve Erdoğan rejimi, müzakere masasına tekme vurmış ve süreci bitirmiştir. Çok zorlu ve amansız geçecek yeni bir sürece giriyoruz. Bu sürecin yükünü omuzlayacak ve sorumluluklarını yerine getirecek olan bizleriz. Sürecin ciddiyeti, görev ve sorumlulukları çok ağırdır. Bir o kadar da büyük riskler ve tehlikeler taşımaktadır. Tartışmalarımızı bu bilinç ve sorumlulukla yürütecek, bu bilinçle kendimizi görevlere önerecek ve bu ağır yükü taşıyabileceğine inandığımız arkadaşları görevlendireceğiz. Açılış konuşması bağlamında kısaca bunları belirterek siyasal sürecin değerlendirilmesi gündemine geçebiliriz.”

Sabırsızlıkla bekleyen Mehmet, hemen elini kaldırdı. Söz isteyen başka delegelerin de olduğunu gördü. İlk sözü Mehmet’e verdi.

“Öyle anlaşıyor ki, Rojava Devrimi ve sonuçları, faşist egemenlerin istediği tarzda gelişmeyince Bakûr’da yakla-

şık iki yıldır yürütölen diyaloglar belli bir olgunluğa ulaşır müzakereye dönüşme aşamasındayken AKP Hükümeti tarafından boş çıkardı ve psikolojik savaş eksenli kirli bir süreç başlatıldı. Bu da yüröyen diyaloğın devlet ve hükümet nezdinde oyalama amaçlı olduğunu kanıtlıyordu. Kürdistan ve Türkiye halkları, gelişen barış umutlarının iyice azaltılarak sürecin tamamen savaşa evirilebileceği bir psikolojik ortama mahkûm edildi. Türk Devleti kendi ürettiği bahanelerle resmi olarak 2013 Newrozunda başlayan ateşkes sürecini bitirme noktasına getirdi. Özellikle Erdoğan'ın Türkiye ve bölgeye ilişkin bireysel hesapları, yani yeni bir hegemon olma hırısı, bunda oldukça etkili oldu. Kendisi gibi yaklaşmayan tüm devlet kliklerine, sindirme ve biat ettirme yöntemlerinin her çeşidini pervasızca uyguladı. Bunun sonucunda devleti oluşturan tüm klikler, hiç olmadığı kadar 'milli birlik' adına koro halinde faşist propaganda ve söylemlerle PKK'ye ve Kürt halkına karşı topyekûn bir saldırıya geçti" diyerek duraksadı. Bir iki öksürerek boğazını temizledi. Bakışlarını divan üyelerinde gezdirdi.

Yeniden konuşmasına başladığında sesi salonda yankılandı. Ses tonu tok ve gürdü. Ön sırada olduğu halde, en arka sırada oturanlar bile yanındaymış gibi sesini duyuyordu. "İçine girdiğimiz bu yeni sürecin, daha önce yaşanmış herhangi bir ateşkesin sonlandırılmasıyla başlayan bir çatışma sürecine benzemeyeceği kesin gibi görünüyor. Faşist rejim için tarihsel, bölgesel ve bireysel hesapların iç içe geçtiği, kapsamlı bir savaşın başlangıç günlerinde bulunuyoruz gibime geliyor. Son birkaç aydan bu yana yaşananlara bakarsak, bu gerçekliği rahatlıkla görebiliriz. İmralı Heyetinin Önder Apo'yu ziyaretlerine 5 Nisan'dan beri son verildi. Önder Apo bu durumu sezmiş ve son iki görüşmede kapsamlı uyarılarda bulunmuştu. Hiç kimsenin can güvenliğinin kalmayacağını, hatta Ahmet Türk'ü bile öldürmekten çekinmeyeceklerini söylemiş, 'Her kes bunu bilerek tedbirini almalı' demişti. Ahmet Türk'ü niye örnek verdi. Çünkü Ahmet Türk; Kürtlerin Rûsipi'sidir. Ahmet Türk gibi birini hedefleyenlerin yapamayacağı çılgınlık yoktur. Zaten HDP

seçim mitinglerinin, büro ve binalarının bombalanması, derin devleti oluşturan yeşil ve beyaz renkteki paramiliter güçlerin halklara dönük saldırıları, Türk Ordusunun provokasyon amaçlı Ağrı-Tendürek gerilla alanına dönük operasyonu olabileceklerin habercisidir bence. Bütün bunları gözетerek her türlü olasılığa göre kendimizi hazırlamalı ve örgütlemeliyiz.”

Konuşmasını bitirdiğinde Asya söz aldı. “Öncelikle Mehmet arkadaşın söyledikleri önemlidir. Siyasal sürecin daha iyi anlaşılması için hatırlatma bazında bir iki ek yapacağım.

2014 yılı başlarında gelişen öz yönetim hamlesi ilkin Lice’de başladı. Hamlenin dört bileşeni vardı. Gerilla, halk, gençlik ve kadın. Dönemin serhildan gücünün kimler olacağı, Lice pratiğinde ortaya çıktı. DAİŞ saldırıları ve vahşeti de bu yıla denk geldi. Haziran’da Musul’u aldı ve Temmuz’da Kobani’ye saldırdı. 3 Ağustos’ta Şengal katliamı gelişti. Eylül’de Kobani’ye ikinci kez saldırdı. Kobani’yi düşürme ve Rojava’yı bitirme hedefliydi. Erdoğan, ‘Kobani düştü, düşecek’ dedi. 6-8 Ekim serhildanları Kobani’yi sahiplenen çok yaygın ve geniş bir alana yayıldı. Kobani düşecek iken bu serhildanlar yeniden hamle yapmasına yol açtı ve zaferin önünü açtı. Her kesim ulusal bilinç ve ruhla Kobani’yi sahiplendi. Bu da 7 Haziran seçimlerine yansdı ve muazzam bir sonuç ortaya çıkardı.

15 Eylül’den 6 Ekim’e kadar süren DAİŞ’in önlenemez ilerlemesi, 6-8 Ekim serhildanıyla durdu ve inisiyatif Rojava devrim güçlerine geçti. DAİŞ’in başasağıya gidişi böyle başladı. Bu dönemde gençliğin mücadeleye katılımında patlama yaşandı. Önderliğin seferberlik çağrısıyla yüzlerce genç Kobani’deki devrimci savaşa katıldı. Bu serhildanlar Türkiye’yi de sarstı ve rejimi korkuttu. Ayağa kalkan halkın gücü ve öfkesi karşısında yürüttüğü müzakere sürecini gözden geçirmesine yol açtı. Erdoğan, diyalog süreciyle bütün Kürtleri arkasına alıp Özgürlük Hareketini zayıflatarak marjinalleştireceğini planlarken, tam tersi bir durumla karşılaşınca hayalleri yıkıldı. Bu denli kin ve öfke saçarak

konusması bundandır.”

Gençlik, kadın ve diğer delegelerden bazıları da söz alıp süreçle ilgili kısa değerlendirmelerde bulundular. Yapılan değerlendirmelerle siyasal sürecin anlaşılmasında belli bir yeterliliğin açığa çıktığı sonucuna varılarak faaliyetlerin değerlendirilmesi gündemine geçildi.

Önceki meclis yürütmesinde ve komisyonlarda yer alanların hazırladığı raporlar sırasıyla okundu. Raporlara ilişkin düşünce ve eleştiriler alındı. Yapılan eleştirilerden dolayı yer yer sert tartışmalar yaşandı. Ardından öz yönetim ilanı ve öz savunma gündemi ele alındı.

Öz Yönetim ilanının ne zaman ve nasıl yapılacağı, bu amaçla yürütülecek hazırlık çalışmalarının biçimi ve düzeyi kapsamlı tartışıldı. Öz savunmaya ilişkin ise, meclis yürütmesine bağlı bir öz savunma komitesinin oluşturulması gerekliliği üzerinde duruldu. Her yapının kendine göre öz savunma faaliyeti geliştirmesinin çok başlılığa yol açtığı ve bunun da sakıncalarının yaşandığı dile getirildi. Tek elden yürütülecek ve yönetilecek bir öz savunmanın zorunlu ihtiyaç haline geldiği ısrarla vurgulandı. Ardından öğlen yemeği için iki saat ara verildi.

Öğlen sonra oturum başladığında Divan Başkanı olarak açılışı yine Zozan yaptı. “Konferansımızın altıncı gündemine geçiyoruz.” Bir an duraksadı. Salonda gezinen bakışları, gençlik delegelerindeki hareketlenmeye kaydı. Yerinde duramayan heyecanlı davranışlarını gördüğünde gülümsemeden edemedi. Gençlik günlerini anımsadı. “Bizi bugünlere getiren gençliğin heyecanı, coşkusu, bitmek bilmeyen enerjisi değil mi?” diye düşünüp konuşmasını sürdürdü. “Bildığınız gibi uzun bir süredir gençlik hareketi Botan ve ülke genelinde hırsızlık, uyuşturucu ve fuhuşa karşı çok yönlü bir mücadele yürütüyor. Bu mücadelenin en çok geliştiği yerlerden biri de Cizre’dir. Bizce bu mücadelede önemli bir başarı sağlanmıştır. Ancak ciddi denilebilecek eksik ve yetersizlikleri de açığa çıkmıştır. Bu nedenle, gençliğin bu mücadele taktiğini gündemimize alıp değerlendirmeyi gerekli gördük. Arkadaşlar tekrarlara girmeden bu konudaki

düşünce, eleştiri ve önerilerini söyleyebilirler.”

Lerzan ilk sözü alarak: “Özellikle savaşın durması ve demokratik çözüm sürecine geçilmesiyle gençliğe karşı devletin çok yönlü bir yönelimi oldu. Kürdistan gençliğini hırsızlık, fuhuş ve uyuşturucuyla düşürerek mücadeleden uzaklaştırmayı hedefledi. Bunun için bütün olanaklarını seferber etti. Kürdistan’ın dört bir yanında ve en çok da mücadelemizin kalbi olan Botan ve Cizre’de başarılı olduğunu yaşayarak gördük. Her geçen gün biraz daha uyuşturucuyla, fuhuşla ve hırsızlıkla düşürülen gençliğin yozlaşma ve öz değerlerinden uzaklaşma süreci derinleştirildi. Devletin bu yönelimine karşı gençliğin uzun süredir yürüttüğü mücadele sonucunda Cizre’deki hırsızlık olayları en aza indi. Eskiden evden çıkmaya, gönül rahatlığıyla uyumaya korkuyorduk. Her an bir hırsız eve girecek ve bir şeylerimizi çalıp götürerek diye, adeta diken üzerinde yaşıyorduk. Neyse ki, şimdi oldukça rahatız. Bu olumludur. Ama eksiklikler de yok değil. Benim görebildiğim, gençlik yapısı bu olumlu durumu örgütleme ve eyleme geçirmede yetersiz kalıyor. Yattığı bu olumlu gelişmeleri yeterli görüyor. Bu, kendisini yeterli görme anlayışını da doğuruyor” dedi.

Evli ve iki çocuğu olan Lerzan, otuz beş yaşlarında Belediye Meclisi üyesiydi. Halkla iç içe yaşıyor, halkın belediye ile ilgili sorunlarını Belediye Meclisi toplantılarının gündemine taşıyor ve çözüme dönük kararların alınmasında önemli bir işlev görüyordu. Bu yapısından dolayı halk tarafından sevilip sayılıyordu. Cizre Halk Meclisi delegeliğine seçilmesini sağlayan önemli etkenlerden biri de buydu.

Hişyar: “Bence daha ciddi sorunlar var bu konuda. TUCAD FED yönetiminde olduğum için halktan yığınca sorun bize geliyor. Uyuşturucu kullanan ve hırsızlık yapan gençlere yönelik parti çizgisiyle bağdaşmayan uygulamalar da söz konusudur” dediğinde, gençlik sıralarından yükselen bir sesle sözü kesildi.

“Somut konuş heval, somut konuş. Parti çizgisiyle bağdaşmayan ne yapmışız yani? Biz gençler hırsızlık yapıp uyuşturucu kullanarak düşmanın birer uydusu durumuna

gelseydik daha mı iyiydi?”

“Konferansımızın bir resmiyeti ve ciddiyeti olduğunu ilk konuşmalarımızda söyledik. Buna rağmen gençlik çalışmalarında yer alan Xemgîn arkadaşın söz almadan konuşması ve konuşan arkadaşın sözünü kesmesi kabul edilemez. Bir daha tekrarlanırsa toplantıdan atılacağı bilinmelidir. Eleştiri yapmak ne denli cesaret gerektiriyorsa, eleştiriye açık olmak da o denli tahammül etmeyi, sabır göstermeyi ve olgun olmayı gerektiriyor. Arkadaşların bunu esas alması gerekir. Hişyar arkadaş kaldığı yerden konuşmasına devam edebilir” dedi, divanda oturan Soro. Gençlik temsilcisiydi. Uyarıyı O’nun yapması, divanın diğer üyelerinde ve delegelerde memnuniyet yarattı.

Botan TUHAD FED (Tutuklu Aileleri Yardımlaşma ve Dayanışma Dernekleri Federasyonu) temsilciliğini yapan Hişyar, elli yaşlarında gösteriyordu. Cizre’nin gençlerinden Xemgîn’i tanıyordu. Sözünün kesilmesine içerlese de, çok genç olmasının verdiği tez canlılığa yorarak sorun yapmadı. Kaldığı yerden konuşmasını sürdürüp tamamladı.

Hişyar’dan sonra Zîrek söz aldı. “Gerçekten çözüm bulmak istiyorsak, bu konuda yaşanan sorunları ciddiyetle ele alıp, açıklıkla tartışmak ve çözüm bulmak zorundayız. Hişyar konuşurken bir genç ‘somut konuş’ dedi. O halde somut konuşayım. Hırsızlık yapmak ve uyuşturucu kullanmak gibi suçlara karşı parti politikası dövmek, hakaret etmek, hatta lince varan pratikler içine girmek kesinlikle değildir. Bu uygulamalara başvurursak sömürgecilerin durumuna düşmekten kurtulamayız. Biz halk için, halkın özgürlüğü ve eşitliği için mücadele ediyoruz. Eğer bu çizgiden saparsak, halka karşıt duruma geliriz. Devletin çok yönlü politika ve uygulamalarından dolayı bu suçları işleyen çok sayıda gençimizin olduğu da bir gerçektir. Öncelikle bu gençlerimizi ikna ve eğitimle kazanmak zorundayız. Bu, uzun sürece yayılan, emek ve sabır isteyen bir yöntemdir. Ancak en doğru ve sonuç alıcı yöntemdir. Unutmayalım ki düşman, özellikle tutuklu ve şehit ailelerinden gençleri bu yolla düşürerek mücadeleye karşı kullanmak istiyor. Dediğim bu uygulama-

larla karşılaşan birçok ailemiz bu konuları bize getirmiştir. Birçoğunun partiye rapor yazdıklarını da biliyorum. Gençlik yapımız bu ve yapılacak diğer eleştirilerden hareketle güçlü bir sorgulama içine girmeli ve yeni sürece uygun bir düzeltme hareketi başlatmalıdır.”

Hişyar’la aynı yaşlarda gösteren Zîrek, ayrılmaz ikili gibi birlikte uyumlu bir çalışma yürütüyorlardı. Hişyar TUHAD FED temsilcisi iken, Zîrek Şehit Aileleri Kurumu’nun temsilciliğini yapıyor ve birçok çalışmayı ortak yürütüyorlardı. Çalıştıkları kurum yöneticiliği dışında ikisi birlikte Cûdî Mahallesi Halk Meclisi Eş Başkanlığını da yapıyorlardı. Cûdî Mahallesinde eş başkanlardan birinin kadın olması gerekirken, erkek olmasının arkadaşları arasında yoğun şakalaşma ve takılma konusu oluyordu. Hangisine takılsalar; “Bizim mahallenin kadınları illegal görevlerin en riskli olanını yapmaktan çekinmiyor, ama legal bir çalışmanın en basitini bile yapmaktan kaçınıyorlar. Legal olan göz önündedir, deşifredir ve en ufak bir durumda hemen gözaltına alınıp tutuklanmayla karşı karşıyadır. Bu nedenle tüm uğraşlarımıza rağmen kadın bir eş başkan bulamadık. Eş başkanlık parti kararı olduğu için birimiz tercih etmek zorunda kaldık” diyerek kendilerini savunuyorlardı.

Zîrek’ten sonra çok sayıda halk delegesi söz alıp konuştu ve yer yer tekrara düşülse de eleştirilerini yaptılar. Kimi delegeler bu suça bulaşan yakınlarını örnek vererek eleştirilerini somutlaştırdı. Başka söz isteyen olmayınca Botan Gençlik Temsilcisi Masîro söz aldı.

“Arkadaşların eleştirilerine geçmeden kısa bir açıklama yapmanın yararlı olacağını düşünüyorum. Ekim 2012’de Komalên Ciwan’ın 4. Kongresi yapıldı. Kongrede gençliğin sürece girmediği ve yeni bir hamleyle sürece girmesi gerektiği kararları alındı. Yeni hamle ise serhildandı. Çok kısa bir sürede bu hamleyle katılan arkadaşların hemen tümü yakalandı ve hamle başarısız oldu. Bunlardan sadece bir erkek, iki kadın kurtuldu. Şubat 2013’te bu başarısızlık değerlendirilerek yeni müdahaleler yapıldı ve YDG-H ilan edildi. Gençliğin serhildan gücü olduğu ve Önderlik para-

digmasının yaşam bulmasında öncülük misyonuyla görevlendirildiği tartışma götürmez. Bu rolünü oynayabilmesi için 'fuhuşa, uyuşturucuya ve hırsızlığa karşı mücadeleyi geliştirmek' önemliydi. Bu amaçla Cizre ve Botan pilot bölge seçildi. Önemli bir mücadele gerçekliğiyle büyük bir gelişme yaratıldı. Bu mücadele taktiğinin kısa sürede tutması ve gelişmeye yol açmasının nedeni, halkın beklentilerine cevap vermesiydi. Bu nedenle halk tarafından kucaklandı." Duraksayıp divana dönük olan bakışlarını delegelerde gezdirdi. Öksürerek genzini temizledi ve konuşmasını sürdürdü. "Bu mücadele taktiğinin öncüleri Şehit Mawa ve Şehit Xeyrî'dir. Bu vesileyle her iki arkadaşın anıları önünde saygıyla eğildiğimi belirtmek istiyorum. Şehit Mawa ve Şehit Xeyrî öncülüğünde ilk asayiş pratikleri de yine Cizre'de gelişti. Bu pratiklerle gençlik adım adım devrime yaklaştı. İki arkadaş da sürecin öncüsü durumuna gelmişlerdi. Bu, yarı illegal bir çalışmaydı. Oturdukça legal mücadeleye de ivme kazandırdı. Üniversite gençliği kadar yerel gençlik de örgütlendirildi. Ancak bu çalışmalarda yer alan diğer arkadaşların çoğu bilinç ve deneyim olarak çok yetersizlerdi. Arkadaşların eleştiri konusu yaptığı yanlışların çoğu, bu arkadaşların yetersizliğinden kaynaklandı. Kısa süreli eğitimlerle bu eksiklikleri gidermeye çalıştık. Belli yönleriyle etkili oldu. Ancak bütünüyle etkili olmasında başarısız olduğumuzu belirtmeliyim. Bu, gençlik hareketi olarak bizim özeleştirimizdir. Konferansımızdan alacağımız güçle sürecin ruhuna uygun bir düzeltme ve yeniden yapılanma içine gireceğimizin bilinmesini istiyorum." Konuşmasını bitiren Masîro'nun ardından akşam karanlığı çökmüş, bütün delegelerde yorgunluk belirtileri baş göstermişti. Sabah erken saatlerde konferansın devam edeceği söylenerek ara verildi.

İkinci gün erken saatlerde konferansa başlandığında kazılan hendekler ve kurulan barikatlar gündemine geçildi. Bu gündemin çalışmaları da gençlik tarafından yürütülmüş ve belli bir düzeye getirilmişti. Bir önceki gündem gibi yoğun eleştiriler yapıldı. Kimi eleştiriler maksadını aşınca

bazı gençlik üyelerinin araya girmesi ve itirazları yaşandı. Divanın uyarılarıyla karşılıklı bir sertleşme ve didişmeye dönüşmeden eleştiriler sürdü. Eleştirilerin ardından Axın söz aldı.

“Arkadaşlar” dedi, ince sesiyle. Tüm delegelere sesinin ulaşmayacağını bildiğinden salonun ortasına gitmek için divandan izin istedi. Yeni yerine gittiğinde sesini olabildiğince yükseltip konuşmasını sürdürdü. “HÜDAPAR’la yaşanan çatışmadan sonra hendekleri kazmaya başladık. O dönemde Dijwar heval, Komala Ciwan’ın Cizre sorumlusuydu. Hazırlıkların sorumluluğunu da Dijwar yürütüyordu. İlk hendeği Nur Mahallesi’nde kazan Dijwar’dı. Kobanî için ilan edilen seferberlik sürecinde Dijwar Rojava’ya gitti ve orada yaralandı. İki arkadaşıyla geri geldiğinde Dicle Nehrinde boğulup şehit düştüler. 2014 yılıydı. Cenazeleri Mardin’e götürüldü ve ailelerinin de katıldığı bir merasimle gömüldüler.” Sesi titredi. Duyulandığının ses tonuna yansıdığını fark ettiğinde bir an duraksadı. Soluklanıp konuşmasını bitirmek istedi. “HÜDAPAR’ın 1990’larda faili meçhul cinayetlerde JİTEM’in kullandığı Hizbi-kontranın devamı olduğunu bilmeyeniniz yok. İsim değiştirip yasal bir partiye dönüşseler de, aynı uğursuz konumunu sürdürüyorlar. HÜDAPAR’la yaşadığımız çatışmanın nedeni, devletin 1990’lardaki gibi onları kullanmasıydı. Devlet onları kullanıyor ve onlarda devletle hareket ediyordu. Bu nedenle genç arkadaşları tahrik edip provokasyona getirerek bir çatışma ortamı yarattılar. Elimizde ciddi silahlar yoktu. Birkaç Pompalı tüfek ve birkaç tabanca gibi çok etkili olmayan silahlara sahiptik. Ama HÜDAPAR’ın elindeki silahlar ağırdı. Devlet silah vermeyi esirgemiyordu. Aramızda beş gün süren bir çatışma oldu. Bu çatışmada Yasin Arkadaş şehit olduğunda halk tepkilenmiş ve sokağa dökülmüştü. Silahlı olan kim varsa toplanmıştı. Eskiden beri onlara karşı halkın tepkisi vardı. Yasin’in şehit düşmesi bardağı taşıran son damla olmuş, halkın gemlenemez tepkisi açığa çıkmıştı. Halk onların mahalleden atılmasını istiyordu. Onlarla çatışma başladı ve onlardan da ölen oldu. HDP araya gire-

rek çatışmayı durdurmaya çalıştı. Düşman da geldi bizle onların arasında mevzilendi. Önlerinde zırhlı araçlarla bir duvar oluşturdu. Bizler ayrı bir yerde toplandık. Durumu değerlendirip çatışmayı bitirelim dedik. Dağılacığımız sırada onların bulunduğu taraftan gençlere dönük tarama yapıldı. Tamircilik yapan evli ve çocukları olan bir yurtsever şehit oldu. Onun dışında toplam dört arkadaş şehit edilmişti. O taramada birçok genç de yaralandı. A/4 silahıyla ateş edildiğini fark ettik. A/4 silahı devletin elinde vardı. Bunun üzerine tartışma yapıldı, devletin provokasyonu olduğu netleşince karşılık verilmedi. Ayrıca Ali adında genç bir arkadaş da ayağından yaralanmıştı. Ayağı halen sakattır. Batûwan aşiretine mensup kişilerce oluşturulan HÜDAPAR'ın yoğun olarak yaşadığı yer, Nur Mahallesi'ydi. Öyle mahallenin tümüne de yayılmış değiller. Mahalledeki 'Aşk Tepesi' denilen Çakan Sokak'ta çok yoğunluklu oturuyorlar. Hendek kazma böyle başladı. Mahallenin içlerine gelip büyük saldırılarla katliam yapmalarını önlemeye yönelikti. Bu çatışmanın devletin provokasyonu olduğu anlaşıldı. Beşinci günde HDP'nin ve diğer aşiretlerin ileri gelenleri araya girince çatışmalar sonlandırılıp hendekler kapatıldı. Ancak bu defa daha ciddi bir tehlikeyle karşılaştık. Tüm gençlik üyeleri deşifre olmuştu ve emniyet ardı arkası kesilmeyen baskınlarla gençleri gözaltına alıyor ve tutukluyordu. Bunun önüne geçmek için yeniden hendekler kazıldı."

Dicle, Amed doğumlu on dokuz yaşlarındaki genç kadın arkadaşını dikkatle dinliyordu. Kendisi de Amed'li olduğu için yakından tanıyordu. Üçü kız dört çocuklu yurtsever bir ailede büyümüş ve 2013'te özgürlük mücadelesine katılmıştı. Eylemciliği, heyecanı ve coşkusuyla kendisini kanıtlayan genç kadın çalışanıydı. O güleç yüzüyle eyleme gittiğinde hep direniş ruhunu geliştiren bir öncü oldu. İnce ama güzel bir sesi vardı. Kendisiyle baş başa kaldığında o ince sesiyle duygu dolu yanık stranlar söylemeden duramazdı. Axîn'in yerine oturduğunu gördüğünde elini kaldırıp söz hakkı aldı.

"Aslında HÜDAPAR meselesini biraz daha açmak lazım.

O dönemde HÜDAPAR, devlet güçleri ve korucular birleşerek gençliği uyuşturucu, fuhuş, kumar ve hırsızlık gibi alışkanlıklarla düşürmeye ve mücadeleden uzaklaştırmaya çalışıyordu. Cizre gençliği, mücadele içinde yer almayanlar bile yüreğinde derin bir yurtseverliği taşıyordu. Düşürülmesi başarılırsa bu yurtseverliği öldürebilirlerdi. Çünkü Nur Mahallesi'ne yerleşenlerin ezici çoğunluğu 1990'larda evleri ve köyleri yakılmış, katliamdan geçirilmiş, işkenceler görmüş ve göçertilmiş halkın çocuklarıydı. Mesela tanıdığım bir genç arkadaş vardı. Amcası Seyithan Balça'nın 1994 yılında devlet tarafından nasıl vahşice öldürüldüğünü anlattığında tüylerim diken diken olmuştu. Amcasından sonra babasını da öldürmek istemişlerdi. Kaç kez babasını Kamil Atak'a bağlı korucular kaçırmış, işkence etmiş ve ailesi para vererek onu kurtarmıştı. Nur Mahallesi'nde hangi aileye giderseniz gidin, benzer hikayeleri duyarsınız. Hendeklerin kapatılmasından sonra çok sayıda genç keyfi gerekçelerle tutuklandı. Hatta bir defasında mahalle tümünden kuşatıldı. Damdan dama atlayarak zor bela kurtulduk. Bu gençleri korumak ve mücadeleye katmak gerekiyordu. Bu baskınları etkisiz hale getirmek için sokak ve cadde başlarında küçük hendekler kazdık. Amaç devlet güçlerinin araçlarının mahalleye girip operasyon yapmasını önlemektir. Bir süre sonra hendekleri büyütüp derinleştirdik. İlk Nur Mahallesi'nde hendekler kazılmıştı. Çünkü mahallenin %99'u yurtsever, %1'i HÜDAPAR'lıydı. Kaymakam ve Emniyet müdürü Belediye Eş Başkanları ve HDP'yle görüşüp hendeklerin kapatılmasını istemişti. Onlar da gençlere dönük yapılan ev baskınları ve operasyonlar durursa aracı olabileceklerini söylemişlerdi. Yaptıkları müzakere sonucu isteklerimizi kabul etmişlerdi. Belediyenin iş araçlarıyla hendekler kapatıldı. O gece Kasaphane Mahallesi'nde bir grup genç eve giderken polisler izlemiş ve mahalleye girerek operasyon yapmak isteyince gençlerle bir çatışma yaşanmıştı. Gençler taş atarken Kobralardan mermiler sıkılmış, 15-16 yaşlarında Ümit Kurt adında bir genç şehit olmuş ve bir başka genç de yaralanmıştı. Belediye Eş Baş-

kanları geldiğinde halkın yoğun tepkisi oldu. ‘Siz operasyon yapılmayacak dediğiniz halde yine operasyon yapıldı ve şehitler oldu’ dediler. Bunun üzerine hendekler tekrar kazıldı. Gerilim giderek tırmandı. Önderlik bu duruma müdahale etti. İmralı Heyeti üyelerinden Sırrı Süreya Önder ve Hatip Dicle Önderliğin gönderdiği mektubu bize okudu, bunun üzerine hendekler bir kez daha kapatıldı. Aynı gece Yafes Mahallesi’nde on yaşlarındaki Nihat Kazanhan adlı bir çocuğa ateş açıldı ve şehit düştü. Bunun görüntüleri de açığa çıktı. Yani bir kesim hendeklerin kapanmasını isterken, bir kesim de provoke ederek açılmasını istiyordu. Önce yapılan açıklamalar inkâr yönlü iken, görüntüler açığa çıkınca paralel yapıya yüklediler. Zaten AKP bu konuda ustalaşmıştır. Yaptığı tüm suçları başkasına yükleme ve hep mağdur rolü oynamada uzmanlaşmıştır.”

Dicle’nin hemen arkasında oturmuştu Mazdek. Aldığı notlara bakarak yapacağı konuşmanın çerçevesini şekillendirmeye çalışıyordu. Bir ara dizlerinin üzerindeki not defterinden başını kaldırıp arkası dönük Dicle’ye baktı. Çok seri ve vurgulu konuşmalarından birini daha yapıyordu. Konuşma tarzı dinleyende hayranlık uyandırıyordu. Uzun boyu, iri gözleri, yüzüne çok yakışan burnu, kalemle çizilmiş gibi duran kaşları, ince dudakları, soylu ve narin duruşu ile bir yıldıza benziyordu.

Omuzlarının üstüne bıraktığı dalgalı saçları, güldüğünde iki yanağında açan gamzesi ve dimdik duruşuyla çok heybetli görünüyordu. Duruşu tam bir devrimci militan kadının duruşuydu. Bakışlarında, yüzünde kibirden eser yoktu. Gülünce gözlerinin içi gülüyor, gamzeleri bir papatya gibi açılıyordu. Kısa kesilmiş siyah saçları güleç yüzüne daha sempatik bir ifade katıyordu. Doğuştan var olan yüzünün sağ tarafına ve sağ gözünün yanına serpişen kahverengi benler iki kaşının ortasındaki benle tamamlanıyor, güleç yüz ifadesini daha sempatik hale getiriyordu. Kahverengi gözlerinden yayılan keskin bakışlar insanın içine dek işliyordu. Ne kadar bakarsa baksın, ne kadar öfkeli olursa olsun, keskin bakışları insanı ürkütmüyor; aksine güleç ve

sempatik yüz ifadesiyle bakanı derinden etkiliyordu. Ağzı dolusu güldüğünde bakışlarındaki keskin ifade, insanı çepeçevre kuşatıyordu.

Düşünceleri, Dicle ile tanıştığı günlere kaydı. Gençlik çalışmalarına katıldığı ilk günlerdi. Kime nasıl yaklaşacağını, kiminle nasıl konuşacağını bilmiyordu. Yüreğinde dopdolu yaşadığı heyecan ve coşku dalgasını dışa vurmanın yollarını arıyor, ama bulamıyordu. Molotoflu bir sokak çatışmasından gelen genç arkadaşlarını gördüğünde, imrenerek baktığını anımsadı. Dicle'yi ortasına alan gençler, yenilmez bir komutanla yürüyorlarmış gibi bir hava yansıtıyorlardı. O gençlerin yerinde olmayı ne çok istediğini hatırlayınca gülümsedi. Çok geçmeden Dicle'nin kendisini çağırıp uzun uzun konuşması, verdiğı eğitimleri, birlikte gittiğı eylemleri ve ailesine dek O'nu birçok yönüyle tanıması geçti gözlerinin önünden. Dicle'yi tanıdıkça mücadeleyi, mücadeleyi tanıdıkça kendisini tanıyıp gelecek yaşam öngörüsünde netleşerek katılım kararını kesinleştirdi.

Dicle'nin salonda yankılanan sesi kesildiğinde düşün-celerinden sıyrıldı ve söz hakkı istedi.

“Hendek kazma ve barikat oluşturmanın hangi ihtiyaçtan kaynaklandığını arkadaşlar anlattı. Ancak delege arkadaşların yaptığı eleştirilere cevap olma konusunda eksik kaldı. Ben de birkaç noktaya vurgu yapıp tamamlamak istiyorum. Hendek kazmaya başladığımızda yığınca sorunla karşılaştığımız az çok biliniyor. Öncelikle arabası olanlar arabalarının yolu kapandığı ve evlerinin önüne getiremedikleri için ilk tepki gösteren kesim oldu. Mahalleye giriş çıkışlarda yaşanan sorunlardan dolayı tepki gösteren kesimlerin olduğunu da belirtmek gerekir. Hendek ve barikatların yanındaki ev sahiplerinin, dışmanın ağır saldırıları olursa çok zarar görecekleri konusunda yaşadıkları korku ve kaygıların tepkilere dönüşmesi de yaşandı. Buna benzer hemen her kesimin bazen eleştirileri, bazen uyarıları, bazen de dolaylı veya dolaysız tepkileri eksik olmadı. Bu tepkilere karşı yaklaşımımız esas olarak ikna yöntemiydi. Buna rağmen bazen daralma ve tepkilerimiz de yaşandı.

Hatta bilinç ve kişilik olarak yetersiz olan kimi arkadaşların aşırıya kaçan tepki ve yaklaşımları yaşandığında müdahale etsek de, yetersiz kaldığımız zamanların olduğunu söyleyebilirim. Bu süreçten çıkardığımız sonuç şuydu: Halkımızın tepkisi ne denli yüksek olursa olsun devrimci sabır, olgunluk ve ıknayla yaklaştığımızda tepkiler en aza inmekle kalmadı, en karşı olanlar bile bizimle beraber çalıştı ve ciddi bir emeğin sahibi oldular. Ama tersinden sabırsız, kestirmeci ve bastırmacı yaklaştığımızda ise, en yurtseverdir dediğimiz ailelerin tepkisini kazandık. Bu nedenle devrimci olmayan yaklaşımlarımızdan dolayı gençlik hareketi adına konferans yapımıza ve halkımıza öz eleştirimizi veriyor ve devrimci tarzı esas alacağımızı vurguluyorum.”

Mazdek de Dicle gibi Amedliydi. Yurtsever özelliklere sahip bir ailede büyümüştü. Mardin’in Derik ilçesinden olan anne ve babası sağlık emekçileriydi ve Amed’de görev yapıyorlardı. Mazdek, Amed’de doğmuş, büyümüş ve ailenin yurtsever özelliklerini alarak kişiliğine bir düzey kazandırmıştı. Liseyi bitirince daha fazla okumamış, mücadelede aktif rol oynamayı tercih etmişti. Amed’in çelişkileri keskin havasını soluyarak mücadelecı bir kişilik kazanmış, çocukluktan başlayarak eylem ve etkinliklerde yer alıp kişiliğini yoğurmuştu.

Anne ve babası yurtsever ve mücadelecı yapılarıyla tanınırsalar da, esas olarak öne çıkan ve daha ileri bir rol oynayan büyük annesiydi. Özgürlük mücadelesinin ilk çıkış yıllarında mücadeleyle tanışmış ve her koşulda yurtseverlik görevlerini yerine getirerek, devrimle olan gönül bağını sarsılmaz hale getirmişti. Ailede kız çocuğu olmaması nedeniyle erkek çocuklarına ev işlerini yaptırmakla kalmamış, çocukların yurtseverlik ölçüleri ve bilinciyle büyümesini sağlamıştı. Arkadaş sohbetlerinde söz aileden açıldığında ana babasının rolünü yadsımayan Mazdek, büyük annesinin meziyetlerini anlata anlata bitiremez; “Sizi kimlerin mücadeleye kattığını bilmiyorum, ama benim mücadeleye katılmamı sağlayan nenemdir” derdi.

Uzun boyu, zayıf bedeniyle mücadelede yer alırken iyi

bir devrimci olmanın arayışını sürdürürdü. Kısa kesilmiş saçları ve ince bıyıkları, ağız dolusu gülüşüyle birleşince insanı kucaklayan bir havayı çevresine yayardı. “Bir gün şehit düşersem, bunun Botan’da olmasını isterim” diyerek, Botan’a olan hayranlığını dile getirirdi.

Sessiz, çelişkileri derinden yaşayan, devrimin ağırlığıyla yaşadığı çelişkileri birleştiren bir yapıya sahipti. Asi bir çocuk gibiydi. Asi bir devrimci, bir militan nasıl olmalı denildiğinde, Mazdek akla gelirdi. Bu yapısıyla sürekli coşkun bir nehir gibi akmak isterdi.

Mazdek’in konuşması bittiğinde hendek, barikat ve öz savunma taktiğini içeren gündemleri geçeceğini söyleyen Zozan sözünü bitirmeden, halk arasında Mam Elî olarak tanınan yaşlı delegenin söz istediğini gördü. Mam Elî, ilerleyen yaşıyla Cizre’nin rûsipîlerinden biriydi. Nur Mahallesindeki seçimle belirlenen halk delegesiydi. Ağaran uzamış saç sakalı kadar, yaşam ve ilişkileriyle de ermişleri andıran özelliklere sahipti. Bu nedenle halk tarafından akil insan anlamına gelen rûsipî muamelesi görür, sevilir, sayılır ve sözüne değer verilir. Bekletmeden sözü Mam Elî’ye verdi.

“Öz savunma meselesi ile hendek ve barikatlar çok tartışıldı. Ama en önemli sorun konuşulmadı. Kazılan bu kadar hendeğin, yapılan bu kadar barikatın neyle savunulacağı gündemleşmedi. Şimdi tüm delegelere soruyorum: Bu hendek ve barikatları birkaç pompalı av tüfeğiyle mi savunacaksınız? Ben de bu gençlerimizin yaşında iken bu tür şeyleri düşünmezdim. Elime bir sopa veya bıçak geçirdiğimde tüm dünyayı dize getireceğimi sanırdım. Bu nedenle gençlerimizin bunu düşünmemesi kadar doğal bir şey yok. Ama gün görmüş-geçirmiş ve bu devletin vahşetini yaşamış bizlerin düşünmesi gerekir. Gençlerin hepsi eğitimsiz. Birkaç kırık dökük pompalı av tüfeği dışında, gençlerimizin elinde taş çatlasa üç beş keleş var. Devletin tankı, topu ve ağır silahları devreye girerse ne yapacağız? Bu kırık dökük birkaç silah, bu hendek ve barikatlar ne kadar dayanabilir?”

Mam Elî’nin konuşmasını dinlerken gözünü halk delegelerinin üzerinde gezdiren Zozan, onların neler düşündü-

ğünü kestirmeye çalıştı. Özellikle yaşlı kadın ve erkek delegelerin yüz ifadelerine yansıyan hoşnutsuzluk dikkatini çekti. Mam Elî'nin sözü bittiğinde orta yaşlarda bir kadına söz verdi.

"Mam Elî duygularımızın tercümanı oldu. Mevcut silahlarla, bu hendek ve barikatlarla kendimizi koruyamayız. Çoğumuzun evlerinde keleş var. Bugün bu silahlar işe yaramayacaksa, ne zaman işe yarayacak? Bu silahlarımızı da gençlere verelim diyorum."

"Bu devlet 'hov'dur, bêbext'tir. İçindeki eşyalarımızla, hayvan ve yiyeceklerimizle, bağ ve bahçelerimizle birlikte köylerimizi yakıp yıkan, bizleri koçber yapan ve her türlü katliamı yapmaktan çekinmeyen bir düşmanımız var. Bunu bilerek öz yönetimlerimizi ilan edelim ve öz savunmaya geçelim" dedi bir başka kadın delege.

"Gençlerin içinde birkaç kadro var. Bunların çoğunluğu gençlik kadrolarıdır. Parti, savaş tecrübesi olan yeni kadrolar göndersin" dedi bir başka halk delegesi.

Mam Elî'ye kadar konuşanlar genellikle kurumsal yapıların kadrolarıydı. Halk delegeleri sessizce dinliyordu. Mam Elî konuşunca barajın önündeki bendi kaldırdı sanki. Bir halk delegesinin sözü bitmeden bir başkası söz alıyor ve düşüncelerini söylüyordu. Çoğuna söz veren ve konuşmalarını dikkatle dinleyen Zozan; "Heval Mam Elî, en can alıcı konuyu açtın ve her delege düşüncelerini söyledi. Son sözü tekrar sana vereyim. Yoğun eleştiri ve öneriler geldi. Sence hareket ne yapılmalıdır? Ya da halk delegelerimizin eleştiri ve önerilerden hareketle ne söyleyebilirsin?" diyerek, sözü tekrar Mam Elî'ye verdi.

"Bütün mahallelerdeki halk sohbetlerinde tartışılan ve cevabı bulunmayan bu konudur. Ben de bunu bildiğim için dile getirdim. Şöyle bir öneri yapmak istiyorum: Öz yönetim ve öz savunma konuları çok ciddidir. Bir defa ilan edildi mi, ok yaydan çıkar. Ve düşman da ayrı bir devlet kuruyorlar diye varıyla yoğuyla saldırıya geçer. Buna karşı durabilmenin yolu, gerillanın da ağır silahlarıyla halkın yanında durması ve düşman saldırırsa anladığı dilden cevap verme-

sidir. Özcesi gerillaya çağrı yapıyorum; savaş deneyimi olan kadro ve silah takviyesi yapsın.”

Konuyu toparlamak isteyen Zozan, Rojhilat’ın ısrarla söz istediğini gördü.

“Halk delegesi arkadaşlar çok değerli düşüncelerini, eleştiri ve önerilerini bizimle paylaştılar. Doğrusu kendi adıma çok sevindiğimi söylemeliyim. Benim de duygu ve düşüncelerimin tercümanı oldular” diyen Rojhilat duraksayıp bakışlarını delegelerde gezdirdi. Yönünü halk delegelerine çevirerek konuşmasını sürdürdü.

“Biz gelmeden hemen önce Eyalet Komutanlığıyla bu konuyu tartıştık. Hareketin ve komutanlığın planlaması şöyledir: İçine girdiğimiz bu süreç, daha çok toplumsal boyutun öne çıkması gereken bir direniş sürecidir. Yine öz savunmanın, yani kısmen gerillaya ve ağırlıklı olarak gençliğe, kadına ve halka bağlı sivil öz savunma birliklerinin yanı sıra esas olarak toplumsal renginin öne çıkmasının gerektiği bir planlamadır. Bu açıdan başlangıçta her şehre sadece tecrübeli beş-altı arkadaşın gönderilmesi yeterli görüldü. Bu amaçla benle birlikte altı arkadaş Cizre’ye geldik. Bizim görevimiz öz savunmanın örgütlenmesi ve öz savunmada yer alanların eğitilmesidir. Hareket kesinlikle gerillanın ve ağır silahların devreye girmesinden yana değildir. Önemli olan öz yönetim ilkeleri doğrultusunda halkın örgütlen-dirilmesi ve kendisini yönetecek yeterliliğe gelmesidir. Şu an kırık dökük de olsa, elimizdeki silahlar kendimizi savunmak için yeterlidir. Polis ve emniyet güçlerinin müdahalesini boşa çıkaracak düzeydedir. Türk Ordusu devreye girmedigi ve ağır silahlar kullanılmadigi sürece gerilla da devreye girmeme kararındadır. Buna rağmen gerillanın devreye girmesi çağrısı yapılıyor. Bu çağrıların öneriye dönüştürülerek harekete iletilmesinden yanayım.”

“Rojhilat arkadaşın verdiği bilgiler önemlidir. Bence de bu konuda gelen önerileri harekete iletmek gerekiyor. Böylece bu gündemi bitiriyor, eleştiri özeleştiri gündemine geçiyoruz.”

Zozan’ın konuşması ardından kurum ve yönetim çalış-

malarında yer alan delegelere dönük eleştiriler yapıldı. Geleceğe ilişkin görüş, düşünce ve öneriler alındıktan sonra seçim gündemine geçildi. Kapalı seçim, açık sayım yöntemiyle yapılan seçim sonucu Cizre Halk Meclisi Eş Başkanlığına Mehmet Tunç ve Asya Yüksel seçildi.

Cizre Halk Meclisi Yürütmesi'ne ise; Nûda, Baz, Dr. Serger, Hişyar, Zîrek, Lerzan, Masîro, Axîn, Eylem, Arjîn, Rojhilat, Mazdek, Sozdar seçildiler. Eş Başkanlarla birlikte yürütmenin sayısı on beş olarak belirlendi. Ardından Meclis Disiplin Kurulu için yapılan seçimde Baran, Jiyan ve Destan seçildiler. Seçim sonuçlarını açıklayan Zozan, kısa kapanış konuşmasıyla konferansı sonuçlandırdı.

Dışarı çıktığında gece karanlığı Cizre'nin üzerine çökmüştü. Serinlemeye başlayan akşam havasını derin derin soludu. Zorlu bir çalışmayı başarıyla sonuçlandırmanın rahatlığıyla taziye evinden çıkan ve evlerine gitmek için ara sokaklara girerek gözden yiten arkadaşlarının arkasından bakakaldı.

** ** *

Birdenbire etkili olan yaz sıcaklarından dolayı gece boyu bir türlü uyuyamadı. Bir yandan günlük sorunların karmaşasına kaydı düşünceleri, bir yandan da geçmiş yaşamına ve siyasal sürecin yakın gelecekte nereye evirileceğine. Bu karmaşa içinde uyuması mümkün değildi. Günlük pratik sorunları bir bir evirip çevirdi kafasında. Hangi sorununa nasıl çözüm bulacağını netleştirdi düşünceleri geçmişe kaydı. Çocukluğu, kardeşleri, anası, babası geldi gözlerinin önüne. Ne zamandan beridir ailesiyle görüşmediğini hatırlamaya çalıştı. En son cezaevinden çıktığında Manisa'da oturan ailesinin yanına gitmişti. Kardeşleri, anası ve babasıyla geçirdiği bir haftayı bile mücadeleden çalınan bir zaman olarak görmüş ve Amed'e geri dönmüştü. Oysa 2009 Nisan'ında KCK adı altında yapılan soykırım operasyonlarında tutuklanıp Amed zindanına atılmış, tahliye olana kadar geçen beş yıl boyunca anası onu yalnız bırakmamıştı. Olanakları ve koşulları elverdikçe sadece bir saatlik görüşme için Manisa'dan Amed'e gelip gitmeyi ihmal etmemişti. Anasını hatırlamaya çalıştı. Bir görüş kabininde göz yaşları içindeki hali geldi gözlerinin önüne.

2012 yılı güzünde Önder APO'ya uygulanan ağır tecrit koşullarını protesto etmek ve Kürt sorununun demokratik çözümü için müzakerelere başlanmasını sağlamak amacıyla süresiz dönüşümsüz açlık grevi gündeme geldiğinde, kendisini ilk önerenlerden biri olmuş ve dayatıcı tutumlarıyla birinci grupta yer almıştı. Açlık grevinin ilerleyen gün-

lerinde görüşe gelen anasını gözyaşları içinde görünce çok üzölmüş, anasına moral vermek için elinden geleni yapmıştı. Ne yaparsa yapsın teskin olmamıştı anası. “Ana yüreğı böyle bir şey” diyerek anlamaya ve anacıl duygularını bü-yütmeye çalışmıştı.

Anasının onu sevdiği kadar, o da anasını seviyordu. Özgür kadın bilinci geliştikçe anasını daha iyi anlamayı ve sevgisini bilinçli hale dönüştürmeyi başardı. Zorla göçe maruz bırakılmış ve doğduğu topraklardan uzakta yaşamak zorunda kalmış bir ailenin çocuğuydu. Manisa gibi bir kentte büyüdüğü halde, rejimin tüm asimilasyon politikalarına rağmen Kürt kültürünü yaşatan ve yaşayan bir kadın olmayı başarılmasında anasının rolü büyüktü. Ne yaparlarsa yapsınlar anası Kürtçe dışında bir dille konuşmayı kabul etmemiş, aile içinde de Kürtçe dışındaki bir dille konuşulmasına izin vermemişti. Büyüdükçe akranları Kürt çocukları ve gençlerinin dillerini unuttuklarını görmüş ve anasının tutumunu kendisine örnek almıştı.

Çocukluğu ve gençliği metropollerde geçmesine rağmen anasından aldığı güçle Kürt kadını kimliğini korumayı başardı. Özgürlük mücadelesiyle tanışıp bilinçlendikçe mücadelecı bir Kürt kadını olmanın siyasi kimliğini oluşturdu, kültürünü ve dilini hep yaşattı. Siyasi kimliğinden, duruşundan, iradesinden ödün vermeyen bir kişilik olmayı başardı.

Bilinçlendikçe Kürt kültürünü içselleştirip yaşamlaştırmakla kalmadı, gittiğı her yerde çalışmalarına yansıt-maktan da geri durmadı. İradeli duruşu, disiplinli yaşamı ve ilişkileriyle tanındı. Bu yönleriyle toplum ve çalışma arkadaşları tarafından hep sevildi. Gittiğı her yerde iz bıraktı, ayrılıp başka bir çalışma alanına gittiğinde aranan ve çağırılan devrimci bir kadın olmanın gururunu yaşadı. Bu yönlü pratiklerinden çıkardığı dersleri genç kadın arkadaş-larına yansıtırken şunları söyledi:

“Bir devrimci için en önemli şey, bir alanda çalışırken yarattığı sevgi ve saygıyla iz bırakmasını bilmektir. Çalıştığı alandan ayrıldığında arkasından ‘İyi ki gitti, kurtulduk’

denmesi, bir devrimci için ölümden beterdir. Unutmayalım ki, bizim şahsımızda gerçekleşen parti kişiliği ve yaşamıdır. Ne kadar temsil edebilirsek o kadar sevilir ve sayılırız. Ne kadar sevilip sayılıyorsak o kadar partiyi seven ve sayan insan kazanıyoruz demektir. Bunu başaramıyorsa devrimciliğimiz kuşkuludur.”

Özgür iradeli bir kadının duruşu nasıl olur sorusuna cevap arayan arkadaşları onun mücadelesine, yaşam ve ilişkilerine bakarak sonuç çıkarmaya çalışırlardı. Siyasi partideyken Kürdistan dışındaki herhangi bir alanda çalışmayı kabul etmezdi. Botan bölgesine özel bir sevgisi vardı. Botan’ın direnişçi kişiliğinden çok etkileniyordu. Botan’ı hem kendi kişiliğiyle özdeşleştiriyor, hem de oraya gittiğinde yaptığı çalışmalardan güçlü bir moral alacağını biliyordu. “Göreceksiniz Botan’a gittiğimde oradaki eylemselliklerden tutun örgüt-lenme biçimine kadar bu sürece biz damgamızı vuracağız” diyordu.

Görev dağılımı yapılırken Botan bölgesindeki toplumsal çalışmaların koordinasyonu gibi ağır bir sorumluluğu üstlenince çok sevindi. Zaman geçirmeden büyük bir moralde Botan bölgesine gidip çalışmalarına başladı. Botan’a gidince ilk işi binalara sıkışan çalışma tarzını eleştirmek oldu. Halkın içinde çalışan ve halkla birlikte yaşayan bir çalışma tarzını esas alarak pratiğe yüklendi. Mahallelerde, kadınların ve halkın yanında çalışma yürütürken halkın ne istediğini bilen, anlamaya çalışan tarzından ödün vermedi.

Bu özelliklerini düşününce, kişiliğinde bunun temelini atanın anası olduğunu çoktandır çözümleyip bilince çıkarmış ve anasına olan sevgisini daha da büyütmüştü. İki yılı aşkın bir süredir anası, babası ve kardeşlerini görmeyişine hayıflandı. “Kürt halkı benim büyük ailem, bu doğru, ama küçük ve özel ailem de bu büyük ailenin bir parçası. Sanırım onları ihmal ediyorum. Bu günlere gelmemde emekleri tartışılmaz. Fırsat olursa bir iki günlüğüne de olsa gidip görmeliyim” diye kendisine söz verdi.

Geçmişe dönük düşüncelerini sürecin nereye evrileceğine kaydırdı. Suruç katliamının vahşeti aratmayan düzeyi,

sürecin çok ağır geçeceğini hissettiriyordu. Olasılıkların ne olabileceğini kestirmeye çalıştı. Sabah yapacağı toplantıda olasılıkları ele almayı ve duyarlılık yaratmayı planladı. Sabaha karşı az da olsa havanın serinlemesiyle uykuya dalmak üzere iken ev sahibi yaşlı kadın geldi gözlerinin önüne. “Mahallemizin adını düşman ne kadar Nur koysa da, biz ısrarla Çemkûrik diyoruz. Derin çay anlamına geliyor. Çünkü bu mahalle dere yatağında kurulmuş. Eskiden çok yağmur yağdığında buralar coşkun akan bir nehre dönüşürmüş. 1990’lardan sonra köylerden güç edenler gelip yerleşti bu dere yatağına. Buraya yerleştiğimizde var olan gecekondu-lar parmakla sayılacak kadardı. Önce tek tük, sonra gide-rek sıklaşan evlerin yapılması ve derenin ıslah edilmesiyle gecekondu-lardan oluşan ve büyüyen bir mahalleye dönüştü. Cizre’nin yerleşim yeri zaten çukurdur. Cehennemi bir sıcaklığın yazları etkili olması bundandır. Cizre’nin en çukur yerlerinden biri olduğundan, Çemkûrik bu sıcaklığı çok daha fazla hissettirir” şeklindeki sözlerini anımsadı. Birkaç saat uyuyup dinlenemezse, gün boyu yürüteceği çalışmaların verimsiz geçeceğini düşündü. “En iyisi düşüncelerimi meşgul eden her şeyi kafamdan atmak” deyip, gözlerini yumdu. Çok geçmeden karanlığa gömülen odanın sessizliği içinde uyuyakaldı.

Avluda oynayan çocukların sesiyle uyandığında saat sekizi geçiyordu. Hemen kalkmak istedi. Yatağı mezar gibi geldi kendisine. Kalkamıyordu bir türlü. Sıcak ve nemli havanın vücuduna yaptığı basınç, binlerce kat kuvvetlenmişti. Bir parmağını bile kıpırdatıp kaldıramıyordu. Sanki felç olmuş, vücudu üzerindeki kontrolünü kaybetmiş gibiydi. İçine düştüğü durumdan dolayı kendisine kızıp ayağa kalktı. Kapalı olan perdeyi kenara çekip pencereyi açtı. Sabah güneşinin parlak ışınlarıyla çocukların kuş cıvıltılarını andıran sesi doldu içeriye. Birden her şeye hazırmış hissiyle doldu. Banyoya gidip elini yüzünü yıkadı. Aynaya baktı, kırmızıya çalan kıvrıcık saçları darmadağınikti. Suya tuttuğu elleriyle saçlarını ıslatıp yumuşattı. Birkaç taramadan sonra az da olsa saçlarını düzeltebildi. Gözlerine baktığında uy-

kusuzluğun verdiği yorgunluğun etkilerini gördü. Avuç dolu soğuk suyu kapalı gözlerine vurdu birkaç kez. Yüzünü kurulayıp çıktı banyodan. Ev sahibinin ısrarlarına rağmen geciktiğini söyleyip kahvaltı yapmadı. Mala Gel (Halk Evi) olarak kullanılan eve yürürken aklı yapacağı toplantıdaydı.

Hızlı adımlarla yürüse de geçtiği sokaklarda oynayan kızlı oğlanlı çocuklara bakmadan edemiyordu. Yolda karşılaştığı kadınlar selam verirken durup hatırını soruyor, evlerine davet ediyor, kimisi de karşılaştığı sorunları aktarıyordu.

Nur Mahallesi'nden Hezex Caddesi'ni kesip Cûdî Mahallesi'ne geçti. İki mahalleyi ayıran Hezex Caddesi'ydi. Geçtiği cadde Hezex'e giden yola, Hezex Caddesi'nin ters tarafı da dört yoldan güneye dönüldüğünde Nusaybin Caddesi'ne açılıyordu. Nusaybin yol güzergahı ise Cûdî ile Sur mahallelerini şehrin Dicle suyu kenarında kalan "Bajarê kevn" gibi birkaç mahalleden ayırıyordu. Şehrin neredeyse her bir noktası, birçok şehrin ya da alanın ismiyle donanmıştı. Kürdistanî değerlere sahip çıkan bir anlayışın şehrin genelinde etkili olduğu seziliyordu.

Cûdî Mahallesi'nin sokakları da Nur Mahallesi'nden farklı değildi. Sokakta karşılaştığı kadın ve erkekler selam vermeden, bir iki söz söylemeden bırakmıyordu. Toplantıya gecikse de hiçbirini kırmak istemiyor, kısa yanıtlar verecek izin isteyip uzaklaşıyordu.

Mala Gel'e vardığında arkadaşları kendisini bekliyordu. İçeri girer girmez: "Özür dilerim arkadaşlar, geciktiğim için bağışlayın" dedi mahcup bir ifadeyle. Her birisiyle ayrı ayrı tokalaştı ve toplantı odasına geçti. Bir daire çizer gibi sandalyelere oturdular.

"Konferans sonrası meclis yürütmesiyle ilk toplantımızı yapıyoruz. Toplantı sonrası Silopi'ye gideceğim. Uzun bir süre gelmeyeberirim. Bu nedenle hem görev dağılımını hem de önümüzdeki sürece ilişkin kapsamlı bir planlama yapmak gerekir. Toplantıya geçmeden arkadaşların söylemek istediği bir şey var mı?" dedi Zozan, konferansta seçilen arkadaşlarını birer birer süzerek.

“Siyasal sürece ilişkin konferansta kapsamlı değerlendirmeler yapıldı. Ancak Suruç’ta gerçekleşen katliam, yeni değerlendirmeler yapmayı gerektiriyor. Bence içine girdiğimiz süreç çok hassas ve kritik bir hal almaya başladı. Toplantının gündemlerine geçmeden ne gibi tedbirler alabiliriz konusunda kısa vurgular yapılamaz mı?” dedi Nûda, Zozan’dan bakışlarını ayırmayarak.

“Katılıyorum” dedi Eylem, Nûda’dan sonra söz alarak. “Sürecin gelişimiyle ilgili hepimizin bir yoğunlaşması var. Her birimiz bir iki cümle söylersek, düşüncelerimizi paylaşmış ve birbirimizi tamamlamış olacağız.”

“Tamam, anlaşıldı arkadaşlar. Kısa vurgularla ve tekrara düşmeden bu konudaki düşüncelerimizi sırasıyla söyleyebiliriz. Her arkadaş konuşmak zorunda değil. Farklı ve tamamlayıcı şeyler varsa konuşmalıdır. Arjîn arkadaştan başlayalım.” dedi diğer arkadaşlarının da aynı konuda söz istediğini görünce.

“Suruç katliamına geçmeden Amed katliamıyla ilgili açığa çıkan yeni gelişmelerin olduğunu söylemeliyim. HDP’nin 5 Haziran’da yaptığı seçim mitingine düzenlenen bombalı saldırıda 5 kişi ölmüş, 400 kişi yaralanmıştı. Bombalı saldırı sonrası yaşananların yeni görüntüleri ortaya çıktı. Bu görüntülerde katliamı yapan Orhan Gönder’in iki bombayı nasıl yerleştirdiği, polislerin bombanın bulunduğu çöp kutusuna baktığı halde bombayı görmediği ve bombaya yönelen arama köpeğinin uzaklaştırıldığı görülüyor. Bu görüntüler, bombalı saldırının devletin derin güçleri tarafından ne denli planlı ve bilinçli bir şekilde yapıldığının kanıtı gibidir. Bu katliamı DAİŞ üstlendi, ama esas planlayıcısı Kürdistan ve Türkiye halklarını terörize ederek seçimde istedikleri sonucu almayı amaçlayan AKP ve Ergenekon’dan başkası değildir. Buna rağmen 7 Haziran seçimini zaferle kazanan HDP ve demokrasi güçleri oldu. 5 Haziran katliamıyla başarılı olamayan bu güçler, seçimin iptal edilmesini sağladı. 1 Kasım’da gerçekleştirilecek genel seçim sonuçları da farklı olmayacağından, Amed benzeri bir katliam Suruç’ta gerçekleştirildi. Bence bu tür katliamlar peş peşe gelişecek.”

“Heval Arjîn’e katılıyorum” dedi Sozdar, sıranın kendisine geldiğini gördüğünde. “Amed katliamı üzerinden bir buçuk ay geçmedi daha. Kobani’ye yardım götürmek üzere Suruç’ta toplanan Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyelerinin basın açıklaması yaptığı sırada intihar saldırısı düzenlendi. 34 kişi hayatını kaybetti, 104 kişi de yaralandı. Amed katliamında yurtsever halkımız hedeflenirken, Suruç katliamında hedeflenen sosyalist ve demokrasi güçleri oldu. Bu katliamla tüm Türkiye halklarına ve demokrasi güçlerine şu mesajı veriyorlar: Kürtlerle dost olursanız, ittifak yaparsanız sonunuz böyle olur. Bu son katliamlarla Erdoğan ve AKP’nin iktidarı kaybetmemek için her türlü çılgınlığı yapacağı kesinleşmiştir. Esas sorun buna karşı ne yapacağımızdır. Bence üzerinde tartışmamız gereken en önemli konu budur.”

“Bence sorun çok daha derin ve köklüdür” dedi Mehmet, Sozdar’dan sonra. “21. yüzyıla girerken ‘Yeni Dünya Düzeni’yle ulus devlete dayalı politikaların aşılacağına hedeflendiğini söylüyoruz. Yaşanan savaşın 3. dünya savaşı olduğunu da ifade ediyoruz. Özellikle Rojava Devrimi’nin Türk devleti üzerinde yarattığı etki sarsıcıdır. DAİŞ’i bu kadar desteklemesi ve beslemesinin nedeni budur. Çünkü Türk devleti, Ortadoğu’da süren Kürt soykırımı üzerine kurulu 20. yüzyıl dengelerinin yıkılacağı ve yeni dengelerin kurulacağı 3. dünya savaşı koşullarında Kürtlerin güçlenmesinden alabildiğine korkmaktadır. Kürtlerin özgür olmasında soykırımcı düzeninin ölümünü görmektedir. Önce müzakere masasını devirmesi, 5 Nisan’dan bu yana Önderlik üzerinde ağır tecrit uygulaması, 7 Haziran sonrası AKP’nin tüm Kürt düşmanlarını yanına alarak, Kürt halkının özgürlük mücadelesine karşı topyekûn saldırıya geçmesi bu korkunun sonucudur. Lozan’dan bu yana temel stratejisi Kürtleri yok etme üzerine kurulu olan Türk devletinin, tüm kurumları da buna göre şekillenmiştir. AKP’nin amacı devleti ele geçirmek olduğundan, öngördüğü yeni sistemini tüm devlet kurumlarını yanına alarak Kürt soykırımı üzerinden şekillendirmek istemektedir. Bu denli vahşi

katliamları planlamasını başka nasıl açıklayabiliriz?”

Sevgiyle Mehmet’e bakıyordu Zozan. Ne kadar sesini kısarsa kıssın, o gür ve tok ses tonunda bir düşüş görülüyordu. Derinlikli ve derli toplu konuşmasıyla herkesi etkiliyor, dinleyenleri düşünce dünyasının içine çekiyordu. Daha dikkatli bakınca mahkeme salonundaki duruşunu anımsadı. Duruşmalardaki tutumu örnekti. Tavizsiz tavırla hep dik bir duruş sergilerdi. Gür sesi ile mahkeme salonunu inletir, salonun dışından dahi sesi duyulurdu. Mahkemede Kürtçe konuşmak yasak olduğundan, hep Kürtçe savunma yapmak ister ve Türkçe savunma yapmayı reddederdi. “Ana dilimizle savunma yapmak istiyoruz” derken, arkadaşlarıyla birlikte inkar ve imha siyasetini meşrulaştıran mahkemeleri, sömürgeciliği yargılayan bir platforma dönüştürdü. Beş yıldan fazla kaldı cezaevinde. Her anını okuyarak ve araştırarak geçirdi. Cezaevini eğitim gördüğü bir akademiye dönüştürdü. Bırakıldığında kaldığı yerden, ama daha bilinçli ve kararlı bir kişilik olarak mücadelesine devam etti.

Mehmet hala konuşuyordu. Üstüne basa basa söylediği son sözleriyle düşüncelerinden sıyrıldı. Dikkatlerini Mehmet’in konuşmasına verdi. “Artık bu iktidarın yapmayacağı çılgınlık yoktur. Her türlü kirli savaş yöntemlerinin yaşama geçirileceği bir sürece giriyoruz. Kendi adıma şunu söylemeliyim; Cizre Halk Meclisinin Eş Başkanı olarak bundan böyle eskisi gibi yaşamayacağım. Her an bir sabotaj ve suikast olabilir diye kendi evime gitmeyecek, halkın içinde disiplinli bir çalışma ve yaşam tarzıyla kendimi, çalışma arkadaşlarımı, halkımı ve örgütümüzü korumayı esas alacağım.”

Mehmet’ten sonra söz alıp konuşan diğer arkadaşlarını sabırla dinledi. Arkadaşlarındaki duyarlılığı görünce seven Zozan, konuşulanları toparlayıp; “En önemli gündeme geçebilir ve sırasıyla komisyonları oluşturabiliriz” dedi. Bir an duraksayıp bakışlarını arkadaşlarında gezdirdi. “Öncelikle toplumsal alanı oluşturacak komisyonda kimler yer almalıdır? Baz arkadaş parti meclisi üyesi olarak Cizre’deki toplumsal alan çalışmalarını yürütmek için görevlendi-

rilmişti. Bu açıdan meclis yürütmesine seçilmesi isabetli oldu. Baz arkadaş, bu alanda çalışabilecek meclis üyesi arkadaşlar varsa söyleyebilir.”

“Parti meclisi görevlendirmesi olduğundan, tekrar bu alanda çalışacağımı düşünerek bir yoğunlaşma yaşadım. Şimdiye kadar bu alanda Çiya, Cotkar ve Lerzan arkadaşlarla uyumlu bir çalışma yürüttük. Bu yeni süreçte de bu arkadaşlarla yürünebilir düşüncesindeyim. Eğer kadın hareketi bu alana görevlendireceği üç kadın arkadaş verirse benle birlikte toplam yedi kişi olacağız.”

“Kadın hareketi olarak biz de kendi aramızda tartıştık ve kimi arkadaşlara ilişkin bir düşünce oluşturduk. Bizden doğru Havîn, Ülkem ve Derya arkadaşları bu komisyona öneriyoruz. Baz’ın önerdiği diğer üç arkadaş uygundur” dedi Nûda, kadın hareketi adına.

“Diğer arkadaşların farklı önerileri var mı?” dedi Zozan, arkadaşlarını süzerek. “Konuşan olmadığına göre sanırım itiraz yok. Böylece adı geçen yedi arkadaşla toplumsal alan komisyonunu oluşturduk. Diğer komisyonların oluşumuna geçebiliriz.”

Her komisyonun oluşumu için ayrı ayrı tartışmalar yürütüldü. Tartışmalar sonucunda Sosyal Alan Komisyonu Sozdar, Hişyar, Zîrek’ten; İdeolojik Alan Komisyonu Eylem, Arjîn, Diren, Felat ve Dilxwaz’dan; Sağlık Komisyonu Dr. Serger, Çeman ve Hacer’den oluşturuldu. En önemli komisyonlardan biri de Öz Savunma Komisyonu’ydu. Öncelikle kadın ve gençlik hareketi bu komisyonda daha etkili olmak istiyordu. Yapılan tartışmalar sonucunda Masîro, Dicle, Mazdek, Axîn, Rojhilat, Şerzan ve Şerker’in, Öz Savunma Komisyonunda yer almaları uygun görüldü.

“Toplantımız sonuçlanmadan bir iki şey söylemek istiyorum” dedi Asya. “Şimdiye kadar ortaya çıkan verilerden hareketle çok zorlu bir sürece girdiğimiz kesindir. Her gün açığa çıkacak yeni verilerle bu gerçeklik daha da kesinleşecek. Zaman yitirmeden sürecin karakterine uygun bir yapılanma ve hazırlık içine girmemiz ertelenemez. Öncelikle Cizre Halk Meclisi Yürütmesi olarak bütün mahalle mec-

lisleriyle toplantılar yapmamız gerekir. Bu toplantılarda hem konferansımızın kararlaşma düzeyini hem de siyasal sürecin niteliğini ve karakterini çok iyi anlatmamız gerekir ki, olası tehlikelere karşı örgüt yapımız ve halk hazır hale gelebilsin. Bu nedenle oluşturduğumuz bu komisyona çok iş düşüyor. Bütün bu çalışmalara öncülük yapacak olan bizleriz. Hızla eski yaşam alışkanlıklarımızdan arınarak kendimizi yeniden örgütlememiz elzemdir. En küçük bir ertelemecilik, tembellik, duyarsızlık ve bananecilik, olumsuzlukları besleyen bizden kaynaklı temel etkenler olacaktır. Yükün ağır kısmının biz Eş Başkanlar tarafından sırtlanması gerektiğini biliyorum. Bu bilinç ve sorumlulukla yaşayacağımı söylemeliyim. Ama diğer arkadaşların görevleri de hafif değildir.”

Karşısında oturan Asya’ya bakıyordu Mehmet. Konuşmalarındaki kararlılık ve ciddiyeti gördükçe, Asya’yı Eş Başkan seçmesiyle Konferansın ne denli isabetli bir karar verdiğini daha iyi anlıyordu. Uzun yıllardır siyasal çalışmalarda aktif yer aldığından dolayı Asya’yı iyi tanıyordu.

Uludere İlçesinde yaşama açmıştı gözlerini. Kırklı yaşlarda olmasına rağmen, yüzündeki kırışıklıklar daha yaşlı gösteriyordu. Çocuk yaşta evlendirilen Asya, daha yirmi yaşındayken biri kız biri erkek iki çocuk annesi olmuştu. Yirmi iki yaşına geldiğinde iş kazası geçiren eşini kaybetmiş ve hayat mücadelesine daha sıkı sarılmıştı. Kendisi daha çocuk sayıldığı halde çocuklarına hem analık hem babalık yapmanın ne denli ağır olduğunu yaşayarak öğrendi. Aile ve yakın çevresinin yeniden evlenmesi için yaptıkları öneri ve telkinleri reddederek, yaşayacağı bütün zorlukları göğüslemenin iradesini kendisinde yaratmayı tercih etti.

Babasız büyüyen çocuklarını ana sevgisinin bütün yüceliğiyle doyurmaya çalıştı. Sadece ana olmadı onlara, yeri geldiğinde baba, yeri geldiğinde çocuk oyunları oynayan arkadaşları oldu. Öyle bir an geldi ki çocuklarının kendisine hayran kaldığını ve tapar duruma geldiğini gördü. Onu kaybetme korkusu çocuklarının kâbusu olmuş, onsuz bir an bile nefes alamayacak duruma gelmişlerdi. Farkında

olmadan yarattığı bu durum karşısında ürktü ve korktu. Uzun bir süre ne yapacağını bilmez bir halde kara kara düşündü. Ardından çocuklarına karşı yeni bir yaklaşım geliştirmesi gerektiği sonucuna vardı. Onlar farkında olmadan, kendisinde yarattığı güçlü duruşu, çocuklarının beynine, yüreğine ve kişiliğine işlemeye başladı. Giderek büyüyen, büyüdüğü bağımlılıktan kurtulan ve ayakları üzerinde durmaya başlayan bir kişilik ve irade kazandı çocukları.

1990'lı yıllarda kardeşi Necmettin'in karanlık güçler tarafından öldürülmesi üzerine, devletin baskısı ile tanıştı. Kürt halkına karşı yürütülen politikalara karşı o günden sonra mücadele etmeye karar verdi. 2005 yılının ilk aylarında Uludere'de siyasi partide mücadeleye başladı. Parti yöneticiliği ile kadın özgürlük mücadelesini birlikte yürüttü. Pratik içinde pişerek edindiği siyasal mücadele kimliği ve kişiliği, zamanla Uludere'ye sığmaz oldu. Çocukları büyümüş, kimseye dayanmadan yaşama yeteneği kazanmışlardı. Çocuklarının bu durumunu görünce daha özgür hareket etmesi gerektiğini onlarla paylaştı. Çocuklarının olurlarını aldıktan sonra Şırnak'a geçip önemli çalışmalarda yer aldı. Ardından Siirt ve Batman'da uzun süre kadın çalışmalarını sürdürdü. Oradan Cizre'ye geçti. Çok geçmeden halkın sevgi ve güvenini kazanıp eş başkan seçildi ve yeni bir mücadele dönemine giriş yaptı.

Yaşam ve ilişkilerinde son derece mütevazı ve olgun bir duruş sergiledi. Anaç bir sevecenliği vardı. O sevecenliğiyle donanan gülüşü özgürlüksüzlüğe, eşitsizliğe, erkek egemenliğine inat olsun diyeydi sanki.

Eylem'in sesini duyan Mehmet, düşüncelerinden sıyrıldı. Dikkatlerini Asya'dan uzaklaştırıp Eylem'in konuşmalarına odaklandı. "Bu sürece öncülük yapması gerekenin Kadın ve Gençlik Hareketi olduğunu söyledi Önderlik. Bu perspektif ışığında kadın ve gençlik hareketleri yeniden yapılanma sürecine hızlı bir giriş yapmazlarsa, başarılı olmamız mümkün değildir. Bu açıdan iki hareketin yürütmedeki temsilcisi arkadaşlara büyük görevler düşmektedir. Kültür hareketini de bu kapsamda ele almanın gerekliliği açıktır.

Kültür hareketinin görevlilerinden biri olarak bu sorumluluk bilinciyle hareket edeceğimi ve anlam gücüne ulaşacağımı belirtmeliyim.”

“Her arkadaş değindiği önemli konularla kendisinden önceki arkadaşları tamamladı. Bu anlamda ciddi düzeyde bir düşünce zenginliğinin ortaya çıktığını söylemeliyim. Bu sevindirici bir durumdur. O halde yapılması gereken, bu toplantımızın ardından güçlü bir planlama çıkarıp harekete geçmeyi başarmalısınız” dedi Zozan, bir an duraksayarak. Bakışlarını arkadaşlarında gezdirirken düşüncelerini toparlayıp yapacağı son konuşmayı sürdürdü.

“Konferansta öz yönetim ve öz savunma üzerinde çokça durduk. Neden? Çünkü diyalog sürecini bitiren AKP devleti, bizleri tek yönlü çözümle karşı karşıya bıraktı. Geline aşamada devletin demokratik ve barışçıl bir çözüme yanaşmayacağı, inkâr ve imha siyasetinde ısrar edeceği açığa çıkmıştır. Buna karşı öz yönetimimizi geliştirmek zorundayız. Öz yönetimi geliştirmek demek, öz savunmayı oluşturmak demektir. Öz savunmasız bir öz yönetim düşünülemez. Bir bireyin veya ailenin değil, koca bir şehrin öz savunmasından söz ediyoruz. Tarih bize şunu göstermiştir; bir şehrin dayandığı tüm toplumsal ve tarihsel değerler, ona büyük oranda kişilik ve kimlik de kazandırır. Şehirler, halklaşma düzeyine ulaşmış bir toplumun önemli oranda kültürel değerlerinin biriktiği, o halkın mirası ve mirasçısı konumundaki mekanlardır. Bu mekanlar, farklı toplumsal kesimlerin yüksek bir uzlaşısı ve konsensüs sağladığı ahlaki ve politik bir yapıyı da ifade eder. Bu haliyle şehirlerin ilk oluşum süreci, doğal olarak çok renkli ve demokratiktir. Unutmayalım ki, halkı oluşturan her bir toplumsal unsurun dini, etnik vs. karakteristik özellikleri farklı olabilir. Bu, ister kozmopolit ister tek bir etnisiteden oluşsun, bir şehri oluşturan bileşenler her zaman değişik kategoride olan tarihsel ve toplumsal farklılıklardan meydana gelir. Bu bilinçle halka yaklaşmak, öz yönetim ve öz savunmanın esasıdır. Diğer bir nokta ise, şehirler, doğal, ahlaki değerlerin hâkim olduğu köy yaşamına göre, nicelik olarak büyük insani top-

lulukların, yoğunluklu politik birliğini ifade eder. İnşası ve korunması ancak onu yaratan o halkla mümkündür. Çünkü kendini yaratma gücü elde eden bir yapı, onu korumanın şifrelerine de sahiptir. Özcesi inşa etme gücü ve bilgisi olan, onu savunur da. Yaşamsal süreklilik böyle sağlanır. Bu anlamda ilan edeceğimiz öz yönetim yeni bir kuruluş inşası iken, öz savunma bu yeni kuruluşu koruma, yaşatma ve geleceğe taşıma mücadelesidir.

Eski savaşlarda egemenlik altına alınacak şehirler ayla-
ra yayılan kuşatma savaşıyla düşürülmeye çalışılırdı. Bilim
ve tekniğin zirve yaptığı bu çağda eskisi gibi kuşatma altına
alınan şehirleri savunmanın ya da şehirleri kuşatarak dü-
şürmenin olasılığı var mı, bilmiyorum. Ama şu bir gerçek;
düşman her türlü tekniğe ve olanağa sahiptir. Bu gerçeği
gözeterek tedbirler almak ve hazırlık yapmak gerekir...”

** ** *

Koşar adım yürüyerek bir an önce hastaneye varmak istiyordu. Yürürken bütün aklı fikri kucağındaki çocuktaydı. Henüz bir yaşındaydı çocuk. Yaşama tutunmasını sağlayacak hiçbir şeyi yoktu. Duraksayıp soluklanırken kucağındaki çocuğa baktı. Alnında biriken boncuk boncuk ter damlacıkları yüzüne yayılıyordu. Gözleri kapanmış, hareketsiz kalmıştı. Cebinden çıkardığı mendille çocuğun yüzündeki terleri sildi. Kulağını çocuğun ağzına, burnuna dayayıp nefesini hissetmek istedi. Soluklanışı öylesine belirsizdi ki, yaşayıp yaşamadığını anlayamadı. Hücrelerine dek yayılan bir korkuyla sarsıldı. Panikle koşmaya başladı.

Bir an önce hastaneye yetişmek istiyordu. Ne kadar hızlı koşarsa koşsun, hastanenin yolu kısalacağına uzuyordu. Sadece koşuyor, koşuyor, koşuyordu. Nefes nefese kalmıştı. Çıkmaz bir sokağa girdiğini fark ettiğinde kendisine lanetler yağdırdı. Temposunu artırarak gerisin geriye koştu tekrar. Ayağı sokağa döşeli parke taşına takıldı, yüzükoyun yere kapaklandı. Kucağındaki çocuk bir metre kadar uzağına fırladı. Kanayan diz kapakları ve dirseklerindeki ağrıyı hissetmeden doğruldu. Çocuğun üzerine gitti. Kucağına aldığı gibi koşmayı sürdürdü. Ne kadar ve ne zamandan beri koştuğunun ayırında değildi. Sanki girdiği bir labirente yolunu kaybetmiş, zaman ve mekân duygusunu yitirmişti. 24 yıllık yaşamı boyunca ne böyle bir çaresizlikle karşılaşmış ne de böylesine korkmuş ve belirsizliğe hapsolmuştu. Dipsiz, karanlık bir kuyunun içine girmiş de çıkamıyor duy-

gusu, bütün benliğini esir almıştı.

Sağlıklı düşünmek için durdu bir an. Kucağındaki çocuğa baktı. Kucağı bomboştu. Dizlerinin bağı çözüldü. Sanki bir el bedeninin içine girmiş, bütün organlarını kökünden koparıp çıkarıyormuş duygusuyla olduğu yere çöktü. Hıçkırık hıçkırık, hüngür hüngür ağlamak istedi, ağlayamadı. Avazı çıktığı kadar bağlamak istedi, bağıramadı. Kuruyan boğazından hırıltıyı andıran bir ses çıktı sadece. Bağlamak için zorladı kendisini. Boğazından çıkan hırıltı, ardı arkası gelmeyen bir öksürüğe dönüştü. Öyle bir öksürüktü ki, boğazı yırtılacak, göğsü parçalanacak gibiydi. Ne yapsa yapsın öksürüğü artıyor, iç organlarını ağzından dışarı atıracak duruma getiriyordu. Birden kusmaya başladı. Pıhtılaşan kan ve parça parça iç organlarıydı kustuğu. “Her şey bitti, buraya kadarmış artık. Demek ölüm böyle bir şeydir!” diye düşündü. Bağırarak avazı çıktığı kadar. Labirentin duvarlarına çarparak yankılanan ve kendisine dönen sesinden korktu. Duvara tutunup kalkmak ve çocuğu arayıp bulmak istedi. Olduğu yere yığılıp kaldı. Uyandığında terden sırlıklam olmuştu.

Şok içindeydi. Gördüğü kâbusun etkisiyle yitirdiği zaman ve mekân duygusu varlığını sürdürüyordu. Etrafına bakındı. Her yer ve her şey karanlık içindeydi. Uyanıp uyanmadığının ayırdına varamıyor, uykuyla uyanıklık arasında gidip geliyordu. Gözleri karanlığa alıştıkça, kaldığı yerin, odası olduğunun ayırdına vardı. Yavaş yavaş kendisini toparladı. Gördüğü rüyayı hatırlamaya çalıştı. Çocuğun ağlama sesi odaya yayıldığında beyninde şimşekler çakmış gibi rüyasındaki çocuğu hatırladı. Yattığı çekyattan kalkıp lambayı yaktı. Karanlık içindeki oda aydınlığa kesti bir anda. Yer yatağında yatan eşi çocuğun sesiyle uyanmış, yeniden uyur umuduyla gözlerini açmamıştı. Memesini çıkarıp çocuğun ağzına vermişti alışkanlıkla. Memeyi ağzına almayan çocuk ağlamayı sürdürüyordu.

Çocuğu annesinden aldı. Alnına, gözlerine, yanaklarına öpücükler kondurdu. Yanarcasına ateşler içindeki çocuk durmak nedir bilmiyordu.

“Ağlama yavrum, ne olur ağlama. Bak, annen de uykusuzluktan heder oldu. Ağlarsan uyuyamaz ki!”

Fısıltı halindeki ağlamaklı sesi, çocuğun viyaklayan bağırtıları içinde kayboldu. Belki susar umuduyla kucağında sallayarak odanın içinde gezinmeye başladı. Ne yaparsa yapsın nafileydi. Duracağına daha çok ağılıyordu çocuk.

“İki gündür böyle, ağlamaktan çatladı yavrucuğum! Ne olacak çocuğumuzun bu hali Serhildan? Bir çare bulalım ne olur!” dedi eşi, uykulu sesiyle. Yataktan kalkıp çocuğu kucağına aldı. Memesini tekrar çocuğun ağzına verdi. Bu kez memeyi emen çocuğun sesi kesildi bir an. Ninniye andıran bir sesle Kürtçe bir strana başladı. İnce, ağlamaklı sesiyle söylediği stran, bir ağıta benziyordu. Ağıtında yokluğa, çaresizliğe veryansın ediyor, bu günlerin geçeceğine dair umudunu haykırıyordu. Bir yandan ağıt yakarken, bir yandan da çocuğu kucağında sallayarak odanın içinde dönüp duruyordu. Giderek bitap düşen çocuğun sesi kesildi, uykuya daldı. Çocuğu yatağa yatırıp mutfağa gitti. Serhildan da arkasından. Boynu bükük bir halde çaresizce eşine bakıyor, ne diyeceğini bilemiyordu.

“Her şeyin suçlusu benim. Nasıl bir baba olduğumu görüyorsun, değil mi? iki gündür çocuğum hasta, ölümlen pençeleşiyor, hastaneye götürecek para bulamıyorum. Ama sana söz, yarın mutlaka bulacağım” dedi ezile büzüle.

Yere bakan gözlerini kaldırıp dikkatle eşine baktı. Eşinin ağlamaklı gözleri sevgi yüklüydü. Bakışlarında horlayan, aşağılayan küçücük bir ize rastlamadı.

“İnat etme ne olur! İzin ver de yarın gidip babamdan biraz para isteyeyim. Beni kırmaz, ne kadar istersem verir.”

“Babanın vereceğini bilmez miyim, canım benim? Kapsına gidip istersen tabi ki verir. Sorun o değil ki! Sorun benim ailem ve benim durumum. Seninle evlenmemem için ailem elinden geleni yaptı. Ne kadar yalvardım yakardıysam da ‘Nuh deyip peygamber demedi’ babam. ‘Ya biz ya o’ diyerek bir tercih yapmamı istedi. Seni, yani sevgimizi ve aşkımızı tercih ettim. O da vicdansızlık yaparak beni reddetti.”

“Biliyorum” dedi, Serhildan’ın yanına giderek. Sevgiyle saçlarını okşadı. “Onların karşı olma inadını duyan ailem, senin baban gibi yapmasa da evlenmemiz konusunda çok istekli davranmadı. Buna rağmen evlendik. Belki çok acele ettik. Biraz daha zamana yayarak ailelerimizi ikna edip evlenseydik daha iyi olabilirdi. Fakat gelinen aşamada bunu tartışmanın anlamı yoktur. İkimizde severek ve isteyerek bir karar verdik. Sonuçlarına katlanacağız. Ancak el kadar çocuğumuz çok hasta, bir çare bulamazsak...” deyince boğazı düğümlendi, gerisini getiremedi.

“Görüyorsun, bu çaresizlik beni de kahrediyor. İki gündür senin de gözüne uyku girmedir. Çocuk uyanmadan biraz yat ve dinlen. Sen de hasta düşersen ne çocuğa ne bana bakan olmaz. Söz veriyorum, yarın ilk işim parayı bulmak ve çocuğumuzu hastaneye götürmek olacak.”

Sevgiyle eşine sarıldı, koluna girerek yatağa götürdü. Çocuğunun yanına uzanan eşi, çocuğu alnından öperek gözlerini yumdu. Odanın lambasını söndürüp geri mutfağa gitti. Yaktığı sigaranın dumanını üst üste içine çekti. Boşluğa dalan gözleri hareketsizdi. Beyninin uyuşmasını istercesine biten sigarasının ateşiyle yeni bir sigara yakıp izmariti kül tablasında söndürdü. Kaç kez izmarite dönüşen sigaranın ateşiyle yeni bir sigara yaktığının ayırıcında değildi artık. Sabah ezanı okunduğunda biten sigara paketinin yerine yeni bir paket açmış ve içmeyi sürdürüyordu. Beyni uyuşmuş, hiçbir şey düşünemez olmuştu. Başını masanın üzerine koyup gözlerini kapadı. Yükselen güneşin ışıkları mutfağa vurduğunda kalktı. Lavaboya gidip elini yüzünü yıkadı. Yatak odasına baktı, eşi ve çocuğu uyuyordu. Sessizce evden çıktı.

Evleri Kamil Atak ve korucularının bulunduğu bir tepedeydi. Kasaphaneye gitmek için tepeden mahallelere inen sokaklara kendisini bıraktı. Düşünceler içinde yokuş aşağı yürüyordu. Başını önüne eğmişti. Yanından geçtiği insanların selamını fark edecek halde değildi. Çarşıya yettiğinde dükkânların çoğu açılmıştı. Telefon satan dükkanları ve kuyumcuları bir bir gezdi. Dükkânların içine ve çevresine ka-

çamak bakışlarla göz gezdirdi. Kuyumcuların çoğu olası bir hırsızlığa karşı güvenlik tedbirlerini almıştı. Dükkanların önünü ve içini görecektir güvenlik kamerası yetmezmiş gibi alarm sistemini de takmışlardı.

Aldıkları güvenlik tedbirlerinden dolayı kuyumculardan bir şey çalamayacağını anladı. Telefon satan dükkânları izlemeye aldı. Birkaç dükkâna baktı, yeni çıkan pahalı telefonların konulduğu camekanlar kilitliydi. Başka bir dükkânın önüne geldi. On üç yaşlarında gösteren bir genç temizlik yapıyordu. İçeri girip telefonlara baktı. Hissettirmeden genci süzdü. "Buradan daha uygun bir yer yok. Olacaksa burada olmalı" diye içinden geçirdi. Dükkânın içine dikkatlice baktı. Kamerayı andıran bir şey görmedi. Kararını verince bedenine yayılan heyecana anlam veremedi. Heyecan içinde telefonlara bakmayı sürdürdü. Pahalı olduğunu bildiği yeni çıkan son model iki telefonu gözüne kestirdi. Boğazının kuruduğunu, kalp atışlarının hızlandığını fark etti etmesine, ama ona da anlam veremedi. Hayatının ilk hırsızlığı olacaktı bu. Daha önce düşünmediği ve yaşamadığı bir duyguydu.

"Telefon mu lazım abi" dedi, temizliğe ara veren genç.

"Evet, telefon alacaktım da. Sahibi yok mu?"

"Sahibi babamdır, daha gelmedi. Biraz gecikebilir. Telefon lazımsa ben vereyim sana. Yeni telefonlarımız geldi ve son model abi" dedi genç, ilk satışını yapacak olmanın umuduyla.

"Hangileridir, gösterebilir misin?"

"İşte bu gördüklerin abi. Çok havalı, Cizre'de ilk sen kullanmış olacaksın. Çok gelişkin özellikleri var. Çözünürlüğü yüksek bir kamera, geniş bir hafıza ve her türlü özelliği var."

"Fiyatı ne kadardır?"

"Fiyatı da çok uygun. Bayilerine gitsen bin beş yüzden aşağı vermezler. Bizimki kaçak olduğu için yarı fiyatına kadar düşüyor."

"Öyle ise çok iyi, bütçeme de uygun. Bakabilir miyim?"

Camekanı açıp telefonu çıkaran genç, Serhildan'a uzattı. Telefonu aldı, uzun uzun inceledi. Fırsatını bulduğu an

kaçmayı kafasına koydu. Genci oyalamak ve dikkatlerini dağıtmak için birkaç soru sorunca boğazındaki kuruluştan dolayı yutkunmadan edemedi. Kalp atışlarının hızı daha da arttı. Kalp atışlarına paralel heyecanı da her saniye yükseliyordu. Vücudunu ter basınca boğazındaki kuruluştan ve kalp atışlarındaki artış dayanılmaz bir hal aldı. Sağ köşedeki küçük buzdolabı ilişti gözüne.

“Suyun yok mu” dedi, yutkunarak.

Arkasını dönen genç, küçük buzdolabının kapağını açtığı anda dükkândan çıkıp hızlı adımlarla yürümeye başladı. Arkasından koşan genç avazı çıktığı kadar bağırdı. “Yakalayın, hırsız var. Telefonumu çaldı, yakalayın!”

Gencin bağırmasıyla dükkânlarının önüne çıkan esnaf da “yakalayın!” bağırımlarına katılmışlardı. Kulağına gelen bağırtiları duyuyor, her an birisinin ensesinden yakalayacağı korkusuyla son hızla koşuyordu. Biraz daha koşup solundaki sokağa girmeyi başarırsa mahallenin içine girecek ve gizlenmeyi başaracaktı. Karşıdan gelen bir gencin çelme takmasıyla yere kapaklandı. İki genç daha geldi, tekme ve tokatlarla linç edercesine dövmeye başladılar. Telefoncu genç de gelmiş, rastgele tekmeleri savuruyordu. Çarşı esnafı da başlarına toplanmıştı.

“Yeter, öldüreceksiniz” dedi yaşlı bir esnaf.

“Bu hırsızları öldürmek haktır. Emeğimizi ve alın terimizi alıyorlar” dedi bir başkası.

“Yeter” diyen yaşlı esnaf, döven gençlerden Ezman’ı tanıyordu. “Yeter” dedi kolundan tutup sarsarak. “Alın, götürün mahalleye. Ne cezası varsa orada verin. Böyle dövmeniz yakışık almaz.”

Yaşlı esnafa baktı Ezman. Söyledikleri doğrudu. Diğer iki arkadaşını da durdurdu. “Bu kadar yeter heval Çeto, heval Ciwan. Bunu arkadaşların yanına götürelim” dedi.

Çeto, Serhildan’ın bir koluna, Ciwan diğer koluna girip Cûdî Mahallesi’nin sokakları arasına girdiler.

“Durun heval, durun” dedi, telefon sahibi genç. “Hırsız götürüyorsunuz, ama benim telefonum ne olacak? Babam geldiğinde telefonu yerinde görmezse yemin billah beni öl-

dürür.”

Serhildan'ın ceplerini aradı Ezman. Telefonu cebinden çıkarıp sahibine verdi. Cebinde üç dört demir lira dışında para yoktu. “Sadece bu demir paralar mı var sende? Telefonun da mı yok?” dedi Çeto, cep araması bittikten sonra.

“Yok” dedi Serhildan ağlamaklı bir sesle. Ağzı burnu kan içinde kalmış, yüzü şişmişti. Burnundan akan kan gömleğine bulaşmıştı. Üstü başı toprak içindeydi. Kasaphanenin girişindeki hendeği geçip hemen yanındaki barikata girdiler. Barikatta Şerzan ve Deyndar vardı.

“Kim bu arkadaş? Kim dövmüş bunu böyle?” dedi Şerzan öfkeyle.

“Biz de tanımıyoruz. Telefoncudan telefon çalıp kaçarken yakaladık ve dövdük!” dedi Ezman, övünerek.

“Dövmeyi parti yasaklamıştı, bilmiyor musunuz?” dedi Deyndar, kızgın bir sesle araya girerek.

“Yemin billah bilmiyorduk heval” diye yanıtladılar Deyndar'ı, Çeto ve Ciwan aynı anda.

“Ya sen, sen de bilmiyor muydun Ezman” dedi Şerzan, bakışlarıyla Ezman'ı ezercesine. Sessiz kalan Ezman başını önüne eğdi. “Heval Deyndar, sen gidip heval Masîro'yu çağır. O gelsin, sorunu çözsün” dedi Şerzan, Ezman'a dönük bakışlarını Deyndar'a çevirerek.

Deyndar barikattan çıkıp yürürken Serhildan'ın görüntüsü gözlerinin önünden gitmiyordu. “Bir telefonu çalacak duruma düşmesini sağlayan koşullar neydi acaba?” diye sordu kendisine. Gençlik hareketine katılmadan önceki halini anımsadı. Babası yoktu. Komşu ve akrabalarının verdiği yardımlarla yaşıyorlardı. Kendisinden büyük olan kardeşi, çocukluğundan beri YDG-H'ta yer alıyordu. Bir çatışmada ağır yaralandığı halde biraz kendisini toparladığında tekrar gidip mücadeleye katıldığına anlam vermemiş, “kardeşim ne kadar ahmak. Yaralandığında böbrekleri işlevsiz hale gelmiş, idrarını bile normal yoldan yapamaz, karnına bağlanan bir torbayla bu ihtiyacını ancak giderebilir duruma düşmesine rağmen doğru dürüst iyileşmeden kaldığı yerden mücadeleye devam etti. Bu nasıl bir sevdadır böyle?”

demmişti. Yiğit olmasına yığitti kardeşi. Gözünü budaktan esirgemezdi. Bu özelliklerini takdir ediyordu. Ancak gençlik hareketine bu denli sevdalanmasına anlam veremiyordu. Kendisi bir grup arkadaşıyla uyuşturucu kullanıyordu. Öyle sürekli kullandığı bir uyuşturucu yoktu. Hap, esrar, alkol türünden ne bulsa onu kullanmaktan çekinmiyordu.

Kendisinden küçük kardeşi on üç yaşlarındaydı. Onun da uyuşturucu kullandığını biliyordu. Bir gün kardeşini çağırıp “Neden uyuşturucu kullanıyorsun, bir daha kullandığını görmeyeyim” dediğinde “Sen önce kendine bak, kendin bıraktığında gel bana söyle” cevabını almıştı. Öfkelenmiş, sinirden ne yapacağını bilememişti. Dövse bir türlü, dövme bir türlüydü. Sonunda ses çıkarmadan başını önüne eğmiş ve ayrılmıştı.

Birkaç gün geçmeden arkadaş grubuyla uyuşturucu kullanırken Gençlik Hareketi yakalamıştı onu ve arkadaşlarını. Gençliğin yanında küçük kardeşi de vardı. Önce onu yakalamışlar, uyuşturucu kullandıkları izbe yeri kardeşinden öğrenmişler ve kullanırken baskın yapmışlardı. Hepsi ni koydukları bir evde gençlik sorumluları üç gün boyunca konuşmuş, bir daha uyuşturucu kullanmayacaklarına dair söz vermişlerdi. Buna rağmen halka örnek olsunlar diye Cûdî Mahallesi’ndeki bir camide platformları yapıldı. Anasının da içinde olduğu mahalleli genç, yaşlı, kadın ve erkek karışık beş yüze yakın kişinin platforma katılacağını öğrendiklerinde “bir daha kimsenin yüzüne bakamayız heval” diyerek, yüzlerine maske geçirilmesi için gençlik hareketine yalvarmışlardı. Önerileri kabul edilmiş ve platformun huzuruna çıkarılmışlardı. Platformun divanı suçlarını sıraladıktan sonra sözü kendilerine vermişti.

İlk sözü o almış: “Yanlış yaptık. Kendi adıma bir daha uyuşturucu kullanmayacağıma dair söz veriyor ve af diliyorum. Düşmanın politikalarına alet olduk. Halkımız ne ceza verirse razıyım” demmişti.

Halkın çoğunluğu gençlerin bilinçsizlikten uyuşturucu kullandığı, düşmanın oyununa geldikleri, bir şans verilip kademeli olarak eğitime alınmaları ve yaptıklarının yan-

lışlığı konusunda bilinçlendirilmeleri yönünde düşünce belirtmişlerdi. Çoğunluğun düşüncesi doğrultusunda karar alınmış ve verilen karar konusunda ne diyecekleri sorulmuştu. “Kesinlikle bir daha uyuşturucu kullanmayacağım. Bundan böyle borçlu anlamına gelen Deyndar adını kullanacak ve gençlik çalışmalarına katılacağım. Halka karşı suç işleyip borçlu duruma düştüm. Pratiğimle borcumu ödeyecek ve kendimi kanıtlayacağım!” demişti. Küçük kardeşi ise, söz verip gerillaya katılacağını söylemiş, yaşı küçük olduğundan mahalledeki gençlik çalışmalarına katılmasına izin verilmişti.

Platform ve platformda uygulanan yöntem halkın takdirini kazanmış, çocuğunun uyuşturucu kullandığını öğrenen aileler, kendileri çocuklarını getirip teslim etmiş ve bunu kurtarın demeye başlamışlardı. Bu yaklaşım Cizre halkı arasında giderek bir gelenek haline dönüşmüştü. Bu olaydan sonra anası da çalışmalara katılmış, giderek aktifleşmişti.

Masîro’nun kaldığı eve vardığında düşüncelerinden sıyrıldı. Birlikte Serhildan’ın kaldığı barikata döndüler. Barikata giren Masîro, selam verip ilkin Serhildan’a baktı. Yüzünü yıkamıştı. Üstünü başını silkeleyip temizlenmesine rağmen perişan haldeydi. Yüzündeki şişlik ve morluklar belirginleşmişti. Bakışlarını Ezman, Çeto ve Ciwan’ın üzerinde gezdirdi. Üçü de başını önüne eğmişti. Taş çatlasa on sekiz yaşlarında gösteren Çeto ve Ciwan çok yenilerdi. En fazla üç aydır gençlik çalışmalarına katılmış, ama kulaktan dolma birkaç sözcük dışında bir şey öğrenmemişlerdi. “Bir an önce bu yeni gençleri de eğitime almalıyız. Yoksa her biri bir çete taslağı olmaktan öteye gidemez” diye düşündü. Bakışlarını Ezman’da sabitledi.

“Bu genç arkadaşlar yeni, ya sen? Halk Meclisi Konferansına katılmıştın, değil mi?”

“Doğrudur heval, katılmıştım.”

“Halkın gençlik hareketine getirdiği ağır eleştiriler ve bizim gençlik adına verdiğimiz özeleştiriler hiç mi etkilemedi seni? Hiç mi ders almadın o iki gün boyunca yürütülen

kapsamlı tartışmalardan? Konferans sonrası yaptığımız toplantıda en açık şekilde hepinizi uyarmadık mı? Bir süre önce böyle bir pratiğin daha olmuşt u ve eleştirdiğimizde özeleştirisini vermiş tin, değil mi?”

“Doğrudur Heval!”

“Bir devrimci için söz vermenin ölümüne söze bağlılık gerektirdiğini bilmiyor musun? Sözünde durmayandan devrimci çıkar mı? Böyle olmaz Ezman arkadaş, böyle olmaz. Karar vereceksin, sözünün eri ciddi bir devrimci mi olacaksın, yoksa ciddiyetsiz, laçka ve çetevari yaşayan sokak serserisi mi?”

Ezman'dan ses çıkmıyordu. Başını önüne eğmiş, ter içinde kalmıştı. Barikatın bir köşesine büzüşmüş olanları izleyen Serhildan, gördükleri ve duydukları karşısında şok içindeydi. Gençlik hareketini sık sık duymuş, ama hiç biriyle tanışmamıştı. "Fuhuş, uyuşturucu ve hırsızlığa karşı mücadele" sözleri de halkın dilinden düşmemişti. Yakalananlara ceza verildiğini, halkın içinde teşhir edildiğini, hatta kimisinin dağa götürülüp işkence edilerek öldürüldüğünü de kulaktan kulağa yayılan fısıltılardan öğrenmişti. 'Kendi arkadaşlarına bu denli sert yaklaşıyorlarsa, bana ne yaparlar' diye düşündü. Kalp atışları yeniden hızlandı. Ateşler içindeki hasta çocuğunu hatırlayınca, korkusunu bir yana itip çaresizliğine kızdı.

“Ne diyorsun Şerzan heval? Ezman ve bu iki arkadaşla ne yapalım?” dedi Masîro, Ezman’a dönük bakışlarını Şerzan’a çevirerek.

“Suçlu da olsa yakaladığı birini dövmek, hakaret ve işkence etmek suçtur. Ezman arkadaş bunu bildiği halde bu suçu işlemiştir. Çünkü daha önce bu konudaki pratikleri eleştiri konusu yapılmış ve özeleştirisini de vermiştir. Ayrıca parti kararını da hiçe saymıştır. Bence peş peşe suçlar dizisi işlemiştir. Bundan dolayı tutuklanması gerekir. Bence üçünü de Usta’nın yanına gönderelim. Birkaç gün tutuklu kalsınlar ve raporlarını yazsınlar. Ondan sonra durumları değerlendirilir.”

“Olabilir, ama benim tek başıma karar vermem doğru

değil. Örgütlü çalışmalarda bu tür kararları vermesi gereken örgüttür. Bunların durumlarını senin önerilerinle birlikte değerlendirecek ve bir sonuca gideceğiz. Peki, seni ne yapalım arkadaş? Adın ne? Neden hırsızlık yapıyorsun? Hırsızlık dışında başka bir meslek edinmiyor musun? Gençsin, taşı sıksan suyunu çıkarırsın. Bir iş bulup çalışarak emeğinle yaşamak çok mu zor geliyor sana? Halkın malını çalmanın ağır suçlardan biri olduğunu bilmiyor musun?” dedi, Deyndar’a dönük bakışlarını Serhildan’a çevirerek.

“Adım serihildan heval” dedi, korku ve utanç içinde. Masîro’ya dönük bakışlarını yere çevirdi. Bir iki yutkundu. “Bir ay öncesine kadar inşaatlarda çalışarak sıva ve boya işi yapıyordum. Son bir aydır işsizim. Nereye başvurduysam iş bulamadım. Yaklaşık on beş aydır evlenmişim. Hayatımda kimsenin bir kuruşunu çalmadım. Bir yaşında çocuğum var. İki gündür çocuğum hasta ve ateşler içinde yatıyor. Doktora götüreceğim para bulamadığımdan, çocuğum için mecbur kaldım.”

“Aile, akraba veya arkadaş çevrenden borç alamaz mıydın?”

“Eşimle birbirimizi severek evlendik. Babam bu evliliğe karşıydı. Eski geleneklere göre görücü usulüyle bir kız bulup evlendirmek istiyordu. Ben de kabul etmeyince evlatlıktan attı. Dün kapısına gidip durumu anlattım. Ama beni kovdu. Borç isteyebileceğim tanıdık bir iki arkadaş var. Fakat onların da benden farkı yoktur. Başkasından da utandım isteyeyim. Benle eşim açlıktan ölseydik, asla hırsızlık yapmak aklıma gelmezdi. Sorun çocuğum olunca, o çaresizlik beni seçeneksiz bıraktı. Suçluyum, böyle olacağını düşünemedim. Bundan sonra kimsenin yüzüne bakamam. Eşimin ve çocuğumun yüzüne nasıl bakarım, onu da bilmiyorum.”

“Bu kadar çaresizdiysen bize gelseydin?”

“Sizi tanı mıyordum ki! İlk kez görüyorum.”

“Cizreli bir genç olacaksın, mücadeleyi, örgütü ve arkadaşları tanımayacaksın! Olacak gibi değil. Doğru söyleyip söylemediğini nereden bilelim” dedi Şerzan araya girerek.

“Yemin ederim ki, doğruyu söylüyorum. İsterseniz Kur’an’a el basayım. İsterseniz sizi evime götürüyüm, gözle rinizle görün. Doğma büyüme Cizreliyim. Korucuların bu lunduğu mahallede oturduğumuzdan ailem tüm gelişme lerden uzak yaşadı. Korkusundan bizi de uzak tutuyordu. Siyasete ve örgüte yabancılığım bundandır.”

“Baran adında bir arkadaşımız var. Şehit Aileleri Kuru mu’nun yönetiminde yer alıyor. Onların evi de sizin oralar da. O’nu tanıyor musun?” dedi Şerzan, Masîro’nun konu ş masına fırsat vermeden.

“Çocuk yaşlarda babasını kaybetmiş, annesi ve küçük kardeşiyle yaşayan Baran mı?” diye sordu Serhildan, gözle ri sevinçten parlayarak.

“Evet, O. Tanıyor musun?”

“Benim çocukluk arkadaşım. Evleri bizim bir sokak aşağımızda. Beni tanıdığı gibi, durumumu da çok iyi biliyor. O’ndan sorun beni.”

“Nereye varmak istiyorsun Şerzan heval?” dedi Masîro, araya girerek.

“Baran dürüst ve iyi bir arkadaş. Babası şehittir. Ba ran’a telefon edip durumunu öğrenmek istiyorum.”

“Öyle ise sor bakalım Baran ne diyor. Ona göre bir yak laşım belirleyelim.”

Cebinden telefonunu çıkaran Şerzan, tuşlara basarak telefonu kulağına dayadı. Çok geçmeden aranan kişinin cevap verdiği konuşmalarından anlaşılıyordu. Kısaca duru mu özetleyen Şerzan, Baran’ın verdiği cevapları dinlemeye başladı. Arada bir “hıı! Öyle mi? Anladım!” gibi, tek sözcük lü konuşmalar dışında bir şey demiyor, ne konuştukları an laşılmıyordu. Çok geçmeden “tamam, anladım Baran heval. Verdiğin bilgiler için teşekkür ederim” deyip, telefonu ka padı.

Baran’ın ne dediğini merak eden Masîro, daha fazla bekleyemedi. “Eee, ne dedi?”

“Baran Heval, Serihildan’ın dediklerini doğruladı. Hır sızlık yapmış dediğimde önce inanmadı. Sonra çok mecbur kalmazsa yapmaz, ben ona kefil olurum. Benim yanıma

gönderin, çocuğunu ben hastaneye götürür ve masrafları ben karşılarım. Daha sonra parti ne ceza verirse cezasını çeksin” dedi.

“Sen ne diyorsun peki?”

“Doğrusunu istersen zor bir konu ve çok üzücü bir durum!” dedi duraksayarak. Kendisi de yeni evlenmiş ve aynı yaşlarda bir çocuğu vardı. Cevap vermeden kendisini Serhildan’ın yerine koydu, empati yapmaya çalıştı. O anki düşüncüsü kısa sürmüş olsa da Serhildan yanına geldiğinden ve sorunu öğrendiğinden beri empati yapıyor, nasıl bir sonuca gitmesi gerektiğini düşünüyordu. Baran’la yaptığı telefon görüşmesinden sonra vereceği kararda netleşmişti.

“Baran’ın söyledikleri karar vermemde etkili oldu diyebilirim. Çünkü Baran’a güvenim tamdır. Öncelikle hırsızlık yaparak suç işlediği kesindir. Benim açımdan bu suçlu durumu tartışmaya açık değildir. Ancak suçun işlendiği ortam ve koşulları da gözetmemiz gerekiyor. Yaşadığı mahalle korucuların denetiminde olabilir, ama bizim yurtsever halkımız da yoğun olarak o mahallede yaşıyor. Cûdî ve diğer mahalleler gibi çok açık hareket etmeseler de o mahallenin bir meclisi var. Önce Baran’ın yanına gönderelim. Çocuğunun hastalık sorununu çözsün. Akşam da kaldığı mahalle meclisine gitsin. Mahalle meclisinin alacağı karar ne ise onu uygulayalım.”

Bakışlarını ayırmadan Şerzan’ı dinleyen Masîro, bu denli cesur ve açık konuştuğu için sevindi. Bazı gençlerin düşüncelerini söylemekten çekindiğini ve ikiyüzlülük yaptığını gördüğünde çok öfkelenirdi. Bu tarz kişiliklerden nefret eder, açıklık ve dürüstlük ilkesini kişiliklerinin bir parçası yapmak için gece gündüz demeden didinip dururdu. Ancak Şerzan böyle değildi. Cizre’ye geldiği ilk günlerde Şerzan’ı tanımış, bu özellikleriyle dikkatini çekmişti. Hakkında yaptığı araştırma sonucu, O’na daha fazla güvenmişti.

Önemli bir özelliği de kötü alışkanlar edinmiş gençleri yanına alması, onlarla günlerce konuşması, ikna etmesi ve bir şekilde mücadeleye bağlamasıydı. Anlaşılan Serhildan’ın bu durumunu gördüğünde, ikna edebileceğini gör-

müş ve kazanımcı yaklaşmayı kafasına koymuştu.

“Sen ne diyorsun Serhildan? Şerzan arkadaşı duydun. Bir şans vermek istiyor. Sana güvenelim mi?”

“Söz veriyorum heval, buna layık olacağımı göreceksiniz. Bir daha sizin ve halkın karşısına böyle çıkmayacağım.”

“Öyleyse tamam, sana bir şans vereceğiz. Önce Baran arkadaşın yanına gidecek ve çocuğunun hastalık sorununu çözeceksin. Akşam da Baran seni mahalle meclisine götürsün. İyi bir özeleştiri ver ki, meclis sana şans versin. Sonra zaman geçirmeden emeğinle ve alın terinle yaşayacağın bir iş bulacak ve çalışacaksın. Bir yurtsever gibi ahlaklı, adaletli yaşamayı, ülkeni ve halkını sevmeyi öğrenmelisin. Umarım, kısa zamanda böyle bir yurtsever olmayı başarırınsın.”

İKİNCİ BÖLÜM

Temmuz'un son haftasına girilmişti. Öğlen sıcakları başladığında yükselen nem oranı sıcakları dayanılmaz kılar, insanları soluk alamaz hale getirerek bunaltırdı. Nemli ve boğucu havadan dolayı şehrin yaşamı hareketsiz hale gelir, çok zorunlu olmadıkça kimse evinden dışarı çıkmazdı. Öğlen yemeğinden sonra serin bir yer bulma arayışına giren çoğu Cizreli vantilatörlü, klimalı odalarına kapanır, onu bulamayanlar evlerinin avlusundaki ağaçların gölgesine sığınırdı. Bu yüzden avlusunda dut, nar, incir ağacı veya asma bulunmayan ev hemen hemen yok gibiydi.

İkinci vakti hava biraz serinler umuduyla taziye evinde buluşan Arjîn ile Baz, Mala Gel'e gidiyorlardı. Duvar diple-
rindeki gölgeliğe sığınan tek tük çocuklar dışında sokaklar bomboştı. "Rastladığımız birkaç çocuk da olmazsa, in cin top oynayacak sanırsın" dedi Baz, sessizliği bozarak.

Bir duvarın gölgesine sığınan üç dört yaşlarında iki kız çocuğu Arjîn'in dikkatini çekti. Birinin elbiseleri yeni ve temizdi. Elindeki dondurmayı yalıyordu. Diğerinin elbiseleri temiz olsa da nispeten daha eskiydi. Boynunu bükmüş ses çıkarmadan külâh içindeki dondurmayı yalayan arkadaşı-
na bakıyordu. Yanlarına gidip yüzündeki ve gözlerindeki gülüşü eksiltmeden ikisinin de saçlarını okşadı, gözlerinden ve yanaklarından öptü. Elinde dondurma olan kızın biraz daha varlıklı bir ailenin çocuğu olduğunu düşündü. Sağ

omuzuna astığı çantasından cüzdanını alıp açtı. Çıkardığı beş lirayı dondurması olmayan çocuğa verdi. “Git kendine ve arkadaşına dondurma al. İkiniz birlikte dondurmayı yi-yin, olur mu? Paylaşarak yediğinizde dondurmanın tadının daha güzel olacağını göreceksiniz” dedi. Çocukların sevinçten gözleri parladı. Durup kendisine bakan Baz’la yürürken, söylediklerine yanıt vermediğini anımsadı. “Sıcak ve nemli havanın en etkili olduğu saatler olduğundandır. Çok geçmeden çocuklar birer ikişer çıkar ve oynarlar. Duvar diplerindeki gölgeler uzadıkça, içerilerin boğucu havasından bıkan kadınlar da çıkar sokağa. Evlerinin önünü sular, oturacakları yerlerin serinlemesini sağlarlar.”

Konuşurken önüne bakıp yürüyen Arjîn’e hayranlıkla bakıyordu. Tanışmaları ve birlikte çalışmaları birkaç ay geçmemişti daha. Yürüttükleri her çalışmada, katıldıkları her toplantıda yeni bir özelliğini keşfediyor, kadınla yoldaş olmanın anlam gücünü kendisinde geliştirmeyi esas alıyordu.

Yan yana yürüdükleri Arjîn konuşmaya devam ediyordu. Taş ve briket duvarlara vuran güneşin yarattığı sıcaklık, bedenlerini yalayarak geçiyordu. Güneş ortalığı kavuruyor, alnından gözlerine ve yüzüne terler akıyor, elindeki mendille gözlerini yakan teri siliyor ve konuşmasını sürdürüyordu. Ter içinde kaldığı halde yürüyüşünün temposunu düşürmüyor, düşündüğü konuyla yoğunlaşan bütünlüğünü bozmuyordu. Bu terli hali Botan bölge koordinasyon toplantılarının birindeki bir anısını anımsattı. Bölge toplantısına tüm alanların sorumluları gelmişti. Başlamadan önce toplantı divanının kim olacağı konusunda kısa bir tartışma yapmışlardı. Toplantıya giderken bu konuyu kafasına takan Arjîn, daha yolda iken “Zozan heval divanın kimlerden oluşacağını sorduğunda, siz ikiniz Zozan’ı ve yanına da başka iki arkadaş önerin, tamam mı?” demişti. Toplantı başladığında açılışı yapan Zozan, kimlerin divan olacağını sormuş, ama kimse cevap vermemişti. Her kes birbirine bakarken daha fazla kendisini tutamayıp söz hakkı istemişti. “Buyur Heval Arjîn, önerini yapabilirsin. Kendini öneren daha çok

seviniriz” dediğinde, “hayır heval Zozan, kendime ve başka bir arkadaşla ilişkin önerim yok. Baz ve Nûda arkadaşların önerisi vardı. Yolda gelirken kimleri önereceklerini söylemişlerdi” deyip, bakışlarını kendisine ve Nûda’ya çevirmişti. Bir an Nûda’yla bakışmış, aynı anda konuşup ‘önerimiz Arjîn arkadaşta. Ama biraz sabırsızlık yaptı sanki’ demişlerdi. Bir anda neye uğradığını şaşırmış, renkten renge girip ter içinde kalmıştı. “Alacağınız olsun!” demişti, hınzırca gülen ikisine de.

“Sen neye dalmışsın böyle? Beni dinlemiyor musun yoksa?” deyip durdu. Bakışlarındaki öfke, bölge toplantısındaki öfkeden az değildi. “Seni dinliyorum heval!” dedi suçüstü yakalanan bir çocuk mahcubiyetiyle. “Doğrusunu istersen seni dinlerken bir an daldım. Bu sıcakta Dicle kenarındaki bahçelere gitme koşullarımız olsaydı ne iyi olurdu değil mi? Ağaçların gölgesinde oturup Dicle suyuna bakarak demli kaçak çay içmenin keyfi de başkadır yani!”

“Daha önce o bahçeleri görmediğine hayıflandığını hatırlıyorum. Yoksa yanılıyor muyum?”

“Yanılmıyorsun. Ancak bu, görmediğim bir yer hakkında hayal kurmayacağım anlamına gelmez. Doğrusu görseydim çok iyi olurdu. Hele bu mevsimde çok daha iyi olurdu. Denetimimizdeki mahallelerde bol ağaçlı park ve bahçelerin olmaması ne kötü, değil mi?”

“Aslında ben de o dingin ve sessiz akan Dicle suyunu, parkları, bahçeleri özlemişim. Gitmeyi çok istediğimi de bilmelisin. Ancak tedbirli olmak zorundayız. Son bir yıldan fazladır örgütsel işlerimiz olmadıkça ve tedbir almadıkça denetimimizdeki mahallelerin dışına çıkmıyoruz. Her an yapılan bir operasyona denk gelip yakalanma veya infaz edilme riski çok büyük. Doğru olanı yapıyoruz. En zor koşulları göğüsleyerek olası riskleri bertaraf ediyoruz.”

“Benim buraya gelişim birkaç ayı buluyor. Senin ise, iki yıldan fazladır sanırım. Belediye bizim elimizde, denetimimizdeki mahallelerde park ve bahçe yapılamaz mıydı? En azından mahalle halkının soluklanacağı bir iki yer olurdu.”

“Yapılmaz olur mu, elbette yapıldı. Eskiden Cizre kü-

çüktü. Bundan kırk elli yıl önce Cizre nehri kenarında 'kolik' dedikleri çardakların olduğu söyleniyor. Çitlerden yapılmıymış çardaklar. Bu aylarda Cizreliler ailece bu çardaklara gider, akşam geç saatlere kadar nehrin kenarındaki bu çardaklarda kalırlardı. Daha sonra koşullar, mekân, siyasal iklim değışince dinlenme kültürü de değışti. Belediyeler bizim elimize geçince, o çardakların yerine belediye tarafından Cizre Nehri boyunca bol ağaçlıklı parklar ve çay bahçeleri yapıldı. Eskiden o çardaklara gidenler, şehrin ileri gelenleri ve orta kesimlerdi. Belediye tarafından yapılan park ve bahçeler ise toplumun tüm kesimlerine hitap eden özelliklere sahipti. Güvenlik sorunu yok iken birkaç kez o park ve bahçelere gittim. Günün her saatinde çok hareketli ve canlıydı. Bir de günlük siyasal gelişmelerin en çok tartışıldığı politik alanlara dönüşmüştü."

"Bu tür park ve bahçeler başka şehirlerde de var. Ama daha çok oyun oynanan, hatta lümpen gençliğin uyuşturucu kullandığı mekanlara dönüşmüş. Aileler gönül rahatlığıyla gidip oturamıyor. Burada farklı bir düzey tutturulmuş demek ki."

"Evet, hatta kahvehane kültürü de değışmiş. Denildiğine göre eskiden çarşı ve mahallelerde çok sayıda kahve veya çay ocağı varmış. Bazı kahvelere yaşlılar, bazı kahvelere gençler gidermiş. Yaşlıların gittikleri kahvelerde ağırlıklı olarak dama türü oyunlar oynanırken, gençlerin gittikleri kahvelerde kâğıt oyunları ve okey oynanmış. Özellikle yazları kimse içerde oturmaz, bu kahvelerde gölgelik olan kaldırımlarda yörede 'kürsü' denilen tabure benzeri oturak ve küçük masalarda otururlarmış. Mücadele geliştikçe kahve kültürü de giderek azaldı."

"Eskileri anlatırken, ben de dedemden öğrendiğim bir iki şey söyleyeyim istersen" dedi Baz, araya girerek.

"Neden olmasın, söyle tabi."

"Doğup büyüdüğüm Suruç'ta evlerin mimari yapısı, avluları ve avlulardaki ağaçlar açısından bakılırsa, Cizre ile benzerliği çok fazla. Bir defasında dedeme; 'neden her evin avlusunda, sokaklarda dut ağaçları var' diye sorduğumda,

'bu kadim toprakların bereketi ve zenginliğinden kaynaklıdır' demişti."

"Gerçekten öyle. Son yılların moderniteye ait betonarme kültürü her şeyi öldürüyor. Eskiden bütün evlerin çoğunlukla tek katlı veya nispeten iki katlı olması, her evin büyükçe bir avlusu, avluda dut, nar, incir gibi ağaçların olması, Neolitik kültürden günümüze ulaşan doğal komunal yaşamın canlı etkileriydi. Bu ağaçlar, sıcaklara karşı avluların ve sokakların gölgelikli ve serin olmasını sağlardı. Özellikle ekilen dut ağaçlarından yenmesi ve reçelinin yapılması için dutların iri, kırmızı ve siyah olmasına özen gösterilirdi. O iri, siyah ve kırmızı dutların tadı, yiyenin damağında kalırdı. Betonarme kültürü, tarihimizin ve toplumsallığımızın önemli bir parçası olan bu geleneği giderek öldürüyor maalesef. Cizre, Suruç gibi küçük şehirlerde bu geleneğin yaşatılmaya çalışılması önemlidir."

"Özgürlük mücadelesinin yarattığı yurt ve halk sevgisi olmasaydı, sömürgeciliğin vahşi talanına dayalı geliştirilen modernite, şimdiye dek çoktan Kürdistan kadar, Kürt insanını da tanınmaz hale getirmiş olurdu. Sorduğun soruya gelince, eskiden her evin avlusu bir bahçe işlevi gördüğünden park ve çay bahçesi yapma kültürü yoktu. Şehirler, köylerin büyümüş haliydi. Şehirlerin mimarisi de buna göre yapılırdı. Kapitalist sömürgecilikle birlikte şehirler bir ur gibi büyüdü. 1990'lara geldiğimizde kalan köyler de boşaltılarak, gecekonduyla büyüyen köylere dönüştü şehirler. Yani çarpık büyüyüp gelişen şehirler çağı başladı. Aç ve açıkta kalan insanlar, başını sokacağı bir ev bulması dışında ne düşünebilirlerdi ki?"

Konuşmaları sürerken Mala Gel'e yaklaşıyorlardı. Baz'ın düşünceleri görüşmek için randevu verdiği Dr. Serger'e kaydı. "Toplantıyı erken bitirirsek iyi olur. Karanlık çokünce Yafes Mahallesi'ndeki toplantıya yetişmem gerek. Şimdi saat altıya geliyor. Bir iki saat sonra akşam karanlığı çökecek zaten. Ayrıca bir şey sormak istiyorum. Dr. Serger'i iyi tanıyor musun?"

"Benim de kültür çalışmalarına yeni katılan üç öğrenci

arkadaşla bir görüşmem var. Ama seninkinden biraz daha geç. Doktoru iki yıldan beri tanıyorum. Neden sordun?”

“Özel bir nedeni yok. Yeni yeni tanımaya başlıyorum. Son derece ciddi ve iş yapan, koparıcı bir tipe benziyor. O’nun gibi sömürgeci sistemin memuru küçük burjuvalarda böylesi özelliklere sahip kişilere rastlamak zordur. On-
dan sordum.”

“Anladım!” dedi Arjîn, bir an düşünerek. “Dr. Serger Cizreli ve buraya geldiğimden beri tanıyorum. Sanırım otuz beş yaşlarında, ama daha genç gösteriyor. Cizre Devlet Hastanesi’nde çalışan sağlık emekçisidir. Eğitim Sen’e bağlı SES (Sağlık Emekçileri Sendikası)’nın Cizre temsilcisi ve sendikanın yönetim kurulu üyesidir. Eşi de çok temiz ve dürüst bir kadın. Doktoru Cizre’de tanımayan ve sevmeyen yok. Herkesin hayranlık duyduğu bir sağlık emekçisi. Sadece mesleğini devrimci amaçlarına bağlı kalarak yürütmesi değil, aynı zamanda halkçı özellikleriyle de herkesin gönlünde taht kurmuş. Öyle senin düşündüğün gibi memurluk yapan bir küçük burjuva değil yani. Memur olduğu doğru tabii, ama değme devrimciye fark atacağını söyleyebilirim. En önemlisi de İmralı Savunmalarını iyi incelemiş. Önderliği okumuş olan birçoğundan daha iyi anladığı kesin. Bazen sohbet arasında, ‘Sakın evlenmeyin, benim gibi elinizi kolunuzu bağlarsınız. Evli olmasaydım, kimse beni buralarda tutamazdı’ dediğini anımsıyorum.”

“Üç dört defa görüştüm kendisiyle. Bende bıraktığı izlenim, dediklerini doğrular nitelikte. Birbirimizi daha iyi tanıyacağımız günler çok olacak.”

“Bir şey daha var; Öz Yönetim tartışmalarını yürüttümüz sırada Dr. Serger sağlıkçı arkadaşlarıyla birkaç kez toplantı yapıp onlardan bir komisyon oluşturmuş, her mahalleye bir iki sağlıkçı düşecek tarzda bir görevlendirme yapmıştı bile.”

“Yani sizler tartışırken O, bunun pratiğini yapmaya başlamıştı, öyle mi? Bravo gerçekten!”

Baz konuşmasını bitirdiğinde Mala Gel’in kapısına varmışlardı. Demirden büyükçe bir kapısı vardı. Yarı aralık

duran kapıyı biraz daha aralayarak avluya girdiler. Büyük kısmı toprak olan genişçe bir avluydu. Avlunun kapıya yakın tarafında bir dut ağacı vardı. Kalın gövdesinden ağacın çok yaşlı olduğu anlaşıyordu. Avluya girdiklerinde geniş bir alanı kapatan ağacın gölgesi ve sulanan topraktan dolayı yayılan serinlik, ilk girişte fark ediliyordu. Avlunun diğer köşesinde yakın zamanda ekildiği belli olan birer nar ve incir ağacı da küçük gölgeleriyle hissediliyordu.

Gölgeliğin tümenden kapattığı kösedeki kürsülerde oturan Dr. Serger, Nûda ve Sozdar'ın yanına gittiler. Baz ve Arjîn'i görür görmez ayağa kalkan Dr. Serger, yanlarına bıraktığı boş iki kürsüyü, oturmaları için onlara gösterdi. Baz'la Dr. Serger tokalaşırken, Arjîn, Nûda ve Sozdar kucaklaşıp öpüştüler.

"Bilmeyen de yıllarca birbirinizi görmemiş sanacak. Daha dün görüştünüz. Kadın arkadaşların her görüştüklerinde hasretle birbirlerine sarılıp kucaklaşmalarına anlam veremedim bir türlü" dedi Baz arkadaşlarına takılmak isteyerek.

"Niye böyle düşünüyorsun heval Baz, yoksa bizi kıskanıyor musun?" dedi Sozdar, alınmış gibi yaparak.

"Ne kıskanması yoldaşım? Hani insanlar birkaç gün birbirinden uzak kalır, özler, bir araya geldiklerinde özlem gidermek için kucaklaşır. Bundan doğal bir şey yok. Ama benim gördüğüm, akşam görüştüğünüz halde yarın buluştuğunuzda hiç görüşmemişsiniz gibi yapmanız. Anlam veremediğim bu."

En fazla yirmi iki yaşlarında gösteren Baz'a bakıyordu Nûda. Uzağı görme sorunundan dolayı, taktığı gözlüğü onu olduğundan daha yaşlı gösteriyordu. Kısa kesilmiş öne taranan siyah düz saçları beyaz teniyle ahenkli bir uyum sağlıyor, yüzünden eksik etmediği gülümsemesi ve çocuksu görünüşüyle oldukça sempatik görülüyordu. Güleç yüzüne yayılan saf ve sevecen gülüşüyle bir anda insanı etkiliyor, bir daha unutulmayacak düzeyde hafızalarda yer ediniyordu. Çok genç olmasına rağmen yılların tecrübesini yaşamış izlenimi veriyordu.

Suruçluydu ve ailesi Suruç'ta oturuyordu. Az konuşurdu, ama konuşmaları doluydu. Ağırılığı olmayan tek bir söz söylemezdi. Kendisini her yönüyle örgütlemişti. İdeolojik ve örgütsel refleksleri güçlüydü. Çok genç olmasına rağmen kritik yapma, değerlendirme yeteneği gelişkindi.

KCK adı altındaki soykırım operasyonlarında gözaltına alınmış ve tutuklanmıştı. Beş yıla yakın kaldığı zindanın her gününü, kendisini eğitme ve bilinçlendirmenin okuluna dönüştürmüştü. 2011 yılında Mardin cezaevindeydi. İmralı Ada Hapishanesi'nde Önder Apo'ya dönük geliştirilen tecrit ve baskıya karşı arkadaşları protesto amaçlı saçlarını kazıtırken, o da en küçük bir ikirciklik yaşamadan bedenini ateşe vermişti. Koğuştaki arkadaşlarının erken müdahalesiyle zor bela kurtarılmıştı. Elleri, ayakları ve bedeninin bazı yerleri ileri düzeyde yanmış, iki ay boyunca yanık tedavisi görerek ancak iyileşebilmişti. Cezaevinden çıkar çıkmaz kaldığı yerden mücadeleyi sürdürmede tereddüt göstermemişti. İlk özgür alanlarda üç aylık eğitim devresine katılmış, ardından Botan'a gelmişti. Zozan'la birlikte Botan toplumsal çalışmalarında öncülük görevi üstlenmişti.

Daha dikkatli baktı Baz'a. O denli saf, samimi ve içten görünüyordu ki, yerinden kalkıp sarılmak istedi. Bir an düşününce "olmaz" deyip, içinden geçen arzusunu bastırdı. Arjîn ve Zozan'ın neden Baz'a bu denli sevgiyle sıcak yaklaştıklarını daha iyi anladı. "Alınmazsan ben söyleyeyim heval Baz" dedi Nûda, Baz'a dönük bakışlarını Arjîn'e çevirip göz kırparak. Nûda'nın göz kırpmasına gülümseyen Arjîn, aynı şekilde karşılık vererek cesaretlendirdi. İki arkadaşın anlamlı bakışma ve gülüşmelerini fark eden Baz, kendisine takılacaklarını anlayıp utangaç bir mahcubiyetle kızardığını hissetti.

"Neden alınacağım heval? Yoksa eleştirilere kapalı olduğum izlenimi mi vermişim sana?"

"Madem öyle, günah benden gitti" deyip, anlamlı tebesümüne dönüşen gülümsemesini sürdürdü. "Siz, erkeklerde gelişkin olan analitik zekadan dolayı, her şeyi olgu ve rakamlara göre ele alırsınız. İki kişi arasındaki görüşmenin

arasına giren gün sayısı ve zamanın azlığı ya da fazlalığıyla özlemi derecelendirirsiniz. Eğer araya uzun bir zaman girmişse özleminizin arttığı duygusuna kapılırsınız. Bizde ise tam tersidir. Gelişkin duygusal zekamızdan dolayı matematiksel veya orantısal hesap yapmasını bilmeyiz. Özlemin ölçüsü görüşmenin arasına giren zaman, mekân ve mesafe değil, yaşanılan anda ve zamanda paylaşılması gerekenin paylaşılıp paylaşılmadığıdır.”

“Eğer birisiyle paylaşacağımız bir şey yoksa, onu özlemek için bir nedenimiz de yok demektir. İnsanlar arasındaki sevgiyi ve özlemi belirleyen, aralarındaki paylaşımın düzeyidir. Paylaşımı maddi değil, manevi anlamda ve en geniş çerçevede ele alıyorum” dedi Sozdar, araya girerek.

“Ne yani, duygusal zekadan yoksun muyuz?” dedi Baz, tepkilendiğini hissettirmemeye çalışarak. “Bence bize haksızlık ediyorsunuz. Önderlik paradigmasından nasibini almayanlar için söyledikleriniz doğrudur. Ama bizler yoldaşlar topluluğuyuz. Yoldaşlık hukukunda paylaşımın kadına ve erkeğe göre çok fazla değiştiğini düşünmüyorum. En geniş manevi alandaki paylaşımın kadın erkek ayrımı yapmadan yoldaşlar topluluğu arasında gerçekleşmesi gerektiğine inanıyorum. Sadece hemcinslerin kendi aralarındaki paylaşımında bir sorun vardır bence. Erkek veya kadın olsun fark etmez. Yoldaşlık hukukuna dayanıyorsa cinsler arası paylaşım ile hemcinsler arası paylaşım arasında ciddi bir fark olmaması gerekir.”

Tartışmayı başlatan Nûda durmuş, Sozdar’la Baz arasında kızışmaya başlayan konuşmalarını izliyordu. Bu tartışma yöntemini sıklıkla uyguluyor, her tartışmada önemli sonuçlara ulaştığını düşünüyordu. Birkaç kişiyle yan yana geldiğinde çok geçmeden bir konu ortaya atıyor, her birinin ayrı ayrı tartışmaya katılmasını sağlıyor, onların yaklaşımlarını ve düşüncelerindeki derinliği anlamaya çalışıyordu. Bakışları bir Sozdar’a, bir Baz’a kayıyordu.

Bakışlarını Baz’a çevirdiğinde içten içe yaşadığı tepkiyi mimiklerinden anladı. Düşüncelerinden sıyrılıp bir an daha Baz’ın konuşmasını dinleyip tartışmaya nokta koy-

manın gerekli olduğuna inandı. “Bence bu konuyu noktala-
yalım arkadaşlar. Erkek kadın ayırımı yapmadan şunu söy-
leyeyim; bu konuda hepimizden kaynaklı yetersizlikler var.
Bazen kendimizi yeterli gördüğümüzden, bu yetersizlikle-
rimizin farkına varamıyoruz. Başka bir zaman bu konuyu
daha geniş tartışalım bence. Şimdi esas olarak bir araya
gelmemize neden olan konuya geçelim.”

“Nûda heval haklı” dedi Arjîn, araya girerek. “Akşam
karanlığı çökmek üzere. Hepimizin başka işleri de var. Bu
nedenle konumuza geçelim. Bizi bir araya çağıran doktor
arkadaştır. Sözü ona bırakmadan bu konuda şunları söyle-
mek istiyorum: Olağanüstü günlerden geçiyoruz. Hangimi-
ze ne zaman ne olacağı belli değil. Buradan kalktığımızda
herhangi birimize kör bir kurşun isabet edebilir. Bugün bir
aradayız, ama yarın bir araya gelemeyebiliriz. Bu duyguyu
yoğun yaşadığımı söylemeliyim. Bence yoldaşlığı güçlendi-
ren böylesi sıcak ilişkileri birbirimize çok görmeyelim.”

“Arjîn hevale katılıyorum” dedi Dr. Serger, sözün ken-
disine geldiğini görerek. “Ayıptır söylemesi, sabah evden
çıkarken eşime ve kardeşlerime doyasıya sarılarak öyle
çıkiyorum. Çıkarken sarılmamın nedeni, eve döndüğümde
onları sağ salım görememe korkusu. Döndüğümde de aynı
şekilde sarılıyorum. Bunun nedeni ise, bugün bana ve on-
lara bir şey olmadı, yarının ne getireceğinin belli olmaması
korkusu.”

“Tamam doktor yoldaş, tamam. Fırsattan istifade duy-
gusala bağladın hemen. Biraz daha duygusal ortamı derin-
leştirirsek, her fırsatta birbirimize sarılacağız” dedi Baz,
arkadaşlarına takılma fırsatını yakalamanın sevinciyle.

Birlikte kısa süren sesli görüşmelerin ardından Dr. Ser-
ger tekrar söze girdi: “Sizleri çağırdım, çünkü sağlık komis-
yonu olarak yaptığımız planlama doğrultusunda Nur ve
Sur Mahallesi’ndeki sağlık taramasını tamamladık. Çok sa-
yıda sağlıkçı arkadaş çalışmada yer alarak bizlere yardımcı
oldu. Sıra Cûdî Mahallesi’ne geldi. Tepede ve uzak olmasın-
dan dolayı Yafes’i sona bıraktık. Cûdî Mahallesi çok geniş.
Diğer iki mahallede sadece sağlık taraması yaptık. Cûdî’de

ise hem sağlık taraması hem de kadın ve çocuk sağlığı konularında panel ve seminer türü bir dizi etkinlik yapmak istiyoruz. Hemen her sokakta kadınlarla toplantılar yaparak bunu başarabiliriz. Toplantıları planlayıp örgütlemesi gereken sizlersiniz. Bu konuda birlikte bir planlama yapalım diye düşünüyorum.”

Sevinçten gözleri parladı Arjîn’in. “Çok iyi düşünülmüş bir karar. Eğer başarılı yürütülürse önemli bir ihtiyaca cevap olacağı kesin. Başta kendim olmak üzere kültür sanat çalışmalarında yer alan ve yeterliliğı bulunan tüm kadın arkadaşları bu çalışmalara seferber edebilirim.”

“Arjîn hevale katılıyorum” dedi Sozdar, heyecanla araya girerek. “Planlamanız sağlık alanı kadar sosyal alanı da ilgilendiriyor. Kendim bu çalışmada aktif yer almakla kalmayacak, benimle birlikte sosyal alanda çalışma yürüten tüm kadın arkadaşların bu çalışmanın başarısı için aktif rol oynamalarını sağlayacağım.”

“Sen ne diyorsun, bu çalışmaya katılacak mısın?” dedi Doktor, bakışlarını Baz’a çevirip gülümseyerek.

“Katılmak isterim ama maalesef katılamam. Çünkü daha çok kadın arkadaşların yürütmesi gereken bir çalışma. Fakat toplumsal alandaki kadın arkadaşlarla bir toplantı yaparak bu konuyu tartışacak, planlamada aktif yer almaları için gündem oluşturacağım. Çalışma arkadaşlarımin oldukça duyarlı olduğuna ve iyi bir planlamayla aktif katılım göstereceklerine inanıyorum.”

“Benim bir şey dememe gerek yok” dedi Nûda, bakışlarının kendisine döndüğünü görerek. “Kadın hareketi olarak bu konunun ne denli ihtiyaç haline geldiğini gördüğümüzden, öncelikle kendi aramızda tartışmış, ardından sağlık komisyonuna öneride bulunmuştuk. Sağlık komisyonunun böyle kısa sürede önerimizi bir planlamaya dönüştürmesi, sevindirici olmak kadar önemlidir de. Hareket olarak tüm kadın arkadaşlarla bu çalışmanın öznesi olacağımız kesin-dir.”

“O halde sizlere şöyle bir öneride bulunuyorum. Her arkadaş bu konuyu kendi yapısıyla tartışıp bir planlama

yapsın. Kimler hangi sokakta görevlendirilecek ve nasıl bir çalışma yürütecek konusunu planladıktan sonra çalışmasının sonuçlarını bize bildirsin. Bizler de hazırlığı yapılan toplantılara birer arkadaş gönderelim. Ne diyorsunuz? Uygunsa bu toplantıyı bitirebiliriz.”

Dr. Serger’in önerisine dört arkadaş da katıldı. Baz ve Arjîn toplantıları olduğunu söyleyerek ayrıldılar. Kalan üç arkadaş planlamanın ayrıntılarını konuşmayı sürdürdüler.

Güneş batıyor, akşam karanlığı yavaş yavaş Cizre’nin üzerini siyah bir örtü gibi kapatıyordu. Hangi yeni yaşamların veya ölümlerin habercisi olacağı bilinmeyen bir gece daha başlıyordu Cizre’de.

Sayısız yıldız ve ay ışığıyla dolu bir geceye ev sahipliği yapıyordu Kürdistan. Ağır bir yalnızlığı aşağı akıtan, sonsuz bir sessizliğin hüküm sürdüğü gök kubbenin ıssızlığıyla dolu bir gece daha yaşanıyor. Avluyu aydınlatan iki lamba yakıldığında, ölgün bir ışık karanlığın hükmünü yırtmaya çalışarak etkisini gösteriyordu.

Akşam yemeği sonrası olduğundan, halktan insanlar Mala Gel’e gelmeye başlıyordu. Yaşlı genç demeden avluya girenler bir köşede oturmuş, alçak sesle sohbet eden Dr. Serger, Nûda ve Sozdar’ı görüyor, toplantı yaptıklarını düşünerek yanlarına uğramadan selam vermekle yetinerek, televizyonun bulunduğu odaya gidiyorlardı. Bulundukları yere doğru gelen iki yaşlıyı izledi Sozdar. İki yaşlı da “Arkadaşlar toplantı yapıyor galiba, rahatsız etmeyelim” diyerek uzaklaştılar. Bakışlarını doktora çevirdi Nûda. “Ne diyorsun heval Doktor, bizim büyüğümüz sayılırsın ve bizden daha deneyimli olduğun kesin. Yaşadığımız bu süreç nereye varacak böyle?”

“Aşk olsun Nûda arkadaş, demek o kadar yaşlandım ha?”

“Hemen alınma heval, bizimle kıyasladığım için söyledim.”

“Merak etme, alınmadım. Çocukluk ve gençlik nasıl gerçeğimizse, yaşlılık da gerçeğimizdir. Önderlikten de bunu anlamışım. Fiziken yaşlansak bile düşünsel, duygusal

ve ruhsal olarak genç kalmayı başarırsak, nefes aldığımız sürece devrimci mücadeleyi kesintisiz sürdürme şansını yakalarız. Sorduğun soruya gelirsek...” deyip, bir an durakladı. Bakışlarını parıldayan yıldızlarla dolu gökyüzüne çevirdi. Gök baştanbaşa yıldızlarla kaplıydı. Havadaki yoğun nem nedeniyle kimi zaman sürüler halinde uçar gibi görünüyordu yıldızlar, kimi zaman ise adeta durmamacasına göz kırpmıyorlardı. Birbirine karışan cırcır böceklerinin sesleri, gecenin ezgisi gibi her tarafa perde perde yayılıyordu. Bir an seslere daldı. “Gündelik hayatın yorucu seslerini alıp götüren huzurun değişik sesleri” diye düşünmeden edemedi. Düşüncelerini toparlayıp konuşmasını sürdürdü.

“Yaşananlardan anladığım kadarıyla yeni bir sürece girmiş sayılırız. Erdoğan masayı devirdiğinden beri diyalog ve çözüm diye bir şey ortada kalmadı. Ceylanpınar’da iki polisin çok kuşkulu ölümü, Amed ve Suruç katliamları, burada HÜDAPAR eliyle yapılan saldırılar ve provokasyonsuz geçmeyen günler bunu yeterince açıklıyor zaten.”

“Bence Doktor haklı” dedi Sozdar, Doktor’u tamamlamak isteyerek. “Kobane saldırıları, HÜDAPAR olayı, hendekler kapatılırken kameralar önünde öldürülen çocuklar ve şimdilik kısa süreli de olsa ilan edilen sokağa çıkma yasakları vb. Bunların hepsi daha büyük yönelimlerin provası sanki. Buna karşı bizler ve halk da bir öz yönetim pratiği içerisine girmişiz. Gün geçtikçe devlet ile olan ilişkileri kesip bir nevi çatışmasızlık sürecinin devamı için kendi çözümümüzü inşa ediyoruz. Güçlü bir ilçe meclisi yanında mahalle meclislerimizi de kurduk. Öz savunmamızı geliştiriyoruz. Kürtçe eğitim veren bir iki çocuk kreşi de açıldı. Çocuklar iki yıl boyunca anadilde eğitim veren kreşlerde büyüyecek. Her mahallede sağlıkçılar gönüllü sağlık taraması yapıp insanları tedavi ediyor. Halk arasında yaşanan sorunlar, adalet komününe getiriliyor ve kısa sürede çözülüyor. Demem o ki, sömürgeci rejime alternatif, demokratik konfederalizmi esas alan öz yönetimimizin kuruluşuna başlamışız. Bu konuda ciddi eksikliklerimiz olsa da en azından yeni bir deneyim sürecini başlattık. Rejim de bunu gö-

rüyör ve yakından izliyor.”

“Aynen öyle” dedi doktor, araya girerek. “Geçen gün bir avukat, müvekkili için yaptığı suç duyurusu karşısında savcının kendisine; ‘Onlar daha çabuk çözüyor. Bizim gibi prosedürleri yok. Niye onlara gitmiyorsun’ dediğini ifade etti. O esnada bir espri gibi geldi bana. Ancak sonra bunun üzerine epey düşündüm. Vardığım sonuç, düşmanın her adımımızı izlediği ve buna karşı çok büyük bir hazırlık yaptığıdır.”

“Birbirinizle yarışarcasına kara bir tablo çizdiniz. Anlaşılan zor günler bizi bekliyor. Ne yazık ki, bu kara tabloyu beyazlatacak bir boya yok bende. Sizin gibi düşünüyorum anlayacağınız. Ancak kafamı en fazla meşgul eden, düşmanın hummalı hazırlığına karşı bizim hazırlığımızın düzeyidir. Meclis yürütmesi olarak da bu konuyu tartıştık, tartışıyoruz. Doğrusu, tatmin edici bazı sonuçlara ulaştık diyemem. Gençlerin kazdığı hendek ve oluşturduğu bariyerlerin ne denli etkili olacağı tartışmalıdır. Yoğunlaşmamız gereken en önemli konu, öz savunmanın sadece gençlerin sorunu olmadığıdır. Bir şehrin öz savunması demek, o şehirde yaşayan tüm halkın savunulması kadar, o halkın öz savunmaya aktif katılması demektir. Cizre halkı yurtseverdir. Bir yere kadar kendisini savunmasını bilir. Ya sonrası? Bu ise tümüyle eğitim ve örgütlenmeyle ilgilidir. En büyük sorunu bu konuda yaşıyoruz. Yetersizliklerimiz diz boyu” dedi Nûda duraksayarak. Gözleri avlunun loş karanlığında gezindi. Saatine baktı. “Bayağı geç oldu. Saat on bir oluyor. Böyle bir süreçte bu kadar uzun süre burada oturmamız yanlış. Mahalle içinde olduğuna o kadar güvenmeyelim. Mahalle bizim denetimimizde olsa da devletin her an bir provokasyon yapma koşulları ve olanakları var. Bunu hiçbir zaman unutmayalım.”

Mala Gel’den çıkmadan televizyonun olduğu odaya gittiler. Odada beş genç ve on kadar değişik yaşlarda yaşlı kalmıştı. Hepsinin gözleri televizyon ekranına kilitlenmiş gibiydi. Odadakilerin üzerinde gezinen bakışları televizyon ekranına kaydı. Gece yirmi üç haberlerini veren spiker, he-

yecanlı bir ses tonuyla Medya Savunma Alanlarına yapılan hava saldırısından bahsediyordu. Spikerin açıklamalarına ateş ve ölüm kusan savaş uçaklarının görüntüsü eşlik ediyordu.

“Bak işte, Erdoğan’a ve Türk devletine güven olmaz, demedim mi? Bunlar bēnamustur, bēbexttir, ellerinden gelse Kürtleri bir saniye bile yaşatmazlar” dedi bir yaşlı.

“Serok Apo’nun bütün iyi niyetli, sabırlı ve samimi çabaları bir kez daha boşa gitti” dedi, bir başka yaşlı.

“Serok Apo şimdi ne diyecek acaba?” dedi, orta yaşlarda birisi.

“Serok Apo’nun ne diyeceği bellidir. Bu faşist devletin kökünü kazıyın diyecek” dedi bir genç, yüksek sesle ve öfkeyle.

“Ben dememiş miydim ‘aşiti şaştıye’ diye” dedi çocuk yaşta gösteren bir başka genç.

“Öyle konuşma. Serok aşiti diyorsa bir bildiği vardır. Sen, ben, bizler Serok kadar mı bileceğiz bu işi?” dedi başka bir genç.

“Serok olmadan barış mı olur?” diyerek araya heycanla girdi başka bir yaşlı amca, sesini yükselterek devam etti: “Üstelik Serok Apo ‘Yeni bir savaş başlayacak. Ve bu savaş eskisi gibi olmayacak’ demişti. Onlarca uçakla gerilaya ölüm bombaları yağdırmak, bu savaşın başladığının ilanıdır. Hendeklerinizin ve barikatlarınızın başına gidin ve onları güçlendirin.”

Gözlerini televizyon ekranından ayırmayan Dr. Serger, “Bugün ayın kaçı” diye, sordu yanındaki Nûda’ya.

“24 Temmuz” diyen Nûda bir an duraksadı. Beyninde şimşekler çakarcasına haykırdı. “Tabii ya, bugün Lozan Antlaşması’nın yıldönümü.”

“Lozan Antlaşması’nın doksan ikinci yıldönümünde bu faşist sömürgecilik ikinci Lozan fermanını başlattı” dedi, Sozdar düşünceli bir ifadeyle.

“Türk devletine ait yüzlerce savaş uçağının Medya Savunma Alanlarına saldırısı bir dönemin sonu, uzun süreli topyekûn bir savaş sürecinin de başlangıcı olacağı benziyor.

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde yapılan en büyük hava saldırısıdır aynı zamanda. Bu, büyük bir askeri saldırı olmanın öte-sinde, yüzyıla yakındır soykırım kısılcına alınan Kürt halkına karşı çok yönlü, her türlü insanlık dışı yöntemlerin de uygulanacağını öngören topyekûn bir imha, inkar ve soykırımı tamamlama saldırısı olarak da değerlendirilebilir” diyen Doktor, duraksayınca yaşlılardan biri araya girdi.

“Neredeyse Lozan Antlaşması’yla yaşıt sayılıırım doktor yeğenim” dediğinde, bakışlarını Dr. Serger’den Nûda ve Sozdar’a kaydırdı. Elindeki bastona dayanarak iki büküm halindeki oturuşunu dikleştirdi. Boşta olan diğer elini birbirine karışan uzamış beyaz sakalı arasında gezdirip gözleri uzaklara dalmış gibi konuşmasını sürdürdü. “Soykırım Ermenileri bitiren devleta romi, bu antlaşmanın verdiği rahatlıkla 1924 yılındaki Anayasasıyla önce Kürtleri inkar etti. 1925’te çıkarılan Şark Islahat Planı’yla Kürtleri yok etme sürecini başlattılar. O günden bu güne devam eden katliam süreci ve buna karşı gelişen serhildanlar Lozan Antlaşması’nın gereklerinin yapılmasından kaynaklıydı.”

Yaşlı adamın soluklanıp duraksadığını gören Dr. Serger; “Doğru diyorsun Mamo” dedi araya girerek. “Lozan herhangisi bir antlaşma değildi. Bölgede binlerce yıl iç içe geçmiş tarihsel ve toplumsal dokuyu parçalama temelinde hazırlanmış, uluslararası bağlayıcılığı olan bir belgeydi. Yürürlükte olduğu müddetçe Ortadoğu’da neden olduğu toplumsal kargaşa, süreklilik arz eden siyasi ve askeri krizler hiç eksik olmadı. Belgenin hedefinde, Ortadoğu’nun en eski ve köklü kadim halklarından biri olan Kürtlerin inkârı ve büyük oranda bu kültürle beslenmiş ve kökleşmiş Ortadoğu kültürü ve kimliğinin inkârı ve parçalanması vardı. Her şey bunun üzerine kuruluydu. Yapılan ve yapılmak istenen her siyasi, askeri, ekonomik ve toplumsal müdahale, bu amaca ulaşmanın arayışlarıydı.”

“Bu inkâr ve imha politikasının en istekli uygulayıcısı olan TC, Lozan Antlaşması’yla özel görev üstlenmişti. Ortadoğu’da kapitalist sermaye çevrelerinin çıkarlarını gözetme ve kurumlaştırma amacıyla henüz kuruluş süre-

cinden başlayarak ajan-işbirlikçi bir ülke olarak öne çıktı. İmparatorluk geleneğinden gelen feodal, despotik ve İslami bir devletten, sözümona modern, laik bir sistemle yönetilen model bir ülkeye evirilmek istendi. Gösterilen ve ifade edilen sebep, demokratikleşmeydi. Oysa hem kendi geçmişinin, hem de bölge kültürlerinin inkar ve imhasında bir soykırım rejimi olarak model bir ülke oldu. İttihat ve Terakki ile başlayan bu süreç, laik cumhuriyet rejiminin kuruluşuyla sistemleştirildi. Böylece sınıflı ve devletli uygarlığın toplumdakırimcı özellikleri, kapitalist modernite çağında başarılı olarak TC'nin genetiğı haline getirildi ve uygulandı" diyen, Sozdar araya girdi.

"Doğru diyorsunuz yeğenlerim" diyen yaşlı adam kaldığı yerden konuşmasını tamamlamak istedi. "Saldırı için bu tarihin belirlenmesi her şeyi açıklıyor aslında. Kürtler için yeni bir ferman kararı alınmış ve Lozan Antlaşması'nın altında imzası olan devletler de bu işin içinde. Yakında Lozan'ın yüzyılı dolacak. Türk devleti yüzyılı dolan Lozan'ın yeniden güncelleneceğini bildiğı için elini çabuk tutmak istiyor. Büyük bir soykırımla Kürtleri yeniden dizayn edip biat ettirebilirse amacına ulaşacak. Bunun için hiçbir şeyden çekinmeyecek ve sınır tanımayacak. Serok Apo'nun 'savaş başlarsa eskisi gibi olmayacak' dediğı gerçeklik de budur bence. Sizler de bu gerçeğı görerek hareket edin ve tedbirinizi alın..."

** ** *

Termometreler yılın en sıcak günlerini gösteriyordu. Her zamankinden çok daha fazla sıcaklık yayan güneş, asfaltı eriten bir etki bırakıyordu. Gün boyu güneşin yakıcı sıcaklığıyla ısınan beton duvarlardan ve sokaklara döşeli parke taşlarından yansıyan sıcaklık, insanın yüzünde ve bedeninde kavurucu bir etki bırakarak yalayıp geçiyordu. Cizre'nin üzerine çöken nemli ve boğucu hava, hissedilen sıcaklığın etkisini maksimuma çıkarıyordu. Çalışmak zorunda olan işçiler terden sıırıslıslam oluyor, esnafın hali, perişan bir vaziyetin ötesine geçmiyordu. Meteoroloji Afrika sıcaklarının etkisinden söz ederken, sağlık uzmanları gündüz 11.00-16.00 saatleri arasında dışarı çıkılmaması uyarısında bulunuyordu.

Türk televizyonlarının gece boyu yaptığı bombardıman haberleri ve sıcaklardan dolayı gözlerine uyku girmeyen Cizreliler, sabah Sterk TV'nin ekranına gözlerini dikmiş, PKK'nın açıklamasını bekliyordu. Çok geçmeden HPG adına yapılan açıklama önce alt yazı olarak geçiyor, saati geldiğinde ayrıntılı haber olarak veriliyordu. "Ateşkesin anlamı kalmadı" diyordu PKK. "24 Temmuz gecesi, saat 23 00 sularında işgalci Türk ordusuna ait çok sayıda savaş uçağı, Medya Savunma Alanlarımızdan başta Behdînan bölgesi olmak üzere yoğun bir bombardımana başlamıştır. Yapılan yoğun bombardıman aralıksız bir şekilde devam ederken, 25 Temmuz gece yarısı saat 01 00'den itibaren Qendîl ve Xakûrk alanlarına da yoğun bir bombardıman başlamıştır.

Yapılan bu yoğun hava bombardımanlarıyla ateşkesin bir anlamı kalmamıştır.”

Associated Press ajansına konuşan PKK’nin Irak’taki sözcülerinden Zagros Hîwa ise; “Bu saldırı barış anlaşmasının sonunu getirdi. Türkiye, fiilen ateşkesi bitirdi. Qendîl’deki hava saldırılarında PKK kampları isabet almadı. Daha çok köylülerin sivil yerleşim alanları vuruldu ve sivil villerin maddi manevi zararları oluştu” dediğinde, “çocuklarımız” dedikleri gerillaların kayıp vermemesi nedeniyle azda olsa rahatlayan Cizreliler, yeni bir umut kırılmasıyla yüzleşiyordu. Geleceğin belirsizliği, daha önceki savaşları deneyimlediğinden, başlayan yeni savaşın öncekileri aratmayacağı gerçeğini düşünerek yaşayacakları ağır acıların ve yıkımların verdiği korku, kaygı ve endişeyle yeni bir güne başlangıç yapıyorlardı.

Oysa çok değil, kısa bir süre öncesine kadar bütün Türkiye gibi Cizreliler de Kürt sorununun barışçıl yöntemlerle, müzakere edilerek çözümünü tartışmıştı. Artık asker, polis, gerilla ölmeyecek, analar ağlamayacak denmişti. Herkeste çözüme dair büyük bir umut ve beklenti oluşmuştu. Dolmabahçe mutabakatıyla, “Artık bu sürecin dönüşü olmaz, sorun nihayet çözülüyor” inancı herkeste gelişmişti. Umud ve beklentiler bu minvaldeydi. Ama işin aslının öyle olmadığı geline aşmada daha iyi anlaşılıyordu.

Bunaltıcı sıcaklara ve fitili ateşlenen savaşa karşı Cizre halkı çareler ararken, Ankara’nın köhnemiş karanlık dehlizlerinde soykırım politikalarını uygulamakta uzmanlaşmış kişiler, karanlık günleri yeniden ve tekrar örmenin planlarını yapıyordu. Cizre göğünü bir ateş topuna dönüştürmenin ve şehri yakıp kül etmenin yöntemlerini tartışıyorlardı.

Oturdukları Kaymakamın makam odası, Cizre’nin cehennemi sıcağına inat yaylalarda esen rüzgârın serinliğini aratmıyordu.

“Nihayet beyler” dedi, kaymakamın koltuğunda oturan Vali. Karşısında binlerle ifade edilen kalabalık bir kitleye hitap ediyor havasında bir iki hafif öksürükle boğazını temizleyip konuşmasını sürdürdü. “Reisimizin kararlılığı

ve insanüstü cesaretiyle, uzun süredir milletimizi oyalan çözüm süreci maskaralığına nihayet son verildi. Bundan böyle insan haklarıymış, hukukmuş, yasa ve anayasaymış laflarıyla kendini kandırma, kafa karışıklığı ve ikirciklik yaşamaya artık yok. Devlet-i alinin beka sorunu her şeyin önüne geçmiştir.”

Masanın karşısına dizili koltukların birinde sağda Kaymakam, solda Albay Cingöz oturuyordu. Aralarındaki büyük boy sehpanın üzerinde soğuk meşrubat ve su bulunuyordu. Diğer koltukların birinde İlçe Emniyet Müdürü, birinde Jandarma Özel Harekat (JÖH) komutanı, diğerinde ise Polis Özel Harekat (PÖH) amiri, önlerindeki sehpanın üzerinde duran soğuk meşrubatlarını içiyorlardı.

Keskin bakışlarını Albay Cingöz’ün üzerinde durdurdu. Puro dumanını havaya üfleyen Albay’ın efsane haline gelen hikayesini yakından biliyordu. Albay Küçük’ün Cizre’deki görev döneminde, onun ekibinde öne çıkmış başarılı bir yüzbaşıydı. 1992’deki Newroz kutlamalarına ateş açılmasıyla 57 kişinin ölümüne sahne olan Cizre’de, dönemin albayı Küçük iken, yüzbaşı görevini yürüten Cingöz’dü. “Teröre karşı yürütülen başarılı mücadele” Küçük’e generallik, Cingöz’e albaylığın yolunu açmıştı. Cingöz lakabını alması ise, yağdan kıl çeker gibi devlet düşmanlarını etkisiz hale getirerek bertaraf etmesindendi.

23 Mart 2009’da gözaltına alındıktan 2 gün sonra “adam öldürmeye azmettirmek ve silahlı örgüt üyesi olmak” suçlamalarıyla tutuklanarak askerî cezaevine konmuştu. 2009 Temmuz ayında açıklanan 104 sayfalık iddianamede Cizre’deki 20 cinayetten sorumlu tutulan Cingöz’ün 9 kez ağırlaştırılmış müebbet hapsi istenmiş; buna rağmen 12 Eylül 2014’de tutuksuz yargılanmak üzere cezaevinden tahliye edilmişti. 21 Eylül 2012’de sona eren Balyoz davasında 18 yıl hapis cezası aldığı halde, bir kez daha üstün hizmetlerine ihtiyaç duyan devlet, 31 Mart 2015 tarihinde davanın diğer sanıklarıyla birlikte beraat ettirmişti. Bütün bunları Botan bölgesinde ve Cizre’de tekrar başarılı görevler yürütmeleri karşılığında yapan devlet, bundan böyle yapa-

cakları hiçbir fiilinden dolayı bir daha yargılanmayacakları ve cezai müeyyideyle karşılaşmayacaklarına dair bir belge de imzalamıştı. Devlet yeniden bu adamlarla ittifak yapmış, ellerine ittifakın imzalı belgelerini vermişti. Ne yaparlarsa yapsınlar kimse onlardan hesap soramayacak, savcının karşısına çıkartamayacak diye taahhütte bulunmuş, birer kiralık katil, birer paralı asker haline getirmişti. Bu taahhüdünü bir yasaya dönüştürerek meclisten geçirmiş, en üst düzeydeki böylesi bir güvenceyle her birini bir yerde yeniden görevlendirmişti.

“Sizlerin de vakıf olduğu üzere, 2014 yılının Eylül ayında Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, Güvenlik Strateji Belgesini hazırlayıp Genelkurmay Başkanlığına sundu. Genelkurmay Strateji Plan Dairesi, Strateji Şube Müdürlüğü de bu plana uygun savaş simülasyonu denemesi yaptı. Milli Güvenlik Kurulunda görüşülüp onaylandıktan sonra hükümete sunuldu. Önceki günlerde Güvenlik Strateji Belgesi adıyla Bakanlar kurulunca onaylanıp yürürlüğe girdi. Şahsa mahsus gizli ibareli bu belgeyi eminim sizler de incelediniz. İncelemeyen var mı?” deyip, bakışlarını karşısında oturan Kaymakam, Albay, Emniyet Müdürü, JÖH komutanı ve PÖH amirinde gezdirdi. Onaylayan bakışları görünce konuşmasını sürdürdü.

“Şunu iyi bilmelisiniz ki, bundan sonra asla iç tehdit olmayacak. Legal alanda örgütlenmesinin verdiği avantajlar, anayasanın kendilerine verdiği haklar ve koruma zırhı, terör destekçisi partiyi, dağdakilerden daha avantajlı duruma getirmiştir. Devletimizin ve milletimizin birlik ve bütünlüğüne kasteden bu hain grup, devlet olanaklarını devletimize karşı kullanarak, her türlü hokkabazlığı yaparak ülke bütünlüğümüzü tehdit derecesine vardırmışlardır. Terör örgütünün uzantısı malum partinin kadrolarının ve ellerinde bulunan belediyelerin kademeli olarak tasfiyesine öncelik ve azami önem verilecektir. İçişleri Bakanlığımızın yetkisinde olan belediyelerin, terör örgütünün yordakçısı sözde partiden alınıp devletimizin denetimine verilmesi sağlanacaktır. Belediyelerin İçişleri Bakanlığı tasarrufunda

olduğu, yargı yoluyla daha hızlı sonuçlar alınacağı, gerekli mercilerin bu işlemleri hızlandırmaları zaruriyet olmaktadır. Bölgede operasyonlarda bulunan tüm personelimizin, terör örgütünün ve yordakçısı partinin belini kırana kadar devletimizin tüm kurumlarının tam bir seferberlik halinde olduklarını akıllarından çıkarmamaları gerekir. Bu seferberlik vesilesi ile istenilen tüm lojistik destek, araç gerecin hızla temin edileceğini ve yasal engellerin önlerinden kaldırılacağını bilmeli ve bunun operasyon içinde bulunan idari birimlerin dikkatini dağıtmaması gerektiğini de bilecek, rahat hareket etmelidir. Devletimizi tehdit eden bu iç tehdit ortadan kaldırılana dek bu işlevselliğin sürekliliğinden tereddüt edilmemesi gerektiğini bileceksiniz.”

Konuşurken Kuvayı Milliye askeriymiş gibi yaşadığı sevinci, heyecanı ve coşkuyu mimikleriyle yansıtan Vali, gözlerinde parıldayan şavkı çevresine yaymayı ihmal etmiyordu. “Sen ne diyorsun Kaymakam Bey?” dedi, kaymakamın gözlerinin içine bakarak.

“Devletimiz tarihte eşi benzeri görülmemiş bir strateji belirlemiştir Sayın Valim. Belgede altı çizilmesi gereken ‘Ülkemizin doğu ve güneydoğu bölgesinde terör örgütünün bertaraf edilmesi, yerleşkelerin geri dönülemez şekilde tahrip edilmesi, yerleşim birimlerinin boşaltılması, kamu görevlilerinin bölgeyi boşaltmalarının hızlandırılması, özellikle okul çağındaki çocukların hareketin bitimine mukabellen yatılı okullara, Anadolu Liselerine ve özel okullara yerleştirilmesi, Anayasal işleyişin bölgede olağanüstü hal şeklinde sürdürülmesi, terör örgütü ve yandaşlarının bertaraf edilmesinin kesin bir şekilde sağlanması için tüm imkanların seferber edilmesi, İçişleri Bakanlığı ve konu ile ilgili bakanlıklar güvenlik kuvvetlerimizin tüm ihtiyaçlarını anında temin etmesi, olabilecek yaralanmalar için helikopter ve zırhlı araçların yanı sıra mahalle aralarına girmeleri için alınan zırhlı ambulansların kullanılması, yine mahalle aralarındaki çatışmaları belirlenen birimlerin üstlenmesine önemle dikkat edilmelidir’ şeklindeki tespit, sorunun ne denli ciddiyetle ele alındığının göstergesidir. Yine, bu

sayılanları gerçekeleştirebilmek için bütün bakanlıkların, iç güvenlik alanında stratejiler belirleyen, planlar yapan, hedefleri koyan, uygulamada etkinlik ve verimliliği esas alan askeri yetkililerin görüş ve planlarına azami dikkat gösterecekler’ denilmektedir,” deyip duraksadı. Karşıdaki Atatürk posterine dönük bakışlarını Vali’ye çevirdi. Göz göze geldiğinde Vali’nin sevinçli yüz ifadesiyle karşılaşp rahatladı. Kendisini göstermenin iyi bir fırsatını yakalamıştı. Daha uzun konuşmayı çok isterdi. Ancak diğerlerinin tepkisini çekeceğini düşünerek konuşmasını bağıladı.

“Bu tarihsel stratejik plana göre Sayın Valim” dediğinde yutkunup boğazını temizledi. “Bütün muhalif çevreler sindirilecek, basın denetim altına alınarak savaşa ilişkin gerçekler gizlenecektir. Cumhurbaşkanlığı’nın, Hükümet ve Genel Kurmay Başkanlığı’nın açıklamaları dışında bağımsız kaynakların haber ve bilgi paylaşımının önü katiyetle alınacaktır. Devletin yanında durmayan, yola gelmeyen basının kuruluşları ve gazeteciler, polis ve yargı marifetiyle yola getirilecektir. Devlet ve hükümetten bağımsız, sözüm ona sivil toplum kuruluşları, özel üniversiteler, sözde demokrat ve liberal akademisyenler, sanatçılar, aydınlar ve yazarların sesleri kesilecektir. Tarafsız ve özgür kalma iddiasında olan basın kuruluşları gerektiğinde tutuklanarak, gerektiğinde bilinen ikna yöntemleri kullanılarak, olmazsa işten attırarak, o da olmadı kayyum atama yöntemiyle gazete ve televizyonlarına el konarak amaca ulaşılacaktır. Eğer akıllanmayıp isyan ederlerse, ivedilikle haklarından gelinecektir. Bu stratejinin kararlı ve tavizsiz uygulanması halinde, en geç iki ay içinde terör örgütü ve yandaşlarının beli kırılacak ve bertaraf edileceklerdir. Bütün kalbimle buna inanıyorum.”

Kaymakamın kararlı konuşmasına sevindi, bakışlarını Emniyet Müdürüne çevirdi. Sen ne diyorsun Müdür Bey?

“Söz konusu belgeyi son derece titizlikle inceledim Sayın Valim. Belgede bir plana kavuşturulan kararların bir an önce uygulanmasını sabırsızlıkla bekliyorum. 7 Haziran’daki seçim günü sona ererken hastaneye giden iki po-

lis memurumun yolda durdurularak teslim alınmalarını, silahlarına ve araçlarına el konulmasını ben ve teşkilatım unutmadık. Misliyle karşılığını vermeden de unutmamız mümkün değil. Emniyet teşkilatı olarak belgedeki planlamaya uygun hazırlıklarımız her yönüyle sürmektedir. Düşmeye basıldığında gereği yapılacaktır.”

Emniyet Müdürünün konuşması bittiğinde Vali’nin kendisine baktığını gören PÖH amiri, bir iki yutkunduktan sonra konuşmasına başladı.

“Güvenlik Strateji Belgesi, her ayrıntı düşünülerek planlanmış. En ufak bir açık bulmak mümkün değil. Buna rağmen neden bekliyoruz Sayın Valim? Terör örgütü mensupları başta Cizre olmak üzere Güneydoğu’daki bütün şehirleri silah ve mühimmat yığınağına çevirdi. Kazdıkları hendeklerle devlet otoritesine meydan okuyorlar. Mahallelere giremiyor, operasyon yapamıyoruz artık. Aldığımız istihbarata göre fiili bir devleti oluşturma her aracını yaratma peşindeler. Her mahallede meclislerini oluşturdular. Sokak sokak okul ve kreş açıyorlar. Halk mahkemesiyle adaletimizi işlevsiz hale getiriyorlar. Adına komün ve kooperatif dedikleri ne idüğü belirsiz şeylerle, bölücü bir ekonomik modelin alt yapısını oluşturuyorlar. Çok yakında bölücü bir devletin ilanını yapacakları konusunda duyularımız var. Biz ise durmuş bakıyoruz. Yapabildiğimiz tek şey, zırhlı araçları bazı cadde başlarına konuşlandırarak taciz atışı yapmaktır. Böyle eli kolu bağlı durmaya karşı personel isyanları oynuyor. Yarından tezi yok saldırıp hendeklere gömelim hepsini.”

“O da olacak, ona da sıra gelecek!” dedi Vali sözünü keserek. “Devletimiz sabırlıdır. Gerektiğinde kendisini sabır taşı yapmayı, gerektiğinde çelik yumruklarını balyoz haline getirerek taş üstünde taş, gövde üzerinde baş bırakmayacak denli acımasız olmayı bin yıllık tarihimizin tecrübeyle kanıtlamıştır. Yandaş partinin hendek siyasetiyle ne yapmak istediğini milletimize iyice anlatın. Bunun propagandasını Reis iyi yapıyor. Reisin her konuşmasını dikkatle dinleyin ve hatmedin ki, gittiğiniz her yerde milletimize

anlatabilesiniz. Dünyanın gelmiş geçmiş en iyi hatibi O. Bıkmadan usanmadan Kürt kardeşlerimizin sorununu çözmek istediğini, terör örgütü ve yandaşlarının bunu istismar ederek hendek siyasetine başvurduğunu, namuslu vatan evlatlarını haraca bağladığını, uyuşturucuyla kandırarak çocukları dağa kaldırdıklarını örneklerle anlatmaktadır. Yakında bütün milletimiz terör örgütü ve yandaş partinin gerçek yüzünü görecektir, devletin yanında saf tutacaktır. Sizler de yandaş parti vekillerini ve mensuplarını tahrik ve provoke etmeyi sürdürün. Kesinlikle muhatap alıp konuşmayın. Unutmayın, ağaçtaki meyve bile olgunlaşmadan düşmez. Ağaçtaki meyveyi olgunlaştıran su, toprak ve güneştir. Olayların gelişimini olgunlaştıran ise, Reisimizdir. Devletin ilgili kurumları ve devlet adamlarıdır.”

Bir süre daha konuşmayı sürdüren Vali, Reis'i öve öve yere göğe sığdıramadı. Ardından bakışlarını JÖH komutanına çevirdi. Yıllardır Kürdistan'da savaşa komuta ettiğinden, neyin nereye varacağını bilecek kadar deneyim kazanmıştı. Üzerine çevrili bakışlar, konuşma sırasının kendisine geldiğinin işaretiydi.

“Genel Kurmaydan aldığımız emir gereği, şimdilik olayların içine girmeyecek ve izlemekle yetineceğiz. İstihbarat toplamakla beraber her türlü gelişmeye karşı hazırlığımız tamdır. Cizre'yi çevreleyen tepeliklere tanklar ve zırhlı araçlar konuşlandırıldı. Zırhlı araçlarla kuşatma tarzındaki konuşlandırma sürdürülecektir. Böylece dışarıdan gelebilecek her türlü saldırı veya takviyenin yolları kesilmiştir. Zaten hendekleri kazan ve savunan bir avuç gençtir. Ellerindeki mühimmat ise, daha çok el yapımı patlayıcılar ve ferdi silahlardır. İçlerine birkaç bölücü terör mensubu sızmış ve yerleşmiştir. Kimler olduğu ve hareket tarzları bizde mevcuttur. Emniyet güçlerimizin ve özel harekat birimlerimizin bir saldırıyla rahatlıkla bertaraf edecekleri kesindir.”

Elindeki Güvenlik Strateji Belgesini inceleyen Albay Cingöz, JÖH komutanının sözlerini bitirmesine fırsat vermeden araya girdi. “Belgede Askeri Birimlerin Yetkileri konulu bölüm oldukça önemlidir sayın Valim. Birincisi; Askeri

birim sorumlularının terör yardakçısı partinin kadrolarına, sözde vekillerine müsamaha gösterilmemesi, operasyon alanlarına sokulmamaları ve bu konuda askeri personelin bir tereddüt yaşamamasını sağlamak gerekmektedir. Bu terör yardakçısı partinin elinde bulunan belediyelerin araç ve gereçleri tamamen terör örgütü mensuplarının emrine verilmiş, hendeklerin kazılmasından, lojistik destek taşınmasına kadar her türlü işlemde kullanılmıştır, denilerek belediyeleri almanın zemini iyi yaratılmalıdır. İkincisi ve en önemlisi ise, eski korkak yaklaşımların terk edilmesi ve silah kullanma yetkisinin yeniden düzenlenmesidir. Öneminde dolayı bunları madde madde okumak istiyorum.”

Duraksayıp bakışlarını JÖH komutanı ve PÖH amirine çevirdi. Yüzü dolgun, yanakları şişkindi Albay'ın. Bakışları dik ve sağlamdı. Geniş omuzları ve şiş göbeğiyle sert yürümekten geri durmazdı. Konuşurken kendisine fazlasıyla güvenir, karşısındakini hemen hiç dinlemezdi. Dinlemek zorunda olduğunda, sadece dinlermiş gibi yapardı. Elindeki belgeye bakarak madde madde okuyup tamamladı konuşmasını.

“Askerin silah kullanma yetkileri aşağıdaki gibidir deniyor belgede. Buna göre; Birlik komutanları tüm personeline askerin silah kullanma yetkilerini tekrar tebliğ edecek ve öğretilecektir. Her türlü baskın, sabotaj, taciz ve saldırılara mutlaka ateşle karşılık verileceği tüm personele tebliğ edilecek ve öğretilecektir. Savcının karşısına çıkma korkusu ile silahını kullanmaktan çekinen personelin yapmış olduğu davranışın sonuçlarının çok ağır olabileceği, bu sebeple şehit verebileceğimiz, silahını kullanmayarak devletin milletin bekasını tehlikeye düşüreceği, vatan hainlerinin, teröristlerin ve devlet düşmanlarının kendilerinde daha fazla güç bulacaklarını tüm personeller akıllarından bir an bile çıkarmayacaktır. Hain bir saldırı sonucu tabuta girmek yerine, savcının karşısına çıkmanın tercih edileceği tüm personel tarafından benimsenecektir. Emir tüm personele tebliğ edilerek devletimizin zor bir dönemden geçtiği hatırdan çıkarılmayacak. Silah kullanımı konusunda yasal

prosedürler düşünölmeyecek, bir seferberlik ve olağanüstü durum yaşandığı ve askeri mahkemelerde gereken her türlü düzenlemenin yapılacağı bilinmelidir. Yaşanılan bir ayaklanma halidir. Devletimizin bekası için tereddütler olmamalı ve bu konuda olabilecek olumsuzluklarda birlik komutanları sorumlu tutulacaklardır. Tank benzeri zırhlı araçlardan yapılacak atışlarda mühimmatın hedeflenen alanların dışına sekmesi durumunda da, herhangi bir sorumluluğun olmadığı bilinmeli, devletimizin içinden geçtiği bu zor dönemde ilan edilmemiş de olsa yüksek ölçekli bir atış gerekmektedir. Personelin şehit düşmemesi için gereken ne varsa tereddütsüz yapılmalı, ateş gelen konut ve bölgeler tereddütsüz yüksek ateş gücüyle etkisiz hale getirilmelidir. Yerleşkelerdeki konutların oturulamaz hale getirilmesi, geri gelenlerin operasyon sonrası dönmeleri göz önünde bulundurularak hareket edilmesine özen gösterilmelidir. Çocukları terör örgütü içinde bulunan ailelerin konutlarına ayrı bir özen gösterilmelidir. Bilinen birimlerin yüzlerini kapatmalarına devletin resmi yayınları bile olsalar, açık şekilde görünmemelerine özen gösterilmelidir. Operasyonlarda psikolojik hareketlerin fiziki hareketlerden daha önemli olduğu bilinmeli ve bunlar tereddütsüz bir şekilde yerine getirilmelidir...”

Başka önemli bölümleri de okuyan Albay, eski özel savaş deneyimlerine dayanarak uygulama yöntemleri üzerinde genişçe duruyor, geçmişle bugünü kıyaslıyor, tereddüde yol açacak tüm açıkları kapatmak istiyordu. Konuşurken içten içe şunu düşünmeden edemiyordu; “Devletin bekası için hukuk dışına çıkmak zorunda kaldığım bazı küçük şeyleri gerekçe yaparak beni suçlu ilan ettiniz ve onurumla oynadınız. Yıllardır aradığım fırsat nihayet ayağıma geldi. Neler yapacağımı herkes görecektir ve bütün dünya şahit olacak. Beni suçlu ve hain ilan etmenin intikamını hem sizden hem de bu pis Kürtlerden nasıl alacağımı, hukuk dışına çıkmanın ne olduğunu göreceksiniz...”

“Albayımın dikkat çektiği konular oldukça önemlidir” dedi Vali, yapılan tartışmaları bağlamak amacıyla. “Önce-

likle şunu bilmelisiniz; Güvenlik Strateji Belge'sinin uygulanmasından İçişleri Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Kara Kuvvetleri Komutanlığı sorumludur. Belgede ayrıca görev verilen diğer bakanlıklar, iç güvenlik kuruluşları ve diğer kurumlar Güvenlik Strateji Belgesi'nin uygulanması amacıyla kendi görev alanlarına ilişkin görevleri yerine getirmek zorundadırlar. İçişleri ve Savunma Bakanlığı belgenin yürürlüğe girmesini müteakip uygulamaya ilişkin esasları, diğer güvenlik birimleri ve kuruluşları tarafından yapılacak görevleri takip ve koordine edecektir.

Belgenin düzeltme ve değiştirme işlemi, belgenin hazırlama/güncelleştirme yapılacak operasyonların sonuçlarına göre yapılacaktır ve belgeyi hazırlayan Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı ve Genelkurmay Strateji Plan Dairesi, Strateji Şube Müdürlüğü tarafından yapılacaktır.

Ayrıca bu belge, gizlilik derecesine uygun olarak muhafaza edilecek, yetkisiz kişilerin eline geçmesini sağlayacak engelleyici tedbirler alınacaktır. Kullanılmasında bilinmesi gereken prensipler uygulanacaktır. Uygulamakla sorumlu kişilerin değişmesi halinde; görevi devralanlara en kısa zamanda yapılan işlemlerle birlikte sunularak işlemin devamlılığı sağlanacaktır..."

Konuşmasını bitiren Vali bakışlarını odadakilerin üzerinde gezdirerek ne düşündüklerini anlamaya çalıştı. Yüzlerine yansıyan havanın sevinç ve hoşnutluğun ötesinde olduğunu görünce gözleri parladı. "Bu defa terör belasından kurtulmayı başaracağız" diye düşünürken, hatırladığı bir konuyu paylaşmayı da gerekli gördü.

"Bildiginiz gibi çözüm süreci maskaralığıyla İmralı'da görüşmeleri yürüten ekip MİT kimliğiyle basına ve kamuya yansıdı. Teröristbaşıyla görüşenlerin sürekli MİT elemanları olduğu TV ekranlarını kapladı. Başta Hakan Fidan olmak üzere tüm MİT mensuplarının birer çözüm süreci taraftarları, barış güvercinleri oldukları yansıtılmaya çalışıldı. Devletimizin ustaca yürüttüğü bu politika sonucu hem halk hem de terör yandaşı kadro ve çalışanları arasında MİT; demokrat, çözüm yanlısı bir kurum olarak algılara

oturtuldu. MİT'in ve devletimizin çözümü istediği, ama dış güçlerin maşası durumuna gelen PKK'nin çözümü istemediği algısı geliştirildi.

MİT üzerinden oluşturulan bu havayla terör yandaşı kadrolara ve gençlere dönük yoğun bir çalışma yürütüldü. Çalışan kadroların bazıları devlet yanlısı durumuna getirildi ve gençleri de farklı yöntemlerle kazanılmaya çalışıldı. Bu yönlü propagandayı daha fazla sürdürüelim. Devletin ve MİT'in çözüm istediğini, ama PKK'nin çözümü istemeyerek eylemler yaptığını ve gençleri hendek kazmaya yönelttiğini oldukça geniş bir biçimde yayalım. Kazanılan gençler eliyle de milletin tepkisini çekecek bazı eylemler yaptıralım. Bu gençler teşvik edilerek hoşnut olmayanlara karşı kimisini dövmeli, kimisine hakaret etmeli, kimisini cezalandırmalı... Anlayacağınız hem terör örgütünü teşhir etmeli hem de iç karışıklık çıkararak zayıf düşürmeliyiz...”

** ** *

Sabahın erken saatlerinde evden çıkmadan anası, babası ve kardeşleriyle ayrı ayrı vedalaştı. Sırt çantasına elini atarken, anası ondan önce davrandı. “Bırak ana, çantam çok ağır, ben taşıyım” dedi, anasının tuttuğu sırt çantasını almaya çalışarak. Sırt çantasını bir o, bir anası çekiştirmeye başladı. Babası, kız kardeşi ve diğer küçük kardeşi, ana oğulun çantayı çekiştirmesine bakıp gülüyordu.

“Durağa kadar çantanı ben taşıyım. Kim dedi sana kardeşinle top oyna diye. Dün ayağını sakatlamasaydın çantana el sürmezdim. Ana kurban, sakat ayağınla bu koca çantayı nasıl taşıtırım sana” diyen anası, zorlayarak çantayı eline geçirdi. Bir daha sarıldı anasına. Saçlarını, alnını ve gözlerini öpüp son koklayışı olacakmış gibi unutmamacasına anasının kokusunu içine çekti.

“Lütfen çantayı bırak ana, durağa kadar taşısan ne olacak? Ondan sonra yine ben taşımayacak mıyım? İnat etme de çantayı bana ver, kamera ve fotoğraf makinasının içinde olduğu her iki çantayı durağa kadar sen taşırsın” dediğinde, gözleri anasının gözlerinde, elleri çantadaydı. Boynunu bükken anasının bakışları yumuşadı. İstemeye istemeye çantayı almasına izin verdi. Uzattığı iki küçük çantayı aldı. Her birini bir eline alarak kırmaktan korkarcasına sımsıkı tuttu. Anasına dönük bakışlarını babası ve kardeşlerine çevirdi.

“Ben yokken sakın anamı üzme baba” dedi buyurgan, ama yumuşak bir sesle.

“Tamam” dercesine babası boynunu bükünce, bakışlarını yan yana duran kız kardeşi ve kardeşine çevirdi.

“Babama söylediklerim en çok da sizin için geçerlidir. Bir daha ne zaman geleceğim belli olmaz. Anamı da babamı da üzmeyin ve benim yokluğumu aratmayın, olur mu?” deyip tekrar sarıldı kardeşlerine.

“Sana ne oluyor Rohat?” dedi babası, espriyle karışık. “Evden bu ilk ayrılışın değil ki! Bu kaçınıcı gidiş, gelişin? Kaç senedir bizden ve evden kopmuşsun. Bugün gidecek, Allah kısmet ederse birkaç gün sonra geri geleceksin. Biz alıştık buna, gördüğüm kadarıyla sen de alışmışsın. Eskiden böyle duygusal değildin. Yoksa büyüdükçe duygusallık mı gelişiyor sende?”

Babasına karşılık vermeden çantasını kaptığı gibi sırtına geçirdi. Başını önüne eğdi, hızlı adımlarla evden çıktı. Kapının önüne çıkan babası ve kardeşlerine son kez bakmak istedi. İstemini bastırdı, asansörün kapısını açık tutarak bekleyen anasına doğru yürüdü. Ailesini bir daha göremeyeceğine dair yaşadığı duygu, bir taş gibi gelip yüreğine oturdu. “Espri de yapsa babam haklı, galiba duygusallaşıyorum” diye düşünüp, kendisine kızdı. Asansöre anası da binince zemin katın düğmesine bastı. Ağır ağır inmeye başladı asansör.

“Ayağın sakatlandı. Bu sakat ayağınla hemen gitmezsen olmaz mı? Bir de herhangi bir yere değil, Cizre’ye gidiyorsun. Televizyonlarda kazılan hendeklerin, barikatların ve çatışmaların verilmediği gün yok. Gençlerle polislerin taşı, molotoflu çatışmalarını veren spikerler, sanki savaş bölgesindeymişler gibi bir hava yansıtıyorlar. Abarttıklarını biliyorum, ama yine de sana bir şey olacak diye korkuyorum. Biraz daha kal kurban olayım. En azından ayağın iyileşsin, öyle git. Ne Cizre kaçıyor ne sen! Gel ananı dinle, ne olur! Biliyorum, diyeceksin ki, her vedalaşıp gittiğimde böyle yapıyor, gitmemi engellemeye ya da geciktirmeye çalışıyorsun. Ana yüreği, ne yapayım! Her defasında kendimi tutayım diyorum ama ne yaparsam yapayım, bir türlü senden kopmaya yüreğim el vermiyor.”

Anasına cevap verecekti ki, asansör durdu. Asansörden çıkıp bir sokak ötedeki durağa yürüdüler. Her bastığında

ağrısını derinden hissettiği aksayan ayağıyla önden yürüyor, anası arkasından yetişmeye çalışıyordu. Durağa geldiklerinde okula yetişmek isteyen yetişkin iki kız öğrenci dışında kimseler yoktu. Kızların sempatiyle oğlu Rohat'a baktıklarını gördüğünde yüreğinin bir yanı kışkandı, bir yanı gururlandı. Bakışları bir Rohat'a bir öğrenci kızlara gidip geldi. Kızların bakışlarına karşılık vermeyen Rohat, cebinden çıkardığı telefona bakmaya başladı. Gelen dolmuşa binen kızlar gidince arkalarından bakakaldı.

Duraktaki banka oturup telefonuna bakmayı sürdüren Rohat'a kayan bakışlarıyla uzun uzun inceledi. Daha on dokuz yaşındaydı. Yakışıklı, esmer tenli ve oval yüzlüydü. Uzun boylu ve heybetliydi. Sürekli gözlerinin içi gülerdi. Örf ve adetleri önemser, ulusal ve toplumsal değerlere bağlı yaşamayı yeğler, doğayı ve özgür yaşamı severdi. Yemeklerde ayırım yapmazdı. Ancak içli köfte, süt, yumurta ve ev yemeklerini daha çok tercih ederdi.

Biraz daha bakınca on dokuz yıl öncesine gitti düşünceleri. Yeni evlendiklerinde geçim sıkıntısından dolayı İstanbul'a göçmüşlerdi. İlk çocuğu Rohat'a hamile kaldığında İstanbul gibi bir mega kentte kaybolmadan ayakta durmanın amansız mücadelesini veriyorlardı. Doğum gelip çatığında sancılar içinde kıvranırken son anda hastaneye yetişmiş ve zorlu bir doğumu atlattı. Çok geçmeden Rohat'ı kucağına verdiklerinde analık bağlarının yücelten duygusunu ilk kez tatmıştı. Daha on beş günlük iken el kadar oğlu, ölüm kalım dedikleri türden bir hastalıkla pençeleşip yaşam mücadelesi içinde bulmuştu kendisini. Sarılık hastalığına yakalanmış, günden güne durumu kötüleşmişti. Doktorlar kanının değişmesi gerektiğini söylediğinde, karı koca hastane hastane dolaşıp uygun kanı bulmanın arayışına girişmişti. Uygun kanı bulduklarında iyileşmesi için tanrıya dua etmiş, saatler sonra çocuğun ağlama sesini duyunca yaşayacağı umudunu büyütmüşlerdi. Çok geçmeden yeşil bir beze sarılı bebeği getirmişti doktor. "Kusura bakmayın, ameliyatı istediğimiz gibi yapamadık. Gerekli araçlarımız yoktu. Korkarım yaşatamayacağız" dediğinde, dünyaları

kararmış, umutsuzluk içinde on beş günlük oğlunu kucığına alıp gözyaşları içinde bağrına basmıştı. Kocası çaresizlik içinde bağırp çağırılmış; o ise çılgına dönmüş haliyle “madem üstesinden gelemeyecektiniz, neden tedavisini üstlendiniz? Çocuğuma bir şey olursa sizi ve hastaneyi sorumlu tutacağım” demişti. Israrlı yaklaşımları doktoru ve hastane yetkililerini korkutmuş, panik içinde Şişli Etfal Hastanesine sevk etmişlerdi.

Hastaneye vardıklarında beş altı doktor bebeğin başına toplanmış, “İşi bitmiş, neden buraya getirdiniz? Çocuk yüzde seksen ölü durumda, buna rağmen elimizden geleni yapacağız” demişlerdi. Bir saat süren ameliyatın ardından “elimizden geleni yaptık, siz eve gidebilirsiniz. Burada yapacağınız bir şey yok. İnşallah iyileşir, ama en olumsuz ihtimale karşı da hazırlıklı olun” deyip, eve göndermişlerdi.

Sekiz gün yoğun bakımda kalıp yaşam mücadelesi vermişti çocuğu. O da an be an çocuğuyla birlikte yaşam mücadelesi vermiş, aralıksız dualar okumuş, tanrıya yalvarmış ve acılar içinde kahrolmuştu.

Dokuzuncu gün Taburcu edilen oğlunu alıp eve getirmiş, altı ay boyunca doktor kontrolünde üzerinde titreyerek bakmışlardı. Günden güne kendisini toparlayan çocuğun yaşam mücadelesini kazanmasının ardından çocuğa adını ilk o zaman vermişlerdi. “Güneş gibi doğdun” anlamına gelen Rohat adını koymuş, ailenin nazlısı olarak sevmiş ve el üstünde büyötmüşlerdi.

Rohat üç yaşında iken binlerce insanın ölümüne neden olan Marmara depreminde geri Urfa’ya taşınmışlardı. Kürdistan’a geldiklerinde yaşama kolayca uyum sağlamıştı Rohat. Çocukluğunda tuttuğunu koparan ve düşene yardım etmeyi seven biri olarak büyölmüşü. Gözünü budaktan esirgememiş, yiğit ve korkusuz bir kişilik edinerek büyömeyi yeğlemişti. On yaşında olmasına rağmen, olduğundan daha büyük göstermiş, bu yaşlarda Azadiya Welat Gazetesi’yle tanışmıştı. Çok geçmeden Azadiya Welat Gazetesi’nin dağıtımcısı olmuş, gazeteci olmayı en büyük hayali haline getirmişti.

Başını telefondan kaldırıncı anasıyla göz göze geldi. Dalgın ve üzgün halini gördüğünde üzülmeyen edemedi. “Hayırdır ana, yine dalmışsın. Bir şey mi oldu?”

“Sana bakıyordum oğul, bakınca dalıp gittim. Hatırlıyor musun, daha on yaşında iken bir gün bana geldin ve ‘arkadaşımın anası yok, vefat etmiş. Anasız kalmak çok kötü. Bu arkadaşımı birisi sürekli dövüyor. Bir gün bunu görüp bir daha arkadaşımı dövecek misin diyerek, bir güzel dövdüm. Babası geldi, ‘Niye oğlumu dövüyorsun’ dedi. Ben de ‘haksızlık yapıyor’ dedim. Koca adam boyuna ve yaşına bakmadan beni dövdü. Ben de karşılığını verdim ve adam beklemediği bir tepkiyle karşılaştığı için bir daha bana el kaldırmadı. Çocuğunu alıp gitti. Bunu yaptığım için çok mutlu oldum. Çünkü bir haksızlığa son vermişim’ dedin. Daha o yaşta haksızlıkla mücadele eden bir kişilik olacağını, nerede bir haksızlık varsa oraya koşacağını anlamıştım. Şimdi ne yaparsam yapayım yine de gideceksin değil mi?”

“Doğru ana, gideceğim. İnan, kaygılanacağın bir durum yok. Çünkü ben bir gazeteciyim. Hamile kadınları ve çocukları öldürdüklerini gözlerimle gördüm. Kürdistan’da her gün buna benzer yığınca olay oluyor. Onların haberini yapmazsam kamuoyu nasıl haberdar olacak? Ben nasıl vicdan rahatlığı içinde uyuyabilirim. Sen de kendini buna alıştırt artık. Kocaman oldum, ama daha dünkü çocukmuşum gibi davranıyorsun.”

Daha konuşuyorlardı ki, otogara giden dolmuş gelip önlerinde durdu. Çantalardan otogara gideceğini anladığı halde dolmuşun açılan otomatik kapısından başını uzatan muavin; “Otogar abi, otogar” diye bağırmadan edemedi. Aceleyle anasına tekrar sarılıp vedalaştı. Kendisine sarılan anasının derin nefes almasından, kokusunu içine çektiğini anlayıp hüznünlendi. Sırt çantasını muavine uzatıp dolmuşu bindi. Yaşadığı hüznü göstermeyecek bir gülümsemeyle anasına el salladı. Gözleri dolan anasına son kez baktı. Hareket eden dolmuşun arkasından anasının baktığını ve yüreğinde oluşan boşlukla gözyaşlarını koyuverdiğini biliyordu.

Son yıllarda yeni yapılan Urfa Otogarı iki katlıydı. Otogara giriş yolunun ortasında bir turnike vardı. Turnikenin solundan aşağı inen yola girmeden, duran dolmuştan indi. Geçiş kartını turnikenin otomatiğine basan şoför, dolmuşu zemin kata sürdü. Zemin kat, ilçeler arası yolcu taşıyan dolmuşlara ayrılmıştı. Çantasını sırtına asarken, kameranın içinde olduğu küçük çantayı sağ omuzuna attı. Fotoğraf makinasının içinde olduğu çantayı eline alarak turnikenin sağ tarafına geçip şehirlerarası yolcu taşıyan otogara yürüdü. Otobüs peronlarının önünden geçip içeri girdi. Polis olduğunu tahmin ettiği sivil giyimli iki kişi yanına gelip durdurdu.

“İyi günler beyefendi! Lütfen kimliğinizi verir misiniz?” dedi yanına gelenlerden biri, kibar olmaya çalışarak.

“Neden? Polis misiniz?” dedi, alışık olduğundan rahat olmaya çalışarak.

“Polis olduğumuz belli olmuyor mu?” dedi diğeri, kaba bir söylem ve tehdit dolu bakışlarla.

“Polis olduğunuzu gösteren hiçbir işaret yok. Nerden bileceğim polis olduğunuzu? Gerçekten polis olduğunuza inanırsam, kimliğimi vermemem için bir neden yok” dedi, soğukkanlılığını ve rahat olmayı sürdürerek.

“Tamam, sorun yok” dedi İlk konuşan, arkadaşını sakinleştirerek. Cebinden çıkardığı kimliğini, ismi ve sicil numarası görülmeyecek şekilde kapatıp gösterdi. Kimliğe bakınca polis olduklarını anlayıp gazeteci kimliğini çıkarıp uzattı. Kaba konuşan polis, kaparcasına elinden kimliğini aldı. “Ooo, ad desen terörist adı, Yazı İşleri Müdürü olduğu gazete desen, terörist gazete. Bunun GBT’sini (Güvenlik Bilgi Tarama) iyi kontrol et, komiserim. Şerefsizim bundan bir şeyler çıkar” deyip, art arda rakamları sesli söyleyerek telefondaki GBT sistemine arkadaşının girmesini istedi. GBT’yi kontrol üç dakika kadar sürdürdü. “Demek Azadiya Welat Gazetesi’nin Sorumlu Yazı İşleri Müdürüsün. Bu genç yaşta seni nasıl müdür yapmışlar, hayret. Neyse, al kimliğini, gidebilirsin” dedi, ilk konuşan polis.

Kimliğini tekrar cüzdanına koyup pantolonunun arka

cebine yerleştirdi. İstanbul-Cizre-Silopi arasında sefer yapan otobüs firmasının yazıhanesine gitti. Yarım saat sonra gelecek olan otobüs için bilet kesti. Otobüs geldiğinde yolcu alacağı perona giderek beklemeye başladı. Çok geçmeden gelen otobüse bindi.

Kliması sürekli çalışan otobüsün içi serindi. Dışarıdaki sıcaklığı hissetmek olası değildi. Otobüs Cizre otogarında durunca yolculuğu son buldu. Çantalarını aldı, iner inmez hamama girmiş gibi cehennemi bir sıcaklığın içinde buldu kendisini. Bir anda ter içinde kaldı. Urfa otogarına göre çok küçük olan otogarın içinde bakışlarını gezdirdi. Yazıhanelerin gölgesine sığınarak sıcakların etkisinden korunmaya çalışan Nêrgîs'in kendisine doğru geldiğini gördü. İçten tokalaşma ve kucaklaşma ardından birlikte otogardan çıktılar.

Önceden tanıştığı Nêrgîs'in, 1990'larda Botan'dan göç ettirilen ailesi Mexmûr'da oturuyordu. Başûr'da Gazetecilik Yüksekokulu'nu bitirmiş, Amed'e gelmişti. Uzun süredir JÎNHA (Jin Haber Ajansı) muhabirliğini yapıyordu. Esas görev yeri Amed olduğu halde, hendekler kazıldığından beri Cizre'ye gelmiş, haber peşinden koşuyordu.

"Hoş geldin. Yolculuğun nasıl geçti? Umarım bir terslikle karşılaşmadın."

"Sağ ol, iyiyim. Urfa otogarına girerken yapılan GBT kontrolü dışında olumsuz bir şeyle karşılaşmadım. Sen nasılsın? Durumlar nasıl, izlediğim kadarıyla sürekli hareket halindesiniz."

"Sağ ol, ben de iyiyim. Bu otogarda da sık sık GBT kontrolü yapılıyor. Şu an olmadığına şükret bence. Sürekli hareket halinde olduğumuz doğru. Şimdi bile Nusaybin Caddesi'nin girişinde gençlerle polisler arasında şiddetli bir çatışma var. Seni eve bırakır bırakmaz oraya koşacağım."

"Beni eve bırakmana gerek yok ki! Evde kalmaya değil, haber takibi yapmaya geldim. Birlikte gideriz. Böylece Cizre'ye ayak basar basmaz ilk haberimi yapmış olurum."

"Hava çok sıcak. Ter içindeki haline bakılırsa, alışkın da değilsin anladığım kadarıyla. Sırtındaki çantanın ağır oldu-

ğ u da muhakkak. Evde çantayı indirir, biraz dinlenirsin. Nasılsa daha çok haber yapacaksın!”

“Urfa sıcaklarının buradan aşağı kalır yanı yok. Ancak Cizre sıcaklığının bu denli etkili olmasını sağlayan nem oranının yüksek oluşudur. Birkaç günde alışırım, merak etme. Madem çatışmaya yetişeceksin, o halde hızlanalım.”

Otogardan çıkıp Nusaybin Caddesi’ne doğru yürüdüler. Nusaybin Caddesi’ne yaklaştıkça patlayan silah ve molotof sesleri giderek daha fazla duyulmaya başlandı. Silah seslerine keskin gaz kokusu eşlik etti. Artan gaz kokusu gözlerini yakmaya ve yaşartmaya başlayınca, caddeye girmek üzere olduğunu anladı.

“Nusaybin Caddesi’ne geldik. Çok dikkatli ol. Sakın cadde-
denin ortasına çıkayım deme. Polislerin hedefi olmaktan kurtulamazsın. Çekim yapacağın stratejik bir köşe bul kendine. Caddenin karşısındaki sokak başına ben geçiyorum. Sen de caddeye açılan bu sokak başında durabilirsin.”

Nêrgîs’in gösterdiği karşıdaki sokağa baktı. Caddeyi dikkatle kontrol etti. Peş peşe atılan gaz bombalarının dumanından dolayı göz gözü görmüyordu. Gazın keskin kokusu gözlerini yakıp yaşartıyor, nefes almakta güçlük çekiyordu. Nêrgîs’e baktı. Çantasından çıkardığı ıslak mendillerden birkaçıyla yaşaran gözlerini sildi, burnunu kapatıp derin derin solumaya çalıştı. Paketten çıkardığı bir miktar ıslak mendili de Nêrgîs’e uzattı. Daha önce çokça bu tür çatışmaları izlemiş, haberini yapmıştı. Belli bir deneyime sahip olsa da gaz maskesi dışında gazın dumanından ve kokusundan korunmanın yolunu bulamamıştı. Bir defasında gaz maskesiyle çekim yapmaya gitmiş, eylemcilerden daha fazla polislerin hedefi olduğundan bir daha kullanmamıştı.

Bir kez daha caddeyi kontrol ettiğinde Nêrgîs’in karşı sokağa geçmek için hazırlandığını fark etti. Polislerin yoğun ateşi sürüyordu. “Ya Nêrgîs’e bir şey olursa” diye düşündü. Bir anda karşı sokağa doğru koşmaya başladı. Arkasından bağırان Nêrgîs’in sesi, patlayan silah seslerine karışıp kayboldu. Sokak başındaki yerini alır almaz, fotoğraf makinasını çıkarıp seri biçimde deklanşöre bastı. Çektiği resimleri

yeterli görmeyip fotoğraf makinasını boynuna astı. Çantasındaki el kamerasını çıkarıp her ayrıntıyı çekmeye özen gösterdi.

Silah sesleri durulur gibi oldu. Caddeyi kaplayan yoğun gaz dumanı dağıldı yavaş yavaş. O anda caddeye çıkan Nêrgîs, koşuyu andıran bir hızla çekim yapa yapa yanına kadar geldi. Gözleri yaş içindeydi. Nefes almakta güçlük çekiyordu. Derin derin soluyup rahatladı.

Kaldığı sokak başından kafasını uzatıp caddeye baktı. “Gençler biraz geri çekildi. Caddenin mahalle girişinde duran polisler de caddenin içlerine doğru gelemiyor. Polislerle gençler arasındaki mesafe iki yüz metreye kadar ulaştı. Yeniden gaz atılmayınca gaz kokusu da dağıldı. İstersen caddeye çıkıp daha iyi bir çekim yapabiliriz” dedi, soluk alışverişini düzenlemeye çalışan Nêrgîs’e.

“Haklısın” dedi Nêrgîs, köşe başına çıkıp caddeyi boydan boya inceleyince. “Bu bize zaman kazandıracak. Birbirimize yakın duralım ve çekim yapalım.”

“Gençlerin yüzleri kapalı, ama mutlaka içlerinde tanıdıkların vardır sanıyorum.”

“Şöyle böyle tanıyorum. Günlerdir eylemlerinin çekimini yapmakla kalmıyor, aynı zamanda izin verirlerse röportajlar da yapıyorum. Buna rağmen bir ikisi dışında tanıdıklarımın olduğunu söyleyemem. Sadece kod adlarını biliyorum desem yeridir.”

“Anladım” diyen Rohat, çekim yapmayı sürdürürken dikkatini çeken öndeki kadın eylemcinin kim olduğunu sormadan edemedi.

“En öndeki Dicle’dir. Cizre gençlik çalışmalarının koordinasyonunda yer almakla kalmıyor, hemen hemen her eyleme katılıyor. Düşünebiliyor musun, hem buradaki gençlik hareketinin öncülerinden biri hem de katılmadığı bir eylem yok. Gençler öyle seviyorlar ki kendisini! O’na gösterilen ilgiyi, sevgiyi ve saygıyı gördüğümde yerinde olma istemimin önüne geçemiyorum. Sonra gazeteci olduğumu hatırlıyor ve istemimi bastırıyorum. Orada yan yana duranlar da Zerya ve Berçem’dir. Bildiğim kadarıyla her ikisi

de gençliğin aktif kadrolarıdır. Öğrendiğim kadarıyla Zerya gençlik basınında çalışmak için Amed'e gönderilmiş. Bura-ya gelince takılıp kalmış. Hakkında tek bildiğim bu."

"Ya diğerleri? Onlarla ilgili öğrendiklerin yok mu?"

"Maalesef heval, gençler deşifre olmayı istemiyor."

Konuşurken çekimlerine ara vermeyen Nêrgîs, konuşmayı kestiğinde de çekimlerini sürdürdü. Polislere doğru hareketlenen gençler slogan ata ata ilerlemiş, ellerindeki Molotofları tutuşturmuşlardı.

"Ya o diğer kadın, o kim?"

"O da Amargî'dir. Çok iyi tanımıyorum, ama bildiğim kadarıyla Erzurumludur."

"Öyle anlaşılıyor ki, her arkadaşın bir hikayesi var ve her hikayedeki ilginçlik, kendine özgüdür. Şimdiden burasının benim için iyi bir okul olacağını düşünmeye başladım."

"Orası kesin tabi. Ben de burayı kendim için bir okula dönüştürdüm."

Gençlerle polisler arasındaki çatışma yeniden şiddetlenmişti. Gençler ellerindeki Molotofları polisler doğru fırlatırken polislerin bazıları gaz bombası sıkıyor, bazıları silahlarıyla rastgele ateş ediyordu. Caddeyi tekrar gaz dumanı ve kokusu kapladı. Caddeye açılan sokaklardan grup grup başka gençler de caddeye çıkıp eyleme katıldılar. Bir grup genç de polisleri arkadan kuşatarak Molotoflarla saldırıya geçti. Çembere alınarak her taraftan saldırıya uğramanın paniğiyle ne yapacağını şaşırdı polisler. Hızla zırhlı araçların arkasına geçip ateş etmeyi sürdürdüler. Zırhlı araçların kendilerini koruyamayacağını anladıklarında, zaman geçirmeden araçlarına bindiler.

Merkezden gelen iki Toma aracı, tazyikli ve boyalı su sıkmaya başladı. Tazyikli suyun değdiği gençler savrulduğu halde geri adım atmadı. Dört bir yandan gelen gençlerin taşlı, molotoflu saldırıları da artarak sürdü. Adım adım geri çekilmeye başladı polisler. Sokak aralarından çıkan halktan insanlar da gençlere katıldı.

Rohat ve Nêrgîs kaldıkları sokaktan çıkıp gençlerle birlikte yürüyüşe geçen halkın görüntülerini çektiler. Karşıla-

rındaki sokaktan arkasına kızılı oğlanlı bir grup çocuğu alan bir kız çocuğu çıktı caddeye. On yaşlarında ya var ya yoktu. Küçükük ellerine taş doldurmuştu. İnce sesiyle slogan atıyordu. Arkasındaki çocuklar da ona eşlik ediyordu. Rohat ve Nêrgîs'i gördüklerinde hepsi bir anda zafer işareti yapıp, "Biji Serok Apo!" diye slogan attılar. Peş peşe deklanşöre basan Rohat, gidip öncülük yapan kız çocuğunun önünde durdu. Yakından birkaç resmini daha çekti. Boynuna astığı kamerasını çıkarıp çalıştırdı. "Adın ne senin heval" dedi.

"Adım Cemile heval" dedi, kendisine 'heval' denmesinden ve büyükmüş gibi yaklaşılmasından duyduğu gururu gizlemeden.

"Soyadın da var mı peki? Yoksa Cemile senin kod adın mı?" dedi Nêrgîs, araya girerek.

"Biraz daha büyüyünce adımı Binevş yapacağım heval. Cemile benim gerçek adım. Cemile Çağırğa."

"Neden Binevş adını almak istiyorsun? Bir yakınının adı mı yoksa? Cemile adı da güzel bence" dedi Rohat, ne düşündüğünü merak ederek.

"Cizre'de her kes Binevş'i seviyor da onun için. Ben de onun gibi olacağım!"

Diğer çocuklar da her biri bir yandan adını söylüyor, poz veriyor ve resimlerinin çekilmesini istiyordu. Hiçbirinin istemini kırmadan resimlerini çekip eylemi görüntülemeyi sürdürdüler. Yan yana yürürken sohbetlerine devam ederek yapacakları haberin detaylarını yakalamaya çalıştılar

"Eylemdeki erkeklerden tanıdığın yok mu?"

"Kullandıkları kodlar açısından sorarsan hemen hepsini tanıyorum. Deşifre olmama kaygısından dolayı daha fazla bilgi yok bende. Bu eylemdeki erkeklerin içinde kadro olan bir tek Gelhat var. Cezaevinden çıktığı için röportaj yapmayı kabul etti ve kendisiyle ilgili kısa bir bilgi de verdi."

"Öyle mi?"

"Evet, yirmi üç yaşlarında gösteren Gelhat, hikayesini anlatırken Siirtli olduğunu söylemişti. Mersin'de Üniversitesi okumuş ve kendisini geliştirmişti. 2013 yılında yaka-

lanmış, bir süre cezaevinde kalmış ve çıkınca yeniden çalışmalarını kaldığı yerden sürdürmüştü. Kısa boylu ve dolgun olduğunu görüyorsun zaten. Yüzü kapalı olduğu için görmüyorsun, ama söyleyeyim, burnu biraz basık olsa da çok sempatik bir yüzü var. Disiplinli ve radikal özellikleriyle tanınıyor. Dağda sadece bir ay kalmış, ama kendisini örgüt ölçüleri içinde eritmiş ve kendisi olmaktan çıkmış bir yapı sergiliyor. Babası yurtsever olmadığından ilişkilerinin soğuk olduğunu söylemişti. Öyle ki cezaevinde iken görüşüne gelmesin diye babasının adını listeye eklememiş.

Cezaevinden çıkınca dağa gitmiş ve bir ay kaldıktan sonra Cizre çalışmalarına dönmüş. 6-8 Ekim serhildanı ve HÜDAPAR'la çatışmalardan bu yana Cizre'de olduğu söyleniyor. Ama bir izlenimimi söyleyeyim sana, çok genç ve mücadele geçmişi çok yeni olmasına rağmen, sanki kırk yıldır mücadele içindeymiş gibi bir duruşa sahiptir. Diğer gençlerden tanıdıklarım ise Kurdo, Çûko, Memişilo'dur. Üçü de Cizre'nin yerel gençleridir. Deşifre olmasınlar diye hikayelerini söylemiyorlar. Çûko ve Memişilo'nun yaşları on dört veya on beş arası ya var ya yok. Yani çok gençler.”

Gördüklerini Nêrgîs'in anlatımlarıyla bütünleştirmeye çalışan Rohat, ne diyeceğini bilemiyordu. Cizre'ye ayak basmasının üzerinden daha iki saat geçmemişti. Gördükleri, duydukları ve yaşadıkları, aylara sığacak düzeydeydi. Yeni öğrendiklerini hazmetmesi, anlam gücünü geliştirmesiyle mümkündü. “O halde yapmam gereken, iyi bir gazeteci gibi her şeyi bütün yönleriyle incelemek ve anlam derinliğine ulaşmak olmalıdır” dedi içten içe söylenerek. Sonra yaşı küçük ama yüreğine dünyayı sığdıracak kadar büyük Cemile geldi gözlerinin önüne. “Biraz daha büyüyünce adımı Binevş yapacağım heval” diyen sesi yankılandı kulaklarında. Binevş'in kim olduğunu anımsaya çalıştı.

Binevş'in adı da hikayesi de çok tanıdık geliyordu. Hafızasını zorladı. Düşündükçe yavaş yavaş Binevş ve hikayesi beynine sükûn etti. Batman'ın Beşiri ilçesinde, Êzidi bir ailenin kızı olarak dünyaya gelmişti. “Cembeliyê Mîrê Hekarî û Binevşa Narîn” isimli Kürt destanından, Kürdistan'da

destanlaşacağını bilmeden, Kürt aşk destanlarından birinin kadın karakterinin ismini almıştı.

Ailesi 1980 yılında gerçekleşen 12 Eylül faşist darbesinin baskılarından kaynaklı Kürdistan'daki birçok Êzidi aile gibi Avrupa'ya göçmüştü.

Henüz on altı yaşında iken PKK'ye ilgi duymuş, yaptığı araştırma ve inceleme sonucu kendisini ikna ederek, on yedi yaşlarında PKK saflarına katılma kararı vermişti. PKK'ye katılımı Êzidiler arasında büyük etki yaratmış ve kadın olarak mücadele etme istemi birçok dogmayı da sarsmıştı. Kapalı kalmış Êzidi toplumu içinde bir kadının evden çıkması dahi gerçekleşmezken, Binevş'in devrime katılımı büyük bir şaşkınlık yaratmıştı.

Ailesine; "Beni merak etmeyin, ben PKK ocağındayım" diye bir not bırakıp yönünü dağlara dönmüştü. Bekaa Vadi'sinde gerçekleşen PKK 3. kongresine katılmış, bir süre orada ideolojik ve askeri eğitim almış, ardından Bêrîvan kodunu alarak Botan'a geçmişti.

Cizre'de örgütlenme faaliyetlerini yürütürken halk tarafından çok sevilmiş, yediden yetmiş herkesin sevgisini kazanmıştı.

Özgürlük mücadelesinin ilk serhildanını başlatma ve öncülük etme misyonuyla tarihe geçmiş, serhildanların birinde kitleye saldıran tankın üzerine çıkarak ölüme meydan okumuş ve halkın yüreğinde yer edinmişti. Aynı yıl Cizre'deki bir çatışmada vahşice katledilmişti. O günden bu yana yeni doğan her Cizreli kız çocuğu Binevşçe, Bêrîvanca büyümeye başlamıştı.

Biraz düşününce, "Cizre'nin her kız çocuğu gibi Cemile de umudun çılgınlığını atarak dünyaya gelen bir Binevş'tir aslında. O çılgılık özgürlük zılgıtına dönüşüyor artık. Çocukken sokaklarında oyun oynayan, büyüdüğünde ise barikatlarında iz bırakan bir tohum olup filizleniyor. Çok geçmeden boy verip özgürlük mücadelesinin Binevş'i oluyor..." diye düşündü.

Ağustos'un ilk haftası bitmesine rağmen, Temmuz sıcaklarının etkisi halen sürüyordu. İkinci sonrasının serinliğinde çıktı sokağa. Yürürken sokak ve kapı önlerinde gördüğü kadınları, genç kızları sordu, ilgilendi ve moral verdi. Kadın çalışmalarının sorumluluğunu yürüttüğü için kendisini tanımayan yoktu. Cizreli değildi. Cizre'ye gelişi iki yılını ancak doldurmuş olmasına rağmen, Cizre'ye çok fazla bağlanmış, bütünleşmişti. Bu bütünleşme halini Kadın Hareketi'nin merkezi yönetimindeki arkadaşları da bildiğinden, katıldığı üç aylık toplantılarda kendisine takılmak için, "Cizre'de çok kaldın. Bir sonraki toplantıda düzenleneni Cizre dışına yapacağız" derlerdi. Bu türden takılmalara çok alınır, "kimse beni Cizre'den çıkaramaz artık" der, tepki gösterirdi.

Erzurum'un Tekman (Tatos) ilçesine bağlı Geçit (Madrak) köyünde 1977 yılının bahar aylarında doğmuştu. "Baharın hangi ayı?" diye anasına sorduğunda; "Şubat mıydı, Mart mıydı... ne bileyim kızım, akıl mı kalmış başımda" der, "herhalde Mart'tı" diyerek geçiştirirdi.

Doğup büyüdüğü köy, Sünni ve oldukça tutucuydu. Kadının sadece adı vardı. Erkeklerle aynı sofraya oturmalarına bile izin verilmezdi. O denli tutucu ve kapalıydı ki, eve gelen misafirler, hiçbir biçimde kadınları göremezdi.

Tarihten beri süregelen köyün doğal ve komünal yaşamını severdi sevmesine, ama köylülerin bağnazca tutuculuğu ve kapalılığından nefret ederdi. Dik kafalı ve deli dolu

bir kişilik edindiğinden, yüreğinde büyüyen nefreti her fırsatta dışa vurmadan edemezdi. Bu özellikleri öne çıktıkça köylüler arasında O'na "kuralsız, başına buyruk, kimseyi takmayan" türünden sıfatlar yüklenirdi. Hazır cevap özelliği gelişkin olduğundan hiçbir lafın altında kalmaz, yanlış bildiği her konuda lafını esirgemezdi.

Ailesinin geçim kaynaklarından biri de arıcılıktı. Arılarla en fazla ilgilenen, bakımını yapan kendisiydi. Arılara bakmayı, ilgilenmeyi ve izlemeyi severdi. Arıların çiçekten çiçeğe uçuşarak çiçeklerin özünü alıp bala dönüştürmesini hayranlıkla izler, "ne muhteşem bir yaratık, doğanın bütün çiçeklerine konarak özünü almaları ve her türlü hastalığa derman olacak bir besine dönüştürmeleri kadar muhteşem ne olabilir ki?" diyerek, sevincini ve hayranlığını dışa vurmadan edemezdi.

"İnsanlar da arılar gibi çalışkan olsa kimse aç kalmaz" diye düşünür, arıların çalışkanlığını ve ürün üretmedeki özenini kendisi için örnek alırdı.

Yetişkin bir genç kız olduğunda da arılara bakmayı sürdürdü. Bir defasında çalışırken pantolon giydi. Pantolon giymesi köylüler arasında büyük bir tepkiye dönüştü. Kadınlar da dahil köylülerin pantolon giymesini ayıplaması karşısında inadına pantolon giymeye başladı. Kendisini yeren bakışlara, sözlere ve davranışlara aldırmadan pantolon giymeyi alışkanlık haline getirmekle kalmadı, çok geçmeden başına bağladığı yazmayı da çıkarıp attı. Yirmi üç yaşlarına kadar köyden adımını dışarı atmadı. Köylere gelen legal parti çalışanlarıyla tanışması ardından sık sık ilçeye gidip parti çalışmalarına katılmayı görev haline getirdi. Özgürlük Mücadelesini ve siyaseti öğrendikçe şehre gidip gelmesi sıklaştı. Kadınların güçlenmesi ve söz hakkına sahip olması gerektiğini söyleyerek arayışlarını derinleştirdi. Çok geçmeden özgürlük bilinciyle cins bilincini bütünleştirip özgür kadın hareketine katıldı. Şehir şehir gezerek kadın çalışmalarını yürüten bir militana dönüştü. İnsanlarla iletişimi çok iyiydi. Gittiği her yerde çok güzel dostluklar, yoldaşlıklar kurardı. Anlattıklarını, şakalarını, inadını ve iç-

tenliğini sevenler, onun çalışma arkadaşı, yoldaşı olmaktan kaçınmazdı.

Canlı, coşkulu ve azimliydi. Girdiği her kültürel ortamla çok çabuk kaynaşırdı. Kadın çalışmalarına ivme kazandırmak için her gün bir evde, bir sokakta çalışmaktan, halkın içinde olmaktan haz alırdı. Kadınları toplar, sohbet eder, toplantılar yapar, bir araya getirdiği birkaç kişiyi bulduğunda onları eğitmeden duramazdı. Komün, kooperatif ve meclislerin oluşumunda bir an bile durmaz, emeği ve yetenekleriyle öne çıkmayı başarırdı. Cizre'ye geldiğinde sadece ceberut ve faşist bir devlete karşı değil, aynı zamanda devlet eliyle toplumun bütün dokularına sindirilmiş eril zihniyete, bütün iktidar yapılarına karşı da mücadele etmekten kaçınmazdı.

"Hayrola Nûda heval, yine başını önüne eğmiş yürüyor-sun. Kimseyi gördüğün yok."

Başını kaldırıp baktı, Asya ile göz göze geldi. Yanında Mehmet vardı. Gülümseyerek ona bakıyordu. "Eş Başkanla görüşmek için Belediyeye gidiyordum. Yürürken dalmışım."

"Neden?" dedi Mehmet, gülümseyen yüz ifadesini değiştirmeden.

"Geçen gün Eş Başkanla ayaküstü görüştüğümüzde, belediyede çalışan kadın arkadaşlarla bir toplantı yapılmasının yararlı olacağını söylemişti. Acelesi olduğu için ayrıntıları konuşamamıştık. Bu konuyu konuşmak ve bir planlama çıkarmak için yanına gidiyorum."

"Bence belediyeye gidip görüşmene gerek yok" dedi Asya, araya girerek. "Vekil'in geldiğini duyduk, yanına gidiyoruz. Siyasal sürece ilişkin yeni gelişmelerin olup olmadığını öğrenmeye çalışacak, fırsat bulursak biraz da sohbet edip tartışacağız. Sen de bizimle gel. Vekil'le işimizi bitirdikten sonra birlikte Belediye Eş Başkanın evine gider, daha rahat sohbet etme olanağı buluruz. Benim de onunla görüşmem gerek."

Bir an düşündü, "olmaz, siz gidin!" diyecekti ki, Mehmet ısrar etti. "Gelmen iyi olur. Sürece ilişkin verimli bir tartışma yürütebilirsek, çıkaracağımız sonuçları arkadaş

yapımıza ve meclislerimize taşırmayı da planlayabiliriz.”
“Madem bu kadar önemsiyorsunuz, öyleyse geleyim.”

Şah Mahallesi, şehrin merkezi sayılırdı. Belediye Şah Mahallesi’nin en merkezi yerindeydi. Vekilin kaldığı ev, belediyenin hemen karşısındaydı. Ev ile belediye arasında sadece bir apartman vardı. Yeni yapılmış, altı katlı bir apartmanın teras katında oturuyordu. Ev, iki oda bir salondan oluşuyordu. Çok geniş bir balkona sahipti. Yaz akşamüstlerinde terasın balkonu çok havadar ve serin olurdu.

Açık olan dış kapıdan içeri girip teras katına çıkan merdivenleri tırmanmaya başladılar. Üçüncü katın merdivenlerini bitirdiklerinde ter içinde kalmışlardı.

“İnsanın soluk almakta bile zorlandığı sıcaklarda bu merdivenleri tırmanmak, Cûdî Dağı’na çıkmaktan farklı değil” dedi Asya, güçlkle soluklanarak.

“Alt katlardaki evlere kıran girmiş sanki, gelip bu teras katı buldu vekil” dedi Nûda, Asya’yı tamamlayarak.

“En iyisi vekile diyelim bir asansör yapsın bu binaya. Asansör yapmadığı sürece vekili protesto edip evine gelmeyelim. Ne dersin Eşbaşkanım, haklı değil miyim?” dedi Mehmet, arkadaşlarına takılmak isteyerek.

“Bakıyorum fırsatı kaçırmıyorsun heval Mehmet. En küçük bir açığımızda takılmazsan olmaz, değil mi?” dedi Nûda, alınmış gibi yaparak.

“Canını sıkma Nûda heval” dedi Asya, nefes nefese merdivenleri tırmanmayı sürdürerek: “Erkek egemenlik zihniyeti aşılmadıkça, takılma adı altında kadını yerme eksik olmaz.”

“İyi ki bir espri yapalım dedik, hemen erkek egemenlik zihniyeti deyip misillemeye geçmeseniz olmazdı değil mi?” dedi Mehmet.

Birbirine takılma tarzında süren esprileri, altıncı kata vardıklarında bitti. Çaldıkları kapıyı Vekil açtı. Tokalaşarak terasın balkonuna geçtiler. Genişçe olan terasın balkonu sulanmış ve gölgeden dolayı serinlemişti. Karşıda ufka doğru göz alabildiğine yükselen Cûdî Dağı’nın muhteşem görüntüsü, insanı cezbediyordu. Büyülenmişçesine gözlerini

Cûdî Dağı'ndan alamayan Nûda, kendisiyle konuşuyormuş gibi mırıldanmadan edemedi.

"Merdivenleri çıkarken alt katlara kıran mı girdi de teras katı bulmuş, diyordum. Yanılmışım, bu manzarayı izlemek için bile olsa her zorluğa katlanır insan."

"İnan ki bunu düşündüm Nûda heval" dedi, yanında durduğundan söylediklerini duyan vekil.

"Böyle bir ev bulmak için çok aradım. En son burayı bulduğumda, 'tam da aradığım özelliklere sahip' diyerek, hemen kiraladım. Buraya gelip Cûdî'ye baktığımda günün tüm yorgunluğunu ve stresini atıyor, dinlenmiş ve huzura ermiş duygusunu yaşıyorum. Anlayacağın terapi etkisi ya-pıyor."

"İnsan vekil olunca terapi etkisi bırakacak yerler arıyor tabi ki! Öyle değil mi, sayın vekilim?"

Mehmet'in tok ve gür sesi terasta yankılandığında gözler vekile çevrildi. Bir an kızgınlıktan kızaran vekil, ters ters baktı Mehmet'e. "Kaç kezdir söylüyor ve uyarıyorum seni; bana vekilim deme, hele Sayın vekilim hiç deme diye. Bir adım var, adımla hitap etsen veya diğer arkadaşlara dediğin gibi heval desen olmaz mı?"

"Ama senin gerçeğin bu değil mi, vekilim. Çünkü vekil olduğunda en yüksek unvan ve mevkiye sahip oluyor ve sayın sıfatını da bu konumun doğal sonucu olarak alıyorsun zaten. Eminim, gittiğin her yerde sana böyle hitap ediyorlar" dedi Mehmet, arkadaşlarının kahkahaları arasında takılmayı sürdürerek.

"Onlara da aynı şekilde kızıyor, ama önüne geçemiyorum. Bari siz yapmayın arkadaşlar" dediğinde, yalvaran bakışlarını arkadaşlarında gezdirdi. Bakışları gülüşünü sürdüren Mehmet'te durdu. Yıllardır birbirini tanıyorlardı. KCK dosyasından tutuklandıklarında uzun bir süre Mardin cezaevinde aynı koğuştan paylaştıkları, birlikte yaşadıkları ortak anıların yoldaşı olmuşlardı. Yan yana geldiklerinde ilkin birbirine takılmadan edemez, ardından ciddi konulara geçerlerdi.

"Sen ne kadar kızdığını göstersen, o kadar şakaların öz-

nesi olmaktan kurtulamazsın. En iyisi kendini bu tür şeylere alıştırmam” dedi Asya, vekilin gönlünü almak isteyerek.

“Eşbaşkanım doğru söylüyor. En iyisi şakayı bir tarafa bırakıp, yapmak istediğimiz sohbete geçelim. Güzel bir çay demleyip Cûdî’ye bakarak hem çayımızı içer hem de sohbet ederiz.”

“Geleceğinizi söylediğinizde çayı demlemiştim, hazır” dedi vekil. Mehmet’in konuyu değiştirmesine sevinip içeri geçti. Bardaklar, şeker ve çaydanlığın üzerine konulduğu bir tepsiyle geri geldi. Terasa konulan masanın üzerine tepsiyi bıraktı. Masanın etrafındaki sandalyelere oturduklarında bardaklara çayı dolduran Nûda, arkadaşlarına ikram etti.

“Ne zamandır buralara gelmedin, böyle giderse buranın vekili olduğumu unutacağız.”

“Öyle söz mü olur Asya heval. Ne zamandır Cizre’ye gelemediğim doğru, ama Şengal ve Kobanî süreçlerinden dolayı gece gündüz sınırdaki eylemlerdeydim. Kobanî savaşı zaferle sonuçlandı. Şengal sorunu da önemli düzeyde çözüldü. Bundan dolayı Cizre’ye gelmemek gibi bir nedenim kalmadı. Parti Meclisi’nde yapılan görev dağılımıyla Cizre ve Botan bölgesinde kalacağım. Korkarım her gün beni görmekten sıkılacaksınız. Zaten sınırlarda Kobanî ve Şengal için eyleme katılanlar, her gün beni karşılarında gördükleri için sıkılmışlardı. ‘Senin dışında başka vekil yok mu?’ diyorlardı.”

“Merak etme, biz sıkılmayız senden” dedi Mehmet, az önceki kızgınlığının geçmesine sevinerek. “Sana takıldığımızı bakma, vekil de olsan sen bizim yoldaşımızsın. İnsan yoldaşından sıkılır mı hiç? Ayrıca buralarda olman bize güç verir. Çünkü her geçen gün biraz daha kritik bir sürece giriyoruz. Siyasetin derin ve karanlık dehlizlerde yürütüldüğü Ankara’dan geliyorsun. Süreç nereye eviriliyor? Bu yönlü sizdeki bilgileri ve değerlendirmeleri öğrenmek için bir an önce görüşmek istedik.”

“Olabilir tabi,” dediğinde kapının çalan ziliyle durdu. Gidip kapıya baktı. Yanında Rohat ve Nêrgîs’le geri geldi. Köşedeki boş sandalyeleri gösterip oturmalarını istedi.

Tekrar içeri gidip iki bardak daha getirdi. Rohat bardakları alıp çayı doldururken, kaldığı yerden konuşmasını sürdürdü. “Sürecin nereye evirildiğini öğrenmek istiyordunuz, işte size gazeteciler, bilgilerin toplandığı merkez onlardır.”

“Olur mu vekilim” dedi Rohat, Nêrgîs’e doldurduğu çay bardağını uzatırken. “Bir bilgi kırıntısı almak için sabahdan akşama meclisin koridorlarını arşınıyoruz. Bu ara herkes ağzını sıkı tutuyor. Bir bilgi kırıntısına ulaşana aşk olsun!”

“Rohat doğru söylüyor. Biraz önce Anka-ra’daki muhabir arkadaşlardan biriyle görüştüm. ‘Güvenlik Strateji Belgesi’ diye bir şeyler duyduğunu, ama içeriğiyle ilgili en ufak bir bilgi edinemediğini söyledi. Geldiğini duyunca belki bilgin olmuştur diye buraya geldik.”

Mehmet, Asya ve Nûda’nın bakışları Nêrgîs’e döndü. Böyle bir şeyi ilk kez duymanın şaşkınlığını yaşadıkları gözlerinden okunuyordu. “Bu konuda bir şey bilmiyorum” dercesine boynunu büken Nêrgîs, başıyla vekili işaret etti. Nêrgîs’e dönük bakışlar vekile çevrildi. Bir an düşünen vekil, üzerine çevrili bakışlara daha fazla dayanamadı.

“Bana öyle bakmayın, doğrusunu isterseniz bu konuda ulaştığımız fazla bir bilgi yok. Ancak AKP milletvekillerinden biri fısıldarcasına ‘Çöktürme Planı’ diye bir şeyler konuşulduğundan söz etti. Milli Güvenlik Kurulu’nun hükümete sunduğu bu plana göre, Özgürlük Hareketi’ne karşı topyekûn bir yönelimin olacağı, Sri Lanka’daki Tamiller gibi çökertileceği, amaca ulaşmak için her yolu deneyecekleri söylendi. Sanırım Rohat’ın dediği Güvenlik Strateji Belgesi bu olsa gerek. Bu konudaki ayrıntılar sır gibi saklanıyor. Bence 24 Temmuz’da Medya Savunma Alanlarına yönelik düzenlenen hava saldırılarıyla bu planın başlama startı verildi. Yapılan güç yığınağına bakılırsa çok yakın zamanda şehirlere yönelecekleri de kesin.”

“Eğer aldığımız bilgiler gerçek ise, Önderliğin ‘Eskisi gibi olmayacak’ diye sözünü ettiği savaş sürecine giriyoruz demektir” dedi Mehmet, gözlerini vekilin gözlerine dikip.

“Teknik gelişmelerin zirve yaptığı bir çağda yaşıyoruz.

En ufak bir gelişmenin anında dünya kamuoyuna ulaştığı bu çağda sözünü ettiğiniz karanlık dönemlerin senaryolarını yaşama geçirmek düşünüldüğü kadar kolay değil. Bence biraz abartıyorsunuz” dedi Nêrgîs, sabırsızlıkla araya girerek.

“Bu faşist sömürgecilik öyle bir şey ki heval Nêrgîs, ne dünya kamuoyunu taktığı var, ne de başka bir şeyi. Hatta çağın en gelişmiş tekniğini Kürtlere karşı kullanırken, bütün dünya devletlerinin yardımını alması durumunda, kendi adıma şaşırmayacağımı söyleyebilirim” dedi Nûda, araya girerek.

“Nûda haklı” dedi Rohat heyecanla. “Yıllardır hakikatin yalan, yalanın da hakikat gibi görüldüğü bir dönemeci AKP sayesinde sürekli deneyimliyoruz. AKP’nin belki de en büyük başarısı hakikati yalan olarak yıllarca sunabilecek bir kitle yaratmasında. Ancak şu kesindir; tarz ve yöntem olarak AKP’nin her şeyi ters yüz eden politikaları, Türkiye’deki bütün kesimler üzerinde olduğu kadar dünya kamuoyu üzerinde de etkili oluyor. Maalesef basın yayın çalışmalarımız ve diplomamızla bu politikalarını ve oyunlarını boşa çıkaracak yeteneği, yeterliliği gösteremiyoruz.”

“Yapmayın arkadaşlar, Kürdistan’ın geçmiş tarihlerinde her türlü vahşetin yaşama geçirildiği doğrudur. Çünkü istedikleri zaman Kürdistan’ı tüm dünyadan tecrit edecek koşullara ve olanaklara sahiptiler. Günümüzde sahip oldukları koşulların ve olanakların sınırı oldukça daraldı. Herkesin elinde akıllı telefonlar var. Tanık olduğu ve yaşadığı bir olayı anında görüntüleyerek internet üzerinden bütün dünyaya duyurabiliyor. Elinde telefonu olan her birey, istediği zaman bir muhabir ve gazeteci olma olanaklarına sahiptir” dedi Nêrgîs, önceki düşüncesini ısrarlı savunarak.

“Bir de şu gerçeklik var” diyen vekil, araya girip Nêrgîs’i yalnız bırakmak istemedi. “Rojava Devrimi ve DAİŞ’e karşı kazanılan Kobanî zaferi, Kürtleri dünya kamuoyu gündeminin ilk sıralarına taşımaya vesile oldu. En önemlisi de şu anda Rojava’daki Kürtlerin müttefiki, ‘Koalisyon Güçleri’ adıyla NATO ve ABD’dir. Bu gerçeklik, Türkiye’nin yapaca-

ğını düşündüğümüz çılgınlıklarını frenleyemez mi? Ayrıca Kürtler, eski Kürtler değil. Rojava’da devrim yapmış, büyük bir moral ve motivasyona sahipler. Kürdistan’ın dört parçasında örgütlü bir iradeyle direnir ve savaşıyorlar.”

“Bu yönlü avantajların fazlasıyla olduğu bir gerçek. Ancak söz konusu PKK ve Kürtler olunca, hegemon güçler, faşist Türk rejiminin yanında saf tutmaktan geri durmuyorlar. Yıllardır uygulanan özel savaş politikalarıyla bu gerçeği yaşıyoruz” dedi Nûda, önceki düşüncesini güçlendirmeye çalışarak.

Asya sözü aldı: “Şu an varılan sonucu tartışıyoruz. Biraz geriye gidip yaşanan süreci irdelersek, bugünlere nasıl geldiği konusunda daha gerçekçi sonuçlara ulaşabiliriz” dediğinde, duraksayıp bakışlarını Cûdî Dağı’na çevirdi. Bakışları boşluktaymış gibi düşündü. Bir anlık duraksamayla düşüncelerini toparlayan Asya konuşmasını sürdürdü.

“Bence bu işin esası ‘inişli çıkışlı ve zikzaklı süregelen’ darbe mekaniğinin gerçekliğinde saklıdır. 28 Şubat’ta başlayan bu süreç Erbakan’ı devirdi; Erdoğan’ı ‘tepkî’ olarak yarattı. ABD Erdoğan’a ‘ılımlı İslam misyonunu’ verdi. Böylece ‘darbe mekaniği’ karşılıklı hamlelerle çelişkili bir yolda ilerledi. Derken ‘teferruat’ gibi görülen bir gelişme yaşandı. Erdoğan’ın düşmanı olarak kendisini lanse eden Süleyman Soylu, 2012 yılında AKP’ye adımını attı. Derin devlet ‘darbe yerine sızma, dönüştürme’ yöntemine geçmişti. Olaylar hızlandı. 2010 yılında ‘Arap Baharı’ yaşandı. Türk kapitalizmine dayalı modernite, Arap Baharını Ortadoğu’da atağa kalkmanın basamağı haline dönüştürdü. O güne kadar İran ile bir kaç milyarlık ticari ilişkiler, ABD ambargosunu delme yoluyla 30-40 milyar dolarları hedeflemiş, yüz milyarlık altın transferi gerçekleşmiş, Zarrab Türk ticaret açığının önemli bir kısmını kapatmıştı. DAİŞ Irak’ın ve Suriye’nin yarısını ele geçirmiş, Türk sermayesi için Kerkük ve Musul’un kapısı aralanmıştı. ABD duruma müdahale etti. İran’a ambargonun delinmesine karşı ultimatomu daha 2010 yılında vermişti. Ve sonuçta cemaat ve ABD harekete geçti. 17-25 Aralık’ta düğmeye basıldı ve Ergenekon ya da derin devlet

yonda halkların ortak paydalarına dikkat çekerek demokratik çözüm ve barışın mümkün olduğunu vurgulayan Önderlik; ‘Biz direnirken korkmadık, barışırken de korkmayacağız’ diyerek, tam ve radikal bir demokrasiyle yola devam edilmesini istiyordu. Newroz’un hemen ardından 30 Mart 2014’te yapılan yerel seçimlerde büyük oy farkıyla 103 belediyeyi kazandık. Yerel yönetimlerdeki bu tablo, devleti rahatsız etti. Karakol ve kalekollar hızlandırıldı. Haziran’da Lice’deki kalekol protestolarında iki kişi katledildi. Nisan’da MİT Kanunu’nda yapılan değişikliklerle MİT’in İmralı görüşmelerine yasal koruma getirilirken, Temmuz’da ‘Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun’ ile diyalogu sürdüren hükümet kendisini güvenceye aldı.”

“Erdoğan, 10 Ağustos’taki Cumhurbaşkanlığı seçimi ni yüzde 52 oyla birinci turda kazanınca, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu’nu AKP Genel Başkanı ve Başbakan yaptı. Hemen ardından 3 Eylül’de MİT Müsteşarı Hakan Fidan, İmralı Adası’na giderek Önderlikle görüştü. HDP’liler de görüşüp Kandil’e giderek, yeni durumu paylaştı. 10 Eylül’de HDP’lilerle görüşen Davutoğlu, PKK’nin tüm faaliyetlerini bitirmesini farklı bir tonda söyledi. 5 gün sonra DAİŞ çeteleri Kobanê’ye salındı. 2 Ekim’de savaşın Rojava’ya taşınmasına dair tezkere Meclis’ten geçirildi. Tüm girişimlere rağmen Türk devleti, Kürtlerin uzattığı barış elini tutmadı, tehdit ve hakaretlerle Kobanê’nin düşmesini bekledi, ancak istediği gibi olmadı. 6-7-8 Ekim’de Kuzey Kürtleri, Kobanê’ye destek amacıyla Türk devletini protesto etti. Devlet güçleri ve bünyesindeki paramiliter yapılar onlarca kişiyi katletti. Kobanê’ye her taraftan gençler aktı, YPG savaşçıları direndi. Başbakan Davutoğlu, 19 Ekim’de Akil İnsanlar Heyeti ile toplantı yaptı, aynı gün MİT Müsteşarı Hakan Fidan görüşme yaptı. Yine de tehdit ve şantaj devam etti. YPG tüm zorluklara rağmen direnmeye devam edince, DAİŞ’e karşı harekete geçen ABD, Koalisyon Güçleri adına 20 Ekim’de Kobanê’deki savaşçılara hava desteği verdi. Bu durum, Türkiye’nin yüzyıllık kabusunu yeniden dep-

reştirdi. Güney Kürdistan'daki Kürt oluşumu yetmiyormuş, gibi Rojava'da da yeni bir Kürt oluşumu ortaya çıkıyordu. Güneydeki oluşumun işbirlikçi karakteri, bir yere kadar kabul edilebilirdi. Ancak Rojava Devrimi, Demokratik Kon-federalizm paradigmasına dayanıyordu ki, varlığını Kürtle-rin inkârı ve imhası üzerine kurgulamış faşist sömürgecilik için bunun kabul edilebilir yanı yoktu. İşte bu ortamda 30 Ekim'deki MGK toplantısı yapıldı ve öyle inanıyorum ki, şu anda tartışma konumuz olan savaş senaryosu, bu toplan-tıda karar haline getirilerek hükümete sunuldu. Bütün bu anlattıklarımız yaşadığımız gerçeği ifade ediyor. Buna rağ-men düşündüğünüz gibi bir savaş sürecinin yaşanacağını aklım almıyor bir türlü..." diyen vekil, sabırsızlıkla araya girdi. Mehmet'le göz göze gelirken, "sözünü kestiğim için başışla!" dercesine göz kırptı.

"Tamamlayıcı olması açısından ben de birkaç noktaya değinmek istiyorum" dedi Nûda, vekilin sustuğunu görün-ce. Bakışlarını arkadaşlarında gezdirdi, bir şey diyen olma-yınca konuşmasına devam etti.

"28 Şubat 2015'te İmralı ve devlet heyetinin ortak açık-ladığı 10 maddelik Dolmabahçe Mutabakatı kamuoyuyla paylaşıldı. Daha sonra bu girişim bizzat Cumhurbaşka-nı Erdoğan ve hükümet tarafından inkâr edilerek, çözüm masası devrildi. Türk Ordusu Medya Savunma Alanları-na yönelik 24 Temmuz'da çok kapsamlı bir hava saldırısı düzenledi. Saatlerce süren saldırıya onlarca uçak katıldı. Dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu'nun her fırsatta 'o operasyonların kararını ben verdim' dediği süreç, yeni dö-nemin kapısını araladı. KCK ise bombardıman sonrası; '24 Temmuz, AKP ve Erdoğan'ın en büyük hatası olarak tarihe geçecek' açıklaması yaptı. O gün yeniden başlayan savaş, Türk devletinin Eylül 2014'te hazırlayıp Ekim 2014'teki MGK'de kararlaştırdığı ve hükümetin de onaylayarak yü-rürlüğe koyduğu 'Güvenlik Strateji Belgesi' veya 'Çöktürme Planı' dediğiniz strateji olsa gerek. Bu stratejinin içeriğini hiçbirimiz bilmiyoruz. Ancak Sağlık bakanı Recep Akdağ, benim memleketim olan Erzurum'da AKP'lilerle yaptığı

bir toplantıda yürütülecek bu savaşa ilişkin kararı bir yıl önceden aldıklarını itiraf etmişti. İtirafında bu kararı hangi tarihte, nerede, hangi toplantıda, neden ve nasıl aldıklarını ayrıntılarıyla anlatmıştı. Bütün bu gerçeklikler Önderliğin süreçle ilgili yaptığı bütün tahlilleri ve öngörülerini doğruluyor. Bu savaş nasıl olacak diye sorarsanız, doğrusu şimdiden kestirdiğimi söyleyemem. Ancak sezilerime dayanarak şunu söyleyebilirim: Olası bütün olumsuzlukları gözeterek bu ağır savaş sürecine hazırlanmamız gerekir.”

Nûda’nın konuşması ardından herkes sustu. Sanki hepsi düşündüklerini söylemiş, söyleyecek bir şeyleri kalmamış gibi duraksamışlardı. Batmaya yüz tutan güneşin kızılımsı ışınlarının Cûdî Dağı’nın zirvelerini de adeta kızıla boyadığını fark ettiklerinde hepsinin gözleri Cûdî Dağı’na çevrildi.

Güneşin kızılığıyla çevrelenmiş en heybetli haliyle kızıla boyanmışçasına Cûdî Dağı karşılarında duruyordu. Eteklerinden başlayarak Deriyê Keran, Kela Bêzar, Mam Gurya, Girê Hirmo, Bilûrvan, Hesena... Daha zirvelerde Helena Pîr, hatta Tepeyê Yadê bile görünüyordu. Hemen solunda ise ikinci güzellik Gabar’dı. Dêra ve Dara alanları, Şerefiye, Meydîn, Deşta Lala ve Şêxereş’e inen alanlar gözlerinin önündeydi. Bu görüntüyü bozan, Gabar’ın kalbine saplanmış bir hançer gibi duran ve büyük bir askeri üsse dönüştürülen TRT Gabar Tepesiydi. Sağında da Rojava ile bitişik Banê Senefisê (Yafes) Mahallesi, sınırın yaklaşık bir kilometre ilerisinde Endîwer görünüyor ve asayişine asılı YPG ve YPJ bayrakları dalgalanıyordu. Cûdî Dağı’na dönük bakışlar Rojava tarafına döndü. Göndere çekilmiş halde dalgalanan YPG ve YPJ bayraklarını kısa bir süreliğine izlediler. Geri Cûdî Dağı’na dönen bakışlar, muhteşem manzara ile büyüldü.

Güneşin kızılığı yavaş yavaş turuncu renge dönüştü. Turuncu görüntü kuruyan otların sarımtırak rengiyle bütünleşince renkten renge giren farklı görüntüler ortaya çıktı. Hepsi soluğunu tutmuş Cûdî Dağı’na bakıyor, ortaya çıkan görüntülerin kaybolmasını istemiyordu. Ancak hay-

ranlıkla baktıkları görüntüler uzun sürmedi. Güneşin batmasıyla karanlık bir gölge Cûdî'nin üzerine çöktü. Renkten renge giren görüntüler giderek kayboldu.

Bir kâbus gibi karanlık çöktü yavaş yavaş. Gecenin ilk saatlerinin Botan göğünde, boşlukta asılı kalmış gibi birkaç bulut kümesi görüldü. Cûdî'nin yamacında incecik bir sis, ipek bir tül gibi sardı ortalığı. Dağların eteklerindeki ırmaklar, taşlar, tepeler, kayalar ve korular, gecenin karanlığı ve sessizliğiyle çepeçevre sarıldı.

Görüntülerin cezbedici etkisinden kendisini ilk kurtaran Mehmet oldu. Bakışlarını arkadaşlarında gezdirdi. Üzerlerine çöken hüznün ve belirsizlik kaygısı gözlerinden okunuyordu. Yürüttükleri tartışmayı bir yere bağlayarak sonuçlandırmanın gerekli olduğunu düşündü. Bir iki kesik öksürükle boğazını temizledi. Tok ve gür sesi kulaklarda yankılandığında, Cûdî Dağı'na dönük hüznün yüklü bakışlar ona döndü.

“Devlet, İmralı'da yürütülen çözüm sürecini sonlandıрма, Dolmabahçe Mutabakatını tanımama ve savaş kararı almakla, halkın demokratik taleplerine de şiddet ve tutuklamalarla cevap vermeye başladı. Amed ve Suruç'taki katliamlar, günlük olarak karşılaşılan yargısız infazlar, yaşayacağımız sürecin ipuçlarını göstermek için yeterlidir. Bundan dolayı Kürt halkı olarak bizler de, devletin uyguladığı bu şiddet ve savaş konseptine karşı, siyasal çözüme geçiş adına Kürdistan'ın bazı il ve ilçelerinde öz yönetim iradesini deklare edeceğiz. Bu konudaki hazırlıklarımız tamamlanmak üzeredir. Önümüzdeki birkaç gün içinde halk iradesini ilan etme pratikleri gerçekeleşecek. Buna yönelik olarak geliştirilecek gerek siyasi, gerekse askeri saldırılar olursa, halk olarak kendimizi korumaya çalışacağız. Öz Yönetimimizi korumak için öz savunmayla karşılık vermek en meşru hakkımızdır...”

** ** *

Ağustosun en sıcak günlerinden biriydi. Öğlen güneşinin keskin ışınları tam tepelerinden vuruyor, enselerinden sırtlarına doğru ılık bir ter akıtıyordu. Kucağına aldığı büyükçe bir karpuzu iki eliyle tutarak Nur Mahallesi'nin sokaklarında yürüyordu. Yanında yürüyen Şerker'in elinde on kişiye yetecek kadar fırından yeni çıkmış taze pide ekmeği vardı. Pide ekmeginden yayılan sıcaklık öğlen sıcağıyla birleşmiş, sırlıslık olan vücudundaki ter gömleğinden dışa vurmuştu. Dikkatlerini Şerker'de odakladı. Halinden şikayetçi olduğunu gösteren bir belirtiyeye rastlamadı.

Düşünceleri, geçen yaz mücadeleye katıldığı günlere kaydı. Cûdî'deki kampa gelip "Özgürlük Mücadelesi'ne katılmak istiyorum heval!" dediğinde, taş çatlasa on altı yaşlarında gösteriyordu. Doğma büyüme Cizreliydi. Yaşı küçük olduğu için geri göndermek istediklerinde "Tam üç defadır gözaltına alınıyor, günlerce işkence gördükten sonra bırakıyorum. Bu son aldıklarında bırakan polisler, 'Cizre'yi terk et. Bir daha seni alırsak yaşının küçüklüğüne bakmaz tutuklatırız. Yaşın küçük diye bir daha bırakılırsa sokak ortasında öldürürüz' dediler. Dağa gelmekten başka ne bir seçeneğim, ne de gidecek bir yerim var. Lütfen beni geri göndermeyin. Mücadeleye katılmak istiyorum" demiş, ısrarla kalmak istemişti. Dağın ve mücadelenin zorlu koşullarına uyum sağlayıp sağlamayacağını anlamak için bir süre kalmasına izin vermişlerdi. Yaşına ve zayıf bedenine bakmadan her işe koşmuş, en küçük bir hoşnutsuzluk belirtisi

göstermemiş, çok kısa sürede uyum sağlamayı başarmıştı. Ter içinde kalmış yüzüne daha dikkatli baktı. Yüzüne yayılan masum ve dingin ifade, yaptığı tüm görevlerin özgülük mücadelesinin gereği olduğuna inandığını yayar gibiydi.

Bakışları geçtikleri sokağın duvarlarına kaydı. Bir duvarda kırmızı boyayla yazılmış “Hırsızlığa, Fuhuşa, Uyuşturucuya, Ajanlaşmaya Geçit Yok!” sloganına baktı. Sloganın altına imza olarak “YDGK-H (Yurtsever Devrimci Genç Kadın Hareketi) ve YDG-H (Yurtsever Devrimci Gençlik Hareketi)” yazılmıştı. Duvarların hepsi adeta süslenmişçesine yazılar ve resimlerle doldurulmuştu. Resimlere baktıkça “özgülük mücadelesinde Cizre halkı kadar şehit veren başka bir şehir var mı acaba?” diye düşünmeden edemedi.

Cizre’ye gelişi bir yılı bulmuştu. Cizre’ye, Cizre gençliğine ve halkına büyülenmişçesine bağlanmıştı. Öyle bir bağlanmaydı ki bu, örgütü tarafından Cizre’den başka bir alana düzenlemesi yapılmasın diye tüm çalışmalarını büyük bir titizlik ve incelikle yürütmüş; severek, isteyerek ve haz alarak el attığı işlerin başarılmasını sağlamıştı.

Cizre’ye neden bu denli bağlandığını sıklıkla sorgulamadı. Her sorguladığında “bu kentin kolay kolay anlaşılamayacak bir tılsımı, bir ruhu var. Etrafından dolanan, içinden geçen, havasını soluyan herkesi sanki büyüsü altına alıyor. Bakın, görün, tanıyın, tartışın, anlayın beni der gibi, insanın ruhuna işliyor” derdi. Bu duygusunu daha iyi anlamlandırmak için Ehmedê Xanî’nin Mem û Zîn destanını okudu. Vardığı sonuçtan duyduğu hazzı ve mutluluğu günlüğüne not etti.

“Cizre, tarihin en görkemli ve efsanevi aşkını doğuran, besleyen ve insanlığın tarih bilincine miras bırakan bir kent. Bu kentin mayası aşkın görkemli tılsımıdır. Toprağına kök salmış, insanının kanına işlemiş ve bilincinde ilelebet silinmemecesine yer edinmiştir. Öyle görkemli bir aşk tılsımı ki bu, asla vazgeçmeyen, gelenek ve zorbalığın gücü karşısında boyun eğmeyen yüce bir asalete sahiptir. Bu asaletin diğer adı cesarettir, mertliktir, dıştan dayatıla-

cak her türlü saldırıya karşı birbirine sıkı sıkıya sarılma ve ölümüne direnmektir. Bu aşk tilsimının kendini adamada sınırı yoktur. Her Cizreli çocuk, bu aşkın efsunuyla gözünü açmıştır dünyaya. Bu aşkın efsanesiyle büyümüş genç erkek ve kızları. Ve bu aşk, Botan halkının özgür ruhu haline gelerek bir karakter kazanmıştır. Bundandır ki, özgür yaşam sevgisi, ülke ve halk sevgisinin harcına dönüşmüştür. Bundandır ki, Cizrelilerin yaşama bakışı, gönül pencerelerinin imbiğinden süzülür ve coşkunca akar, akar, yine akar. Dicle suyu bile Cizre'ye yaklaştıkça bu kutsal aşka duyduğu hürmetle diner, sessizleşir ve öyle akışını sürdürür. Sessizce akar ki, binlerce yıldır yürekten yüreğe akarak yaşayan aşkın efsunu bozulmasın, Mem ile Zîn'in ruhu incinmesin, rahatsız olmasın...

"Cizre'yi bir hilal gibi çevreleyen tepelere çıkan birisi, Dicle'ye baktığında Nuh'un ayak izlerinden kalan bir vadiyle karşılaştığı duygusuna kapılır. Bu vadi, Dicle Nehri'nin kıyısından başlayarak tepelerin eteğine sırtını dayar. Tufan'ın suları Cûdî'den çekildiğinde, kalan su, vadiyi dört bir yandan kuşatıp coşkun akan bir pınara dönüşür. Ortaya çıkan toprak parçası, 'dört tarafı suyla çevrili ada' anlamına gelen CEZİRE adını alır. İnsanlığın ilk yerleşim yeri ve kutsal aşklara gebe bir kent olur, daha sonra. Efsunu da kutsalı da sihri de gücünü bu gerçeklikten alarak mayalanır ve yeni bir yaşam olup tekrar yaşama akar. Bundandır ki, Cizre'ye gelip konaklayan, konaklamadan geçip giden, 'hele bir göreyim, hele bir yudum suyunu içeyim, hele bir nefes de olsa havasını soluyayım' diyen herkes, Cizre'nin büyü-süne kapılmadan edemez. Bir kapılan, bir daha Cizre'den ayrılamaz..."

Günlüğüne not düştüğü düşünceleri anımsaması uzun sürmedi. Bir an sonra doğup büyüdüğü şehir geldi gözlerinin önüne. Urmiye Gölü'nün kuzeybatısında, Çaldıran Ovası'nın güneydoğusunda bulunan Xoy şehrinde doğmuştu. Xoy, Azeri ve Kürt kültürünün iç içe geçtiği Kürdistan'a Rojhilat'ın insanı kendine çeken güzel ve şirin kasabalarından biriydi. Çevresi dağlarla kuşatılmış Xoyi Çukuru denilen bir

çöküntü havzasında yer alıyordu. Etrafını kuşatan dağlardan dolayı Tebriz ve Urmiye şehirlerinin bulunduğu yerlere göre daha ılıman bir iklime sahipti. Bu ılıman iklimden dolayı çevresinde yetişen tahıl, sebze, tütün, kayısı, pamuk gibi ürünlerin ticaret merkeziydi.

Cizre'yle Xoy'u karşılaştırmış, birbirine benzer yanlarının çokluğu karşısında hayretler içinde kalmıştı. Bir an daha düşününce, "her iki şehir de dört parçaya bölünen Kürdistan'ın birer kasabasıdır. Benzer yanlarının olması kadar doğal ne olabilir ki!" dedi, içten içe.

Doğu Kürdistanlı olduğunu hatırlatırcasına adını Rojhilat koymuştu. Otuz yaşlarında gösteriyordu. Yirmi bir yaşına girerken Özgürlük mücadelesine duyduğu sevdadan güne yüreğinde büyüyüp dal budak salmıştı. Öyle bir an gelmiş ki, Mem'in Zîn'siz, Mecnun'un Leyla'sız, Kerem'in Aslı'sız yaşayamaması gibi, o da yüreğindeki sevdadan uzak yaşayamayacağını anlamış, yönünü dağlara verip özgürlük sevdasıyla buluşmuştu. Çok geçmeden özgürlük sevdası, onu ülkesine ve halkına aşık bir Mem, bir Mecnun, bir Kerem haline dönüştürmüştü. Önce doğup büyüdüğü Rojhilat parçasında yürüttü mücadelesini. Ardından Başûr'a gitti. Rojava Devrimi patlak verdiğinde soluğu Rojava'da alıp elindeki silahıyla devrimin bir neferi olmayı başardı. Son iki yıldır Bakûr'daydı. Gabar, Botan ve Haftanîn başta olmak üzere birçok alanda gerillacılık yaptı. Cûdî Dağı'nın Şax tarafında öz savunma çalışması yürüttü. Botan'ı karış karış gezdikten sonra Cizre'de durdu. Sadece iyi bir devrimci ve başarılı bir gerilla olarak değil, gelişkin entelektüel yapısıyla arkadaşlarının sevgisini ve saygısını kazandı. Cizre direniş sürecinin önde gelen emektarı olmakla kalmadı, en zor anda gülebilen, bulunduğu ortamı moralize eden kişiliğiyle Cizrelilerin günlünde yer edinmeyi başardı.

Nur Mahallesi Halk Meclisi'nin bulunduğu sokağa girdiğinde düşüncelerinden sıyrıldı. Geçtik-leri sokakların hepsi pırıl pırıldı. Belediye temizlik işçileri sabaha karşı sokakları temizlese de, şafak vakti uyanan kadınların ilk işi kendi evinin önünü yıkayıp temiz tutmaktı.

Mahalle Meclisi'nin bulunduğu tek katlı evin duvarları ve demirden çift kanatlı kapısı da pembeyle gri arası bir renk tonuyla yeni boyanmıştı. Bütün sokaktan görölsün diye evin önündeki elektrik direğine “Meclîsa Gel a Taxa Çemkûrik” yazılı bir tabela asılmıştı. Giriş kapısının üstüne de boydan boya kapının üstündeki beton kirişi kapatacak şekilde aynı yazının yazıldığı daha büyük bir tabela konulmuştu. Tabelanın çerçevesi yeşile, zemini sarıya boyanmıştı. Büyük harflerle yazılan yazı ise kırmızı renkti. Bununla Kürt halkının tarihten beri sembolize ettiğı ve ulusal bayraklarında kullandıkları “Kesk û Sor û Zer” (Sarı-Kırmızı-Yeşil) renkleri gösteriliyordu.

Meclisin yarı aralık kapısından avluya girdi. Arkasından Şerker girince buharı tüten sıcak ekmeğın kokusu avluya yayıldı. Avludaki incir ağacının gölgesinde oturan Masîro sevinçle ayağı fırladı. Ter içinde kalmış Rojhilat'ın yanına gitti ve elindeki karpuzu aldı. O ara Dicle de Şerker'in yanına varmış, elindeki pide ekmeklerini almıştı. Oturdukları ağacın gölgesinde Axîn, Şerzan ve Mazdek de vardı. Karpuzla ekmeğın getirildiğini gören Axîn, bir koşu Meclisin mutfağına giderek büyükçe bir tepsi, bıçak ve herkese yetecek kadar çatalla geri geldi.

Meclisin salonunda bir kadınla sohbet eden Eylem, Axîn'in mutfağına girip eşya aldığını görünce sohbetini bitirip avluya çıktı. Yarım metre yüksekliğindeki büyükçe bir masanın üzerine bırakılan tepside karpuz doğruyordu Mazdek. İyice olgunlaşan karpuzun rengi kıpkırmızıydı. Sıcak ekmeğın ve karpuzun kokusu burnuna kadar geldi. Dayanamayıp yanlarına gitti. Eline aldığı bir kabuğın içini kemiren Dicle, Eylem'e bakıp muzipçe güldü. Dicle'nin kabuğı kemirdiğini gören Mazdek, bir dilim karpuzu üstten keserek Dicle'ye uzattı. Kabuğı alan Dicle, muzipçe gülüşünü sürdürdü.

“Hayırdır Dicle heval, bakıyorum öz savunma komisyonu ziyafet veriyor. Ama sadece kendisine. Bizi çağırın yok” dedi Eylem, sitem yüklü bir sesle.

“Çok acele ettin Eylem heval” dedi Masîro, gülümse-

yerek. “Hazır hale getirdikten sonra seni de içerdeki diğerk arkadaşları da yemeğeye çağıracaktık. Karpuz da ekmek de hepimize yeter. Rojhilat’la Şerker karpuz ve ekmek getirmekle çok iyi ettiler. Yoksa öğleni aç geçirecektik.”

“Öyle bedava yemeğeye gelip konmak yok heval Eylem” dedi Axîn araya girerek. “Birlikte yemeğeyi yedikten sonra gitar veya erbanenle ‘Altın Hızma’ şarkısını söyleyeceksin. Anlaştık mı?”

“Bu sıcakta şarkı mı söylenir, Mem û Zîn aşkına! Şarkı söyleme yerine gidip size sirik peyniri getireyim.”

Sözünü bitirmeden mutfağaya gitti. Buzdolabındaki orta boy bidondan iki tabağaya sirik peyniri doldurdu. Getirip masaya bıraktı. Karpuzun kesilmesi bitmişti. Masanın etrafındaki kürsülere oturup karpuz, ekmek ve sirik peynirini yediler.

“Heval Eylem” dedi Rojhilat, ağızındaki son lokmayı çiğneyip yutarken. “Bu sıcakta şarkı mı söylenir deme lütfen. Oturduğumuz bu yer serin. Yemeğimizi yedik. Biraz sonra toplantı yapacağız. O güzel sesini çok özledik. Toplantı öncesi Altın Hızma’yı söyle, ne olur! Sadece o parçayı...”

Gülümseyen bir yüzle Rojhilat’a bakıyordu. Boynunu bükmüş öyle safça ve içten bir sesle söylüyordu ki, kırmak ve geri çevirmek olası değildi. İçeri gitti, gitarını alıp geldi. Önce melodisini çaldı şarkının. Ardından ince, yüreğinin derinliklerinden gelen sesi yayıldı avluya. Hafiften başlayıp yükselen ses, avlu duvarlarını aşır sokağaya yayıldı.

Sesler kesilmiş, tüm dikkatler Eylem’e yönelmişti. Sesinin tınısı ve gitarın melodisi herkesi etkisine almıştı. İçerdekiler de gelip kendilerini müziğın büyüleyici ahengine bırakmışlardı. Ağacın üzerine tüneyen kuşların cıvıltısı da kesilmişti. Müziğın ahenkli iniş ve yükselişini bir çağlayana benzeten Axîn, bakışlarını Eyleme kilitlemişti.

Sanki gitardan yükselen notalar temiz ve keskin bir şekilde sahneye çıkıp iniyordu. O kadar güzel söylüyordu ki, sesi hızlı, baskın, yaratıcı, yükselip alçalan bir melodiye dönüşüyordu. Bir kuşın şarkı söylemesi gibiydi. Sesinde insana ait yüksek bir duygu, sarsılmaz bir tutku, yüce bir

amaç ve anlam yayılıyordu. Tamamen yaratıcılık ve doğallıkla harmanlanmış ses dalgaları melodiye dönüşünce bül-büllerin ötüşünü andırıyordu.

Siyah pantolonunun üzerine giydiği yakasız kırmızı bluz, ne kadar çok yakışmıştı. “Bir kadına kırmızı bu kadar mı yakışır” diye düşünmeden edemedi. Kıvrır kıvrır uzun kıvırcık saçları vardı. Topladığı saçlarını sağ tarafında küçük bir örgü yapmıştı. Hafif kilolu, tombul yanaklı, güler yüzlü güzel bir kadın yoldaşıydı. Usulca gitarın tellerine dokunuşuyla müzikle bütünleşmiş, sanki müzikleşmiş gibi duruşuyla insanı cezbediyordu.

On sekiz yaşında gösteren bu kadın yoldaşını çok yakından tanıyordu. Yoksul bir ailenin kızıydı. Aslen Cûdî’nin Avgamasiya köyündendi. Küçük yaştan beri Cizre Mem û Zîn Kültür Merkezine giderek hem oranın çalışanı hem de kursiyeri olmuştu. Kültür Merkezinin kafe bölümünde çalışıyordu. Daha çocuk yaşta ailesine destek sunan gerçek bir emekçiydi. Sesi de çok güzeldi. Gitaristti, ama erbane çalmayı da çok iyi biliyordu. Kendisiyle yaşıt sayılan arkadaşısı Bêrîtan ile birlikte Koma Meyaser adlı müzik grubunun solistiydi. Grubuyla pek çok etkinliğe katılmıştı. Katıldığı Newroz’ları festivaller ve gençlik şölenleri izlemişti. Hep gerilla elbiseleriyle sahneye çıkar, tüm etkinliklerde en fazla ilgiyi o ve Koma Meyaser çekerti.

Amed’e gidip Şan eğitimi görmüş, çok geçmeden profesyonel bir sanatçı olmuştu. Gelişimi ve verimliliğinin en hızlı olduğu süreçte, KCK operasyonları kapsamında tutuklanmış, iki yılını Mardin Cezaevinde, iki buçuk yılını da Gebze Cezaevinde geçirmişti. 2012 yılında İmralı Ada Cezaevinde uygulanan tecrit politikasına karşı tereddüt göstermeden başlatılan süresiz açlık grevinin ilk grubunda yer almış, altmış dokuz gün süren eylem boyunca moralinden, coşkusundan ve eyleme kenetlenişinden hiçbir şey kaybetmemişti. Cezaevinden çıkar çıkmaz soluğu aşık olduğu Botan’da almış ve kaldığı yerden mücadelesini sürdürmüştü.

Zeki ve algılama düzeyi yüksek olduğundan cezaevindeki yıllarını oldukça verimli bir hale getirmişti. İmralı

savunmalarını etüt edercesine incelemiş, okuduğu diğer kaynaklarla besleyerek entelektüel düzeyini derinleştirmişti. Kalemını kullanmayı da oldukça geliştirmiş, diğer cezaevindeki arkadaşlarına yazdığı her mektupla moral ve güç kaynağı olmayı başarmıştı. Bir defasında yazdığı öykü denemesiyle yaşamını hikayeleştirirken, “düşman köye baskın yapar. Askerler evini terk etmek istemeyen yaşlı bir amcaı eviyle birlikte yakar. Bu trajik olayın henüz çocuk olan torununu nasıl etkilediğı...” diyerek duygu yüklü bir anlatıyla öyküyü bitirmişti. Yazan da tanık olan da torun dediğı de kendisinden başkası değildi. O öyküsü gazetede yayınlanmıştı.

Dedesinin evleri ve köyleriyle birlikte yakılışına tanık olan o el kadar torun, yılların köze dönüştürdüğü acısını, öfkesini, kederini, hüznünü ve intikam duygusunu sanatla ve müzikle yoğurmuş, sesinin tınısına yüklemiş ve seslendirdiğı melodilerin ruhu haline getirmişti.

Botan insanının doğal saflığını ve temiz yürekliliğini temsil edenlerdendi. Duygusal ve içine kapanık bir yapısı olduğı halde, samimi olduğı arkadaşlarının yanında dışa vurduğı neşesi görölmeye değerdı. O’nu seven yakın arkadaşları kendisine hitap ederken ‘Eylokê’ derlerdi. Başkası söylediğinde ise kızardı. Ruh halini gizlemeyi bilmez, mimikleriyle mutlaka dışa yansıttı. Dolunayın olduğı geceleri sever, dakikalarca gökyüzündeki dolunaya ve yıldızlara bakardı. Adı gibi yaşamı da andan ana dolu dolu akardı.

Kendilerini müziğıe kaptırmışlardı. Kimisi de alçak bir sesle ona eşlik ediyordu. Şarkı bittiğinde ayağı kalktı. “Benden bu kadar arkadaşlar. İyisi mi, siz toplantınıza başlayın. Ben de bizim ideolojik alan komisyonunun yanına gideceğim. Şimdi onlar da toplanmışlardır. Biraz geciksem, Arjîn heval beni eleştiri yağmuruna tutar” dedi gülümseyerek.

“Kürtçe bir parça da söyle, ondan sonra git. Toplantıya daha zaman var” dedi Mazdek. Sadece Mazdek’e bakıp gülümsemekle yetindi. Gitarını aldı. Çantasına yerleştirip arkadaşlarıyla vedalaştı. Meclis kapısından sokağı çıkıldığında Axîn seslendi arkadaşlarına.

“Yemeğimizi yedik, Eylem arkadaşın güzel sesini de dinledik. Artık toplantımıza başlayabiliriz. İkindiye yakın meclise gelip gidenler çok olacak. Gidiş gelişler olmadan toplantımızı bitirsek iyi olur.”

“Axîn heval haklı” dedi Masîro, arkadaşlarını oturma-ya davet ederek. “Yarın tarihi bir gün. Uzun bir süredir Demokratik, Ekolojik, Kadın Özgürlükçü Paradigmanın yol göstericiliğinde öz yönetim sisteminin inşa çalışmalarını yürütüyoruz. Önemli bir düzey açığa çıkmakla kalmadı, halkın bu sistemi benimsemesi ve katılımı da bizim için büyük bir coşku ve heyecan kaynağı oldu. Cizre halkı olarak öz yönetimimizi ilan etme zamanı da geldi. Yarın bu ilanı yapacağız. Peş peşe Kürdistan’ın diğer il ve ilçeleri de öz yönetim ilanlarını yapacaklar. Bizler Cizre Halk Meclisi tarafından görevlendirilen Öz Savunma komisyonuyuz. İlane katılan halkımızı savunmak için neler yapabiliriz? Bu konuda tartışıp bir planlama çıkarmalıyız.”

“Kazdığımız hendekler ve barikatlarla sadece birkaç mahallede öz savunmamız var. Halkımızın Çemkûrik diye adlandırdığı Nur Mahallesi, bunların başında geliyor. Belki de öz savunmanın en yetkin yapıldığı yerdir. Cûdî, Sur ve Yafes Mahalleleri’nde de belli bir gelişme açığa çıkmıştır. Ama yetersizdir. Bu süreçte düşmanın saldırıları da artarak sürdü. Özellikle hendeklerin kazılmadığı mahallelerde operasyonlarla ev baskınlarının olmadığı, göz altıların yaşanmadığı gün yok gibidir. Öz savunmasını yaptığımız bu mahallelere de sokak başlarında sürekli taciz eden, yurt-sever halkımızı ve gençliğini tarayıp yaralayan bir yönelim söz konusudur. Bunu düşünerek yarın ki ilanı planlamak gerekir” dedi Dicle, ilk söz hakkını alarak.

“Bence böyle bir ilanı düşman bekliyor ve hazırlıklıdır” dedi Rojhilat, söz alarak. “Denetimimizde olan mahallelerde olsaydı, savunma sorunu yoktu. Açıklama şehir merkezinde yapılacağı için saldırı olasılığı yüksektir. Benim düşüncem, açıklamanın yapılacağı alana açılan sokak aralarında gençler taş ve Molotoflarla her şeye hazırlıklı olarak tedbir alıp beklemelidir. Saldırı olursa açıklamayı yapanlar

geri çekilir, gençler devreye girerek polisle çatışır.”

“Rojhilat hevale katılıyorum. Ancak elimizde birkaç silah var. Onları da açıklamanın yapılacağı yere kaydırmanın ve en kötü olasılığı gözetererek hazırlıklı olmanın gerekli olduğunu düşünüyorum. Bunun için benle öz savunma için hazırladığım grup düşünülebilir” dedi Mazdek, kısa ve öz konuşarak.

Sabırsızlanan Şerker, Mazdek’ten sonra araya girdi. “Bence de açıktan görülmeyecek şekilde silahlı bir iki grubun o çevrede üstlenmesi zorunludur. Benim grubum da bu iş için hazırlıklıdır.”

“Arkadaşlara ek olarak farklı bir öneride bulunmak istiyorum,” dedi Şerzan, düşünceli bir ifadeyle. “Benim hazırladığım grup da bu savunma için uygundur. Ancak bir iki grup ilanının yapılacağı alanda savunma amaçlı üstlenirken, ben ve grubum da düşmanın bir noktasına saldırı amaçlı mevzilenebiliriz. Düşman saldırıya geçtiği an, biz de hiç beklemediği bir anda saldırıyla karşılık verir ve darbeleriz.”

Konuşulanları sabırla dinleyen Axîn, arkadaşlarındaki heyecanı yaşıyor, ama dışa yansıtmamaya çalışıyordu. Bakışların kendisine yöneldiğini gördüğünde, Masîro’nun söz vermesini beklemeden düşüncelerini açıklamaya başladı.

“Dün İlçe Meclis Yürütmesi’nin toplantısında bu konuyu tartıştık. Hem Eşbaşkanların hem de çoğumuzun genel düşüncesi bu ilanının olabildiğince kitlesel olması yönündeydi. Hatta bütün Cizre’yi alana akıtmalıyız yönünde düşüncemiz de vardı. Ancak Bakûr’un Genel Meclis Yürütmesi ilanların kitlesel değil, kurum ve meclis yönetimlerinin katılacağı bir kitleyle yapılmasının yeterli olacağını söyledi. ‘Gövde gösterisi yaparak düşmanı tahrik etmenin anlamı yok. Önemli olan ilandır, katılacak kitlenin azlığı veya çokluğu değildir. Sembolik bir katılımın olması yeterlidir’ dediler. Yapılan planlama bu yönlüdür. Dünden beri kurum yönetimleriyle görüşüyoruz. Ciddi bir saldırı olabileceği endişesiyle kimi yönetimlerde bir korku ve kaygının olduğunu gözlemledik. Hatta kimisi yarın çocuğunu veya eşini hastaneye götüreceğini söyleyip katılamayacağını dile getirdi. Bu nedenle bir

kırılmanın yaşanmaması için öz savunmanın iyi örgütlen-
dirilmesi gerekir.”

Bir an durup arkadaşlarında bakışlarını gezdirdi. Yaptı-
ğı açıklamayla bazı arkadaşlarının moralinin bozulduğunu
görünce, “acaba İlçe Meclis Yürütmesindeki tartışmaları
aktarmakla yanlış mı yaptım!” diye düşündü. Sonra kaldı-
ğı yerden konuşmasını sürdürdü. “Genelde arkadaşların
düşüncelerine katılıyorum. Ancak Şerzan arkadaşın ken-
di grubuna dönük yaptığı öneriyi doğru görmüyorum. En
riskli konularda arkadaşın sürekli kendisini önermesi doğ-
ru değildir. Yeni evlenmiş ve daha bir yaşını doldurmayan
çocuğu var. Bunları gözетerek kendisine ilişkin öneride
bulunmalıdır. Şerzan arkadaşın grubu yerine, genç kadın
arkadaşlardan oluşturduğum kendi grubumu öneriyorum.
Nusaybin Caddesi’nde, Cûdî Mahallesi’nin girişini tutan po-
lis noktasına karşı mevzilenir, kitlemize saldırı olduğu an,
noktaya karşı saldırıya geçeriz.”

Konuşmasını bitirdiğinde bakışlarını Şerzan’a çevirdi.
Öfke dolu bakışlarıyla karşılaşınca gülümsemeden edeme-
di. Yeniden söz isteyen ve konuşan arkadaşlarına baktı. Bir
süre daha devam eden tartışmanın ardından açığa çıkan
düşünceleri toparlayıp bir plana dönüştüren Masîro oldu.

“Hepimizin hazırladığı birer veya ikişer öz savunma
grubu var. İlanın yapılacağı saatlerde gruplarımızın başın-
da olacak ve tetikte bekleyeceğiz. Kitlenin toplanacağı ala-
na açılan sokaklarda gizleneceğiz ki, düşman görmesin ve
bir provokasyonun gerekçesi yapmasın. Üzerimizde kimi
ferdi silahlar olsa da çok zorunlu kalmadıkça kullanmaya-
cağız. Böylesi koşullarda silahların kullanılması, daha ağır
sonuçların ortaya çıkmasına yol açabilir. Mümkün oldukça
bundan kaçınacağız. Unutmayalım ki, bu tür çatışmalarda
en etkili silahlarımız taşlar ve molotoflardır. Toplantımızın
ardından Eşbaşkanları görmeye gidecek ve konuşacağım.
Yaptığımız planlamayı aktaracak, düşmanın olası bir saldı-
rısı karşısında geri çekilmelerini ve alanı bize bırakmalarını
isteyeceğim.”

Konuşmasını noktalayıp toplantıyı bitirdi. Axîn’le Dic-

le'yi alıp sokağa çıktı. Yürürken bir yanında Axîn, bir yanında Dicle vardı. Dicle'nin de duyabileceği şekilde fısıldarcasına Axîn'le konuştu. "Özgün öz savunma grubun için yaptığın öneriyi pratikleştirebilirsin. Yalnız çok dikkatli olun. En ufak bir açık vermeyin. Düşman saldırmadığı sürece sizler de saldırıya geçmeyin."

Akşam karanlığı çöktüğünde ilçe ve mahalle meclis yürütmeleriyle komisyonlar sokaklara dağıldı. Geniş halk toplantılarıyla yapılacak ilanın ardından düşmanın saldırması halinde hazırlıklı olmaları konusunda uyarılar yapıldı. Saldırı olduğunda herkes bulunduğu yerde toplanıp kitle-sel gruplar halinde ilanın yapılacağı alana yürümeleri için hazırlıklı olmaları istendi. Bu konuda sokak komünleri ve mahalle meclis üyeleri görevlendirildi.

Halkla birlikte herkes evine çekilince yapılan sohbet ve tartışmaların tümü öz yönetim ilanlarının Türkiye ve Kürdistan kamuoyunda nasıl bir etki yapacağı yönündeydi. Heyecan dolu ateşli tartışma ve sohbetler sokak sokak, ev ev gece yarılarına kadar sürdü. Yeni doğacak günün sabırsızlığı ve heyecanı bütün Cizre'ye yayıldı.

Nihayet beklenen gün doğdu. Sabah saat dokuz olmadan Cûdî Mahallesi'nde bulunan Halk Meclisi'ne akın akın gelişler başladı. Saat on olduğunda yaklaşık altmış kişiyi yanına alan Mehmet ve Asya, Meclisten çıkıp Nusaybin Caddesi'ne doğru yürümeye başladılar. Mehmet'le Asya en önde yürüyorlardı. Elllerinde plastik şeffaf dosyalara konulmuş iki sayfalık ilan metni vardı. Kürtçe ve Türkçeydi. Türkçe metni Mehmet, Kürtçe metni Asya okuyacaktı. Sessiz yürüyüşleri ilanın yapılacağı alana kadar sürdü. Zırhlı araçlarla kuşatılan alana girdiklerinde çelik yelekli, robot kop polisler ve özel timler çevrelerinde mevzilendi.

Eyleme katılanların hepsi bu tür şeylere alışkındı ve saldırı olasılığını gözeterek gelmişlerdi. İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Mehmet ve Asya'nın yanına geldi. Bildiği halde neden toplanıldığını sordu.

"Basın açıklaması yapacak ve dağılacğız. Bize dönük bir saldırı olmazsa sizi zorlayacak bir taşkınlığın ortaya

çıkmasına izin vermeyiz. Son derece barışçıl olan bu basın açıklamamıza saldırırsanız, olabileceklerden sorumlu değiliz” dedi Mehmet.

Gelenleri birer birer inceledi Müdür Yardımcısı. Çoğunluğu yaşlı kadın ve erkeklerdi. Yapılan eylemlere katıldığından ve kurum temsilcileri olduğundan çoğunu tanıyordu. “Sadece basın açıklamasıyla sınırlı kalırsanız herhangi bir saldırı olmayacak” deyip geri çekildi.

Çağrılan basın mensupları yerlerini almış, fotoğraf makinalarını ve kameraları hazır hale getirmişlerdi.

“Basına ve kamuoyuna!” dedi Mehmet. Gür ve tok sesi alanı çevreleyen binaların duvarlarında yankılandı. Kendine güveni yansıtan sesi, soğukkanlı bir tonda çıktı ve Cizre’ye yayıldı.

“2013 yılında Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan’ın başlatmış olduğu barış ve müzakere sürecinden bu yana hükümet ve AKP hiçbir adım atmadı. Daha çok oyalayan politikalarıyla seçim döneminde Kürt halkına yönelik inkâr ve imha politikalarını sürdürdü. 5 Haziran’da Amed’de halkımıza karşı gerçekleştirilen vahşi katliama rağmen, 7 Haziran seçimleri halkımızın zaferiyle umutlarını artırdı. Yenilgi alan AKP devleti, seçimden önceki topyekûn saldırılarına seçimden sonra da devam etti...

2013 yılından bu yana, özellikle de beş aydır müzakere sürecinin baş aktörü olmasına rağmen, Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan’a uygulanan tecrit, barışa ve demokrasiye giden tüm kanalları tıkatmıştır. Bizler açısından barışın teminatı olan Sayın Abdullah Öcalan ile derhal görüşmelerin başlatılıp bu sürecin barış ve demokrasi lehine gelişip büyümesi için Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan’ın özgürlük koşullarının sağlanması gerekmektedir...

20 Temmuz’da Devrimci Sosyalist Gençlik Hareketine yönelik gerçekleştirilen katliamda 32 gencin yaşamını yitirmesiyle birlikte AKP Hükümeti Kürdistan’a savaş ilan etmiştir. Bu kapsamda Medya Savunma Alanlarına hava saldırıları gerçekleştirilmekte, doğa katliamları yapılmakta, Kürdistan’ın tüm dağları hunharca ateşe verilip köy, mezra

ve yaylaları boşaltılmakta, 1990'ları aratmayan katliamlar gerçekleştirilmektedir.

Buna en somut örnek Zergelê köyüne yapılan bombardıman sonucunda sekiz sivil insanımızın katledilmesi gösterilebilir. Yine en son olarak 7 Ağustos'ta Silopi'de halkımıza yönelik gerçekleştirilen topyekûn imha saldırılarında üç masum insanımız katledilmiştir. Gerçekleştirilen bu katliamlar karşısında biz Cizre Halk Meclisi olarak devleti tümünden reddetmiyoruz ancak bu şekilde devletin kurumlarıyla yürüyemeyeceğimizi ilan ediyoruz. Bunun için bu kentte bulunan devletin tüm kurumları bizim için meşruiyetini kaybetmiştir. Bu şekli ile devletin hiçbir atanmış bizi yönetemeyecektir. Halk olarak öz yönetimimizi esas alacak, demokratik temelde yaşamımızı inşa edeceğiz. Gelişecek tüm saldırılar karşısında demokratik öz savunmamızı gerçekleştireceğiz. Bundan sonra kendimizi de, kentimizi de bizler yöneteceğiz..."

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hakikatle bağ kurmak, toplumsal gerçeklikle bağ kurmaktı. Bu bağ, bireyi toplumsallıkla buluşturarak topluma bağılılık halinde yürümesini sağlardı. Öncelik buydu, bu olmadan daha ilk başta toplumla kuracağı ilişki sorunlu hale gelirdi. Verili insanın temel sorunu da buydu. Toplumdan koptukça toplumla ilişkileri sorunlu hale gelmiş, adım adım bireyciliğin batağına saplanmıştı. Bunun sonucunda yalnızlaşan, içe kapanan, sorun yumağı haline gelen bireyin toplumla çelişkileri başlardı. Giderek bireyin toplumla karşıtlaşması ve çatışması, kaçınılmaz bir gerçeklik haline gelirdi.

Kapitalist modernitenin bütün albenisiyle yaratmak istediği birey ve bireyin özgürlüğü buydu. Bu gerçekliği sadece sosyal ve toplumsal bilimlerden değil, bir o kadar da yıllardır yürüttüğü devrimci mücadelenin kazandırdığı tecrübelerle deneyimlemişti. Mücadele içinde düşe kalka, pişe pişe biriken ve bir yeteneğe dönüşen bu deneyimlerden çıkardığı sonuçları, kişiliğinin ayrılmaz bir parçası haline getirmişti. Gittiği her yerde insanları gözleyip izleyip tanımaya çalışırken, öncelikle onların toplumla, toplumsallıkla ilişkilerine bakarak tanımayı yeğlerdi. Toplumla ilişkileri ve bağı güçlü olan bireyler, yaşadıkları sorunlar olsa da o sorunları zamanında görme ve giderme gücünü gösterirlerdi. Toplumla ilişkileri sorunlu olan bireyler ise, sorun

yumağı olmanın ötesine geçemezlerdi.

Son beş altı yıldır Botan bölgesinde ve Cûdî’de mücadele yürütüyordu. Botan’ın toplumsal özelliklerini iyi bildiğine inanıyordu. Botan’ın şehirlerinden gelip gidenlerle kurduğu ilişkilerden vardığı sonuçlar olsa da, daha çok köy toplumuyla kurduğu ilişkiler ve vardığı sonuçlarla bilgi birikiminin oluştuğunu biliyordu. O güne dek görüştüğü kişi ve çevrelerden Botan’ın köyleriyle şehirleri arasında köklü farklılıkların olmadığını görse de, şehirlerin ve şehir toplumsallığının kendine özgü farklılıklarının olması gerektiğini düşünüyordu.

Özgürlük mücadelesine katılması, neredeyse yirmi yıla dayanmıştı. Ömrünün yarısını oluşturan ve soluk soluğa geçen bu mücadele sürecini, şehirlerden ve moderniteden uzak yaşayarak geçirmişti. İlk kez şehre gelmiş, ilk kez şehir mücadelesine öncülük etmek için bir başlangıç yapmıştı. Dağdaki gerilla mücadelesinde edindiği deneyimle önemli bir düzey yakalamış olsa da şehirle, şehir mücadelesiyle karşılaşması yeniydi. Şehrin coğrafik yapısını, şehir toplumsallığını tanıması, anlaması ve ona uygun bir mücadele hattı geliştirmesi zaman alsa da, tanıma ve anlama düzeyini zaman geçirmeden geliştirmesi zorunluydu.

Cizre’ye vardığında gecenin geç saatleriydi. Kendisini getiren milisin teslim ettiği kurye ile bir eve gitmiş ve geceyi o evde geçireceğini anlamıştı. Yıllar sonra ilk kez bir şehrin merkezinde, bir evin sıcak yatağında ve ortamında uyumayı çok tuhaf karşılamıştı. Serilen yer yatağında bir o yana bir bu yana dönmüş, sabah saatlerinde ancak uykuya dalmıştı. Sabahın ilk ışıkları odasına vurduğunda avluya çıkan evdeki çocukların şen şakrak bağırırlarıyla uyanması, yabancı olduğu bir duyguydu. Bir an nerede olduğunu, çocuk sesleri ve bağırırlarının nereden geldiğini düşündü, sonra şehre geldiğini ve misafir olduğu evde uyuduğunu anımsayıp gülümsedi.

Uyandığını gören ev sahibi, kahvaltı sofrasına davet etti. Daha kahvaltısını bitirmeden yanına gelen Masîro, şehri iyi bilen Baran’ı yanına vererek Halk Meclisi Eşbaş-

kanlarıyla görüşmesi için Nur Mahallesi'ne gitmesini istedi. Baran'ın sürdüğü taksi, sadece mahalledeki araçların geçişi için kapatılmayan bir ara sokaktan Nur Mahallesi'nin ara sokaklarına girdi. Sokağı tutan asayiş noktasındaki gençler arabanın önünü kesti. Gençlerin yüzü kefiyeyle kapatılmıştı. Gençlerden biri taksinin yanına geldi. Gerillanın dağda giydiği şalvara benzer bir şalvar ve haki renk sivil gömlek giymişti. Gömleğin üzerine giydiği çok cepli yeleğin üzerine keleş raxtını bağlamıştı. Bir elinde sıkıca tuttuğu keleş her an kullanmaya hazır bir vaziyetteydi. Baran'ın açtığı camdan taksinin içine baktı.

"Merhaba heval. Kolay gelsin" dedi Baran, asayiş görevlisi genç taksinin içine bakarken. Tanıyabileceğini umarak Siyabend'e uzunca baktı. İlk kez görüyordu.

"Sağ ol heval Baran. Hayırdır, sabahın bu saatinde nereye böyle? Ayrıca arkadaşları tanıyamadım, yeni gelen bir kadro mu?" dedi, taksinin içine uzattığı başını dışarı çıkardığında.

"Galiba, ama ben de yeni gördüm. Masîro heval Eşbaşkanların yanına götürmemi istedi."

"Tamam heval, geçebilirsiniz."

Asayiş görevi yapan gençlere dikkatle bakarken konuşmayıp sadece izlemekle yetindi. Gençlerin giyinişi, ciddi ve disiplinli duruşları hoşuna gitti. Taksi ara sokaklardan geçerken sokakları izlemeyi sürdürdü. Ara sokaklar, karşıdan karşıya birleştirilmiş battaniyelerle kapatılmıştı.

"Battaniyeler olmadığında polis araçları, sokağın başından sonuna kadar görebiliyor heval Siyabend" dedi Baran, önüne bakmayı sürdürerek. "Böyle olduğunda istediği zaman YDG-H üyesi olduğunu düşündüğü gençlere, bazen de halka dönük silah kullanarak ateş açabiliyor. Battaniyelerden oluşan perdeleri çekince polisin görüş mesafesini engellemiş olduk. Polis sokağı görmediği için mahalleye ve sokaklara müdahale etme girişiminde de bulunamıyor."

Baran'ın yaptığı açıklamayı sessizce karşıladı. Mahallenin içine doğru ilerledikçe duvarlara yazılan yazılar ve resimlerin yoğunluğu dikkat çekiyordu. "Askere gitme" ve

“Devrimin öncü gücü YDG-H” gibi duvar yazılarının yoğunluğu, yürütülen çalışmaların gençlik eksenli olduğunu gösteriyordu. Sokakların köşe başlarında kum ve toprak torbalarından yapılan barikatlar ve kazılan hendekler, gelişmiş güzel yapılmış izlenimi veriyordu. Bazı barikatların yüksekliği insan boyunu aşarken, bazı barikatların ise daha düşük ve korunaksız olduğu görülüyordu. Bazı hendeklerin gerisinde sokağın ortasına dökülen koca koca kayalar andıran taşlarla sokağın tümünden araç geçişlerine kapatılması, aşamalı bir savunma hattını oluşturma düşüncesinin olduğunu çağırıyordu.

Sokak arasındaki bir kapının önünde duran taksiden indi. Baranın çaldığı kapının açılmasıyla avluya geçti. Avlusu küçük olan ev iki katlıydı. Beton avlunun iki yanında yarım metre eninde bırakılan toprak yere güller ekilmişti. Kapısı avluya açılan odaya girdiğinde Mehmet ve Asya ayakta karşıladı kendisini. Selamlaşma ve tokalaşma ardından bir koltuğa oturdu.

Bakışlarını odanın içinde gezdirdi. Oda çok büyük değildi. Krem renk boyayla boyanmış, yeşil-siyah kareli bir halıyla, kırmızıya çalan kumaş örtülü koltuklarla ve uzun bir kanepeyle döşenmişti. Süs eşyalarının konulduğu ahşap bir komidin ve yanındaki dolap, odaya rahat ve samimi bir hava vermişti. Duvara monte edilen plazma televizyonunu iç içe geçirilmiş bir takım sehpa tamamlamıştı. Serinlenmeyi sağlayan klima çalışır haldeydi. Odanın temiz ve düzenli olduğundan, ev sahibinin titiz olduğu belliydi.

“Adım Siyabend. Cizre’ye dün gece geldim. Zaman geçirmeden sizleri görmek istedim. Çünkü siyasal süreç çok hızlı geliyor ve bizi beklemiyor. Dün Muş’un Varto ve Hakkari’nin Şemdinli İlçesinde süresi belli olmayan dışarı çıkma yasağı ilan edildi. Sanırım peyderpey Kürdistan’ın birçok şehrinde yasaklar ilan edilecek. Bu şehirlerin başında da Cizre geliyor. Aslında ilk yasağın Cizre, Silopi ve Şırnak’la başlayacağını bekliyordum. Varto ve Şemdinli’yle başlaması çok sürpriz değil tabii. Cizre kadar olmasa bile, oralarda da ciddi bir kitle ve direniş potansiyelimiz var.”

Sözünü bitirmeden ev sahibi genç kadın içeri girdi. Elindeki tepside çaydanlık ve çay bardakları vardı. Tepsiyi yere indirecekti ki, ayağa kalkan Asya iç içe geçirilen sehpalardan üç tane çıkardı. Her bir arkadaşının oturduğu koltuğun önüne birer sehpa bıraktı. Bardaklara doldurduğu çayı sehpaların üzerine koydu. Kendisine de bir bardak çay alarak eski yerine geçip oturdu. Ev sahibi genç kadın misafirlerini baş başa bırakıp odadan çıktı.

“Adını çok duyduk heval Siyabend. Hem milisler, hem de yanınıza gelip giden yurtseverler, fısıltıyla da olsa adınızı sık sık dile getirdi. Yüz yüze tanışmak bugüne kısmetmiş” dedi Asya, bakışlarını Siyabend’den ayırmadan.

“Doğrusu sizin gelmenize çok sevindim. Daha önce alanınızdan gelen arkadaşların çalışmalarımızda katkıları oldu. Partinin sizin gibi eski ve deneyimli bir arkadaşı göndermesi, bizleri ve çalışmalarımızı oldukça güçlendirecektir” dedi Mehmet, sevindiğini gizleme gereği duymadan.

“Yıllardır Cizre’ye gelmeyi hayal etmiştim. Böyle bir süreçte gelmek, benim için anlamlı olduğu kadar, büyük bir sevinç kaynağıdır da. Öncelikle şunu söylemeliyim; sizlerin yürüttüğü siyasal, toplumsal ve örgütsel çalışmalara her yönüyle katkı sunma düşüncem olsa da, birebir katılma niyetinde değilim. Halk Meclisi Eşbaşkanları olarak kendi çalışmalarınızın öncülüğünü en iyi şekilde yapacağınıza inanıyorum. İhtiyaç duyduğunuz her konuda yardımcı olacağım bilinmelidir. Benim asıl üzerinde duracağım çalışma alanı öz savunmadır. Düşmanın olası ağır yönelimlerine karşı öz savunmayı güçlü tutmak ve halkın direnişini sağlayabilmektir. Önümüzdeki günlerde meclis yürütmesi ve komisyonlarla ortak bir toplantı yapmayı düşünüyorum. Gerekirse tüm kadro ve kurumsal yapılarımızla da geniş bir toplantı yapılabilir. Öncelikle sizlerle görüşmemin nedeni şimdiye dek yürüttüğünüz çalışmalar, yaptığınız hazırlıklar kadar Cizre’yi, Cizre’nin toplumsal yapısını ve diğer yönlerini ilk elden sizden öğrenerek anlamak istediğim içindir. Bu görüşmemizde çok fazla konuşma yerine, sizleri dinlemek daha doğrudur. Yapacağınız bilgilendirmenin objektif

ve yeterli olacağına inanıyorum.”

“Bir yıldan fazladır burada birçok alanda çalışmalar yaptım. Belli yönleriyle Cizre’yi tanıdığımı söylesem de, Mehmet heval kadar tanımam ve anlatmam mümkün değildir. Cizre’yi Mehmet arkadaş anlatsın bence. Ardından çalışmalarımızın mevcut düzeyini ve hazırlıklarımızı birbirimizi tamamlayarak anlatırız” diyen Asya, konuşurken bakışlarını Siyabend’den ayırmadı. Saçlarına düşen aklar, yüzünde yeni yeni belirginleşmeye başlayan kırışıklar, kırklı yaşlarda olduğunu gösteriyordu. Daha dikkatli bakınca, “Benle Mehmet yaşında olabilir!” diye düşündü. Oturuşunu, sorunu ele alışı ve yaklaşımını düşündüğünde, “Yeterli birikime sahip, olgun ve mütevazı birine benziyor” diye fısıldadı önsezileri.

“Olabilir tabi, sizler nasıl uygun görüyorsanız, kabuldür.”

“Asya hevalin konuşmaya giriş yapmasını bekliyordum. Bana bıraktığına göre Cizre’yi anlatmaya başlayayım o halde” dediğinde duraksadı. Yarıya kadar içtiği çayı sehpaye bıraktı. Toplantı resmiyetini takındı. “Sanki bir çanağın içerisinde Cizre. Bir hilal gibi Cizre’nin hem batısı, hem güneyi, hem de kuzeyi böyle kavis şeklindeki tepelik bir dağla çevrilidir. Bu nedenle Cizre çukurdadır. Muhtemelen binlerce yıllık tarihsel süreç içerisinde Dicle Nehri, Cizre’nin şimdiki yerleşim yerini ve dağ dediğimiz tepelikleri aşındıra aşındıra dümdüz bir ova haline getirmiştir. Bundan 20-30 yıl öncesine kadar da Dicle Nehri, Cizre’ye varmadan hemen önce Cizre kalesinin oradan ikiye ayrılırdı. Cizre’nin her iki tarafından geçer, hemen sonrasında ya da bitiminde birleşirdi. Zaten sözünü ettiğim yerde Cizre surları vardı. Yani sular surun etrafını dolaşarak akıp giderdi.

Cizre İlkbahar ve sonbaharları cenneti andırır, ama yazları cehennemi bir sıcakla hepimizin soluğunu keser. Bunun nedeni, çukurda bulunmasından dolayı hava türbülansı ve esintisinin olmamasıdır. Bir de şehrin içinden geçen kanalizasyon açık olduğundan, suyun buharlaşmasıyla boğucu bir nem oluşuyor. Nem oranı bazen öylesine yükseliyor ki,

Adana ve Çukurova'nın nem oranını aşıyor. Bu da mevcut sıcak havayı, daha boğucu hale getirip dayanılmaz kılıyor.”

“Belli oluyor” dedi Siyabend, araya girerek. “Ağustos yarılmalı ve bir iki hafta sonra Eylül’e gireceğiz. Buna rağmen sıcaklar dayanılmaz halde. Gece geç saatler olmasına rağmen Cizre’ye girer girmez ilk hissettiğim şey, sözünü ettiğin nem ve sıcaklık oldu. Bir ara ‘Çukurova’ya mı geldim?’ diye düşünmedim desem yalan olur. Bu anlaşılıyor. İstersen Sosyolojik yapısını anlat biraz.”

“Cizre’nin 2-3 bin yıl önce kurulan Kürdistan’ın ilk kadim kentlerinden biri olduğu söyleniyor. Böylesi uzun bir tarihe sahip olması, her dönemde uygarlıksal gelişmede önemli bir rol oynadığının kanıtı bence. 1990’lara kadar nüfusu elli binler civarındaydı. Şimdi ise yüz otuz bine dayanmış. 90’larda köyleri boşaltma, yakma ve insansızlaştırmayı içeren özel savaş politikaları sonucu Şırnak, Cûdî, Gabar gibi yurtsever köylerin tümü gelip Cizre’ye yerleşti. Cizre’ye yeni varoş mahalleler eklendi. Sonradan oluşan bu varoşlarla mahallelerin sayısı ona çıktı. Nur Mahallesi Cizre’nin kuzeyinde; Cûdî Mahallesi’nin bir kısmı batı, bir kısmı da kuzeyinde; Sur Mahallesi güney batısında; Yafes Mahallesi de tam güneyinde yer alır. Zaten Cizre nüfusunun yarısını bu dört mahalle oluşturuyor. Bu mahallelerde genelde Koçerler, Şırnaklı köylüler, Erüh’a ve kısmen Uludere’ye bağlı köylerin yurtsever halkı ve Cizre’nin batısındaki köylerden gelip yerleşen kesimler yaşar. Bu dört mahalle, serhildan kitlesi de diyebileceğimiz refleksleri en güçlü, en dinamik ve özgürlük mücadelesiyle bütünleşmiş toplumsal kesimlerden oluşur.”

“Mehmet hevalin bu anlatımları önemli gerçekten” dedi Asya, araya girerek. “Cizre’ye geldiğimden beri benim dikkatimi çeken Cizre’nin sosyolojik yapısıdır. Nur, Cûdî ve Yafes Mahalleri, değişik aşiretlere mensup olsalar da, genellikle köyleri yakılıp yıkılan yoksul köylülükten oluşuyor. Bu nedenle devrime oldukça açıktır. Ama Sur Mahallesi öyle değildir. Sur’u oluşturan toplumsal kesimlerin bir kısmı genelde çok uzun yıllar önce değişik nedenlerle dağdan

ve köylerinden kopan ve orta sınıf özellikleri taşıyanlardır. Önemli bir kesimi de, Cizre'nin en eski yerleşik kadim halklarından. Bu kesimler düşmanla iç içe yaşamayı, sınıf çıkarları ve edindikleri liberal yapılarının doğal bir sonucu olarak görürler. Çünkü öteden beri hâkim güç karşısında direnecek koşullara ve kültüre sahip olmamışlardır. Bu yapılarına rağmen yüzde doksanı HDP'ye oy verir ve özgürlük mücadelesine karşı düşmanlık da yapmazlar.”

“Yapılan tespitler önemli, ama tespitlerin bir kısmı Sur Mahallesi'nin gerçeğiyle çelişiyor. Çünkü köylerden gelip şehre yerleşenler, genellikle şehrin kendilerine bakan tarafa yerleşirler. Mesela Çiyayiler genellikle şehrin Kuzey kısmına düşen tarafa, yani çoğunlukla Sur'a gelip yerleşmişlerdir. Kîçanlar ise Cûdî'ye ve Nur'a yerleşmişler. Yani Sur Mahallesi'ni oluşturanların hepsi, eskiden beri yerleşik olan toplumsal kesimler değildir. Diğer mahalleler gibi olmasa da, nüfusun önemli bir kısmı 1990'larda köyleri yakınlardan oluşuyor. Tabii, eski yerleşen kesimler de vardır. Bunların durumu belirtildiği gibi olsa da, diğer şehirlerin aksine yurtseverlik duyguları tarihten beri süre gelmiştir. 7 Haziran seçimlerinde AKP'nin yönetiminde yer alanların hepsinin istifa ederek halkın saflarında yer almalarını bu damarın güçlü olmasına bağlamak daha doğrudur.”

“Doğru” dedi Asya, Mehmet'in duraksadığını görerek. Mehmet'le göz göze geldiğinde konuşmasını sürdürdü. “Dediklerim mahalle ahalisinin tümü için geçerli değildir. Daha çok orta sınıf diyebileceğimiz kesimler için geçerlidir.”

İkisinin göz göze gelişi ve birbirlerini tamamlayan yaklaşımlarını gören Siyabend; “Aralarında uyumlu ve kolektif bir ilişki var. İlişkilerine yön veren, yoldaşlığın ve paylaşmanın derin duygusu, sevgi ve saygısıdır” diye düşündü.

“Cizre'nin sosyolojik yapısına değinmişken, aşiretsel yapısını da unutmamak gerekir” dedi Mehmet konuşmasını sürdürerek. “Kîçanlar en geniş ve nüfus olarak en kalabalık aşiretlerden biridir. 90'larda bu aşiretin kimi aileleri korucu olsa da, yurtsever duruşunu ve mücadeleye katılımını korudu. Kîçanlardan sonra Tayan aşireti gelir. Bu iki

aşiret arasında tarihsel olarak süregelen bir husumet var. Koruculuk öncesi Tayan aşiretinin ileri gelenleri farklıydı. Koruculuğun başlaması ve korucu başı olması ardından Kamil Atak, Tayan aşiretinin liderliğini ele geçirdi. Tayan aşireti korucu olunca Kîçanlar da şehir merkezinde onlara karşı silah alıp korucu oldular. Ayrıca çoğunluğu korucu olmasına rağmen, Tayan aşiretinde yurtseverliğini koruyan, mücadeleye destek veren, hatta şehit olanlar da vardır. Bu iki aşireti Batûwan ve Didêranlar izler. Harûnan ve Wela-tiyan aşiretlerinin belli bir kesimi de burada yaşıyor. Ayrıca Cizrelilerin Çiyayî (Dağlı) olarak adlandırdığı, Gabar ve köylerinden zorla göçertilenlerin de önemli ölçüde ikamet yeridir. Bunların çoğu Nur, Cûdî, Sur ve Yafes'te oturur. Nusaybin Caddesi'nin altında bulunan Dicle Nehri boyunca kurulmuş mahalleler de ise, 'Bajarî' (şehirli) denilen, kendilerini Cizre'nin yerlileri, hatta 'asilleri' gören, bir kitle de var. Gabarlılara 'çiyayî' ismini takanlar da büyük ihtimalle bu 'Bajarî'lerdir. Sınıf farklılıklarını bu şekilde ortaya koyuyorlar. Gabarlılar, 'Çiyayî' isminden hoşnut olmasalar da, bu isimlendirme aslında gerçeği ifade ediyor. Çünkü Kürt, zaten 'çiyayî'dir. Kürt şehirleşmesi dağdan, aşiret ve kabile gerçeğinden kopuk değildir. Her dönemde iç içe gelişen bir yapıya sahiptir. 'Çiyayî ya da Bajarî', aslında Kürt toplumunun öz değerleri olup, biri diğerine rağmen hiçbir zaman var olmamıştır. Bu yapıyla Cizre halkı son derece renklidir. Değişik siyasal anlayışların etkisinde olsalar da, Kürtlük hepsinin en temel değeridir."

Dikkatle Mehmet'i dinleyen Siyabend, konuşması bittiğinde bakışlarını Asya'a çevirdi. Asya da Mehmet'e baktı. Konuşmasının bittiğini gördüğünde "Kısa bir ek yapabilirim" deyip Mehmet'i tamamlamak istedi. "Geldiğimden beri dikkatimi çeken en önemli şey, Cizre'de neredeyse herkes 'xal û xwarzî' ya da 'pismam û pîsxaltî'dir. Akrabalık bağı o denli gelişmiştir yani. Buna rağmen yurtseverlik, gurur duyulan ortak Cizreli kimliğini oluşturur. Bu anlamda Cizrelilik, aşiretleri ve bireyleri aşan, herkesi saran ortak bir aidiyet duygusunu ifade eder. Özcesi Cizre halkı, tarihten

beri süregelen öz savunmasını kültürel değerlerine, onu da güçlendiren yurtseverliğe dayandırır. Bu yüzden ruhunu ve kişiliğini düşmana satanların oranı son derece azdır. Sınır ticareti, şoförlük ve kaçakçılık gibi işler önemli bir geçim kaynağıdır. Burjuvalaşmaya yakın zengin bir orta sınıf da vardır. Eleştirilecek en önemli yanı ise, zeytin, birçok tropikal meyve ile değişik sebze türlerini yetiştirmek için gerekli iklim ve arazi şartları elverişli olduğu halde, kapitalist şehirleşmenin olumsuz özellikleri olan kolaycılık, keyfiyet ve konforlu yaşam arayışı öne çıkmıştır. Yine de sosyal ve siyasal mücadele arayışı en güçlü politik şehirlerimizden biridir.”

“Verdiğiniz bilgiler Cizre’nin toplumsal ve sosyolojik hakikatini anlamak için yeterlidir. Zaten bundan böyle birlikte çalışacağımız için fırsat buldukça konuşup tartışabiliriz. Ayrıca kendim de toplumun içinde olacağımdan, birebir ilişkilenererek tanıma ve anlama olanaklarım olacaktır. Bu nedenle mevcut örgütsel ve siyasal durumla hazırlıklara ilişkin de kısa bir bilgilendirme yapsanız çok sevinirim.”

Önce Asya konuştu. Konferans sonrası yapılan örgütlenme ve sürece hazırlanma konusunda geniş bir bilgilendirme yaptı. Ardından konuşan Mehmet, Asya’nın eksik bıraktığı noktaları vurgulamakla yetindi. Esas olarak yaşanan eksiklikler üzerinde durmayı yeğledi. “Yedi kişiden oluşan bir öz savunma komisyonu oluşturduğumuz halde, öz savunma, ağırlıklı olarak gençlik üzerinden yürüyor. Dağdan gönderdiğiniz sınırlı sayıdaki kadrolar belli bir rol oynasa da gençlik örgütlenmesinin ağır etkisini taşıyor. Bu çalışmayı nasıl genelleştirebiliriz, uyumlu ve kolektif hale sokabiliriz konusunda ciddi eksikliklerimiz yaşıyoruz. Gençlikle kadın yapısı arasında, yer yer gençlikle dağdan gelen kadrolar arasında belli bir uyumsuzluk ve çelişkinin yaşandığını, zaman zaman çok ileri olmasa da bir sürütüsmeye dönüştüğünü belirtmek gerekir.”

“Bunun nedeni gençlik hareketinin kendisini her şeyin merkezine koyması mıdır, yoksa başka nedenleri de mi var?”

“Bence gençlik hareketinin kendisini her şeyin merkezine koyması önemli bir etkindir” dedi Asya. Duraksayıp Mehmet’e baktı, başıyla olumladığını görünce daha rahat konuştu. “Masîro, Axîn ve Dicle gibi arkadaşların yoğun çabaları olsa da, gençliğin eğitimi, disipline edilmesi ve diğer yapılarımızla uyumlu çalışan bir düzeye getirilmesi konusunda ciddi sorunlar yaşanıyor. Bu, halkın içinde yaşanan sorunlara yaklaşımda da ortaya çıkıyor. Konferansımızda parti dışı yaklaşımları konusunda ciddi ve sert eleştiriler yapıldı. Özeleştirilerek verdikleri halde, konferans sonrasında benzer bir iki olay daha yaşandı. En önemlisi de öz savunmayı yapan yapı gençliktir. Acaba tüm halkı ve şehri kapsayacak bir öz savunma anlayışını geliştirmek için yeni bir oluşum yaratmak daha gerçekçi olmaz mı?”

“Asya hevale katılıyorum. Çok heyecanlı, coşkulu ve ateşli bir gençlik yapımız var. Ancak hepsi yenidir ve eğitim düzeyleri yetersizdir. Bu yapıyla bir yere kadar direnmek mümkündür. Bu nedenle yoğun bir kadro ihtiyacının olduğunu belirtmek yerindedir. Örneğin, Nur Mahallesi’nde gençliğin örgütlediği yerel kadro adayı sayısı taş çatlasa otuz civarındadır. Toplumsal alan kadroları dört veya beştir. Dağdan gelenlerin sayısı bir ikiyi geçmez. Kadın yapısının kadroları da üç tane ya var, ya yok. Yani devasa bir mahalleyi sadece bu kadar kişi örgütleyecek ve koruyacak. Bunların eziç bir çoğunluğu da eğitimsiz. Eline silahı ilk kez alanların sayısı da az değildir. Buna karşın düşmanın yaptığı yığınak, büyük bir orduya karşı savaşacakmış gibidir.”

“Anladım” dedi Siyabend, düşünceli bir ifadeyle. “Hendekler kazılmadan önce miydi, yoksa sonra mıydı, tam emin değilim, askeri Garnizon ve Alay’a karşı bir saldırı eyleminin olduğunu anımsıyorum. O eylemin nedeni ve sonuçları konusunda da bir şeyler söylenebilir.”

Bir an Mehmet’le Asya baktı. Asya’nın “sen anlat!” dercesine yaptığı işareti gören Mehmet, duraksamadan konuya girdi.

“Öz yönetim direnişleri başlamadan önce birkaç eylem olmuştu. Gençliğin öncülüğünde mahallelere açılan cadde-

lerde kurulmuş karakollara dönük taciz eylemleriydi bunlar. Nur Mahallesi'nin yukarısı tepedir ve Tank Taburu bu tepenin üzerine kurulmuştur. Bir cadde Hezex'ten gelir ve mahalleyi Cûdî'den ayırır. Mahallenin bir tarafı ise Dicle Nehrine dayanır. Askeri alan Nur Mahallesi'nin bir tarafını tümünden kapatır. Sözü edilen bu askeri alan, Tank Taburu'nun konumlandığı tepeden başlar, Dicle suyu boyunca sürer ve köprüye kadar uzanır. Bu da Cizre'nin en geniş ve stratejik alanını askeri alan haline getirdikleri anlamına gelir. Bu askeri alanın Nur Mahallesi'ne düşen tarafı ise, Askeri Garnizondur. Askeri Garnizon ve Alay, Nur Mahallesi'nin girişinde olduğu halde, mahalleyi kuşatmış gibidir. En önemlisi de, Garnizonun bir kapısı mahalleye açılıyordu. Bunun da olumsuz etkileri vardı. Suyu bakan tarafında da kapı vardı ama o kapıyı fazla kullanmıyorlardı. Bu durumu değerlendiren gençlik hareketi, bir grup gençle Askeri Garnizon ve Alay'a karşı ellerindeki birkaç silahla, molotofla ve el yapımı bir iki bombayla taciz eylemi yaptı. Eylemin amacı mahalleye açılan kapının kapatılması olduğundan bir saate yakın süren çatışmaya rağmen iki taraftan da kayıp yaşanmadı. Eylemin ardından mahalleye açılan kapı kapatıldı, Garnizon ve Alay'ın duvarları yükseltildi, Dicle Nehri tarafına açılan kapı kullanılmaya başlandı.”

“Anladım” diyen Siyabend duraksayınca, Mehmet konuşmaya devam etti.

“Siyasal alanda liberal ve orta sınıf anlayışları çok etkilidir. Ülke genelinde demokratik mücadelenin temel referansı Önderlik paradigmasından ziyade, liberalizm olunca gelinen doğal sonuç budur. Kimi çevreler Türk devletinin artık değiştiğine inanıyor ve gerillanın rolünü oynadığını, devreden çıkmasını, siyasilerin ve siyasetin rol oynaması için alan açmasını, savaşın da son bulması ve silahların devreden çıkması gerektiğini düşünüyor. Hatta bu tarzda düşünen bazı kişilikler yer yer Özgürlük Hareketi'ni suçluyor, Erdoğan'la aynı dili ve üslubu kullanacak düzeye gelebiliyorlar.”

Mehmet daha fazla konuşacaktı ki, bir anda sustu. Siya-

bend'le Asya bakışlarını dikmiş konuşmasına devam etmesini bekliyordu. Bir anlık sessizliğin ardından Mehmet'in konuşmayacağını anlayan Asya araya girdi.

"Önemli bir konu daha var bence, halktan doğru siyasal alandaki bazı çalışanlara yönelik rantçılık ve adamcılık şikayetleri gelirken, gençliğe dönük de halka sert ve sekter yaklaştığı konusunda ciddi eleştiriler var. Hatta gençliğe bağlı kimi yerel birimler ile eyaletler tarafından örgütlen-dirilen kimi milis birimlerinin suç düzeyinde pratiklerinin olduğuna dair şikayetler sık sık bize yansıyor. Bunlardan bazıları neredeyse karşıtına dönüşen bir duruş içine girmişler. Bazıları da düşmanla ilişkili hale gelmiş ve el altından hırsızlık, uyuşturucu madde kullanımı, satışı ve çeteciliği geliştiren bir konuma düşmüş. Bütün bunların denet-me alınarak etkisizleştirilmesi gerekir."

"Söyledikleriniz oldukça ciddi tabii" diyen Siyabend duraksadı, düşünceli bir ifadeyle konuşmasını sürdürdü. "Önderliğin geliştirdiği paradigma çok fazla anlaşılmadı. Biz de yeterince anlamadık ve anlaşılmasını sağlayamadık. Bu ise bazı kesimlerde kafa karışıklığı yarattı. Orta sınıfların liberal anlayışları daha çok kafa karışıklığı yaşayan kesimler üzerinde etkili oldu, oluyor. Yoksul emekçi halkımızın böyle bir durumu yok. Önderliğe bağlılıkta ve anlamada netlik yaşıyor bence. Zaten çok geçmeden düşmanın vahşi yüzü yeniden kendisini gösterecek. O zaman her şey daha netleşir. Kimi birimlerin pratiğine ilişkin söyledikleriniz yer yer bizlere de rapor edildi. Bazıları dağa çekilerek gerekli uyarılar yapıldı veya cezalandırmalara da gidildi. Dünyaya gece kaldığım ev sahibi de benzer şikayetleri dile getirdiğine göre, kendisini gizleyen ve düşmanca pratikleri sürdüren kişi veya birimlerin olduğu anlaşılıyor. Önceden birebir denetleme imkânımız yoktu. Ancak şu an buradayız ve her yönüyle denetleme olanaklarına sahibiz. En kısa sürede bu birey ve yapıları etkisiz hale getireceğimiz bilinmelidir."

"Bir konu daha var" dedi Mehmet, Siyabend'in sustuğunu gördüğünde. "Konferansımızda halk delegelerinin hemen hepsi tarafından geliştirilen öneriler vardı. Bu öne-

rilere ilişkin bir gelişme yok mu?”

“Hangi önerilerdi bunlar?”

“Geçmiş deneyim ve yaşanmışlıklara dayanarak içine girdiğimiz sürecin çok zorlu bir savaşa dönüşebileceğine, hareketin bunu gözeterek deneyimli kadro ve ağır silah takviyesinde bulunması gerektiğine yönelik öneriydi.”

“Anladım. Bu öneriler de tartışıldı kuşkusuz. Cizre’nin özgün durumu gözetilerek birkaç deneyimli kadroyla birlikte birkaç silahın daha aktarılması kararı alındı. Benim gelmem bu amaçladır. Diğer takviyeler de birkaç güne kadar ulaşır.”

Tartışmaları öğlene kadar sürdü. Ev sahibi genç kadın kapıyı tıklatıp içeri girdi. “Öğlen yemeği hazır heval. Eğer toplantınıza ara vereceksiniz yemeği getirebilirim.”

“Bizim toplantımız da bitti sayılır” dedi Siyabend. Ayağa kalkan Asya, ev sahibesiyle mutfaka gitti. Çok geçmeden elindeki muşamba sofrayla geri geldi. Sofrayı Mehmet aldı, odanın ortasına serdi. Bir sininin üzerine konulan tabaklardaki kızartmayla geldiğinde siniyi sofranın üzerine bıraktı. Sininin ortasında oval bir tabağa bolca kızartılmış patlıcan, biber, patates ve kabak yan yana bırakılmıştı. Her birinin önüne yörede ‘tırşık’ diye adlandırılan etli domates ve biberden oluşmuş sulu bir yemek tabağı konulmuştu. Yeşillik ve soğuk ayranla sofraya zenginleştirilmişti. Ev sahibesi genç kadının sofraya oturmasıyla yemeğe başlandı. Yenilen yemeğin ardından önce Siyabend çıktı evden.

“Ben Cûdî Mahallesi’ne gideceğim, eğer senin de işin oralarda varsa beraber gidelim” dedi Mehmet, Asya’ya.

“Buralarda daha yapacak işlerim var” dedi Asya.

Ev sahibesine teşekkür eden Mehmet, vedalaşarak evden çıktı. Bir sokak ötede park ettiği siyah renk arabasına binip yönünü Cûdî Mahallesi’ne çevirdi. O anda arabanın torpido gözüne koyduğu telefonu çaldı. Arayan eşiydi. Eve gelirse sevineceğini söylüyordu. Bir an durup düşündü. “İsrarla gelmemi istiyorsa önemli bir işi olabilir. Her gün koşullar biraz daha kötüleşiyor. Belki bir daha hiç gide-meyebilirim. Şimdi koşullar var iken gitsem iyi olur” diye

düşündü. Cûdî Mahallesi'ne girdiğinde bir yere uğramadan evinin bulunduğu sokağa döndü. Öğlen sıcakları olduğu için sokaklar boştu. Evin bulunduğu sokağa girdi. Kapının önüne varmadan durdu. İnmeden ön ve yan camlardan sokağı kontrol etti. İnmeye hazırlandığı an ön cama isabet eden bir mermi camı delerek kafasının yanından geçip koltuğa saplandı. Kapıyı açıp fırlarcasına arabadan atladı. Yere uzandı ve belindeki tabancayı alıp mermiyi namluya sürdü. Arabayı siper yaparak yüksek binaların çatısını kontrol etti. Bir daha ateş açılmadı ve nereden ateş edildiğini de anlamadı. Silah sesini duyanlar sokağa çıktı. Bir anda dışarı çıkanlarla sokak mahşer yerine döndü. Kalabalık onu görmek istiyordu. Her bir ağızdan bir ses çıkıyordu. Yakınlarda bulunan basın görevlisi Rohat ve Nêrgîs de gelmişti. Kamelelarıyla çekim yapmaya başlamışlardı. Hiçbir şey olmamış, suikastla öldürülmek istenen kendisi değilmiş gibi yüksek sesle bağırdı.

“Hevalno!” deyip seslerin kesilmesini bekledi. “Hevalno! Bu alçak düşman bizlere karşı suikastlar geliştirerek, sinsi komplolar kurarak korkutmak ve sindirmek istiyor. Bilmiyor ki, bu tür şeyler bizleri korkutamaz ve sindiremez. Bu mücadeleye baş koyduğumuzda bu tür şeylerle karşılaşacağımızı ve her an vurulup şehit düşeceğimizi zaten biliyorduk. Herkes şunu bilmelidir; halkımızın ve ülkemizin özgürlüğü için şehit olmaktan daha şerefli bir ölüm yoktur. Önemli olan ne zaman şehit olacağımız değil, yaşadığımız her anı özgürlük için mücadele ederek yaşamaktır...”

** ** *

Sıcakları gibi Ağustos da son demlerini yaşıyordu. Cûdî Dağı'ndan esen sonbaharın ilk esintileri, Cizre'nin üzerine çöken boğucu havayı dağıtmaya başlıyordu. Gece ilerledikçe dağ esintisinin etkisi artarak sürüyordu. "Kalkın arkadaşlar" dedi Dijwar, çevresinde oturan arkadaşlarını süzerek.

Oturdıkları sokak başındaki barikat, parıldayan ay ışığıyla aydınlanıyordu. Ayağa kalkan arkadaşlarının hepsi, kendi yaşıtı gençlerdi. Yaşadıkları heyecanı gizlemeye çalışsalar da, dikkatle bakıldığında dolunaya dönüşmekte olan ay ışığında fark etmemek imkansızdı. "Daha fazla beklemeye gerek yok. Bir an önce çevre yoluna varmalı, köprü-nün ve çevresinin keşfini yapmalıyız."

Ayağa kalktı. Çok cepli siyah renk ketenden yapılmış bir pantolon, biraz daha açık renkte keten gömlek ve haki renk bir yelek giymişti. Dört şarjörün içinde olduğu raxtını yeleğin üstüne bağlamıştı. Elindeki keleşin mekanizmasını çekti. Mermiyi namluya sürdü ve silahı emniyete aldı. Boynuna sardığı kefiyeyi başının üzerine atarak sadece gözleri görülecek şekilde yüzünü kapattı. Şoreş'e baktı. Dikişi gerilerek benzeyen koyu renk bir elbise ve yelek giymişti. Elindeki keleşini kullanmaya hazırды. O da kefiyeyle yüzünü kapatmıştı. Benzer şekilde giyinen ve yüzünü kapatan Diyar'ın elinde bir tabanca, Cengawer'in elinde pompalı tüfek, Dilşer'le Ararat'ın elinde ise el yapımı birer bomba ve Molotof vardı.

Oldukça sessiz bir geceydi. Devriye gezen zırhlı polis araçlarının kulakları tırmalayan siren sesleri de olmasa, ölüm sessizliğinin geceye sindiği sanılırdı. İpek yoluna giden ara sokaklara girdiklerinde yakınlaşan zırhlı polis aracının siren sesiyle durdular. Her biri sokağın kuytu bir karanlığına mevzilenircesine gizlendi. Elinde silah olanların parmakları tetikteydi. Siren sesi giderek yaklaşıyordu. Dijwar sokağın ön tarafındaki bir kapının kuytululuğuna gizlenmişti. Sol dizini yere koymuş, sağ dizini nişan alacak şekle sokmuştu. Dizinin üzerine bıraktığı keleşinin kabzasını sağ omuzuna dayamış, sol gözünü kapatıp sağ gözünü gez, göz, arpacık hizasına getirmişti. Emniyetini açık hale getirdiği silahı patlamaya hazırdı. Tetikte bekleyen parmağı beyninden komut beklerken, beyni ise komut vermesi için pusuya yatmış bir avcı gibi avının atış menziline girmesini bekliyordu.

Ailece Yafes Mahallesi'nde oturan Dijwar, uzun boyluydu. Esmerdi ve gözleri karaydı. Ailesi yurtseverdi ve hiçbir fedakarlıktan kaçınmazdı. Abisi Demhat ise Yafes Mahallesi'nin yönetiminde, öz savunma çalışmalarının sorumluluğunu yürütüyordu.

Cizre halkının, ahlaki olmayan alışkanlık ve yaşam biçimlerine karşı çok yoğun bir tepkisi vardı. Gençlik hareketinin başlattığı uyuşturucuya, fuhuşa ve hırsızlığa karşı mücadelede son derece radikal bir duruşun sahibi olması halkın hoşuna gidiyor, sempati duymasını sağlıyor, sevilip değer verilmesine yol açıyordu.

Her geçen saniye siren sesi biraz daha yaklaştı. Siren sesi yaklaştıkça her an zırhlı polis aracı sokağa girecek duygusuyla nefesini tuttu. Hızlanan kalp atışlarını kontrol etmeye çalıştı. Gözleri sokağın girişine kilitlenmişçesine bekledi. O an zaman durdu sanki. Son birkaç gündür sık sık televizyon ekranlarında gösterilen o görüntüler geldi gözlerinin önüne. Yere yüzükoyun yatırılmış insanların görüntüsü ve sırtlarına basarak "Bu devlet size ne yaptı lan!" diye bağırان özel tim polisinin sesi, beynini tekrar yakmaya başladı. O görüntü gözlerinin önüne her geldiğinde bilenen

öfkelerini kusacak bir hedef bulmak için yanıp tutuşan yüreği de komut vermeyi bekleyen beyniyle bütünleşti. Öfke içinde o görüntüleri ilk kez izlediğinde kendisine sorduğu soruyu anımsadı. “Asıl sen ne yaptın bu devlete? Ona karşı güçlü bir eylemin sahibi olmadığın gibi çoğunlukla yaptıklarına sessiz kaldın. Oysa çoktandır gerillaya katılmış olmalı ve halkına yapılanların hesabını sormalıydın...” Sesi kulaklarında çınlarken önceki gün bir dergide okuduğu tespiti kaydı düşünceleri. “Devlet, erkini kötüye kullanma cüretini, onun varlığını her haliyle onaylayan insandan alır. İnsanın Tanrı sandığı o devlet, sadece ve sadece ona sorgusuz sualsiz tapıldığı sürece vardır ve ölümüne gaddardır.”

Yaklaşan siren sesi kulaklarında yankılanırken düşüncelerinden sıyrıldı. Ölümüne gaddar olan bu devlet ölmeli diye mırıldandı. Zırhlı polis aracı sirenini çala çala hızla geçip gitti. Siren sesi yakınlaştığı gibi yavaş yavaş uzaklaştı. Kanarya ötüşünü andıran kesik bir ıslık çaldı. Geride duran arkadaşları gizlendikleri karanlık kuytulardan birer birer çıkıp yanına geldi.

“Bir sokak ötedeki Asya Caddesi’ne gireceğiz. Caddenin ne kadar riskli olduğunu biliyorsunuz. Fazla beklemeden Nisan Sokağa geçecek, sokağın bitiminde mevzileneceğiz. Sık sık gezen zırhlı devriye araçları dışında düşmanın buralarda pusu attığı da biliniyor. Bu nedenle çok dikkatli ve disiplinli hareket edeceğiz. Önden ben yürüyeceğim. Cengawer üç metre arkadan beni beni takip edecek. Onu Şoreş izleyecek, ardından Diyar, Dilşêr ve Ararat gelecek.”

Bakışlarını Cengawer’e çevirdi. Yirmili yaşların bıçkınlığını sevdiği bir meziyet haline getiren Cengawer, Cizreli’ydi. Uzun boyu, atletik yapısı ve yakışıklı görüntüsüyle göz dolduran özelliklere sahipti. Gözünü budaktan esirgemeyen duruşunu gördüğünde sevindi ve “Her koşulda insanın sırtını dayayabileceği bir arkadaş” diye düşündü.

Cengawer’in ailesi varlıklı olduğundan ekonomik sıkıntıyla tanışmamış, “nerede akşam, orada sabah” felsefesiyle yaşamıştı. Uyuşturucu kullanırken yakalanması ardından gençlerin yanına gidiş gelişleri sıklaşmış, her geçen gün bi-

raz daha gençlere yaklaşıarak kendisini onlardan biri haline getirmişti. Gençlerle hareket etmesi arttıkça giyim kuşamını da değiştirmişti. Babasının evde bulundurduğu ruhsatlı pompalı tüfeğini almış, siyah güneş gözlüklerini takmış, çok cepli askeri renk bir pantolon ve onu tamamlayan haki renk bir gömlekle gazeteci yeleği bularak giymişti. Aradığı tarzda bir askeri bot bulunca, giydiği kıyafetler tamamlanmıştı. Pantolonunun paçalarını askeri botun içine koymuş ve tüfeği eline alarak evdeki boy aynasının karşısına geçmişti. Aynanın önünde bir sağa, bir sola dönüp kendisine uzun uzadıya bakınca, Amerikan Rambo filmlerinden fırlayıp da Cizre'ye düşmüş gibi olan görüntüsünü beğenmişti. Pompalı tüfeğini eline alarak dışarı çıkmış, gençlerin yanına gitmek için yolda yürürken kendisine dönük bakışları gördükçe nasıl bir karizma sahibi olduğunu hissederek içi içine sığmamıştı. Gençler gibi kendisine bir kod adı bulmak için kafa patlatmış, en son "Savaşçı, silahşör, savaştan, dövüşken, savaşta kahramanlık gösteren" anlamındaki Cengawer kodunu kullanmaya karar vermişti.

Dijwar'ın söylediklerini duyunca hızla atan kalbine kuyan ağzı eşlik etti. Duyduğu heyecan dalga dalga bedenine yayıldı.

"Cengawer heval yerine arkandan ben gelsem olmaz mı?" diyen Şoreş'in sesi kulaklarında yankılanınca ses çıkarmadı, ama isteğinin kabul edilmesi için içten içe dua etmekten de geri durmadı.

"Yok heval Şoreş, Cengawer'in gelmesi daha uygundur. Buraları sizden iyi biliyor" diyen Dijwar, bakışlarını Şoreş'e çevirdi.

On sekiz yaşlarında gösteren Şoreş Vanlı idi. Cizre'ye gelişinin bir ayı dolmamıştı daha. Öğrendiği kadarıyla mücadelede katılımı da yeniydi. Gençlik çalışmalarına katılmış, üç aylık bir eğitimden sonra gençlik kadrosu olarak Cizre'ye gönderilmişti. Algılama düzeyi yüksekti. Cizre'ye ve çalışmalara kısa sürede uyum sağlamayı başarmıştı. Çok genç olmasına rağmen yaşının çok üstündeki bir olgunlukla doğal bir otorite oluşturmuştu. Korku nedir bilmiyordu.

Birkaç kez ona “düşman üzerine gidiyorsun ama kendini hiç korumuyorsun, böyle giderse erken vurulacaksın” diyerek uyarmıştı. Daha sonra benzer bir uyarıyı tekrar yaptığında gülümsemiş; “heval, navê bapîrê min jî Elîyê Şerker bû. Ez jî wek wî me, şerker im,” (Büyük babamın adı da savaşçı Ali’ydi. Ben de onun gibiyim, savaşçıyım) demiş ve bu hikayesi hoşuna gitmişti. Bazen takılmak istediğinde “Savaşçı Ali’nin torunu!” diye hitap ederken, gülmeden duramadığını anımsayınca tekrar gülümsedi.

Bakışlarını Diyar’a çevirdi. O’nun hikayesi daha ilginçti. Yirmi bir yaşında gösteren Diyar, daha önce dağa gitmiş, bir yıl gerillada kaldıktan sonra silahıyla firar etmişti. Yolda giderken silahını gittiği Aşûtê köyündeki bir evde bırakmıştı. İki ay önce Cizre’ye gelmiş, kaçtığı anlaşılmış ve birkaç arkadaşını yanına alarak evlerine baskın yapıp tutuklamıştı. Gare’deki takım komutanının kendisini haksızca zorlaması sonucu kaçtığını iddia etmiş ve yeniden katılmak istediğini söylemişti. Birkaç günlük konuşma, tartışma ve yapılan araştırmalar ardından doğru söyleyip samimi yaklaştığı anlaşılmıştı. Gidip silahını bıraktığı yerden getirmesi ve silahıyla katılması istendi. Silahını getirip verince katılması uygun görüldü.

Dilşêr’e bakınca düşünceleri on gün önceki tanışma anlarına gitti. Kaldığı barikata Dilşêr’ı getirip tanıştıran Masîro, “arkadaş Batmanlıdır. Bir süre Batman’daki gençlik çalışmalarında sınırlı bir deneyim kazanınca katılım yaptı. Üç aylık bir eğitimden sonra kendisini en zorlu şartlardaki mücadeleye hazırlıklı hale getirdi. Eğitimle partiyi, ulusal ve toplumsal konumunu anlamaya başladı. Bilinç edindikçe kişiliğini tanıma da gerçekleşti. Mücadelenin sadece Kürtlükten ibaret olmadığını, bunun insanlığın özgürlük mücadelesi olduğunu daha iyi anladı. Kendisine Cizre’yi tanıt ve her koşulda yardımcı ol” demişti.

Kendisiyle yaşıt olan Ararat ise Cizreli’ydi. Epeydir gençlikle hareket ettiği halde ciddi bir eğitimden yoksundu. Bildikleri, kulaktan dolma duyumların ötesine geçmiyordu. Beş gün önce Dicle’nin verdiği “Devrimci ahlak ve

kültür” konulu seminer, belki de katıldığı ilk ciddi eğitimdi.

Kalkmak üzere iken Şoreş’in kısık sesi geldi kulaklarına. “Heval siz burada mevzilenip beni koruyun, gidip çevre yolunu ve köprüyü kontrol edeyim.”

Şoreş sözünü bitirmeden Dilşêr araya girdi. “Heval, benim gitmem daha doğrudur. Buraları iyi biliyorum.”

Diğer arkadaşlarının konuşmasına fırsat vermedi. “Bu konuyu tartışarak zaman geçirmenin anlamı yok. Keşfi ben yapacağım. Düşmanın köprü üzerinde pusu atması büyük bir olasılıktır. Pusu atmışsa mutlaka termal de kullanıyordur. Bu durumu gözeterek mevzilenin.”

Sevgiyle arkadaşlarına bakarken “beni korumak için kendilerini öneriyorlar. Onlara bir şey olacağına bana olmalı” diye düşündü. Gitmeden her biriyle son kez kucaklaşıp sarılma isteğini güçlkle bastırdı. Konuşması bittiğinde beklemeden yürüdü. Birkaç adım arkasından yürüyen Cengawer’in ayak seslerini duyduğunda geriye dönüp duraksadı. “Doğru dürüst yürüsene, ayaklarının çıkardığı sestten dolayı duymayan kalmayacak” dedi, duyulur duyulmaz bir sesle.

“Olur” anlamında başını sallayan Cengawer’i anlam veremediği bir ter basmıştı. Ensesinden sırtına, alnından yüzüne, koltuk altlarından bedenine yayılan ter, üzerindeki elbiseleri sıırıslıkla etmişti. Önünde yürüyen Dijwar’ı izlerken akli, kuruyan boğazında ve terleyen bedenindeydi.

Dijwar, Asya Caddesi’ne giden sokağa girdi. Sokağın başındaki çöp bidonunun yanında duran iki kedi birbirine hırılıyordu. Kediler birbirine karşı saldırı pozisyonu almış hırlarken yanlarından geçti. Tınmayan kediler hırlamayı sürdürdü. Bir başka sokakta “İt dalaşına” girmiş köpeklerin havlama sesi hırlayan kedilerin sesine karıştı. Asya Caddesi’ne geldiğinde adımlarını hızlandırıp caddeyi geçti. Nisan Sokağına girdi. Sokağın çevre yoluna bakan köşesine gidip mevzilendi. Yanına gelen arkadaşlarını işaret diliyle birer metre birbirinden uzak halde konumlanmaları için uyardı.

Gece yarılanmıştı. Bulunduğu sokağın köşesiyle çevre yolu arasında yüz metre kadar boş bir alan vardı. Fazla dik-

kat çekmeyecek şekilde başını sokağın köşesinden uzattı. Çevre yolundan geçen araçlar sınırlıydı. Silopi yönünden gelen bir aracın farları karşı taraftan gelen başka bir aracın farlarıyla buluşunca, çevre yolu aydınlandı. Dikkat çekecek bir şey gözüne çarpmadı. Biraz daha bekledi. Karşılıklı geçen araçlar gözden yitince çevre yoluna kadar olan ay ışığının aydınlatdığı boş alanı dikkatle inceledi. Sol tarafında herhangi bir hareketlilik göze çarpmazken, sağ tarafta belli belirsiz görülebilen bir siluet dikkatini çekti. Gözünü kırpmadan siluete baktı bir süre. Siluetin kendisine doğru geldiğini fark ettiğinde, arkadaşlarına “tetikte olun” anlamına gelen bir işaret yaptı. Kendisi de soluğunu tutmuş tetikte beklerken, her an çatışmaya girecekmiş duygusuyla kalp atışlarının hızlandığını hissetti. Siluet çok yavaş da olsa kendisine doğru gelmekten sakınmıyordu. Siluetin hareketlerini mercek altına almışçasına pürdikkat izlemeyi sürdürdü. Biraz daha yaklaşan siluet, silahının görüş mesafesine girdi. Tam tetiğe basacaktı ki, son anda siluetin topallayan bir sokak köpeği olduğunu fark edip derin bir soluk aldı. “Tehlike yok” anlamına gelen bir işaret yaptı arkadaşlarına. Topallayan köpek ağır aksak yürüyüşüyle yanlarına geldi, yerleri koklaya koklaya sokak arasına doğru yürüyüp gitti.

Boşluk alana çıkmadan başını gökyüzüne çevirdi. Cizîra Botan göğünü süsleyen yıldızlar parılıyordu. Çocukluğu geldi gözlerinin önüne. Abisi Demhat’la sıcak yaz gecelerinde damda yatarlarken küme küme parıldaayan yıldızları seyrederek ve saymayı denerlerdi. Her gece tekrarladıkları bu oyunu hiçbir zaman bitiremezlerdi. Ancak bir yere kadar sayar, uykuya dalarlardı. Sabah uyandıklarında birbirlerine kaç kadar saydıklarını sorarlardı. Her defasında Demhat’ın daha fazla saydığını hayretler içinde görür, “bu gece seni mutlaka geçeceğim” diyerek tepkisini dile getirirdi. Gülümseyen Demhat geldi gözlerinin önüne. Bir hüzün yayıldı bedenine. Çocukluk günlerinin geride kalmasına hayıflandı. Gökyüzüne dönük bakışlarını arkadaşlarına çevirdi. Hepsisi pürdikkat kesilmiş, tetikte bekliyordu. “Daha fazla oyalanmaya gerek yok” dedi. Hafif doğruldu, kaz yü-

rüyüşünü andıran bir tarzda boş alana doğru üç metre kadar ilerledi. Yerinde durup çevre yolunun üzerinden geçtiği köprüye baktı. Bir şey görünmüyordu. Demhat'ın yanında ki gece dürbününü almadığına üzülüp kendisine kızdı.

Cengawer, Dijwar'ın yerine geçip mevzilendi. Gözleri Dijwar'ın üzerindeydi. Çömelmiş bekleyen Dijwar, köprü tarafını dikkatle inceliyordu. Çömelerek köprünün yeterince görülmediğini anladığında Dijwar'ın ayağa kalkarak köprüye bakacağını hissetti. "Sakın ayağa kalkma! Termalle pusu atılmış olabilir!" dedi, fısıldayarak. Sözü bitirmemişti ki, Dijwar'ın ayağa kalktığını gördü. O anda gök gürültüsünü andıran bir patlama gecenin sessizliğini yırtarak Cizre'nin göğüne yayıldı. Sendeleyen Dijwar, olduğu yere yığılıp kaldı. Pompalı tüfeğiyle köprüye doğru iki el ateş etti. O'nun arkasındaki Şoreş, otomatige bağladığı silahıyla köprüyü mermi yağmuruna tuttu. Silahlı olan diğer arkadaşları da ateş etmeye başladı.

Üç metre arkasında duran Şoreş, Cengawer'e seslendi; "Bizler köprüyü ateş altına alıyoruz, sen de Dijwar hevale ulaşarak yerden sürükleyip yanımıza getir."

Kuruyan boğazından dolayı konuşamayan Cengawer, azaplı bir hayale dalmış gibi ne yapacağını bilemiyordu. Kulaklarında yankılanan bomba atarın sesinden bir türlü kurtulamıyor, ter içindeki bedeni tir tir titriyor, başını ne yana çevirse bir bombanın hedefi olacağını düşünüyor, bütün gözeneklerinden ter boşalıyordu. Olduğu yerde uzanmış, yere yapışmış gibi kıpırdıyamıyordu. Alnı ıslanıyor, göz çukurları nemleniyor, elleri titriyor, hırıltı gibi hafifçe soluyordu. Korkunç bir korku krizine tutulmuş debeleniyordu. Başını kaldırıp iki adım ilerisinde yaralı halde inleyen Dijwar'a bakamıyor, sürünüp yanına kadar gidemiyordu. Bütün gücünü toplayarak Şoreş'e seslendi. "Kıpırdarsam vuracaklar."

Yaşadığı ruh halini anlayan Şoreş, daha fazla ısrar etmeyi gereksiz gördü. "Tamam, sürünerek yanımıza gel. Senin yerine ben giderim."

Yere yapışık kafasını hafifçe kaldırıp arkasına baktı.

Bulunduğu boşluk alandaki yerle Şores'in mevzilendiği sokak başı arasındaki mesafe beş metre kadardı. Ancak o beş metre öylesine uzun bir mesafe gibi göründü ki kendisine, mesafeyi aşmaya gözü kesmedi. Yaşadığı korku ve gerginlik, bedeninin bir pelte gibi ezilip yattığı yerde kalabilmek isteğini güçlendiriyordu. Kolları ve bacakları toprağa yapışmış gibiydi. Ne yaparsa yapsın topraktan kopamıyor, daha fazla kendisini toprağa yapıştırıyordu.

"Haydi heval, ne bekliyorsun? Acele et, yoksa Dijwar heval kan kaybindan gidecek" diyen Şores'in sesiyle kendisini toparlamaya çalıştı. İçine düştüğü durumdan duyduğu utanç ve pişmanlıkla biraz olsun cesaretlendi. Olduğu yerde dönerek yönünü Şores'e çevirip sürünmeye başlarken bir yandan da kendisini korumanın ve emniyete almanın en doğal hakkı olduğu duygusuyla az önceki utanç ve pişmanlık duygusunu ötelemeye çalıştı.

Güçlkle de olsa Şores'in mevzilendiği köşe başına yettiğinde derin bir nefes aldı. Etrafı gözetlemek için başını kaldırıp Dijwar'ın yattığı yere baktı. Yanan gözlerini karanlığa dikti ve olduğu yere büzülüp kaldı. Karmakarışık bir mücadele anı yaşıyordu. Bir yanı Dijwar'ın yanına koşmaya yeltenmek istiyor, diğer bir yanı "canımı yolda bulmadım ya!" diyerek büzülme halini sürdürüyordu. Böylesine karmışık ruh hali içinde büyük bir korku ve gerilim yaşayan insan beyninin ilginç tepkimeler gösterdiğini, kuruntu ve korkularından gerçeklikler örüp bu gerçeklikleri tekrar ettirdiğini düşüncecek yeteneği gösteremiyordu.

Cengawer'in yanına geldiğini gören Şores, "Sürünerek bize doğru gelemmez misin?" diye bağırdı Dijwar'a. "Deniyorum ama çok zor" dedi Dijwar. Sesi dipsiz bir kuyudan geliyor gibiydi. Güçlkle soluklanıyor, sözcükleri tek tek söyleyerek ancak konuşabiliyordu.

Ararat'ı yanına çağırdı. "Telefonun yanında mı?" diye sordu. "Yanımda" dedi Ararat. "Çabuk Demhat ve Masîro Hevale telefon et ve de ki; Köprüde pusu atan düşman, termalle Dijwar Hevali fark edip vurdu. Şu an ağır yaralıdır. Yanımıza gelemiyor. Halatla çekmemiz lazım. Hem takviye

göndersinler hem de halat alıp getirsinler.”

Şoreş’in iki şarjörü boşalmıştı. Köprü üzerinde mevzilenen zırhlı polis aracından aralıklarla yapılan ateş sürüyordu. Keleşine üçüncü şarjörü takarken, ayarını otomatik atıştan tek tek atışa aldı. Düşman üzerlerine gelmesin diye aralıklarla ateş etmeyi yeğledi. Çömelerek yanına gelen Dilşêr, “Sürünerek Dijwar’ın yanına gidebilirim. Yanına vardım mı mesele kalmaz, kolundan tutup yavaş yavaş çekerim” dedi. Sevgiyle Dilşêr’e baktı. “Olmaz” dedi, başıyla işaret yaparak. Bakışlarını Cengawer’e çevirdi, “ben sürünmeye başlayınca pompalı tüfeğinle tek tek ateş edip beni koru” dediğinde, Ararat ve Dilşêr ellerindeki molotofun fitilini ateşleyerek fırlattı. İki Molotof, çevre yolunun yakınına düşünce patlayan birer alev topuna dönüştü.

Bulunduğu sokağın köşesinde yere uzanan Şoreş, boşluk alana doğru süründü. Yarım metre kadar sürünmemişti ki, termalle hareketliliği fark eden zırhlı araçtan otomatik atış salvosu başladı. Yere yapışırçasına olduğu yerde durdu. Bir an daha devam etti ateş. Arka arkaya duvara değen mermilerin savurduğu beton parçaları ve toz etrafa yayıldı. Ateş durunca sürünerek eski yerine geçti. “Yerimizi tespit edip termalle denetime almışlar. Termalin tespit ettiği en küçük bir hareketlilikte zırhlı aracın bilgisayarı anında devreye giriyor, otomatik olarak taramaya başlıyor. Halatın gelmesini beklemekten başka çare yoktur” dedi Dilşêr’e. Bir an bekledi, patlamalar durunca Dijwar’a seslendi. “Durumun nasıl heval? Biraz daha dayan, neredeyse arkadaşlar gelmek üzere.” İnleme dışında ses çıkmadı Dijwar’dan.

Çok geçmeden diğer sokak başlarından köprüde mevzilenen zırhlı araca doğru seri atışlar başladı. Yoğunlaşan çatışma, tüm Cizre’ye yayılmış gibi bir havaya dönüştü. Demhat, Masîro ve bir grup genç arkadaşı da Şoreş’in yanına geldi. Getirdiği halatı atmaya hazırlanan Demhat, “Biraz daha dayan Dijwar, şimdi halatı atacağım sana. İki elinle sımsıkı halatı tut ve kendini bana bırak, olur mu?” diye seslendi. “Tamam!” dedi Dijwar güçlkle. Yanına düşen halatı iki eliyle tuttu. Halat çekilince elinden kayıp gitti. “Canını

sıkma, tekrar atıyorum” diyen Demhat’ın sesiyle kalan bütün gücünü ellerine yöneltti. Yeniden önüne düşen halatı tuttuğunda ter içinde kalmıştı. Göğsüne değen merminin yerinden akan kan, bulunduğu yeri ve elbiselerini vıcık vıcık yapmıştı. Sıkıca kavradı halatı. “Çekin!” dedi güçlkle. Tuttuğu halat tekrar elinden kayacaktı ki, can havliyle yapıştı halata. Topu topu birkaç saniye sürmesi gereken çekim işi, saatlerce sürmüş gibi bir duyguya kapıldı. Var olan enerjisi de tükeniyordu. “Dayanmalıyım, mutlaka dayanmalı, Demhat’a ulaşmalıyım!” diye söylendi. “Tamam, başardın” diyen Demhat’ın sesini duyduğunda gözleri karardı, soluk alışı yavaşladı ve kendinden geçti. “Bayıldı” dedi Masîro, Demhat’ın paniklediğini görünce. “Hemen hastaneye yetiştirelim. Göğsüne değen mermi, kalbini iskalayıp geçmiş. Hayati tehlikesi yok. Merak etme, iyileşecek.”

Telefonla ambulansı arayan Diyar, adres olarak Asya Caddesi’ne açılan Nisan Sokağının girişini verdi. Baygın haldeki Dijwar’ı sırtına alan Demhat, koşar adımlarla Asya Caddesi’ne doğru yürümeye başladı. Masîro da Demhat’ın sırtına aldığı Dijwar’ı ayaklarından tutmuştu. Diğer sokaklarda çatışma sürüyordu. Çatışmanın seyri hakkında kimse bir şey bilmiyordu. Köprüde duran polise ait zırhlı aracın yanına yeni iki zırhlı araç daha gelmişti. Gençlerin elindeki silahların zırhlı araçlara karşı ciddi bir etkisi yoktu. El yapımı bombalar ve Molotoflar yakın mesafeden kısmen etkili olurdu, ama o yakınlığın oluşmasına polisler izin vermiyordu.

Gelen ambulansa Dijwar’ı teslim ettiklerinde, “arkadaşımızın yarası ölümcül değil. Eğer ölürse sizleri sorumlu tutarız” dedi Masîro. “Elimizden geleni yapacağımıza emin olun. Ancak polisler ve özel timler gelip müdahale ederse korkarım yapabileceğimiz fazla bir şey kalmaz” dedi ambulanstaki sağlık görevlisi.

Ambulans hareket etiğinde “sağlık görevlisi haklı” dedi Demhat. “En iyisi halkın hastaneye gitmesini ve caydırıcı bir rol oynamasını sağlayabilmektir.”

“Haklısın” dedi Masîro, bir an düşündükten sonra. “He-

men tüm arkadaşları harekete geçirelim, halkın hastaneye akmasını sağlayacak bir çalışma içine girsinler. Ayrıca Dr. Serger'e ve tanıdık diğer sağlıkçılara Dijwar'ı yalnız bırakmasınlar diye haber gönderelim."

Halktan insanlar ve aranmayan gençler birer ikişer hastanenin önüne gittiklerinde, polisler ve özel timler de hastaneyi kuşatmaya alıyordu. Sabırsız bekleyiş sürerken iki saat sonra Dijwar'ın vefat ettiği haberi kulaktan kulağa yayıldı. Hastane önünde bekleyenlerin tepkileri gecikmedi. Hastanede görevlendirilen polislerden biri durumu fark ettiğinde toplanan kitleyi yatıştırmak istedi. "Yaralı şahsa iki saat boyunca doktorlar müdahale etti. Durumu kritikti. Şırnak devlet hastanesine sevkini yapılması kararlaştırıldı. Sevk hazırlıkları yapılırken kalbi durdu."

"Yalan söylüyorsun" dedi öfkeli bir genç bağırarak. "Onu siz öldürdünüz" dedi bir başkası. Sesler birbirine karışarak yükseldi, öfke yüklü sloganlara dönüştü. Bir yandan da eline telefonunu alanlar, Dijwar'ın öldüğünü arkadaşlarına ve tanıdıklarına bildiriyordu.

Hastane tümenden kuşatmaya alınmıştı. Bütün mahallelerden kadın, erkek, yaşlı, genç demeden halktan insanlar, öbek öbek polis ve özel güçleri tarafından kuşatmaya alınan hastaneye akın etti. Kitlenin elinde taş bile yoktu. Elleriyle ve yumruklarıyla zırhlı araçlara saldırıyor, hastaneye ulaşmak istiyordu. Daha şafak sökmeden akın akın gelenlerin sayısı binleri geçmişti. Akın halindeki bu gelişlere güç getiremeyeceğini anlayan polisler kuşatmayı kaldırıp geri çekildi. Hastanenin önüne doluşan kitleye doğru gaz bombalarıyla saldırıya geçti. Bir kısım özel tim de otomatik silahlarıyla havaya ateş ediyordu. Gaz bombaları sadece kitleyi hedeflemiyordu, camları kırarak hastanenin içlerine düşüyor ve hastaların yoğun bir şekilde gazdan etkilenmesine yol açıyordu. Hastalar ve hastane personeli gazın yoğunluğundan dolayı hastaneyi terk edip dışarı çıktı. Öfkesi kabaran binlerce insan geri adım atmayarak eline geçirdiği taşlarla polisleri saldırmayı sürdürdü. Hastane çevresinde sabaha kadar süren çatışma, günün ilk ışıklarıyla birlikte

bütün Cizre'ye yayılarak devam etti.

Taş ve Molotoflarla sokak sokak çatışıyordu gençler. Sabah saat ona geldiğinde polislerin geri çekildiğini fark eden gençler de durulur gibi oldu. Eline telefonu alan hastanede beklemeleri için görevlendirilen arkadaşlarını aradı. Otopsinin bittiği ve cenazenin defin için getirileceği haberi, gençler arasında bir anda yayıldı.

1990'lardan bu yana Cizre'de cenazelerin kalkmadığı, şehitler için cenaze merasimi düzenlemedikleri gün yok gibiydi. Bazı günler, merasimi yapılan cenazelerin sayısı birkaçı geçerdi. Rojava Devrimi ve Kobanî savaşıyla birlikte her gün gelen bir iki cenaze olurdu ve merasimi yapılırdı. Bundandır ki, yapılacak cenaze töreni konusunda yıllardır süregelen bir gelenek oluşmuştu Cizre'de. Bu gelenek, yılların mücadelesi ve direnişiyle sürekli yenilenerek gelişen, değişen koşullara göre zenginleşerek geleceğe taşınan bir nitelik kazanmıştı. Cenaze merasimi yapılacağı gün, merasime katılacak olanlar genellikle sabah saatlerinden başlayarak gençlerin adını Arin Mirxan koyduğu İdil Caddesi'nden aşağıya doğru yürür, Dört Yol civarında toplanarak cenaze aracının gelmesini beklerlerdi. Cenazenin geleceği duyurulduğunda aynı gelenek sürdü. Saat on gibi otopsi biten cenaze, Cizre Belediyesi'ne ait cenaze aracına bindirildi. Sloganlar ve zılgıtlar eşliğinde bekleyen kitle, cenaze aracının geldiğini görünce araca doğru yürüyüşe geçti. Öylesine kalabalık bir kitle oluşmuştu ki, "iğne atılsa yere düşmeyecek" denilen türdendi. Araçla kitle buluştu. Önde cenaze aracı, arkasında kitle yekvücut olmuşçasına birlikte yürüdü. Yürüyüşe geçen kitlenin etrafında sağlı sollu güvenlik çemberi oluşturmuştu gençler. Güvenliği sağlayan gençlerden kimisi silah, kimisi Molotof taşıyordu. Kimisinin elinde pompalı tüfek, kimisinde tabanca vardı. Silahlarını açıktan taşısalar da, sadece gözleri görülecek şekilde yüzlerini kapatarak kamuflajlarını iyi yapmışlardı. Bazı gençler de kitle tarafından atılan sloganlara patlattıkları havai fişekleriyle eşlik ediyordu.

Rohat ve Rojger cenaze kortejinin ön tarafında çekim

yapıyorlardı. DİHA'nın Cizre temsilciliğini yapan Rojger Cizre'li olduğundan Dijwar'ı ve ailesini iyi tanıyordu. Büyük boy pankart ve resimlerle kortejin önünü gençler kapatmıştı. Onların hemen arkasında sıraya girmiş Mehmet, Asya, Nûda, Arjîn ve Cizre Halk Meclisi yürütmesinde yer alanlar kol kola girmiş yürüyorlardı. Yaşadıkları acı ve öfkenin büyüklüğü yüzlerine yansıyor.

"Bu denli kalabalık bir kitlenin katıldığı merasimi ilk kez görüyorum. Sanki yediden yetmişe Cizre'deki herkes merasimde. Yanılıyor muyum yoksa?"

"Yanılmıyorsun" dedi Rojger, yakaladığı çarpıcı kareleri ölümsüzleştirmek için fotoğraf çekmeyi sürdürerek. "Dijwar'ın ailesini tanımayan ve sevmeyen yok. Hem yurt-severlikleri çok özlü, hem de Dijwar yıllardır YDG-H içinde aktif olarak mücadele ediyor. Çok içten, samimi ve özlü bir duruşu olduğundan Cizre halkı tarafından da çok sevilir. Öylesine seviyorlar ki, her Cizreli O'nu kendi ailesinin bir parçası görüyor. Katılımın bu denli yüksek oluşu bundandır. Merasime katılanların gözlerindeki öfkeyi görüyorsun değil mi? Herkes yüreğinden bir parça koparılmış duygusu yaşıyor."

"Gözlere yansıyan o öfkeyi ve derin acıyı ben de görüyorum. Doğrusu, bu denli genç olduğu halde halkın yüreğinde böylesine yer edinmesi, hayranlık verici. Abisi Demhat'ın da ondan geride kalır yanı yok diyorlar."

"Demhat da kendisini Yafes Mahallesiyle bütünleştirmiş. Yafes On'dan, O Yafes'ten sorulur gibi bir bütünleşme bu."

"Dikkatimi çeken bir başka şey de etrafta polisin hiç olmaması ve gençlerin açıktan taşıdıkları silahlarla kitlenin güvenliğini sağlamasıdır."

"Doğru, bizzat polis tarafından öldürülen gençlerin merasimi yapıldığında kitle tarafından büyük tepki gördüler ve merasime yaklaşımadılar. Ondan sonra böyle bir gelenek oluştu ve sürüyor."

"Çok iyi bir gelenek oluşmuş. Keşke Kürdistan'daki bütün merasimlerde böyle bir gelenek oluşsaydı."

Gençlerin adını Kobanî koyduğu Nusaybin Caddesi'ndeki merasim korteji, büyük bir disiplinle yürüyordu. Nusaybin Caddesinin bitimine doğru öndeki cenaze aracı durdu. Duran kitlenin en gür sesiyle haykırdığı sloganlar yankılanarak göğe yükseldi. Araçtan indirilen tabut omuzlara alındı. Tabut kırmızı bir bezle kapatılmıştı. Tabutun alt tarafını boydan boya dolaşacak şekilde Kırmızı bezin üzerine on cm. aralık bırakılarak kalınca sarı ve yeşil bant çekilmiş, bununla Kürdistan bayrağını sembolize eden renklere yer verilmişti. Tabutun ön tarafını dolduracak şekilde Dijwar'ın bir resmi yapıştırılmıştı. Tabutun üzerine ise sarı, kırmızı ve yeşil renk tonlarındaki çiçeklerden bir buket konulmuştu.

Ağırlığını gençlerin oluşturduğu bir kitle tarafından cenaze omuzlara alındı. Gençlerle birlikte en önde tabutu omuzlayanlardan biri de Mehmet'ti. Sloganlar eşliğinde Asri Mezarlığa doğru merasim yürüyüşü sürdü.

"Ey Şehit Xwîna te erdê namîne!" (Ey Şehit, Kanın Yerde Kalmayacak!)"

"Ey Şehit Tû Rîya Meye!" (Ey Şehit, Sen Yolumuzsun!)"

"İntikam, İntikam, İntikam!"

"Bımre dağirkerî, Bımre Faşizm!" (Kahrolsun Sömürgecilik, Kahrolsun Faşizm!)"

"Halk Direnecek, Erdoğan Hesap Verecek!"

Cizre'nin en eski ve tek mezarlığına Asri Mezarlık deniliyordu. Dağkapı Mahallesi, Asri Mezarlığın tam karşısındaydı. Mezarlığın ortalarında bulunan Ulu Cami'nin karşısında ise şehitlik vardı. İlkın 1989 yılında devlet güçleri tarafından katledilen ve Cizre'de Asya adını kullanan Binevş Egal'in, Asri Mezarlıkta defnedildiği yere şehitlik dendi. Ancak bu adlandırma fazla yaygın değildi. Çok geçmeden dağdaki bir çatışmada katledilen on üç gerillanın defnedilmesi ardından şehitlik adlandırması yaygınlaştı. Daha sonraki tüm süreçlerde mücadelede yaşamını yitiren Cizreli her gerilla ve her yurtsever, kitlesel törenlerle buraya defnedildi. Cizre ve çevresindeki çatışmalarda yaşamını yitiren ve Cizreli olmayan gerillaların da defin işlemleri ço-

ğunlukla oraya yapıldı. Halkın şehitlik olarak adlandırdığı alan günden güne genişleyip büyüdü. En son Rojava ve Kobanî’de yaşamını yitirenlerin defnedilmesiyle bu alan daha çok büyüdü. Halk tarafından sürekli ziyaret edilen, kutsanan ve itinayla bakımı yapılan bir mabet hassasiyetiyle ele alındı, sahiplenildi, saygı duyuldu.

Defin için hazırlanan yere gelindiğinde kitle durdu. Omuzlardaki tabut yere indirildi. Tabutun içinden çıkarılan beyaz kefen içindeki Dijwar’ın cenazesi kazılan çukura bırakılmadan önce hıçkırıklar içindeki annesi son kez kucaklayıp kokladı. “Metin ol ana, düşman gözyaşlarımızı görmemeli” dedi Demhat, anasının koluna girip kaldırarak. Ayağa kalkan anası Demhat’a sarıldı bu defa. Sloganlar eşliğinde cenaze itinayla mezarlığın içine bırakıldı. Yurtsever bir imam tarafından dini vecibeleri tamamlandıktan sonra kısa bir konuşma yaptı Mehmet.

Mehmet konuşurken yanında duran Demhat, metaneti ve vakur duruşu elden bırakmamak için büyük çaba gösteriyordu. Dijwar’la yaşadığı anılar gözlerinin önünden geçerken yüreğindeki derin acı bütün benliğine yayılıyor, öfke ve intikam duygusuyla kavruluyordu. Mehmet’in konuşması bittiğinde duraksamadan konuşmaya başladı. İlk tane tane çıkan sözcükler çağlayarak akan zapt edilemez bir nehre, her sözcüğü gençlerin üzerinde bomba etkisi yapacak bir ağırlığa dönüştü. Yüreğinin derinliğinden koparak dile gelen sözcüklerin ağırlığı fark edildiği anda, telefonu olan gençler tarafından kaydedildi.

Kürtçe konuşuyordu. Çok duygusal ve öfke yüklü olan konuşması sonlara doğru geldiğinde ant içen ve yemin eden bir nitelik kazandı. “Kanımızla sulanan bu kutsal topraklar, binlerce yıldır bizim toprağımız, bizim evimiz ve bizim ülkemizdir. Dünya döndükçe, insanlık var oldukça bizim olmaya devam edecektir. Dost ve düşman herkes bunu böyle bilmelidir. Ve bilmelidir ki, yeni bir süreç başlıyor. Sömürgeci faşist düşmanın burada cirit atmasını ve istediğini yapmasını istemiyoruz. Dijwar’ın manevi huzurunda hepimize söz veriyorum. Can yoldaşım ve kardeşim Dijwar’ın in-

tikamını almadan oturmayacak, uyumayacak ve ağız tadıyla bir lokma yemek yemeyeceğim. Cizre sokaklarını, karış karış gezecek, ev ev dolaşacak ve kanımın son damlasına kadar çalışacağım...”

** ** *

Akşam saatlerinde siyasi partinin ilçe binasından çıkar-ken telefonu çaldı. Arayan Kaymakamlık sekreteriydi. “Kaymakam beyin emridir, yarın sabah saat onda Kaymakam beyin odasında hazır olacaksınız!” dedi sekreter, buyurgan bir sesle. “Baş üstüne!” dediğinde, Kaymakamın karşısındaymış gibi gayri ihtiyari esas duruşa geçti. Bir an olduğu yerde duraksayıp Kaymakamın neden çağırmış olabileceğini düşündü. Mehmet’e yaptığı suikast başarısızdı. Bundan dolayı hesap soracakları için mi çağrılıyordu Kaymakamlığa, yoksa önemli bir toplantıya katılması için miydi? Başka sorular aklına gelse de neden çağrıldığı konusunda bir sonuca varamadı. “Bizzat Kaymakam çağırıyorsa önemlidir. Hangi amaçla olursa olsun iyi hazırlanıp gitmeliyim” diye düşündü.

Alelacele hummalı bir hazırlık içine girdi. Önce berbere giderek saç sakal tıraşı oldu. Geç saate kalmadan Tank Taburu’nun üst tarafında bulunan evine gitti. Günlerdir topladığı ve kısa notlar haline getirdiği bilgileri inceledi. Bütün ayrıntıları tekrar tekrar gözden geçirip bir sıralamaya soktu. Gece yarılanınca hazırlığını bitirdi.

Yatağa uzandığında uyku tutmadı bir türlü. Geçmişine kaydı düşünceleri. Eskiden beri Cizre’de oturan ve aşiret bağları fazla kalmayan kesime Bajari denirdi. Bajari kesime ait olduğunu hisseder, şehre yerleşen köylü ve yoksul kesimlere karşı yaşadığı üstenci duyguyu, en asil özelliği olarak görürdü. Bu duygunun etkisini öylesine derin yaşar-

dı ki, şehirli olmayanları her fırsatta ezilmesi gereken birer böcek gibi düşünürdü. İliklerine kadar yaşadığı üstenci duygudan dolayı soğuk ve itici olmayı bir özelliği haline getirmişti. Ne o kimseyle ne de kimse onunla kaynaşabilirdi. Bu özelliği egemen ve elit yapıda olanlara karşı ise tersinden işlerdi. Onun gözünde devleti temsil eden her görevli asil ve elitti. Onlar gibi olmayı, onlar gibi yaşamayı temel yaşam felsefesi haline getirmişti. Onların yanına gittiğinde yaşadığı mutluluğu izah edecek sözcük bulamazdı. Onların gözüne girmek, onlarla olmak için yapmayacağı hiçbir şey yoktu.

Tam uykuya dalmak üzere iken kâbus görmüş gibi yerinden sıçradı. Tekrar uykuya dalmak istedi, ama yapamadı. Daha gerilere gitti düşünceleri. 2004'te Batuyî aşiretinden Xançer adlı kontra korucu şahıs tarafından jandarma istihbaratıyla ilişkisi başlasa da fazla ilerlememişti. Elazığ'da askerlik yaparken gerillaya karşı geniş bir operasyona katılmıştı. Çıkan çatışmada çok aktif bir rol oynadığında üstlerinin dikkatini çekmiş ve göze girmeyi başarmıştı. Sonrasında JİTEM'le çalışmayı asıl işi haline getirmiş, çok geçmeden JİTEM'in yöredeki en iyi elemanı haline gelmişti.

2010'lu yıllarda kamuoyunda teşhir olan JİTEM'e karşı AKP hükümeti tarafından göstermelik bir operasyon başladı. Açığa çıkmasın diye kendisini gizlemek için yeni bir arayışa girdi. 2013 yılında JİTEM'in eski ilişkilerini devralan MİT ile çalışmaya başladığında kapsamlı eğitimlerden geçerek çok daha aktif ve profesyonel bir pratiğin içine girdi.

Babası iki eşliydi. Bir eşi Gabar'daki koruculara mensuptu ve dayıları Gabar'da korucuydu. Diğer eşi yurtsever bir çevredendi. Kendisi, ailesi korucu olan kadının çocuğuydu. Yurtsever çevreden gelen kadından olma Şarıstan Botan adlı bir bacısı gerillaya katılmış, Batman'da 1999 yılında fedai eylem yapmıştı. Ailesi maddi olarak çok zengindi. Babasının iki eşinden olan başka kardeşleri de vardı. Otuzlu yaşlara girmişti. Uzun boylu ve yeşil gözlüydü. İri ve dolgun bir fiziğe sahipti. Bir o kadar da soğukkanlıydı. JİTEM ve MİT elemanlarının yanına gittiğinde, fedai eylem yapan

bacısından dolayı üzerine düşen gölgeyi silmek için elinden geleni yapardı. Siyasi parti içine girdiğinde ise “Şehit ailesi” olduğunu söyleyerek aynı gölgeyi kendisini kamufle etmenin aracı haline getirirdi. MİT’in görevlendirmesiyle “Şehit ailesi” olduğunu söyleyip parti içine girmeyi başardı. Kendisini tüm Cizre’de göstermek ve kabul ettirmek için anons aracında görev aldı. Anons aracıyla Cizre sokaklarını gezerken, anonsu yapılacak konuşmayı keskin sözcüklerle bezemek için kendisi hazırladı. Tanındıkça ve kendisini kabul ettirdikçe tüm legal kurumları gezmesi kolaylaştı. Gittiği kurumların aksayan bazı işlerini yaparak her kurumla ilişkilerini iyi tutmayı ve güven vermeyi başardı.

Bütün geçmişi bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçerken, bir gün açığa çıkarsa örgütün kendisine ne yapabileceğini kestirmeye çalıştı. Öldürüleceği kesindi. “Ya öldürmeden önce işkence yaparlarsa ne yapacağım” dedi kendisiyle konuşurcasına. Her şey bir anda kabusa dönüştü. Katıldığı işkenceli bir sorguyu anımsadı. Aynı sahneyi kendisi yaşıyormuş gibi gözlerinin önüne geldi. Tüpleri diken diken oldu. Daha fazla katlanamadığı o görüntüyü hemen sildi. Ne kadar silmeye çalışsa da o görüntü bir türlü gitmiyordu. O görüntü yüreğindeki açığa çıkma korkusunu, yüreğindeki korku ise kartopu misali o görüntüyü büyütüyordu. Sonra başka görüntüleri anımsamaya çalıştı. Katıldığı Gabar ve Kato’daki operasyonlarda öldürdüğü gerilla görüntüleri, bir nebze de olsa korkusunu dağıttı. Görüntüler yer değiştirirken ağırlaşan göz kapaklarıyla sabaha karşı uykuya daldı. Sabah erken uyanıp soğuk suyla duş alarak uykusuz geçen geçenin yorgunluğunu hafifletmeye çalıştı.

Evden çıktığında saat dokuzu geçiyordu. Kaymakamlığın bulunduğu caddeye geldiğinde yatmadan önce yaşadığı korkuyu yeniden duyumsadı. Kaymakamlık binasına giden caddenin başında üç zırhlı araç bekliyordu. Beş katlı kaymakamlık binasının çatı katında ise dört tarafı görececek şekilde kum torbalarından yapılmış mevziler vardı. Olası saldırılara karşı yirmi dört saat nöbet tutulduğu anlaşıyordu.

Kaymakamlık binasının caddeye açılan ön cephesi ise,

kum dolu torbalarla ve beton bariyerlerle kapatılmış, tek bir giriş bırakılmıştı. Girişin sağında zırhlı bir polis aracı güvenliği sağlarken, girişin solunda silahlı iki polis nöbet tutmaktaydı. Dikkatle çevresine baktı. “Kocaman bir devlet arkamda! Neden korkuyorum ki? Şimdiye kadar kendimi gizlemeyi nasıl başardıysam, bundan böyle de başaracağım” diye düşünüp duyumsadığı korkuyu üzerinden attı. Tanıdığı kimseler çevrede yoktu. Zaten gözaltına alınabilirler diye kimse o sokaktan geçmiyordu. “Yine de tedbiri elden bırakmamak lazım” diyerek tekrar caddeyi boydan boya kontrol etti. Görülmediğinden emin olunca hızlı adımlarla nöbet tutan polislerin yanına gitti. “Günaydın memur bey! Kaymakam beyle randevum vardı” dediğinde, kendisini tanıyan polisler gülümsedi. Bekletmeden içeri aldıklarında rahat bir nefes alıp soluklandı. Aynı şeyi girişteki danışmada bulunan polise de söyledi. “Bir dakika bekleyin” dedi polis. Kaymakama telefon eden polis, bir süre bekleyeceğini söyledi. Salondaki bir sandalyede oturdu. Kolundaki saate baktı. Saat 09.50 idi. “Devlet demek, dakik olmak demektir. On dakika bekleyeceğim” diye düşünürken, 10.20’de içeri geçmesi istendi.

Kapıyı çalıp içeri girdi. Kaymakamın makam odasında Albay Cingöz, Jandarma Özel Harekat (JÖH) komutanı, Polis Özel Harekat (PÖH) amiri ve Emniyet Müdürü oturmuştu. Kaymakam ise her zamanki gibi makam koltuğunda, herkeşe üstten bakmayı sürdürüyordu.

“İşte sözünü ettiğim Beko Bey” dedi Kaymakam. Diğerleri Beko’yu tanıdığından, direkt Albaya hitap etmişti. “MIT’in Cizre’deki en başarılı elemanı Albayım!”

“Başarılı diyorsun, ama çünkü görevinde dediğiniz kadar başarılı değildi.”

“Albayım haklı Beko Efendi! Suikast eyleminde neden başarılı olamadın? Yoksa Mehmet’i vurmak istemedin mi?”

“Bir şanssızlıktı Kaymakam Bey” dediğinde Albaya bakıyor, ilk kez gördüğü Albayın korkutucu bakışları altında ne diyeceğini bilemiyordu. “Alnına nişan almıştım, tetiğe dokunduğum an kafasını pencereye doğru uzattı. Mermi

koltuğa sapanınca hızla arabadan dışarı atladı ve arabayı kendisine siper etti. İkinci kez ateş etme şansım kalmadı. Bu defa tesadüfen kurtuldu, ama bir dahaki sefere bu şans vermeyeceğime inanabilirsiniz. Söz veriyorum.”

“Bilemiyorum Beko Efendi, beni değil Albayımı ikna etmen lazım. Vereceğin bilgiler de başarısız suikastın gibiyse ikna etmen oldukça zordur, bilesin.”

“Önceki gece Siyabend geldi Cizre’ye. Gelişi çok gizli tulsu da, herkes birbirinin kulağına bir efsaneden söz eder gibi fısıldıyor. Şimdi Cûdî Mahallesi’nde kalıyor. Sabit bir yeri yok.”

“Şu Cûdî bölgesindeki terörist komutan denilen Siyabend’den mi söz ediyorsun?” dedi Emniyet Amiri heyecanla araya girerek.

“Evet amirim, On’dan söz ediyorum.”

“Siyabend hakkında çok detaylı ve geniş istihbarat bilgileri var elimizde. Yirmi beş yıldır dağlarda ve dağların kurdu olmuş sanki. Ona dönük ne kadar nokta operasyonu yaptıysak her defasında kurtulmayı başardı. Çok iyi korunuyor” dedi JÖH Komutanı.

“Örgüt O’nu Cizre’ye vermişse, başka hazırlığı da var demektir” dedi PÖH amiri.

“1990’larda yeni katılmıştı daha. Katıldığı konusunda bilimiz vardı, ama ismi cismi yoktu o zamanlar. Bu teröristle ilgili ne kadar bilgi varsa yarına kadar masamda istiyorum” dedi Albay, buyurgan bir sesle. Bakışlarını Beko’ya çevirdi. Verdiği bilginin yarattığı etkiden dolayı rahatlamış gibiydi. “Başka ne bilgiler var sende? Dağdan gelen diğer kadroları da biliyor olman gerekir. En önemlisi getirdikleri ağır silahları ve cephaneleri yok mu?”

“Öğrendiğim kadarıyla şimdiye dek yedi dağ kadrosu geldi. Siyabend’le birlikte gelen olup olmadığını şimdilik bilmiyorum olsam da araştırıyorum. Bir iki güne kalmaz öğrenirim. Kulaktan kulağa yayılan bilgilere bakılırsa her mahalle için bir adet BKC, bir adet B-7 roketatar silahı getirilmiş. Bunlar için çok sayıda mermi ve keleş silahının geldiğini de belirteyim. Ayrıca el yapımı bomba ve mayın

hazırlamak için çok miktarda patlayıcı malzemenin toplandığını biliyorum.”

Beko konuştuğça açıldı, açıldıkça kendisine olan güvenini yeniden kazanıp topladığı bilgileri peş peşe sıraladı. Dağdan gelen kadroların kodlarını, öne çıkan ve kadrolaşan gençlik üyelerinin adlarını, daha başka önemli bilgileri ayrıntılı bir biçimde anlattı. Sözlerini toparlayıp bitirecekti ki, Albay tarafından sözleri kesildi.

“Verdiğin bilgilerin çoğu bizde mevcut. Bazı yeni bilgiler var ve önemli tabi. Bundan böyle bana bağlı çalışacaksın. Sana vereceğim özel numara üzerinden öğrendiğin bilgileri anında bana aktaracaksın. Ayrıca Siyabend’i suikast listesinin başına al. Öncelikli hedefin odur. O’nu imha etmeyi başarırırsan mükafatların en büyüğüyle ödüllendirileceksin. Anladın mı?”

“Anladın mı?” dediğinde sesi gür ve emir kipiyle çıkmış, bakışlarını Beko’ya kilitlemişti. Oturduğu yerden sıçrayan Beko, hemen doğrulup esas duruşa geçti. “Emredersiniz Albayım!” dediğinde keyiflendi. Bakışlarını Kaymakama çevirdi. Sesi daha yumuşak ve eşitiyle konuşur gibiydi. Tam konuşacaktı ki, önemli bir şeyi hatırlamış gibi yaparak bakışlarını tekrar Beko’ya çevirdi.

“Dağdan gelen teröristlerin isimlerini sıralarken Kurtay adındaki bir teröristin adı geçti, öyle değil mi?”

“Evet Albayım,”

“O Kurtay denen terörist itin babası da, senin baban gibi korucudur. Devletimize ve milletimize büyük hizmetleri dokunmuştur. O itle yakınlaşmaya ve kafasını karıştırmaya çalışacaksın. Telefonla görüşme yapacağım duruma getir. Ondan sonra bana bırak işi. Anladın mı?”

“Baş üstüne Albayım, emredersiniz” diyen Beko’nun sesi yine en gür haliyle çıkmıştı.

Bir an olsun ezici bakışlarını Beko’dan ayırmayan Albay, tekrar Kaymakama döndü.

“Beko’nun verdiği bilgilere bakılırsa, bu terörist odaklar önemli bir kalkışmanın hazırlığı içindeler. Hakkari, Batman illeri ile Van’ın Edremit ve İpekyolu, Diyarbakır’ın Sil-

van ve Sur İlçelerinde de öz yönetim diye bağımsızlığın ilan edilmesiyle birlikte bağımsızlık ilan edilen bölge sayısı on üçe yükseldi. Önü alınamazsa korkarım geç kalmış olacağız. Ayrıca dün yapılan cenaze töreni de hazırlığın düzeyini gösteriyor. Gözlerimizin içine sokarcasına açıktan taşıdıkları silahları görmemezlikten gelmek şanlı devletimiz için utanç vericidir. Öyle değil mi Kaymakam Bey?”

“Haklısınız Albayım. Muş’un Varto, Hakkari’nin Şemdinli ilçelerinde sıkıyönetim ilan edildi. Valimle bu konuyu tartıştık. Vali Bey birkaç gün sonra, yani 4 Eylül’de Cizre’de, hemen ardından Şırnak ve Silopi’de dışarı çıkma yasağı ilan edeceğini söyledi. Bu konudaki hazırlıklarımız tamamdır. Gerekli eleman, zırhlı araç ve teknik donanım takviyesi yapılmıştır. Valimin talimatlarına göre bu operasyona ordumuzun değerli mensupları katılmayacak, gerekli görülürse Cizre’nin tepelerine konuşlanan zırhlı araçlardan tank ve top atışı yapacaklardır. Operasyonun esas gücü ilçe emniyet Müdürlüğümüz, PÖH ve JÖH mensubu elemanlarımızdır. Her birim yaptığı hazırlığı anlatabilir.”

“JÖH Komutanı ve PÖH amirinin vereceği bilgilere geçmeden önce önemli bir iki hususun altını çizmek istiyorum” dedi Emniyet Müdürü, araya girerek.

“Buyur müdür bey, sizi dinliyoruz” dedi Kaymakam.

“Son iki haftadır hendekleri kapatmak amaçlı yaptığımız operasyonlar, yasak öncesi bir tatbikat niteliği taşıdı. Bu operasyonlardan çıkardığımız önemli dersler oldu albayım. Öncelikle zırhlı araçlarla hedef mahalle ablukaya alındı. A/4 başlıkları takılmış Kirpi’lerden barikatlara dönük bomba atarlarla yoğun taramalar yapıldı. Bomba atarların dağıttığı barikatlarda teröristlerin tutunması imkânsız hale getirildi. Kepçe ve dozerlerle mahalle girişlerinde bulunan bazı noktalardaki hendeklerin kapatılması başarılıydı. Hedef haline getirilen bu hendek ve barikatlarda teröristlerin direnme ve karşı koyma gücüyle karşılaşılmadı. Daha çok vur kaç türü kimi saldırılarla güçlerimizi engellemeye çalışsalar da, başarılı olmalarına izin verilmedi. İzledikleri taktik, iç sokaklara girilmesini önlemeye dönüktü. Ancak her sokak-

ta hendek ve barikat olduğu için hepsini bir günde etkisiz hale getirmek imkansızdı. Ana caddelere açılan hendekleri kapatıp barikatlar dağıtılınca güçlerimiz geri çekildi. Gece olunca aynı yerlere yeni hendekler kazıp yeni barikatların yapıldığı görüldü. Yasak başladığında yeni taktikler uygulanacaktır. Dağıtılan hendek ve barikatları tutma, o alanı teröristlerden temizleme ardından, kademeli olarak mahalle içlerine doğru ilerleme ve mahalleyi sokak sokak teröristlerden temizleme taktiğiyle başarılı olunacaktır.”

Emniyet Amirinin konuşması bittiğinde bakışlarını PÖH amirine çevirdi Albay. “Yasağın ilan edilmesiyle dört bin civarında Polis Özel Harekat elemanı operasyona katılacaktır. Güvenlik Strateji Belgesi’nde belirtilen hususlar esas alınarak gerekli eğitimler ve tatbikatlar yapıldı. Henüz gerçek bir savaşta test edilmemiş teknik ve teçhizat da tarafımıza intikal etti. Operasyon başladığında bu teknik teçhizatı test etme şansımız olacaktır Albayım” dedi PÖH amiri.

“Senin hazırlığın ne durumda komutan” dedi Albay, bakışlarını Jandarma Özel Harekât komutanına çevirerek.

“Bizde dört bin civarında elemanla hazırlık yaptık. Her türlü olasılığı gözeterek en ufak bir açık bırakmadık.”

JÖH Komutanı ve PÖH amiri ardından tekrar bakışların kendisine döndüğünü gören emniyet amiri, beklemeden söze girdi.

“İlk kez JÖH ve PÖH mensubu sekiz bin elemanımız Cihadist ve Turanist bir mantıkla eğitildi Kaymakam Bey. Önemli bir ideolojik donanımları oluşmakla birlikte, bir dava hareketi ve ülkü sahibi askeri bir gücün her türlü savaşa hazır hale geldiğini söylemenin onurunu yaşıyorum. Bir ülküye bağlı yaşamak ve bölücü terörist mihraklara karşı savaşmak, bu askeri gücümüzün temel karakteridir.”

“Hem Cihadist ve Turanist hem ülkü sahibi hem de son derece gelişkin çağın teknolojisiyle donanmış bir güçle saldırdığımızda, kaç günde sonuç alabiliriz sence?” dedi Kaymakam araya girerek.

“İki gün, bilemediniz en fazla üç gün içinde sonuç alaca-

ğımız kesindir Kaymakam Bey. Bütün hendek ve barikatları terörist odakların başına yıkar ve köklü bir temizlik operasyonu ile sonuca gideriz. Bir fare gibi dağın kuytuluklarında gizlenerek bu güne kadar yaşama şansı bulan Siyabend adlı teröristin ne yapacağını da birlikte göreceğiz. Bizim olan şehirlerde saklanacak kuytu bir delik bulmanın kolay olmadığını göreceksin. Kaçacak delik arayacağından eminim.”

Kaymakamla emniyet amiri arasındaki konuşmayı dikkatle dinleyen Albay Cingöz, Erdoğan’ın şehir savaşında Türk Ordusu yerine, kendisine bağlı oluşturulan yeni orduyu deneyeceğini fark etmekte gecikmedi. Bu yeni ordunun elemanlarının çoğu DAİŞ, El Nusra, El kaide gibi şeriatçı Selefi gruplardan devşirildiğini biliyordu. “Emniyet ve MİT eliyle oluşturulan bu yeni ordu başarılı olursa, Türk ordusunun vay haline” diye geçirdi içinden.

Kaymakam ve Emniyet Müdürü arasındaki diyalog halen sürüyordu. Üç gün içinde operasyonun sonuç alacağına öyle inanmış ve kendilerini kaptırmışlardı ki, konuşma isteği olmadığı halde kendisini tutamayıp araya girdi.

“Size tavsiyem, düşmanınızı hiçbir zaman küçümsemeyin. Bu bir. İkincisi ise PKK denen bu örgütle savaşmadığınız belli oluyor. Benim ömrüm bu örgütle savaş içinde geçti. Kaç kez sizin gibi düşünerek bu örgütü bitirdik diye düşündüğümüzü bir bilerseniz... Tam da ‘bitirdik, bir daha belini doğrultamaz’ dediğimiz an, yerden biten mantar gibi yeniden gelişti. Bu örgütün dünyada bir başka benzeri yok, inanın. Bunu bilerek düşmanınızı küçümsemeyin ve ciddiye alın.”

** ** *

Sokaklar arasında yürürken bütün düşüncesi ilan edilen sokağa çıkma yasağındaydı. Ajanslar, Şırnak Valiliğinin “Bölücü terör örgütü mensuplarının yakalanması, halkımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için 5442 sayılı il idaresi kanununun 11/c maddesi gereğince ilimiz Cizre ilçesinde 4 Eylül 2015 günü saat 20.00’den geçerli olmak üzere ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Kamuoyuna saygıyla duyurulur!” şeklindeki açıklamasını olduğu gibi okuyucularına duyurmuştu. Yasağın yürürlüğe girmesine sayılı saatler kalmıştı. Oysa son bir aydır her an Cizre’de yasağın uygulanacağı konusunda bir beklenti oluşmuştu. Özellikle Dijwar’ın katledilmesinin üzerinden birkaç gün geçmemişti ki, birer hafta arayla Hasan Nerse adında on yedi yaşındaki bir gençle evli ve çocukları olan Sahip Akıl adındaki yurtsever bir Cizreli’nin hedef gözetilerek öldürülmesi bu beklentiyi güçlendirmişti. Sahip Akıl’ın babasının da 1990’lardaki binlerce “faili meşgul” cinayetlerden biri olması, bu beklentinin katlanmasına yol açmıştı.

Halkın, yönetimin, tüm kadro ve çalışanların gündeminde yasak konusu sürekli tartışılmıştı. Her an uygulanacağı yönünde oluşan beklentiye paralel hazırlıklar da sürmüştü. Son bir hafta içinde ise Cizre Devlet Hastanesi boşaltılmış, sivil hastalar alt katlara alınmış, hastanenin üst katları çatışma esnasında vurulan askerlerin kalabileceği yer olarak ayarlanmıştı. Yaralanan polis ve askerlerin bakımı için Ciz-

re dışından uzman doktorlar getirilmişti.

“Zaman nasıl da acımasız akıyor bu diyarlarda. Dicle’nin kıyısında, binlerce yıllık kadim bir şehrin mezara dönüşmesi için yapılan hazırlıkları yaşama geçirmenin kararını nihayet açıkladılar” dedi, kendisinin duyabileceği bir sesle. Düşünceleri geçmiş zamanların burgacına kaydı. Binlerce yıllık geçmiş zaman burgacında bu kadim şehrin kaçınıcı kezdir mezara dönüştürüldüğünü ve Anka Kuşu misali küllerinden tekrar dirildiğini kestirmeye çalıştı. Mezar kadar sessiz hale gelen bu kasvetli havayı dağıtacak bir esintinin, bir rüzgârın veya ruhunu kavuran düşlerin yarattığı fırtınayı aşan bir kasırganın çıkmasını istedi. “Kimse ölmeden, başka analar ağlamadan, başka yüreklerle yeni ateşler düşmeden bir kasırga çıksaydı da bu ölüm sessizliğindeki havayı dağıtsaydı, olmaz mıydı?” diye düşündü. Beyni, asi sözcüklerin kısılcacını parçalamaya çalışırken “Merhaba heval Mehmet” sesiyle düşüncelerinden sıyrıldı. Sesin sahibi Cemile’ydi. Uzattığı küçücük eliyle selamına karşılık bekliyordu. “Merhaba heval Cemile, kusura bakma, fark edemedim. Yürürken dalmışım” dediğinde, yaşıtıymış gibi Cemile’yle tokalaştı, önünde çömelip gözlerinin içine baktı. Parlayan ela gözlerindeki ışıltı, saflık, sadelik, güzellik ve umut yayıyordu. “Sokağa çıkma yasağının ilan edileceği söyleniyor, doğru mu heval? Yasak ilan edilirse biz sokağa çıkamayacak, oyun oynayamayacak ve birbirimizi göremeyecek miyiz? Böyle olursa yaşamımız cehenneme dönmez mi?” Cemile’nin daha fazla konuşmasına izin vermeden gözlerinden öptü. “Sen bunları düşünme genç hevalim. Kana susamış bu leş kargaları cehennemi yaşatamayacaklar bize. Özgür geleceğimiz senin gözlerindeki saflık, sadelik, güzellik ve umut kadar bize yakındır. Elimizi uzatıp tutacak kadar yakın. Anlıyorsun değil mi?”

Cemile ile vedalaşıp ayrıldığında “Bizlere ve geleceğimiz olan çocuklarımıza kölelik ve ölüm dışında hiçbir seçenek bırakmayan bu faşist zulme karşı direnmek kadar kutsal başka ne olabilir ki? Cemilelerin özgür geleceğini yaşanır kılmanın tek yolu, onurlu bir direnişten geçer”

deyip yürüyüşünü sürdürdü. Asya'nın kaldığı evin bulunduğu sokağa girdi. Kapının önüne çıkmış Asya bekliyordu. Selamlaşıp tokalaşma ardından ajans dedikleri basın bürosuna doğru yürüdüler. Basın bürosu, Orhan Doğan Caddesi üzerindeki bir binanın üst katındaydı. İdil, Nusaybin ve Orhan Doğan Caddeleri ile Dört Yol'u gözleyebilecek olanağa sahipti. Büronun bulunduğu üst kata çıkıp zili çaldılar. Rojger'in kapıyı açmasıyla içeri geçtiler.

Rojger dışında Rohat, JİNHA'dan Nêrgîs ve JİNHA'nın diğer kadın çalışanıyla İMC TV'nin bir muhabir ve kameramanı oturmuştu. Selamlaşma faslı bitince oturdular. "Az önce bizler kahvaltı yapmıştık. Sizler için de kahvaltı hazırlayalım, sonra toplantıya geçebiliriz" dedi Rojger, Mehmet'le Asya'ya bakarak.

"Ben kahvaltı yapıp çıktım" dedi Mehmet. Sesi, aynı şeyi söyleyen Asya'yla bir anda çıkmıştı. "Eşbaşkanlığı öylesine özümsemiş ve içselleştirmişsiniz ki, aynı şeyi aynı anda düşünüp söylüyorsunuz" dedi Nêrgîs, gülümseyerek. "Gerçekten öyle, buna kolektif ve uyumlu çalışma derim ben. Bravo!" dedi Rohat, Nêrgîs'i tamamlayarak. Karşılıklı şakalaşıp gülümserken Rojger'in getirdiği çayları içip sohbet tarzındaki toplantıya geçtiler.

"Sizden önce kendi aramızda kısa bir toplantıyla tartışıp görev dağılımı yaptık. Benle Nêrgîs Nur Mahallesi'nde, JİNHA'daki diğer arkadaş Cûdî Mahallesi'nde, İMC TV'nin muhabir ve kameramanı da Cûdî ve Sur Mahallesi'nde üstlenecekler" diyen Rohat, bakışlarını Rojger'e çevirdi.

"Kendi aramızdaki görev dağılımını bu tarzda yapmış olsak da kolektif çalışma tarzını esas alacağız" dedi Rojger, Rohat'ın bıraktığı yerden konuşmayı sürdürerek. "Ben büroda üstlenecek ve hareketli olacağım. Koşullar el verdikçe aralarındaki ilişki kesilemeyen Cûdî, Bajarı Kevn ve Yafes Mahalleleri arasında mekik dokumakla kalmayacak, arkadaşların gönderdikleri verileri ve haberleri kendi ajanslarının merkezine göndereceğim. Yasak başladığında mahallelere giriş çıkışların ve bağlantıların kesileceğini biliyoruz. Ayrıca internet ve mobil hat şebekelerinin kesileceği de ke-

sin. Bu nedenle büroda üslenerek mahalleler arası geçişleri koordine edecek ve sabit telefonun internetini kullanarak ajans merkezleriyle iletişimi sürekli kılmaya çalışacağım.”

“Biz de bu konuyu tartışmak için gelmiştik. Aldığınız kararlar uygundur. Diyeceğimiz bir şey yok. Bu konuyu tartışarak zaman geçirmeyelim bence. Varsa diğer konular hakkında tartışabiliriz” diyen Asya, Mehmet’e baktı. “Eşbaşkanım doğru söylüyor” dedi Mehmet. “Bence de bu konuyu geçelim. Ancak size çok büyük bir görev düşüyor. Yaşananları bütün çıplaklığıyla görüntüleyip kamuoyuna sunmak gibi çok önemli ve zorlu bir görevdir bu. Cizre’de yaşanacakların gözü kulağı sizler olacaksınız. Kamuoyunu etkileyecek en çarpıcı görüntüleri yakalayıp haberleştirmek sizin uzmanlık alanınız. Bu konuda söyleyecek bir şeyimiz yok. En iyisini yapacağınıza inanıyoruz. Sizler kendi işinizi yaparken sizlerin güvenliği de dahil, bizlere dönük beklentilerinize cevap olmak için elimizden geleni yapacağız. Çıkacak olan bütün sorunlarda muhatabınız bizler olacağız.”

“Sizlerin muhatap olması, işimizi çok kolaylaştırır. Görevimizi en iyi şekilde yapacak ve Cizre’nin sesi olmayı başaracağız” diyen Rohat’ın konuşmasını, en yüksek sesle kornalarını çalan zırhlı araçların gürültüsü kesti. Bir anda ayağa kalkıp pencerelere koşuştular. Sabah saat on civarıydı. Şehirde çok yoğun ve olağanüstü bir hareketlilik başlamıştı. Çok sayıda paletli zırhlı araç, Kirpi ve Kobra Orhan Doğan Caddesini abluka altına alıyordu. Zırhlı araçlar en yüksek sesiyle korna çalarken, bazı zırhlı araçlar da havaya rastgele ateş açıyordu. Zırhlı araçların bir kısmı Işıklar ve Dört Yol denilen alanı tuttu. Bazı zırhlı araçlar İdil Caddesi’ne yönelip caddeyi tutarken, bazı zırhlı araçlar da Nusaybin Caddesi’ni tuttu.

“Bu saatte bu alanı tutmalarındaki temel neden, karanlık çökmeden alanı denetim altına almak istemelerinden kaynaklanıyor. Çünkü gece olduğunda bu alan gençlerin denetimine geçer. Yaşadın uygulanması ardından alanı denetime almaları çok güçtür. Herhangi bir çatışmaya girme

riski almadan sabahın bu saatlerinde alanı denetime almaları anlaşılırdır” dedi Mehmet, arkadaşlarının duyabileceği bir sesle.

“Tam da tartıştığımız gibi yaptılar. Sokağa çıkma yasağı daha uygulanmaya konmadan bu caddeleri tutarak mahal-
leler arası bağlantıyı kesmiş oldular” dedi Asya, Mehmet’i tamamlayarak.

Bulundukları büronun penceresinden olanları izliyorlardı. Dört yol, İdil ve Nusaybin Caddeleri üzerinde gereğinden çok fazla zırhlı araç park ediliyordu. Halk üzerinde korku yaymak için uzun ve aralıksız siren çalıyor, havaya rastgele ateş açıyorlardı. Çok geçmeden yaşananlar karşısındaki şaşkınlığı üzerinden atan halkın çok sert tepkisi gelişti. Zırhlı araçların karşısına dikilerek el kol hareketleriyle tepkilerini gösterdiler.

Saat on bire kadar konvoyla şehir içindeki gövde gösterisi sürdü. Saat on bir gibi sirenler kesildi, havaya açılan rastgele atışlar durdu. Sokağa çıkma yasağının akşam saat sekizde uygulanacağını anonsu yapıldı. Orhan Doğan, İdil ve Nusaybin Caddeleri’yle Dört yol’u tutan zırhlı araçların dışındaki tüm zırhlı araçlar sirenlerini çala çala yönünü Konak Mahallesi’ne çevirdiler.

Konak Mahallesi devlet üstlenmesinin merkezi olduğundan, çevre yolundan, Nusaybin tarafından ve başka yollardan da askeri personel, zırhlı araçlar ve mühimmat taşınarak yıkımın hazırlıklarının tamamlandığı Cizre halkına gösterildi.

“Son günlerdeki gelişmeleri aktarmak istiyorum” dedi Rohat, yarıda kesilen konuşmasını tamamlamak isteyerek. “İki gün önce Şerafettin Elçi Havaalanı sivillere kapatıldı, ek seferler konuldu, durmadan askeri personel ve teçhizatın Cizre’ye taşınması sağlandı. Yasaktan bir hafta öncesine kadar Cizre’deki zırhlı araç sayısı çok sınırlıydı. Aldığımız bilgilere göre Cizre’deki tüm zırhlı araç sayısı otuz iken, sadece son bir hafta içinde yasak için getirilen zırhlı araç sayısı iki yüzü geçti. Bu zırhlı araçlar genellikle Kirpi, Kobra denilen türdendi. Bu araçların ve sevkiyatın gelişini iyi izle-

dik ve basında haberini yaptık. Bu sevkியattan dolayı halkın tedirgin olmasını ve sürekli gündeminde tutarak korkmasını ve kaçmasını sağlamak istiyorlardı. Halkın zırlı araçlara karşı biraz önce gösterdiği tepkiye bakılırsa, düşündükleri gibi başarılı olamayacaklarını söylemek için kâhin olmaya gerek yok...”

“Rohat’ın anlatımlarına bir not daha eklemek gerekir” dedi JİNHA muhabiri. “Okulların henüz açılmadığını fırsat bilen Emniyet güçleri, son bir hafta içinde Konak, Yafes ve kent merkezinde bulunan bazı okulları boşaltıp JÖH ve PÖH elemanlarının üstlendiği karargahlar haline getirdi. Yurtları da operasyona katılmak için getirilen binlerce kişinin barınacağı mekanlara dönüştürdü. Bu amaçla Cizre Valiliği Kamil Acun İlkokuluna, Cizre İmam Hatip Okuluna, Cizre Çok Programlı Lisesine, Cizre Anadolu Lisesine, Cizre YİBO (Yatılı İlköğretim Bölge Okulu) Yurdu ve Cizre Fen Lisesi Yurduna, el koydular.”

Cizre halkını teröriize etmek amaçlı gövde gösterisi yapan zırlı araçların çekilmesiyle, az da olsa ortamın durulduğunu gören Mehmet ve Asya, basın bürosundan ayrıldı. Nusaybin Caddesi’nden Cûdî Mahallesi’ne geçerken karşılaştıkları manzara ilginçti. Yasağın uzun sürebileceği kaygı ve endişesiyle dükkân ve marketlere akın eden halk, temel gıda malzemelerini stoklamaya çalışıyordu. Çatışmaların yoğun yaşanabileceği düşünülen Nusaybin ve İdil Caddeleri’nin üzerindeki evlerin sahipleri ile hendek ve barikatların yakınında bulunan evlerdeki insanların önemli bir kısmı, kıymetli eşyalarını alarak iç sokaklarda oturan tanidik ve akrabalarının evlerine taşınyordu.

“Geçmişte yaşadığı acı deneyimlerden hareketle halkımız kendince tedbir alıyor. Bence iyi ediyor. Önemli olan halkın korkmayıp kenti terk etmemesidir” dedi Mehmet, yan yana yürüdüğü Asya’ya dönerek.

“Haklısın! Bu insanlarımıza bakarken neyi düşünüyorum, biliyor musun?” dediğinde kaygı ve endişeyle koşuşturma içindeki insanlara bakmayı sürdürdü. “İnsanlığın var oluşuyla başlayan aydınlık ile karanlık, iyi ile kötü ara-

sındaki savaş, her dönemde biçim değiştirse de aralıksız sürüyor. Bu savaş, önceleri doğanın acımasız koşullarıyla insanlar arasındaydı. İnsanların doğaya hükmetmesi ve erkek egemenlik zihniyetini hâkim kılmasıyla, insanlar arsındaki bir savaşa dönüştü. Bin yıllardır süregelen bu savaşın yeni bir versiyonu şimdi Cizre’de sahneleniyor. Kim bilir, daha kaç yıl sürecek kendini tekrar eden bu savaş?”

“Aslında iyi ile kötü, güzel ile çirkin veya senin ifade ettiğin gibi aydınlık ile karanlık, insanın eylemleri ile vardığı duraklardır. Bir insanı güzel ya da çirkin yapan şey, onun eylemleridir. Eylemsellik hareket, hareket ise oluşturmaz. Anlayacağın Önderliğin dediği gibi tarih boyunca süregelen ‘Varlık, Zaman ve Oluş’ diyalektiği işliyor. Herhangi bir zaman diliminde varlığın yaşayıp yaşamadığını kanıtlayan şey, o zaman dilimi içerisinde onun yeniden oluş halidir. Eylemselliği de, hareketi de bu ‘Oluş’ ifade eder. Aslına bakarsan insanın özü; iyiyi, güzeli, doğruyu, ahlakı, estetik olanı ve aydınlığı özgürlük temelinde içeren bir arayışta somutlaşır. Arayışı, bilinçli veya bilinçdışı da olsa buna yöneliktir. Zerdeşti felsefede dile gelen ‘Doğru düşün, iyi yap ve güzel söyle’ özdeyişi bunu gayet iyi açıklar. Özcesi; kendini bilen, kendinin farkında olan insan güzeldir.”

“Söylediklerin doğru da; kötünün, çirkinin, karanlığın ve vahşetin savaşını veren bu insanları hangi kategoriye koyalım dersin?”

“Hiyerarşik iktidar güçleri tarih sahnesine çıktıklarında, kendilerine sonsuzluk ve ebedilik payesini bahsettiler. Sonsuza ve ebediyete dek yaşayabilmeleri için toplumun bir kesimini kendi çıkarlarına hizmet etsin diye kötünün, çirkinin ve karanlığın zebanisi haline getirdiler. Çünkü kendileri, toplumun iyi, güzel ve aydınlık olan özelliklerine karşı kötünün, çirkinin ve karanlığın temsilcileriydiler.”

“Kötünün, çirkinin ve karanlığın temsilcisi olan için o an ve o anki çıkarları önemlidir. Her dönemdeki siyaseti, tümüyle pragmatizmi içerir. Karakteri olmadığından ruhu da alabildiğince yozlaşmıştır. Bunun bilincindedir ve yaşamının vazgeçilmez tercihidir. Ona karşı ses eden, muhalif olan

herkes, acımasızca yok edilmesi gereken birer düşmandır. En önemli karakteri, intikamcı ve kinci olmasıdır. İntikamı için varını, yoğunu feda edebilir. Bundan dolayı şantaj yapmada, tehdit etmede, iftira atmada, gerçeği çarpıtmada üstüne yoktur. Her zaman bir paranoya içindedir. Öyle ki, rasyonelize ettiği her şeyin temelinde bile bir başka paranoya vardır. Her şeyi metalaştırdığından insanların ölmesinin ve öldürülmesinin bir anlamı yoktur. Onun için ha insanlar ölmüş, ha böcekler ezilmiş, fark etmez. Dili öylesine çirkindir ki, çıkarları neyi emrediyorsa onu söyler. Ve en önemlisi de iktidarı ele geçirdiğinde anında güç zehirlenmesi yaşar. Her türlü insanlık dışı davranışı sergilemede sınır tanımaz.”

“Çok güzel çözümledin heval Asya. AKP ve Erdoğan’ın temsil ettiği sömürgeci faşizmin karakteri, böyle ayaküstü ancak bu kadar çözümlenebilir.”

Cûdî Mahallesi’ndeki Mala Gel’e geldiklerinde sohbetlerine noktayı koydular. Avluya girdiklerinde ağacın gölgesinde oturan Hişyar ve Zîrek’in yanına gittiler. Hişyar ve Zîrek, Mala Gel yönetiminin sorumluluğunu üstlenmişlerdi. Bu nedenle neredeyse gün boyu Mala Gel’de kalıyor, gelen gidenle ilgileniyor, sorunlarını çözmeye ve ihtiyaçlarını gidermeye çalışıyorlardı. Çözemedikleri sorunlar olduğunda Meclis Eşbaşkanlarına veya ilgili komisyonlarına iletiyorlardı.

“Hayırdır, buralar sakın görünüyor bugün” dedi Mehmet, Hişyar’a dönerek.

“Sanırım herkes akşam başlayacak sokağa çıkma yasağına karşı hazırlık yapıyor.”

“Ama Doktor Serger, sağlık komitesiyle bir odaya kapanmış harıl harıl çalışıyor. Marketten aldıkları üç tavuğu ne yapıyorlar, anlamadım. Ellerindeki tavuklarla geldiklerinde, pişirip yiyeceğiz diye çok sevinmiştik” dedi Zîrek, sabırsızlıkla araya girerek.

“Pişirmeniz için tavukları vermediler mi?” dedi Asya, şaşkınlığını gizleme gereği duymadan.

“Yok, vermediler heval. Verseydiler şimdi pişirmiştik ve hepimize yeterdi” dedi Hişyar, üzülmüş olduğunu göstere-

rek.

“Tavuklar canlı olsa anlam verilebilir. Ama pişirmek için marketten aldıkları hazır tavukları ne yapıyorlar böyle? İsterseniz bir bakalım, tavukla ne yaptıklarını anlamış oluruz hiç olmazsa” dedi Mehmet.

“Odaya geçerlerken kimse bizi rahatsız etmesin dediler” dedi Zîrek, boynunu bükerek “Benden söylemesi, ama yine de siz bilirsiniz” dercesine.

“Eşbaşkanlar bile olsa yine de bırakmayın, dediler mi?” dedi Asya, gülümseyerek.

“Yok, sadece kimse bizi rahatsız etmesin dediler” diye yanıtladı Hişyar.

“O halde sorun yok. Gidip rahatsız edebiliriz” dedi Asya, gülümsemesinisürdürerek.

Kapıyı çalıp içeri girdiklerinde gözlerine inanamadılar. Doktor Serger, Çeman ve Hacer bir masanın etrafında toplanmışlardı. Masanın üzerinde ameliyat ve pansuman malzemeleri dağınık dururken, her birinin önünde bir tavuk vardı. Doktor, ellerine geçirdiği ince plastik eldivenlerle tuttuğu ip geçirilmiş ameliyatlarda kullanılan iğneyle tavuğun karnını dikiyordu. Çeman, tavuğun pansuman yaptığı ayağını sargı beziyle sarıyordu. Hacer ise kopmak üzere olan tavuğun kanadını tekrar yerine dikiyordu.

“Kimse bizi rahatsız etmesin demenizin nedeni buymuş meğer. Kobay yaptığınız tavuklar üzerinde tatbikat yapıyorsunuz” diyen Mehmet’i, Asya tamamladı. “Tavuklar tavuk olalı böyle bir zulüm görmediler bence. Korkarım bu durumu duyan diğer tavuklar örgütlenip size karşı direnişe geçerler!”

Bir anda kahkahayı basan Mehmet’e Asya da katılınca, hepsi birden gülmeye başladılar.

“Ne yapalım” dedi Doktor, gülmeye ara verdiğinde. “Laboratuvarda deneyler için canlı fareler kobay olarak kullanılırken, tıp eğitiminde cesetler kullanılıyor. İkisini de bulma şansımız olmadığından marketten aldığımız tavuklar üzerinde çalışalım dedik. Biz de tavuklar tavuk olalı böyle zulüm görmediklerinin farkındayız. Buna rağmen bence

ateşte pişirilirken gördükleri zulme tercih ederler bizim yaptıklarımızı.”

“Hişyar’la Zîrek’in ellerine düşmektense bizim ellerimizde pansuman olmayı yeğlerler” dedi Çeman, gülmeyi sürdürerek.

Çeman’ı izleyen Asya hakkındaki bilgileri anımsamaya çalıştı. Sadece Batman doğumlu olsa da aslen Siirt’in Koçerlerinden olduğu dışında bir bilgiye sahip olmadığını görünce kendisine kızdı. En kısa zamanda yakın paylaşımlarda bulunarak bu arkadaşını tanımayı önüne bir görev olarak koydu. Daha dikkatli baktı. Duruşu, kendisini ifade edişi ve son derece kararlı olmasıyla, üstlendiği her çalışmanın hakkını verecek bir kişiliğe sahip olduğunu anladı.

“İnanın tavuğun kesilen kanadını dikerken öyle özen gösteriyorum ki, cansız da olsa tavuğun duyulduğuna eminim” dedi Hacer.

“Buna ne şüphe!” dedi Asya gülmeye başlayan Hacer’e takılarak.

“Şaka bir yana, bize bir şey söylemek için mi geldiniz heval Mehmet” dedi Doktor, ciddileşerek.

“Yolda gelirken yiyecek stoku yapmak için koşuşturan halkı gördük. Sizlerin de burada olduğunuzu öğrenince uğrayıp soralım dedik. Zaten saat on dört gibi Meclis Yürütmesi ve tüm komisyonlarla ortak bir toplantı yapacağız. Sizler de geleceksiniz. Yasağın uzun sürebileceği ve yoğun çatışmaların yaşanacağı kesin gibi görünüyor. Bunun için tedbirli olmak gerek” dedi Asya.

“Bizler tedbir amaçlı günlerdir hazırlık yapıyoruz. Uzun bir süre yetecek kadar sağlık malzemesi stokumuz oluştu. Buna rağmen uyarınız üzerine bulabilirsek özellikle kan kesici ve ağrı dindirici ilaçlardan biraz daha stok yapmaya çalışırız” dedi doktor.

Bir süre daha sohbet ettikten sonra oradan ayrıldılar. Taziye evine geldiklerinde toplantı saatiydi. Cizre Halk Meclisi yürütmesi ve komisyonlarda yer alanların hepsi gelmişti. Yoklama yapıldığında sadece Arjîn’in olmadığı görüldü.

“Zozan hevalle birlikte Silopi’ye gittiler. Sabah aradı-

ğında bugün işlerini bitirip döneceklerini söylediler” dedi Eylem, toplantı bileşenine bilgi vererek.

Toplantı divanı Mehmet, Asya ve Siyabend'den oluştu. Sürece ilişkin kısa bir değerlendirme yapan Siyabend, so-kağa çıkma yasağının başlamasıyla yapılması gerekenleri sıraladı. Siyabend'i önce Mehmet, ardından Asya tamamladı. Toplantının sonlarına doğru İlçe Meclis Yürütmesi ve komisyonlarda yer alanların görevlendirmesi yapıldı. Çatışmaların yaygın yaşanabileceği var sayılan Nur Mahallesi'ne Mehmet, Asya, Nûda, Baz, Eylem, Nûman, Dicle, Demhat ve Axîn; Cûdî Mahallesine Mazdek, Şerker, Rojhilat, Siyabend, Soro, Masîro ve Bişeng görevlendirildi. Yürütme ve komisyon üyelerinden diğerlerinin ise Yafes ve Sur Mahallelerine düzenlemeleri yapıldı. Nur Mahallesi'nin öz savunmasından Nûman, Dicle ve Axîn; Cûdî Mahallesinin öz savunması için Masîro, Soro ve Bişeng'in sorumlu oldukları açıklandı. Hareketli olacağını söyleyen Siyabend, yasak boyunca Cûdî, Sur ve Yafes Mahalleleri arasında mekik dokuyacağını, koşullar olursa bu mahallelere Nur'u da ekleyeceğini, toplantı ardından her arkadaşın görevli olduğu mahalleye geçmesi ve hazırlıkları en üst düzeyde yürütmesi gerektiğini söyleyip toplantıyı bitirdi.

Yasağın uygulanmasına üç saat kala zırhlı araçların bulunmadığı Nusaybin Caddesi'nin ortasına çıkan gençler, yolu kapattı. Yoldan geçenlerin araçlarını alıp yolu kapatacak şekilde park etmek istediler. Araçlarını vermek istemeyen araç sahiplerinin çoğu gençlerle tatsız tartışmalar içine girdiler. Gençler “aracını vereceksin” derken; araç sahiplerinden bazıları “düşman aracıma zarar verecek” bazıları; “düşman para cezası kesecek” bazıları da, “düşman aracıma el koyup parçalayacak” gibi söylemlerle, araçlarını vermek istemediler. Buna rağmen araçlara el koyan gençler, Nusaybin Caddesi'ni tümüyle trafiğe kapattılar.

Gençlerin bu eylemini fark eden polisler, cadde başlarında bekleyen zırhlı araçlarını gençlerin bulunduğu tarafa sürdüler. Taşlarla, molotoflarla zırhlı araçlara karşı koyan gençlerin direnişi kısa sürdü. Çok geçmeden araç sahip-

lerinin çoğu yedek anahtarlarını getirip araçlarını alarak Nusaybin Caddesi'nden çıkarttılar. Kalan araçların tümünü polisler çekici getirerek kaldırdı. Akşama doğru tır ve kamyon gibi araçları olanların bir kısmı araçlarını getirip Nusaybin Caddesi'ni kapatacak şekilde park ettiler. Akşam saatleri başladığında devlet güçlerinin ve zırhlı araçların hareketliliği de başladı.

Görevlendirilen arkadaşlarıyla birlikte Nur Mahallesi'ne geçen Mehmet ve Asya, ayrılmadan önce kendi aralarında kısa bir değerlendirme yaptılar. "Arkadaşlar sokaklara dağılsın. Yasağın başladığı saatte Melik Marketin önündeki boş alana kitlenin toplanması için çalışma yürütsün. O saate kadar öz savunmadan sorumlu arkadaşlarla mevzileri gezmek istiyorum. Ben ve Dicle Zap alanındaki mevzileri, Nûman'la Axîn de Askeri Garnizon tarafındaki mevzileri gezip hazırlıkların düzeyini denetleyeceğiz" dedi Mehmet.

"Ben de kalan arkadaşlarla kitlenin toplanması için çalışma yürüteceğim" dedi Asya.

"Gördüğünüz gibi erbanem yanımda heval Asya. Kültür çalışanı ve öğrencisi gençlerle erbaneyi çala çala sokakları gezecek ve halkı toplanmaya davet edeceğiz. Yasağın başladığı saatte erbane konseri vereceğim" dedi Eylem, heyecan ve coşkusu etrafındaki arkadaşlarına yaymayı ihmal etmeyerek.

Konuşmasını bitiren Eylem, sırtına astığı çantasından erbaneyi çıkararak çalmaya başladı. Kültür sanat kurumunun çalışanı ve öğrencileri etrafına toplandı. Erbanenin sesine koro halinde söylenen Kürtçe şarkılar eşlik etti. Erbane ve şarkı sesini duyan kadınlı erkekli gençler, Eylem'i ortalarına alıp yürüyüşe katıldılar. Vakit ikindiye geliyordu. Dağların arkasına geçen güneş, batmaya yüz tutan halini gösteriyordu.

Bir an Eylem ve yürüyüşe geçen coşkulu grubun arkasından bakan Mehmet, grupla yürüme isteğini güçlükle bastırdı. Dicle ile birlikte gençlerin Zap diye adlandırdıkları bölgeye doğru yürüdü.

Çemkûrkê denilen Nur Mahallesi'nin sınırları bir taraf-

ta akıp giden Dicle suyu, diğer taraftaysa Banê Xanê'den gelen ve dört yolda Hezex Caddesi'yle birleşen caddeydi. Mahallenin üst kısmında Türk Ordusunun Tank Taburu vardı. Mila Mêşê deniyordu oraya. Mila Mêşê'nın sol kısmında ise hikayesi Mem û Zîn'e dayandırılan ve özellikle de gençlerin Girê Evinê ya da Girê Eşqê (Aşk Tepesi) dedikleri çok yüksek bir tepe vardı. Nedense bu ismi dillendirdiklerinde utangaçça, biraz da kurnazca bir tebessüm gençlerin yüzlerinde belirirdi. Bu hem aşk kelimesinin etkileyiciliğinden hem de aşkın bu topraklarda içine düştüğü trajik durumundan kaynaklıydı. Aşk hem hüznlendiren hem de yüreklendiren özelliğiyle Cizre gençliğinin sosyo-psikolojik davranışlarında belirsiz bir tebessümle dışa vururdu. Aşk Tepesi adeta Çemkûrkê'yi kollarına almıştı. Mahalleye en hâkim yerd. Cizre Belediyesi birkaç yıl önce Mem û Zîn adında kültür merkezini bu tepeye yaptırmıştı. Ama hala iç dizaynı bitmediğinden inşaat halindeymiş gibi duruyordu.

Nur Mahallesi'ni Botaş Caddesi ikiye bölüyordu. Altından petrol boru hattı geçtiği için caddeye Botaş adı verilmişti. Dicle suyunun tam kenarında ise Askeri Garnizon vardı. Aşk Tepesi'yle arasında bulunan küçük bir alandaysa Hizbullahçı ailelerin kümелendiği küçük bir mahalle daha vardı. Orada yurtseverler de vardı, ama HÜDAPAR ya da "Sofflok Mahallesi" diye anılırdı. Diğer mahalleden insanlar evlerinin önünden geçtiğinde nefret dolu bakışlarını enselerinde hissederlerdi. Şüphe, kuşku, korku ve nefret dolu bakışlarıyla Cizrelilere benzemezlerdi. Sanki başka diyarlardan gelmiş yabancılar gibi sağlam vücuttaki bir uru andırırlardı.

Mahallenin öz savunması yapılırken Botaş Caddesi sınır olarak belirlenmişti. Caddenin tepeye bakan tarafı dışındaki yerlerin tamamı direnişçi gençlerin kontrolündeydi. HÜDAPAR'lıların bulunduğu mahalle, Aşk Tepesi ve etrafındaki evlerle birlikte Nur Mahallesi'nin yaklaşık beşte biri, direnişçilerin kontrolü dışındaydı. Buralar daha çok devlet güçlerinin gözetimi altındaydı.

Botaş Caddesi'nden mahalleye giren sokakların bazıla-

rında gençlik ve yerel birliklerin yaptığı barikatlar ve kazdığı hendekler vardı. Bunlar devlet güçlerinin mahalleye girişini kısa süreli önlemeye yarasa da çok sağlam değildi. Sıkıştırılarak doldurulmuş kum torbalarından dört beş adedi üst üste dizilmiş, arkasına da yerdeki parke taşlarından bir iki sıra destek yapılmıştı. Askeri olmaktan çok psikolojik etkileri olan özelliklere sahipti. Devlet güçleriyle kendi aralarına mesafe koyma, daha çok siyasi ve sosyal göndermeleri yoğun olan, bir çeşit “beni tanı” mesajını verir cinstendi. Devletin asıl korktuğu, kabullenemediği şey de buydu. Kürdün özgür bir irade olarak kabul edilmesini istemesi, devletin asla duymak istemediği ve kabul etmediği bir gerçeklikti.

Gençler Nur Mahallesini iki alana ayırmıştı. Botaş tarafına düşen bölgeye Zap Alanı, Askeri Garnizon ve Taburun konumlandığı alana ise Zagros Alanı diyorlardı. Zap Alanının kendi içinde üstlenilen noktaları vardı. Mehmet ve Dicle ilk olarak Botaş Caddesin’in girişine açılan sokaktaki bir barikata giderek gezisine başladı. İlk barikatta Serhat’ın sorumluluğunda Berzan, Binevş, Mazlum ve Xeyrî vardı. Barikatın ön tarafında kazılan hendeğin derinliği bir buçuk metre iken, genişliği iki metre kadardı.

Barikatı ve hendeği inceleyen Dicle bakışlarını Mehmet’e çevirdi. “Bu barikatlara bakınca aklıma, nedense hep Paris’in barikatları geliyor” dedi.

“Victor Hugo’nun Sefiller romanında resmettiği barikatlardan söz ediyorsun, değil mi? İnan ki bende de böyle bir çağrışım yaptı. Cezaevinde o kitabı okuyunca çok etkilenmiştim” dedi Mehmet, daha dikkatli barikatı inceleyerek.

“Evet, Sefiller gerçekten de etkileyici. 1789 Fransız İhtilali sırasında Paris’in sokaklarında kurulan barikatları öylesine iyi resmetmiş ki hayran kalmamak elde değil. Yine 1871’de, dünyadaki ilk işçi devrimi sırasında Paris’in yoksul semtlerini donatan barikatlarla Paris halkı ayaklanır ve kentin yönetimini ele geçirir. 72 gün sürecek Komün yönetimine karşı, kilisenin ve büyük toprak sahiplerinin des-

teğindeki Versailles kuvvetleri harekete geçer. Paris halkı devrimi savunmak üzere şehrin sokaklarında sayısız barikat kurar. Güçlü Versailles ordusuna karşı Paris Komünü büyük bir mücadeleye girişir. En büyük direnişi işçi semtleri gösterir. Paris'in yoksulları, emekçileri bu semtlerdeki barikatların arkasında sonuna kadar savaşırlar. Burjuvazinin askerleri, buralarda akıl almaz, ölümüne bir dirençle karşılaşır. Bu amansız direnişten dolayı en son girilen semtler de buralar olur. Paris'in son barikadı da düşünce tarihi "Kanlı Hafta" olarak geçen bir katliam yaşanır ve 30 bin direnişçi acımasızca katledilir."

"Doğru heval Dicle. Tarihin her döneminde barikatlar olmuştur. Zayıf olanın güçlü olana karşı kendini savunmak amacıyla kurduğu bir tahkimat biçimi olduğu içindir bu. Bir saldırı karşısında durmak, kendinden çok daha güçlü kuvvetlere karşı direnmek ve sahip olunan alanı ya da bu alandaki güçleri korumak amacıyla ele ne geçirilirse kullanılan; taştan, ağaçtan, demirden, çeşitli eşyalardan oluşturulan derme çatma direniş mevzisi denir buna. Çoğu kez haklının haksıza ve güçlüye karşı kurduğu etten, kemikten, kandan, acıdan ve terden oluşan bir yığındır bu aslında."

"Yani anlayacağın heval Mehmet, bizim gibi başka yolu ve seçeneği olmayanların başvurduğu bir tahkimat biçimi ve mevzisi de barikat" diyen Dicle, bakışlarını barikadı savunan arkadaşlarına dikti. "Herhangi bir gelişme var mı heval Binevş?"

"Şimdilik her şey normal görünüyor. Birkaç saate kadar yasak uygulanmaya konacak. Gördüğünüz gibi elimizdeki silahların hepsi ferdi. Tahminlerimize göre Nur Mahallesi'ne saldırı olursa, ilkin Botaş Caddesi'nden olacak. Biraz daha silah ve kadro aktarılarak güçlendirilseydi iyi olurdu."

"Noktanıza ne ad verdiniz?" dedi Mehmet, hendeği ve barikadı incelemeyi sürdürerek.

"Botaş Caddesi'ne açıldığı için Botaş Noktası dedik."

"Mayınlama yapmadınız mı?" dedi Dicle, Binevş'le konuşmayı sürdürerek.

"Mayınlama yapılacak yerleri tespit ettik. Mayın istedik

ama daha gelmedi.”

“Risk açısından bulunduğunuz nokta oldukça stratejik sayılır. Burası düşerse çok geçmeden diğer noktaların direnme güçleri fazla kalmaz. Ağır silah aktaracak durumumuz yok maalesef. Ancak mayın aktarma konusunda sorun yaşamıyoruz. Sizin noktaya da aktarılacağını tartışmıştık. Şimdi ilgili arkadaşları arayıp çabuk getirmelerini isteyeceğim. Elinize ulaşır ulaşmaz düşmanın geleceği noktalara yerleştirip patlamaya hazır hale getirin, olur mu?”

Dicle konuşurken mevzideki gençleri incelemeyi sürdürdü. Amedli olduğundan Binevş'i tanıyordu. Silvanlıydı ve daha on dokuz yaşına yeni girmişti. Gerillaya katılmak için gelmiş, yollar kapandığı için gidememişti. Yasak başlamadan önce bir iki saatlik silah eğitimiyle mevzideki yerini almıştı.

Bakışlarını Berzan'a çevirdi. Azadiya Welat gazetesinin Cizre'deki dağıtımını yapan Berzan, yirmi yaşlarında gösteriyordu. Evlerine misafir olduğunda aynı zamanda amcası olan babasının anlatımlarını anımsadı. Berzan'a dönük bakışları geçmişe dalar gibi durağanlaştı. Kendisini oldukça duygulandıran o anlar geldi gözlerinin önüne. “Adım Ömer Mubariz” demişti babası. Boşluğa dalan gözleri dolmuş ve anlatmıştı hikayesini. “Yeşilyurt Köyündenim. Olaylar olmuştu ve devlet köye baskın yapmıştı. 16 Ocak 1989 günü, saat gecenin biriydi. Köylüleri toplayıp meydana götürmüş, tuvaletten dışkı getirip köylülere zorla yedirmişlerdi. Kadınları, yaşlıları ve çocukları ayırmış, 20-45 yaş arası erkekleri alıp götürmüşlerdi. O sırada köyde değildim, ama babam ve abim köydeydiler. Bu olaydan babam öylesine etkilenmişti ki, olayı her anımsadığında saatlerce kusardı. Ben ise 1984 yılında Cizre'ye yerleşmiştim. 2 Ocak 1994'te Cizre'deki evimizi basan polisler ‘mahkemeniz var’ diyerek kardeşim Kemal'i ve beni alıp Nusaybin'e götürdüler. Nusaybin'deki karakolda bir süre beklettikten sonra beni bıraktılar. O günden beridir Kemal'den hiçbir haber alamadık. Cenazesi nerededir bilmiyoruz. Yani kayıptır. Mahkemeye, insan hakları derneklerine başvurduk, o dönemde savcılığa

gidip ifade de verdim. ‘Bizi iki taksiyle gelip aldılar. Kemal’i bir taksiye, beni öbür taksiye bindirdiler. O insanları görürsem tanırım’ dedim. Savcı ‘yapamam’ dedi. Savcıya, ‘Toros bir taksiydi, plakası 29 AR 263’tü’ dedim. Plakası hala aklımdadır. Unutmadım. Plakayı da savcıya verdim, araştırıl-sın istedim. Ne herhangi bir araştırma yaptılar ne de kardeşimin akıbetiyle ilgili en ufak bir bilgi verdiler. Bir süre sonra Kemal’in gözaltında kaybedildiğini ve faili meçhule gittiğini öğrendik. Bunun üzerine çevrem ve akrabalarım, kardeşim Kemal’in eşiyle evlenmemi istedi, ama kabul et-medim. Çünkü toplumun eski geleneklerinin ürünü bir is-temdi. Ne ahlaki yapım ne de vicdanım şehit olan kardeşi-min eşiyle evlenmeyi kabul etmedi. Kardeşimin eşi istediği biriyle evlenip yeni bir yuva kursun diye oğlu Berzan’ı ken-di nüfusuma geçirdim. Oğlum gibi gördüm ve oğlum gibi büyüttüm.”

Cizre’ye geldiğinden beri gittiği her evde benzer hi-kayeleri dinleyen Dicle için için hüznülenir, duygulanır; öfkelenir ve yüreğine oturan derin bir acıyla kavrulurdu. Sadece duyduğunda veya dinlediğinde değil, anımsadığı her anda ve zamanda da benzer bir duyguyu yaşamaktan kurtulamazdı. Berzan’a bakarken aynı duyguyla çepe çev-re kuşatıldığını hissetti. Kaşlarının üzerine dökülen siyah dalgalı saçlarının perçemini eliyle geriye itti. Sert çenesi ve yüzünün keskin hatlarındaki öfke kıvılcımları, akşamüstü güneşinin titrek gölgeleri altında daha da belirginleşti.

Dicle’nin daldığını gören Mehmet araya girdi. “Saniyo-rum bu mevziden sen sorumlusun heval Serhat, değil mi? Mayınlama için biraz geç kalmadınız mı?”

“Doğrudur heval. Aslında bizim hatamız. Önce mayın-lamayı düşünmedik. Yasağın uygulanacağı ilan edildiğinde kendi aramızda bir tartışma yürütünce bu hatamızı fark ettik. Mayınlanacak yerleri tespit etmiş ve hazırlığını yap-mışız. Mayınlar ulaşır ulaşmaz, yerleştirip kamufle etmek fazla zaman almayacak.”

Yirmi beş yaşlarında gösteren Serhat, Mardin doğum-luydu. Sekiz çocuklu yurtsever ve yoksul bir ailede büyü-

müştü. Ailenin yoksul oluşundan dolayı ilkokulu terk ederek çobanlık, tarım ve inşaat işçiliği yapmıştı. Devlet güçlerinin baskılarına daha fazla katlanamadığından beş yıl önce mücadeleye katılmıştı. Cizre'ye geldiğinde katı kişilik özelliklerinden dolayı ilk etapta gençlerle uyum sorunu yaşadı. Anlama ve kavrama düzeyini öne çıkardıkça yaşadığı sorunun kendisinden kaynaklı olduğunu gördü. Mütevazı ve emekçi özelliklerini daha fazla pratikleştirip kısa sürede gençlerin güvenini kazanmayı başardı.

Oldukça genç gösteren Mazlum, gençlik kadrosuydu. Adana'da doğmuş, altısı kız yirmi bir çocuklu bir ailede büyümüştü. Liseyi okurken gençlik hareketiyle çalışmış, çok geçmeden mücadeledeki aktif yerini alarak Cizre'ye gelmişti.

Mazlum gibi gençlik kadrosu olan Xeyrî de yirmili yaşlardaydı. Van'ın Edremit İlçesinde biri kız, biri erkek olmak üzere iki çocuklu yurtsever bir ailede doğup büyümüştü. Yurtseverliği oldukça yüzeysel olan Xeyrî'nin hikayesi daha ilginçti. Annesi Türk, babası Kürt'tü. Maddi durumu normal olan aile asimile olmuş ve aile içi ilişkilerinde Türkçe hâkim dil olarak kullanılmıştı. Çocukluğunda ciddi sorunlar ve yokluk yaşamamış, okulda çalışkan öğrenciler içindeki yerini almıştı. Babası gençliğinde Türkiye sol örgütlerinin yürüttüğü kimi çalışmalarda bulunmuş, İzmir İnciraltı katliamında yaralanarak bir kolu sakatlanmıştı. Babasının devrimci ve sol düşüncelere sahip olmasından etkilenerek özgürlük mücadelesine ilgi duymuş, yaptığı araştırmalar sonucu Malatya İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliğini okurken gençlik hareketiyle tanışmıştı. Faşistlerin denetimi ve saldırıları altındaki okulun öğrenci derneği yönetiminde yerini almış, çok geçmeden derneğin sorumluluğunu üstlenerek öğrenci eylemlerinin öncüsü olmayı başarmıştı. İmralı savunmalarını okudukça duygusal bağlılığını bilinçli bağlılığa dönüştürüp iki öğrenci arkadaşıyla birlikte aktif katılım yapmıştı.

"Botaş Caddesi'nin girişi sayılan noktanz, saldırının ilk hedeflerinden biri olacağı benziyor" diyen Dicle, noktadaki

arkadaşlarına hitap ederken bakışlarını Serhat'ta sabitleyip konuşmasını sürdürdü. "Mayınlar geldiğinde düşmanın gelebileceği güzergahlara döşersiniz. Gelen ilk zırhlı araçların etkisiz kılınması demek, düşmanın ilerlemesini durdurmak demektir. Bu ise diğer noktaların savunma ve saldırı taktikleriyle düşmana darbeler vurup yıpranmasını sağlayacaktır. Bu durumu iyi değerlendirin Heval Serhat. Başaracağınıza inanıyoruz."

Konuşmasını bitiren Dicle, vedalaşıp Meçhul Sokak'ta bulunan Dilxwaz Noktası'na yürüdü. Yanında yürüyen Mehmet, birkaç gün önce noktaya Dilxwaz adını veren ve suikast sonucu yaşamını yitiren Dijwar'ı düşündü. Mezarı başında çok duygusal bir konuşma yapan abisi Demhat geldi gözlerinin önüne. Definden sonra Yafes Mahallesi'nden ayrılan Demhat, kardeşinin yaşamını yitirdiği noktaya gelmiş ve noktanın sorumluluğunu üstlenmişti. Yasağın uygulanacağı ilan edilince; "Yüreğimi kavuran intikam ateşiyle savaşmamın zamanı geldi" diyerek sevinmiş, savaşacağının heyecanı ve coşkusunu intikam duygusuyla yoğurmuştu.

Noktaya varmadan uzaktan görür görmez ayağa kalkan Demhat karşıladı kendilerini. Ayaküstü kısa bir sohbetten sonra hendeğin gerisindeki barıkata gittiler. Demhat'ın sorumluluğunda Bawer, Berxwedan, Şêrhat, Berçem, Pêşeng ve Özgür vardı.

Özgür, on sekiz yaşlarına yeni girmiş, yerel bir gençti. Elinde pompalı bir tüfek vardı. Tüfeği tutuşundan, ilk kez silahı eline aldığı belliydi. "Heval Özgür'e silah kullanma eğitimini verdiniz mi?" dedi Mehmet, Demhat'a bakarak.

"Doğrudur heval! Hem o, hem de bizler için pratik olsun diye dün ve bu sabah birer saat eğitim yaptık. Sadece pompalı tüfek eğitimi de değil, keleş, el bombası ve mayınların nasıl kullanılacağı konusunda da sohbet ettik. İhtiyaç olursa benden iyi kullanacağına kuşum yok" dedi Demhat, Özgür'e bakıp, "Öyle değil mi?" dercesine göz kırparak.

"Bundan böyle her an silah kullanma ihtiyacı ile karşı karşıyayız. Düşman her türlü teknikle üzerimize gelecek. En azından elimizdeki silahları kullanmada ustalaşmazsak

çok zorlanacağımızı bilmelisiniz” dedi Dicle. Konuşurken bakışlarını yakından tanıdığı Pêşeng’e dikmişti. Pêşeng ise gülümsüyordu. Ünlü ressamların tablolarındaki kadınları çağrıştıran soylu bir duruşu vardı. “Sen ne diyorsun heval Pêşeng? Yaptığınız eğitim yeterli mi?”

“Zaman olsa daha geniş ve pratiğe dayalı bir eğitim, kuşkusuz yararlı olurdu. Mevcut koşullarda şimdilik yeterli heval Dicle. Önemli olan çatışma öncesi yaşanan heyecanı ve korkuyu, düşmanla ilk karşılaştığında yenebilmektir. Sıkılan mermilerin ilk patlama sesinde korku ve heyecanına yenik düşmeyen kişiyi zapt etmek kolay olmaz. En azından deneyimlerimden hareketle bu kadarını söyleyeyim.”

“Yerinde bir tespit” diyen Dicle, bakışlarını Bawer’e çevirdi. On sekiz yaşlarındaki Bawer, gençliğin yerel kadrolarındandı. Yanında ayakta duran Berxwedan ise Şerzan’ın büyük kardeşiydi. Kişilik özellikleri Şerzan’la benzer olsa da siyasi ve düşünsel yanı daha gelişkindi. Hiçbir zaman mücadelenin dışında kalmamış, süreklileşen bir arayış içinde yaşamını sürdürmüştü. En son yakalandığında uzun süren bir tutsaklık ardından çıkar çıkmaz tekrar mücadeledeki yerini almıştı. Berxwedan’la yan yana duran ve aynı yaşlarda gösteren Şêrhat da Bawer gibi gençliğin yerel kadrolarındandı. Berçem ise, gençliğin deneyimli kadrolarından biri olduğunu gösterircesine kendine güvenen iradeli duruşuyla çevresine moral ve güç vermekten geri durmuyordu.

Özgür Sokak’ta bulunan Cîrnexweş Noktası’nın sorumlusu on dokuz yaşlarındaki Kurdo idi. Kendisini geliştiren, güven veren, gençliğin yerel kadroları içinde öne çıkan bir duruşu ve pratiği vardı. Çok cesurdu, ama her şeye çabuk kızdığından arkadaşları ona Cîrnexweş diyordu. Arkadaşlarının verdiği bu ismi seviyor ve kod adı olarak kullanıyordu. Noktanın adı da ona verilen bu isimden geliyordu.

Kurdo’nun gözleri sürekli dört dönüyordu. Her an saldırıya uğrayacakmış gibi tetikte bekliyor, bir an olsun dikkatleri dağılan arkadaşlarını hemen uyarıyordu. Sorumluluğuna verilen Aras ve Faraşîn adındaki arkadaşları geril-

la oldukları için çekingenlikle saygı karışımı bir duyguyla yaklaşıyor, bir şey söyleyeceği zaman emir kipi kullanmak için azami çaba sarf ediyordu. Bu arkadaşlarıyla aynı mevzide olmasına sevinirken, omuz omuza bir çatışmayı yaşayacağı anları düşünerek onur duyuyordu. Sevgiyle iki arkadaşına baktı.

Kendisiyle yaşıt olan Aras, Cizreli'ydi. Teyan aşiretin-den üçü kız dokuz çocuklu yurtsever bir ailede büyümüşü. Bir yıl önce Liseyi bitirip katılım yapmış ve geri gelmişti. Ailesi Yafes Mahallesi'nde oturduğu halde Nur Mahallesi'ndeki Cirnexweş Noktası'nda yerini almıştı.

Daha yaşlı gösteren Faraşın ise, yedi çocuklu Vanlı bir ailede büyümüş, ailenin ekonomik sıkıntılarından dolayı liseyi yarıda terk etmiş ve katılana kadar inşaat işlerinde çalışmıştı. İki yıl gibi dağdaki direnişi ardından Cizre'ye gelmişti.

Aras ve Faraşın'den sonra bakışlarını diğer arkadaşlarında gezdirdi. Toplumsal çalışmalar için Cizre'ye gelen Çiya, Ağrı'nın Tutak ilçesinin Kaniya Spî köyündendi. Yoksul bir ailede çocukluğu geçmişti. Beş altı yaşlarına gelmeden bir yandan devlet güçlerinin baskıları, diğer yandan ekonomik nedenlerden dolayı ailesinin zorunlu göç etmesi sonucu Çanakkale'nin bir köyünde çocukluğunu geçirmiş ve okulu orada okuyup asimilasyon politikalarının tahribatlarını çok ağır yaşamıştı. Uzun yıllar Türklerle iç içe yaşama koşullarından dolayı özünden uzaklaşmıştı. Okuduğu üniversite yıllarında ulusal ve toplumsal gerçekliğiyle tanışmış, ardından yurtsever gençlikle hareket etmeye başlarken en çok arkadaşlık ve yoldaşlık ilişkilerinden etkilenmiş ve mücadeleye katılmıştı. Gençlik hareketindeki faaliyetlerinden dolayı tutuklanıp beş yıl gibi uzun bir süre yaşadığı zindan tutsaklığı ardından, mücadeledeki yerini tekrar almıştı.

Cengawer ile Ararat gençliğin yerel çalışanları oldukları halde, Felat gençlik kadrosuydu. Gözlerini, her zamanki karizmasını konuşuran ve havalı duran Cengawer'den Ararat'a kaydırıp ve Felat'ın üzerinde durdurdu. Yaş ve de-

neyim açısından içlerinde en fazla öne çıkan Felat idi. İğdirlı'ydı, üçü kız dokuz çocuklu bir ailede büyümüş, devlet güçleri tarafından babası katledilince Liseyi terk ederek katılım yapmıştı. Gençliğin ideolojik olarak yetkinleşen kadrolarından biri olduğu için ağırlıkla akademi ve eğitim çalışmalarında bulunmuştu. Çalışmalar esnasında sık sık gözaltına alınmış, en son Bazîd'de tutuklanmış; dört buçuk yıl gibi süren tutsaklık koşulları ardından yaşam biçimi haline getirdiği mücadelesini sürdürmüştü.

"Mehmet ve Dicle heval buraya geliyorlar" dedi Faraşîn, sevinçli bir sesle.

Bakışlarını sokağın başına çeviren Kurdo, gözlerinde parlayan sevinçli gizleme gereği duymadan ayağa kalkıp arkadaşlarına doğru yürüdü. İçten tokalaşma ve selamlaşma ardından birlikte üstlendikleri barikata geldiler. "Sizde vaziyet nasıl? Herhangi bir sıkıntı, sorun veya başka bir durum var mı?" dedi Mehmet, arkadaşlarını süzerek.

"Şimdilik her şey yolunda görünüyor. Bizden kaynaklı bir sorun yok heval" dedi Kurdo, kendisine olan güveni yansıtmaktan kaçınmayarak.

"Bildiğiniz gibi mevcut koşullarda bizim en ağır silahımız, gübreden yaptığımız mayınlardır. Düşmanın tekniğini ancak mayınlar etkisizleştirebilir. Bu konuda tedbir almış mısınız?" dedi Dicle, bakışlarını Aras ve Faraşîn üzerinde gezdirerek.

"Evet" dedi Kurdo, Aras ve Faraşîn'i işaret ederek. "Bu işten anlayan arkadaşlar yanımızda olduğu için şanslıyız."

"Mayına olan ihtiyacı tespit ettiğimiz gibi ilgili arkadaşlardan gidip kendimiz aldık. Zırhlı araçların gelebileceği yerleri mayınladık. Her ihtimale karşı yanımızda yedek mayın da bulunduruyoruz" diyen Faraşîn'i, duraksadığında Aras tamamladı. "Bizim noktayı bitirdikten sonra Sipan ve Andok Noktası'nı ben, Delîla ve Gewer Noktası'nın mayınlama işlerini de Faraşîn yaptı."

"Desenize, Botaş Noktası dışında mayın ekilmeyen nokta Zap Alanında kalmamış galiba. İsterseniz sizdeki yedek mayınları götürüp Botaş Noktası'na ekin. Bu gezimizi

bitirip döndüğümde size yetecek kadar mayın gönderirim. Olmaz mı?” dedi Dicle, bakışlarını Aras’tan ayırmadan.

“Neden olmasın heval Dicle! O nokta stratejiktir. Mayınlanmadığını bilseydik, şimdiye dek seve seve kendimiz gider yapardık” dedi Kurdo, araya girerek.

Kurdo’nun tez canlılığı ve heyecanı sonucu ortaya çıkan sevecen haline gülümsedi Dicle. Mehmet’e baktı. O da gülümsüyordu. Kısa bir sohbet ardından, zaman geçirmeden Diyar Sokak’taki Sipan Noktası’na gittiler. Sipan Noktası’nı Pola’nın sorumluluğunda Bager, Erdal, Pıling, Serdıl ve Ronahî tutmuştu.

Yirmi beş yaşlarında gösteren Pola Tarsus doğumluydu. Dördü kız on bir çocuklu yurtsever yoksul bir ailede büyümüşü. Van 100.Yıl Üniversitesi Edebiyat Bölümü’nü üçüncü sınıftan terk ederek bir yıl önce mücadeleye katılmıştı. Uzmanlık alanı suikast olduğu halde noktanın sorumluluğunu üstlenmişti. Orta boyu, dolgun yapısı ve elindeki M 16 silahıyla göz dolduruyordu.

Pola’nın sorumluluğundaki Cizre doğumlu Bager, aslen Gabarlıydı ve bir süredir yerel gençlik içinde çalışıyordu. Evleri, Cûdî ve Sur Mahallesi arasında bir yerdeydi. Yirmili yaşların verdiği heyecan ve coşkuyla saz çalmayı ve yanık Kürtçe şarkılar söylemeyi severdi. Aynı yaşlardaki Erdal’le birlikte yerel gençlik çalışmalarında yer alırken, fırsat buldukça kültür-sanat kurumundaki saz kursuna gitmeyi ihmal etmezdi. Sipan Noktası’ndaki tek kadın olan Ronahî de, gençlik kadrosuydu.

Pıling ise, taş çatlasa on beş yaşlarında gösteriyordu. Mücadele saflarından kaçmış eski bir gerillanın oğluydu. Cizre’de çocuk ya da ergen yaşlardaki gençlerin hemen hepsini büyüklerinin önyargıları ve duruşları fazla ilgilenmezdi. Direnişi ifade eden her gösteri, yürüyüş, merasim, kutlama ya da benzer ne olursa en önde onlar koşarlardı. En sert taşlı, molotoflu çatışmalarda bile ön saflarda bulunmayı kimseye bırakmazlardı. Pıling de bu gençlerden biriydi. “Büyümüş de küçülmüş” denilen bir yapısı vardı. Yurtsever bir ailede özgürlüğü kısıtlanmadan büyüdüğü

için her konuda kendisini ifade etmekten çekinmezdi.

Gençliğin deneyimli kadrolarından biri olan Serdil, yirmi dört yaşlarındaydı. Doğduğu Van'a bağlı Aşağı Arlıca köyü korucusuydu. Babası da köyün korucularından biriydi. Üç kız, yedi erkek on çocuklu kalabalık bir aileye sahipti. Ailesi, ekonomik nedenlerle koruculuk yaptığını söylese de ulusal ve toplumsal gerçeklikten kopuk, sistemle yaşama seçeneğini tercih ettiğinden dolayı koruculuk yapardı. On yedi yaşlarına kadar Türk milliyetçiliğinin ağır etkisinde yaşarken, Van Newroz'una katılması yaşamında bir dönüm noktası olmuş, bir anda kendisini serhildana kalkan halkın içinde görmüş ve polisle çatışmaya girmişti. Herkes gibi o da polislerle taş atmaya başlamıştı. Bu O'nun ilk çatışmasıydı ve ulusal gerçekliğine kaymasını sağladı. Erzincan üniversitesinde bilincini derinleştirip yurtsever öğrencilerle hareket etti. Çok geçmeden aktif faaliyet yürüten bir genç olmayı başardı. Katıldığı bir öğrenci eyleminde birkaç arkadaşıyla beraber yakalandı. Altı ay Erzurum cezaevinde kaldı. Bırakılınca ikirciklenmeden katılım yaptı. Gençlik çalışmaları kapsamında gençliğin yeniden örgütlenmesini hedefleyen inşa çalışmalarında yer aldı. Uzun bir süre Muş, Cizre, Nusaybin ve Siirt'te inşa ve öz yönetim çalışmalarını yürütüp Cizre'ye geldi.

Sipan Noktası'ndan ayrılan Mehmet'in aklı Pıling'deydi. İçinde bulunulan koşulların olağanüstü bir niteliği olsa da düşündüklerini Dicle ile paylaşmayı gerekli gördü. "Pıling'in yaşı çok küçük değil mi? Bu yaşta onu mevzilerde tutmak ne kadar doğru sence?"

"Doğrusunu istersen yaşı halen küçük ve bu yaşta mevzilerde kalması gerekli değil. Bu konuyu konuştuk. Her mevzide bunun gibi bir veya iki kişiye rastlıyoruz. İkna edebildiklerimizi evlerine gönderdik. Ancak Pıling gibi ikna edemediklerimiz de maalesef var. Ne yaparsak yapalım onları mevzilerden çıkaramıyoruz. Şimdilik bulduğumuz çözüm, ellerine silah vermiyor, nöbet tutturmuyor ve sorumluluk yüklemiyoruz. Sadece gelip mevzide kalıyorlar."

"Öyle olsa bile risklidir. Yarın çatışmalar yoğunlaşırsa

ne olacak?”

“Haklısın, ben de aynı şeyi düşünüyorum. Hatta kimi-sinin ailesini de devreye koyduk. Yine başarılı olamadık. Mevzileri birlikte geziyoruz. Bu yaşta gördüğün gençleri ikna edebilirsen çok sevinirim.”

Birçoğunu tanıyordu ve ikna edemeyeceğini biliyordu. Bu durumda olan Cizreli çocukları ikna etmek imkânsız gibiydi. “Bir yolu olmalı?” diye düşünürken, Özkan Sokak’ta bulunan Andok Noktası’na gelmişlerdi. Diğer noktalardan farklı olarak Eşbaşkanlığı örnek alan Andok ve Ronahî, birlikte noktanın sorumluluğunu yapıyorlardı. Bundan dolayı kimisi Ronahî, kimisi Andok Noktası diye adlandırıyordu.

Yirmili yaşlardaki Andok Şırnaklıydı. On sekiz çocuklu yurtsever bir ailede büyümüş ve bir yıl önce özgürlük mücadelesine katılmıştı. Cizre’ye gelişi iki ayı bulmuştu. Ronahî, Şiyar ve Şoreş’i fazla tanımasa da gençlik kadroları olduklarını biliyordu. Dara’yı biraz daha yakından tanıyordu. Andok’la aynı yaşlardaydı. Sekiz çocuklu ailesi yıllar önce koruculuğu kabul etmediğinden, Beytüşşebap’tan Cizre’ye göç etmişti. Galatasaray takımını tutar, futbolu çok severdi. Bir öğretmenin Kürtçe konuştuğu için kendisini dövmesi sonucu ilkokulu yarıda bırakmış ve bir daha okumamıştı.

Andok Noktası gibi, Varol Sokak’taki nokta da Delîla ve Nurhak’ın sorumluluğuna verilmişti. Andok Noktası erkek adıyla anılırken, Delîla Noktası adını kadın sorumludan alırdı. Delîla ve Nurhak’ın sorumluluğunda Serdem, Eliyê Gulê ve Agirgeş noktayı tutardı.

Gençlik kadrosu olan Serdem Ağrı’nın Patnos ilçesindendi. Uzun boylu sayılırdı. Eskişehir Üniversitesi’nde okurken iki yıl önce gençlik hareketine katılmıştı. Son derece sempatik ve saf oluşuyla dikkat çeker, herkesin sevgisini kazanmayı başarırdı. İnsan ona baktığında, “günümüzün bozulan dünyası içinde bir insan bu denli temiz kalmayı nasıl başarabilir” diye düşünmeden edemezdi. Duyguları, düşünceleri, yaklaşımları, hatta konuşurken yaptığı açıklamaları o denli sade ve temizdi ki, insanda melekmiş gibi bir algı yaratırdı. Önceki çalışma alanı Nusaybin’de o denli

sevildi ki, kısa sürede gençliği güç haline getirerek örgütlemeyi başardı. Ardından Cizre'ye geldiğinde, gençlik çalışmalarındaki eksiklikler bir anda asgariye indi. Nusaybin gibi Cizre'deki gençlik ve halk tarafından da kısa sürede sevmeyi başardı. Cizre'de iken Nusaybin gençliği rapor üzerine rapor yazarak geri gönderilmesini istedi. Tekrar Nusaybin'e gönderilecekti ki, Cizre'deki gençliğin ısrarları sonucu gönderilmekten vaz geçildi.

Pervarili olan Delîla da, genç kadın çalışmalarında yer alan gençlik kadrosuydu. Çok genç olmasına rağmen sara hastalığı vardı. Nöbet geçirdiği zaman kendisini tümünden kaybederdi. Krizi atlatıp kendine geldiğinde, arkadaşlarına karşı eziklik ve mahcubiyet karışımı bir duygu yaşırdı. Mevzide yer almasın diye arkadaşlarının ısrarlı karşı ko-yuşlarını, kendisine karşı yapılmış bir hakaret ve güvensizlik olarak ele alıp ret etmişti. Dili pelték olduğundan "S" harfi yerine "Ş" derdi. Bundan dolayı bazen arkadaşları ona takılır ve şakalaşırdı. Bulunduğu noktanın cihaz kodu Sterk'ti. Arkadaşları cihazdan "Sterk" diye çağırdıklarında, "Banga Şterk" diye cevap verir, bu da espri konusu olurdu.

Delîla'ya oranla Nurhak daha büyüktü. Altı çocuklu Amedli bir ailede büyümüş, üniversiteyi terk ederek gençlik hareketine katılmıştı. İki defa gözaltına alınmış, bir defasında tutuklanıp üç buçuk yıl zindanda yatmıştı. Bir yıl önce bırakılınca katılım yapmış ve profesyonel devrimciliğe adım atmıştı. Besta'da iken halkla ilişkiler çalışmasını yürütmüş, iki ay önce de Cizre'ye gelmişti.

Delîla Noktası'nda üstlenen diğer bir kişi ise Gabarlı, orta halli bir ailenin çocuğuydu. Halk içindeki adı Eliyê Gulê idi. Kürt toplumunda babaya göre anne daha otoriter ise, çocuklar onun adıyla anılırdı. Annesinin adıyla anılması, bu tarihsel geleneğe dayanırdı. Önceleri bu adlandırmaya tepki gösterse de toplumsal bilinci geliştiği oranda adını benimsedi, övünç gerekçesi yaptı. Bu adıyla bütün Kasaphane, hatta tüm Cizre gençliği tarafından tanınır oldu. Hiperaaktif ve cesur bir kişiliğe sahipti.

Küçüklüğünde her dediği yapıldığından şımarık, kavga-

cı ve geçimsiz biri olarak büyümüşü. Ergenlik yaşına geldiğinde uyuşturucuya bulaşmış, etrafındaki yaşlılarından kavgacı bir çete grubu oluşturmıştı. Gençliğin başlattığı “Hırsızlık, uyuşturucu ve fuhuşa karşı mücadele” kapsamında çağrılıp defalarca konuşulmuş, uyarılmış, iflah olmadığı görülünce, bir süre tutuklanmıştı. Tutukluluğu süresince sık sık kendisiyle konuşulmuş, bir daha uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklara bulaşmayacağı sözünü vermiş, tutukluluğu sona erdirilerek bir eğitim devresine alınmıştı. Eğitimden sonra şaşılacak düzeyde kendisini toparlamış, özüne dönerek bambaşka bir kişilik olmuştu. Temel kişilik özelliği olan cesaret dolu ve yürekli duruşuna bilinçli örgütsel bir biçim kazandırıp mücadelenin aktif bir kadrosu olmayı başarmıştı. Şiyar ve Agirgeş ise Cizreliydi ve yerel gençlik kadrolarıydılar.

Güneş batıyor ve akşam karanlığı çöküyordu. Fazla oyalanmadan Delîla Noktası’ndan ayrılıp Zap Alanındaki son noktaya yürüdüler. Son noktanın bulunduğu Kanlı Sokağa girdiklerinde Gewer Noktası’nın sorumluları olan Gewer ve Berfin karşıladı kendilerini. Mevziye girdiklerinde Torî, Arda, Ronî ve Mecit, konumlandıkları mevzilerinde yerlerini almışlardı.

Gewer Vanlıydı. Gevdan aşiretinden, ikisi kız dokuz çocuklu, orta halli yurtsever bir ailede büyümüşü. Katılım yapmadan önce üç defa gözaltına alınıp bırakılmış, tutuklanıp zindana atılacağı kesinleşince, dört yıl önce katılım yapmıştı. Bir yıl Rojava’da kalıp çeşitli alanlarındaki direnişlerde yerini almasından sonra Cizre’ye gelmişti. Çok şakacı olduğundan, gençler tarafından oldukça sevilirdi. Sui-kastçı olmasına rağmen mevzideki sorumluluğu üstlenmişti. Her arkadaşının düzeyini gözeterek şakalaşır, kendisini sevdirdirdi. Bir genç çok hoşuna giden bir hareket yaptığında o hareketi yapan genci kulağından öper, sevgisini içten gösterirdi. Şakalaşırken taklit yapmaktan da geri durmaz, en sıkıntılı anlarda moral kaynağı olmayı başarırdı. Bu nedenle bazı arkadaşları ona Muxtar demeyi tercih ederdi.

Berfin ise, Mardin’e bağlı Savur ilçesinde doğup büyü-

müş, genç kadın çalışmalarındaki başarısı ardından, iki ay önce Cizre'ye gelmişti.

Gewer Noktası'nın en renkli kişiliklerinden biri, Batman'ın Gercüş İlçesinden olan Torî'ydi. Cizre'deki bir okulda işçiydi. Okullar tatilde olduğundan, her gün gençlerin yanına gelir, ihtiyaç duyulan her çalışmaya katılırdı. Cesareti, çalışkanlığı ve emekçiliğiyle gençlerin gözdesiydi.

Torî, Gercüş'ten Kerboran'a, oradan da Midyat'a uzanan, Gabar'ın batısı ile Mardin'in doğusuna düşen büyük bir alanın hâkim yerel kimliğine verilen isimdi. Namı diğer Tur Abdin bölgesi, bu bölgede yaşayanlara da Torî dendiği kadar, kültürel bir tanımı da ifade ederdi. Tıpkı Botan'daki Goyîler gibi, Torîler de inatçılıklarıyla meşhurlar. Cesareti ve çalışkanlığı da en az inatçılıkları kadar gelişkindi. Torî adını severek ve isteyerek kullanması bundandı. En temel özelliklerinden biri, sessiz olmasıydı. Sessizce gözlemlemeyi, ama her şeyi gözlemlemeyi çok severdi. Büyük, siyah ve dikkat çeken güzel gözleriyle insana bakarak karşısındakini anlamaya ve çözmeye çalışırdı. Az konuşurdu, ama ağzı yerine adeta parlayan gözleri konuşurdu. Kocaman gözleriyle insanın içine işleyen bakışları vardı. Bu kadar az konuşup herkes tarafından tanınması ve sevilmesinin nedeni insanı içine çeken o gözleriydi.

Torî'nin yanında bulunan Ronî, Mecit ve Arda'yı yakından inceledi Mehmet. Üçünün de Cizre'nin yerel gençlik çalışmalarında yer aldıklarını bildiği halde, Arda dışındaki diğer iki genci tanımadığını fark etti. Kendisi gibi Arda da Cûdî'nin Cifanê Köyündendi ve evleri Caferî Sadık hattındaydı.

Yaptıkları kısa sohbete rağmen, akşam karanlığı her geçen dakika biraz daha etkili oluyordu. Saatine baktı. Sokağa çıkma yasağının başlamasına yarım saat kalmıştı. Arkadaşlarıyla vedalaşıp alalecele Melik Marketin yolunu tuttular.

Market, Nur Mahallesi'nin en merkezi yeriydi. Önünde geniş boş bir alan, arkasında cami vardı. Camiyle marketin arka duvarı arasındaki sokak çok dardı. Marketin iki girişi vardı. Bir girişi üç yüz metre kadar boş alanı bulunan ön ta-

rafındaydı. Diğer girişi ise arkasına çıkıyor ve Cami tarafına açılıyordu. O dar sokağa araçlar giremediğinden her tarafa kaçıp kurtulma imkânı bulunuyordu. Güvenlik açısından bu elverişli koşullarından dolayı gençlerin önde gelen görüşme mekanlarından biriydi. Birbirleriyle görüşmek isteyenler, telefonlarda “Melik Marketin oraya gel” diyordu. Bu da devlet güçlerinin dikkatini çekiyor, bu marketin gençlerin tüm görüşme ve buluşma noktalarının merkezi veya karargâhı olarak bilinmesine yol açıyordu.

Markete vardıklarında alan hınca hınç doluydu. “İğne atılsa yere düşmeyecek” dedikleri türdendi. Yediden yetmiş bütün mahalleli alana gelmişti. Alana sığmayanlar, alana açılan yan sokaklara yığılmıştı. Kitlenin ortasında erbane çalan Eylem’e, öğrencilerinin Botan’a özgü şarkıları eşlik ediyordu. Eylem ve öğrencilerini ortasına alan ise, halay koluna girmiş coşkulu gençlerdi. Halayın başını Nûda çekiyordu. Boş olan eline başına sardığı sarı, kırmızı, yeşil renkteki eşarblı almış coşkuyla sallıyor, diğer eli Baz’ın elinde halay çekiyordu. Baz’ın diğer elini tutan Asya’nın coşkusu, gençlerinkini aratmıyordu. Nûman ve Axîn ise halay kolunun ortalarında her biri bir yerde gençlerin coşkusuna coşku katıyordu.

Rohat elindeki fotoğraf makinasıyla, Nêrgîs el kamerasıyla tanık oldukları anları kaydediyor, bağlı oldukları ajans ve gazetelere gönderecekleri haberleri belgelemeye çalışıyorlardı.

Erbane çalan Eylem’in erbane sesi bir anda durdu. Coşkuyla söylenen stranlar kesildi. “Yaşasın Cizre halkının onurlu direnişi!” diye Kürtçe bağırdı bir genç, avazı çıktığı kadar. Genci yalnız bırakmayan alandaki kitle, hep bir ağızdan ve en yüksek sesiyle aynı sloganı üç kez tekrarladılar. Peş peşe iki slogan daha atıldı. Alanı inleyen slogan sesleri, Cizre göğüne yayılarak Cûdî Dağı’nda yankılandı. Bir anda durdu kitle. Önce Asya kısa bir konuşma yaptı. Ardından sözü alan Mehmet’in sesi, alana dalga dalga yayıldı. Rohat ve Nêrgîs’in çekim yapan makinaları, Asya ve Mehmet’e odaklanmıştı.

“Hevalno! Şu an itibarıyla sömürgeci faşizmin Cizre ve Botan halkına karşı en büyük zülüm olan sokağa çıkma yasağı başladı. Günlerdir NATO’nun ölüm kusan tekniğini ve binlerce paralı çetelerini Cizre’ye yığarak bütün Cizre’yi abluka altına aldılar. Cizre’ye olan bütün giriş çıkışlar kapatıldı. Ne zaman açılacağı da meçhuldür. Bu zulümle Cizre halkını teslim alacaklarını, aman diletceklerini ve diz çöktüreceklerini sananlar, çok geçmeden yanıldıklarını görecekler. Ve görecekler ki, Cizre halkı ne tarihte diz çökmüş ne bugün diz çökecek ne de yarın diz çöküp teslim olacaktır. Bu meydandan bize reva görülen faşist zulmün sahibi AKP ve Erdoğan’a sesleniyorum. İşte Cizre halkı bütün asaletiyle, tarihsel direniş geleneğiyle ve görkemli yurtseverliğiyle dilan çeker gibi, düğüne gider gibi sokağa çıkma yasağınıza karşı dimdik ayaktaadır. Ne yaparsanız yapın, asla diz çöktüremeyeceksiniz!”

Mehmet’in konuşması bittiğinde bir gencin haykırdığı “Kahrolsun sömürgeci faşizm!” sloganı üç kez tekrarlandı. Bir anda alanın dört bir yanından havai fişeklerin patlama sesine, Cizre göğüne yayılan ışık gösterisi eşlik etti. Diğer mahallelerdeki havai fişeklerin sesi ve göğeyi yükselen ışık gösterisi birbirine karıştı.

** ** *

Sokağa çıkma yasağının uygulanmasıyla eş zamanlı Cizre İlçesine tüm giriş ve çıkışlar resmi olarak kapatıldı. GSM operatörlerine ait baz istasyonları devre dışı bırakıldı. Mobil internet bağlantıları kesildi. Cizre ilçesinden geçen uluslararası İpek Yolu, sokağa çıkma yasağı ve operasyonlar gerekçe gösterilerek ulaşıma kapatıldı. Irak'a açılan Habur sınır kapısından gelen araçlar Silopi'de, Habur'a gidenler de Nusaybin ve İdil'de bekletilmeye başlandı. Haber ajansları, araç kuyruklarının yer yer otuz kilometreye kadar uzadığını duyurdu. Cizre ve İdil arasında yer alan Şerafettin Elçi Havalimanı'ndan yapılacak olan uçak seferleri de aynı gerekçelerle durduruldu.

Cizre Halk Meclisi yönetimi tarafından, yasağın başlatacağı akşam saat sekizden sonra, halkın gürültü çıkarma, belli merkezlerde toplanıp değişik etkinlikler yapma çağrısına en güçlü şekilde karşılık verildi. Müzikler eşliğinde hallerler çekiliyor, havai fişeklerle yasaklı gece aydınlatılıyor, evlerden izli mermiler atılıyordu. Sokağa çıkma yasağıyla devlet tarafından yaratılan abluka, halkın direnişle bütünleşmesiyle şölene dönüşüyordu. Bunu hazmedemeyen devlet güçleri, mevzilere ve mahallelere dönük havaya doğru doçka ve A-4 silahlarıyla rastgele tarama yapıyor, buna karşılık halk ise var gücüyle şehrin her tarafından bağırıyor, tencerelere ve kepenklere vurarak gürültü çıkarıyordu. Halkın bu kararlı tavrı barikat ve hendekleri tutan gençliği motive ediyor, yaşadığı coşku ve heyecanını katlıyordu. Devlet

güçlerinin attığı her mermiye karşılık Cizre halkı özgürlük sloganlarını haykırarak ve mermi seslerini bastıracak özgürlük çığlıklarıyla cevap veriyordu.

O yasaklı gecede sanki tarihin izdüşümü gerçekleşiyordu. Nasıl ki eskinin meydan savaşlarında karşı karşıya gelen kabileler, düşman güçler veya ordular saldırıya geçmeden önce psikolojik üstünlük sağlamak için var gücüyle korkutucu sesler çıkarıp bağırıyorlardıysa, çağın değişen koşullarına uyarlanarak Cizre’de de aynısı gerçekleşiyordu. Yiğitliğin hüküm sürdüğü çağların meydan savaşlarında ya da dönemin şehir savunmalarında halkın, savaşçılarına cesaret vermek için yaptığı bir çeşit savaş ritüeli, yeni bir biçimiyle güncellenerek yaşam buluyordu. Önceden planlanmadığı halde aynı ruhsal davranışın gösterilmesi, Cizre halkının tarihsel köklerine ne denli derinliğine bağlı ve o sosyal davranışı güncelle taşıyan bir bilinçaltına sahip olduğunu da gösteriyordu.

Cizre’de bir devrim rüzgârı esiyor, bütün Botan’a ve Cûdî’ye dalga dalga yayılıyordu. O devrim rüzgârı, tarihsel olarak süregelen yılların kinini ve öfkesini, umudunu ve direncini bugüne taşıyan bütün emareleri bağrında taşıyordu. O rüzgâr ki estiğinde tomurcukları dört bir yana savuran bahar öncesi yelini andırıyordu. Güneşin huzuruna çıkarak ona layık olma, hakikati gerçeğe yaşanılır kılma zamanının geldiğini müjdeliyordu.

Bütün Cizre’nin kuşatmaya alındığı ve dünya ile bağlantısının kesilerek izole edildiği o yasaklı gecede, şafağın ilk ışıklarından hemen önceydi. Gençliğin yasağa verdiği cevap, gece boyu ateşler yakarak, havai fişekler patlatarak, halaylar çekerek, avazları çıktığı kadar marşlar ve sloganlar haykırarak meydan okuma şeklindeydi. Gençlerini yalnız bırakmayan halk da yaratıcı eylem ve etkinlikleriyle geceyi sokaklarda geçirdi. Kimisi barikatlardaki çocuklarına pasta, börek, ekmek, peynir, çay ya da yemek gibi yiyecekler taşıdı; kimisi gençlerin halay kolunda yerlerini aldılar.

Gençliğin ve halkın bu duruşu, romantik ve maceracı özelliklerinden dolayı değildi. Yıllardır, hatta on yıllardır

süregelen soykırıma, zulme, haksızlığa, inkar ve yok etme politikalarına karşı biriken tepki ve öfke patlamasının isyanına dönüşmesiydi. Tüm acılara tanıklık etmiş öfkeli bir nesil vardı. Bir de o neslin hikayeleriyle büyüyerek onların çektiklerini kendi acısı sayan yeni bir nesil yekvücut olmuştu. Her iki nesil de acı ve intikam hırsıyla bilenmişti. Bu bilenmiş hırs, bitmek bilmeyen kanlı bir savaşın an be an yaşadıkları acı ve işkenceleriyle, tarihsel ve güncel katliamların yarattığı tepkilerle şekillenmişti. Duyguları ve düşünceleri netleşmişti. “Artık yeter!” diyorlardı.

Cûdî Mahallesi’ndeki barikatları gezen Bişeng ve Masîro, karşılaştıkları manzara karşısında tarif edemedikleri bir duygu yoğunluğu yaşıyorlardı. Barikatlardaki her silahlı birimin yanında, onlardan daha fazla halk kitlesi mevzilerin arkasında duruyor, dayanışmasını gösteriyordu. Bazıları, olası bir ölüm ve yaralanma durumunda yardım için hazır olduğunu gösteriyordu. Gerekirse, ölen ve yaralananın silahını alıp onun yerine geçmeyi düşünenler de az değildi.

Hele karşılaştıkları birçok noktada annelerin gençlere karşı anacıl yaklaşımını gördüklerinde, tebessüm etmeden duramıyorlardı. Gençler, annelerin kendi elleriyle hazırladığı kahvaltı tepsilerinden iştahla yiyorlardı. Tepsilerdeki çeşitlilik görülmeye değirdi. Devrimciler için ‘Ölüme gülererek giderler’ diye bir şeyler duymuşlardı daha önce. Ancak karşılaştıkları olgular, gülererek ölüme gitmeyi aşan, daha derin anlam taşıyan bir gerçeklikti. Anaların, kadınların ve gençlerin duygu dünyası ve hayalleri birleşmiş, özgür yaşamı görecekleri ve birlikte inşa edecekleri bir sevdaya, bir aşka dönüşmüştü.

Barikatların yanı başında geceleyen analar, gençler ve çocuklar Bişeng ve Masîro’nun devriye gezdiklerini gördüğünde zılgıtlarla sevinçlerini gösteriyorlardı. Böyle karşılanmak onları hem gururlandırıyor hem de utandırıyor. Alışık olmadıkları bir sevgi seliydi bu.

Direnme kararlılığını gören halkın sahiplenışı karşısında içi içine sığmıyordu Bişeng’in. “Devrimci halk savaşı

herhalde böyle bir şeydir. Korkmuyor, kaçmıyorlar. Silahsız da olsa mevzinin arkasında ısrarla bekliyorlar. Dört bir taraftan sokakları inletiyorlar” diye düşünüyor, yanında yürüyen Masîro ile duygularını paylaşmanın sabırsızlığını yaşıyordu.

“Yediden yetmişe bütün bir halkın devrime kalkışması, demek ki böyle bir şeydir Masîro heval! Ne dersin?”

“Devrimin verdiği coşku ve heyecan patlaması yaşıyor bu halk. Ve ‘Bıçak kemiğe dayandı, artık yeter!’ diyor. Halkın bu durumunu görünce, bizim devrimciliğimizin romantizm koktuğunu daha iyi anlıyorum.”

“Somut gerçeklikle bağı olduğu sürece, devrimci romantizmi yadsımamak gerek.”

“Doğru, ama benim eleştiri konusu yaptığım, somut gerçeklikten kopuk bir romantizmdir. Düşünsene, günlerdir yasak ha başladı, ha başlayacak; yasak başladığında halkın tepkisi nasıl olur, direnişe katılım sağlayacak mı, sağlamayacak mı diye tartışıyoruz. Hiçbirimiz halkın bu tepkiyi göstereceğini ön görmemiştik.”

“Yani somut gerçeklikten kopuk olduğumuz için halkın nabzını tutacak bir öngörü sahibi olamadık, diyorsun. Halkın nabzını en iyi tutan Önderliktir. ‘Hazır olmayan sizsiniz, halk her şeye hazırdır’ derken, kastettiği buydu aslında. Doğru bir çizgi ve doğru bir öncülükle halk devrimini gerçekleştirmek her zaman imkân dahilindedir.”

Sohbetleri sürerken Kasaphanenin oraya gelmişlerdi. Vestel Noktası, Kasaphane’den önceki barikata deniyor, Bişeng’in oluşturduğu Cizre’deki tek özgün nokta olma özelliğini taşıyordu. Bişeng’in de bazen durduğu noktada Viyan, Elefteriya, Helbest, Zerya ve Jiyan kalıyordu.

Vestel Noktası’na vardıklarında kadın arkadaşlarıyla selamlaşan Masîro, beklemeden Kasaphane Noktası’na yürüdü. Kasaphane’nin ön mevzisi de sayılan Vestel Noktası, stratejik olduğu kadar riskli bir konuma sahipti. Yapılacak ilk saldırının hedefi olduğundan ne kadar direnebileceğini kestirmeye çalışırken, noktadaki kadın arkadaşlarını ve düzeylerini düşünmeye başladı.

Cizre’de yurtseverliğiyle öne çıkmış bir ailenin kızıydı Viyan. İki erkek kardeşi de Özgürlük mücadelesindeki yerlerini almıştı. Dengtav Cûdî Mahallesi’ndeki barikatların birinde, Botan ise Rojava’daki YPG saflarında sorumluluk üstlenmişti. Ailesi, yıllar önce Gabar’ın Dêrşew köyünden göçertilme politikaları sonucu Cizre’ye gelip yerleşmişti. Devrimle içli dışlı olan bir ailenin kızı olarak büyüdüğünden, Cizre’de yaşananlara seyirci kalmamayı, özgün kadın çalışmalarını yürüten öncü bir militan olmayı başarmıştı. Gittiği her mahallede çok geçmeden birkaç özgün kadın birimi yaratarak kadın ve cins bilincini topluma yaymanın öncüsü olmuştu. Ailesinin onurlu duruşunu şahsında temsil etmek isteyen, her şart altında arkadaşlarıyla beraber olan ve onları yalnız bırakmayan bir tutum içindeydi.

Helbest, Uludere’nin Goyan aşiretinden yurtsever bir ailede büyümüşü. Gençlik kadrosu olarak aktif mücadeledeki yerini alması ve Cizre’ye gelmesi, daha yeniydi. Helbest gibi Zerya da gençlik kadrosuydu.

Özgün noktanın en aktif ve deneyimli militanı sayılan Jiyan, Batman doğumluydu. Daha lise yıllarında özgürlük mücadelesiyle tanışmış ve gençlik çalışmalarında yer almıştı. İki yıl önce üniversiteyi okurken tutuklanmıştı. İki yılı aşkın bir süre zindanda da kalmıştı. YDGK sözcülüğünde görevliydi. Dağdaki toplantıya katılmış, ordaki çalışmalarını bitirdikten sonra Amed’e geçmek için Cizre’ye gelmiş; yasaklar başlayınca Cizre’deki direnişe katılmayı görev bilmişti. Yoğunlaşması ağırlıklı olarak kadın özgürlüğü ekseniyleydi. Katıldığı bir eğitim devresinde bu yoğunlaşmayı her gün biraz daha derinleştirerek bilinç ve mücadeleye dönüştürmeyi başarmıştı. Yakaladığı ideolojik yetkinlik düzeyini, gördüğü askeri eğitimde de sergilemişti. Silah kullanmada ustalaşmış ve attığı hedefi mutlaka vurmuştu. Sadece konuşma ve tartışmayla değil, duruşu, yaşamı ve ilişkileriyle arkadaşlarını etkileyip iz bırakmıştı.

Düz taradığı siyah kısa saçlarıyla geniş alnını açığa çıkarır, kömür karası iri gözleriyle Botan’ın asi Kürd kadınlarına özgü yüz ifadesini görünür kılardı. Mücadele ettikçe

özgürleştğini, özgürleştikçe kadın doğasının tüm güzelliklerini kendisinde gerçekeştirdiği hissini capcanlı yaşırdı.

Her bir arkadaşını olumlu ve olumsuz yanlarıyla bütünlüklü düşünen Masîro, “Vestel Noktası’nda Jiyan ve Bişeng dışında savaş deneyimi olan arkadaş yok. Elefteriya askeri eğitim görse de, savaş pratiği olmamış. Buna rağmen hepsindeki iradeli ve kararlı duruş, sonuna kadar direnecekleri umudunu veriyor,” dedi, kendisiyle yaptığı monologda. Bu gelişmeyi yaratmada Bişeng’in rolünün küçümsenmemesi gerektiğinin bilincindeydi. Düşünceleri Bişeng’e kaydı.

Uzun süredir tanıdığı Bişeng, Batuyan aşiretindendi. Şırnak’ta doğmuş, dokuz çocuklu bir ailede büyümüştü. Üniversiteyi okurken gençlik çalışmalarına katılmış, çok geçmeden yönünü dağlara vermiş, iki yıla yakın dağ pratiği ardından Cizre’ye gelmişti. Genç olmasına rağmen, yaşının çok üstünde bir olgunluğa sahipti. Ortamını etkilemede ve örgütlemeye tanıdığı en başarılı arkadaşlarından biriydi. Halkçı ve sempatik özellikleriyle girdiği ortamlarda hemen kabul görür, yarattığı saygı ve sevgiden dolayı oradaki gençler üzerinde doğal bir otorite olmayı başarırdı. Cesareti ve gözükaralığı hayranlık uyandırır. Cizre’ye gelişiyle kadın çalışmalarında ve Kasaphane gençliğinde bir toparlanma yarattı. Kendisinden önce sorunlu olan Kasaphane gençliğini, tüm avantajlı durumları kullanarak sorun olmaktan çıkarmayı başardı. Gençleri örgütleme, eğitme ve pratiğe geçirmedeki becerileri, yetenekleri herkesin dikkatini çekti. Bu özellikleri, katılımı ardından “madem katıldım, öyle ise irademi örgüt iradesiyle birleştirmeli ve her yönüyle beklentilere cevap olmalıyım,” diyerek kendisini kararlaştırmasının ürünüydü.

Kasaphane Noktasına geldiğinde şafak sökmek üzereydi. Dewran’ın sorumluluğunda Xemgîn, Mehmetşêr ve Zero noktayı savunuyordu. Barikata girdiğinde arkadaşlarıyla ayrı ayrı selamlaştı. Her birini süzerken, Vestel Noktası’ndaki özgün kadın arkadaşlarıyla karşılaştırmadan edemedi.

Zero’nun adı gibi sarıya çalan bir teni vardı. O’nu her gördüğünde durup kısa boyu, dinamik ve güleç haline göz

atmadan edemezdi. Cûdî'deki tüm eylemlerde en öndeydi. Ailesi Gabar'dan göç edip Cizre'ye yerleşmişti. Kardeşleri engelliydi ve yoksulluk içindeki yaşamlarını bilmeyen yoktu. Geceleri barikatında sabaha kadar nöbet tutarken, gündüzleri birkaç saat uyuyup dinlenmeden motosikletine biner, Cûdî Mahallesi'nin dört bir yanını kontrol ederdi. Bunun için kimseden talimat almasına gerek yoktu. Hendekler kazıldığından beri duyduğu doğal sorumluluk gereği bunu yapmayı görev haline getirmişti. Teni gibi saçları da sarıya çaldığından, kendisine ne ad verirse versin, herkes O'nu Zero diye çağırırdı. Yerel gençlik kadrosu olduğu halde tüm zorlu süreçlerin önde gelen militanıydı. Nerede eylem varsa oraya koşar, gözü pekliğiyle gençleri de arkasından sürüklerdi.

Zero'yla aynı yaşlardaki Mehmetşêr, Cizre'nin yerel çalışanıydı ve birkaç defa polisle girdiğı taşlı sokak çatışması dışında bir deneyime sahip değıldi.

On sekiz yaşlarında gösteren Xemgîn de Gabar'ın Sipivyan köyündendi. Köyleri yakılıp boşaltıldıktan sonra Cizre'ye taşınmışlardı. Xem-gîn'in hikayesi daha ilginçti. Çocuk yaşta iken babası O'nu Cizre yerlisi bir yurtseverin yanına vermiş, adeta evlatlığı gibi büyütmesini istemişti. Evleri Sur Mahallesi'nde olan bu yurtseverin yanında çalışırken, Sur'daki direnişlerin hiçbirinden geri kalmazdı. Daha çocuk yaşlarda iyi araba sürmeyi öğrenmiş ve ustalaşmıştı. Arkadaşlarına karşı oldukça saygılı özelliğıyle Gabar'ın güzel çocuklarındandı. Yurtsever ailesinden aldığı dağ asaletini her yaklaşımında sezmek mümkündü.

Siyabend Cizre'ye gelince şoför olarak Xemgîn yanına verildi. Kısa bir süre izleyip tanıması ardından yerel olduğuna bakmadan O'nunla bir ekip gibi çalışmayı esas aldı. Tek kusuru tüm uyarılara rağmen arabayı çok hızlı sürme-siydi. Günde en az on kez O'nu uyarmak zorunda kalan Siyabend, "Heval yavaş sür, sokaklar çocuklarla dolu, bir kaza olursa halka rezil oluruz. Bir de biz bu çocuklar için savaşıyoruz, onlara bir şey olursa kendi kendimizi boşa çıkarırız, haberin olsun" dediğinde mahcup bir tarzda boynunu

büker, utangaçça da olsa Cizreli gençlerin hazır cevap özelliğini konuşturmadan edemezdi. “Bir şey olmaz heval Siyabend. Cizre’de çocuktan fazla ne var, birine bir şey olursa analar onun yerine üçüz doğurur, iki tanesi bize kalır.”

Cizreli olduğundan yirmili yaşlarda gösteren Dewran’ı yakından tanıyordu. Üçü kız sekiz çocuklu yurtsever bir ailede büyümüştü. Ortaokulu bitirdikten sonra okulu bırakmış, ailesinin yaşadığı ekonomik sorunları çözmek için çalışmaya başlamıştı. Devlet güçlerinin yoğun baskılarına daha fazla katlanamadığından iki yıl önce dağa gitmiş ve mücadeleye katılmıştı. Kobanî ve Rojava’nın farklı sahalarında savaşmış, deneyim kazanmıştı. Cizre’ye geldiğinde “Gözlerim bu günleri gördü ya, ölsem de gam yemem” demişti. Kasaphane Noktası’na verilmesinin nedeni, Rojava Devrimi’nde kazandığı deneyimlerdi.

Vestel ve Kasaphane noktalarını karşılaştırmayı bitirdiğinde özgün kadın noktasının daha avantajlı olduğunu düşündü. Saatine baktı. Saat sabahın beşine geliyordu. “Bu sessizlik hayra alamet değil Heval Masîro. Şimdiye dek düşmanın neden saldırmadığına anlam veremedim” diyen Dewran’ın sesini, uzun ve şiddetli bir tarama sesi kesti. Hemen mevzilendi ve barikatın bir gözetleme deliğinden elindeki keleşinin namlusunu çıkarıp taramanın yapıldığı noktaya ateş etti. Yanındaki diğer gözetleme deliğinden Dewran ateş ediyordu. Xengîn, Mehmetşêr ve Zero da mevzilendikleri gözetleme deliğinden ateşe karşılık veriyorlardı. Kobra ve Kirpi türü zırhlı araçlardan atılan bombalardan biri barikata isabet etti. Etrafa yayılan toz bulutuyla göz gözü görmez oldu. Tepeden tırnağa üzerlerine savrulan toz ve topraktan dolayı gözleri yaşarmaya, genizleri yanmaya başladı. Güçlkle soluk alıp veren Masîro, hızla kendisini toparlayıp ateş etmeye başlayan Dewran’a “Düşman saldırmadı diyordun ya, al sana saldırı” diye seslendi. Espriyi anlayan Dewran, espriyle karşılık verdi. “Düşmanın konuşmamı beklediğini bilseydim, alametin hayırlı olması için daha önce konuşurdum.”

Zırhlı araçlardan atılan A4 ve bomba atarlardan biri

Vestel Noktası'nın barikatını vurmuş, ikiye ayıracakmış gibi büyük bir yarık açmıştı. Bişeng, Viyan ve Elefteriya yarılan barikatın bir tarafında, Helbest, Zerya ve Jiyan diğer tarafında ateş etmeyi sürdürüyorlardı. Yavaş yavaş ağaran günün aydınlığında bir anda savaş mevsisine dönüşen barikatı gözden geçirdi. Barikatın yarılan iki tarafına birer bomba daha isabet ederse, barikat diye bir şeyin ortada kalmayacağını anladı. "Barikatı yaparken sadece silahlı çatışmaları düşünmek en büyük eksikliğimiz. Bomba, roket ve top atışlarını gözetmemiz gerekirdi" diye söylendi sessizce. Arkadaşlarına baktı. Hepsi toz toprak içinde kaldıklarından, tanınmayacak haldelerdi. Buna rağmen hiçbir şey düşünmeden korkusuzca çatışmaları, hayranlık vericiydi.

Mala Gel'de otururken silah seslerini duyan Siyabend, Soro'yla birlikte Kasaphane Noktası'na koştu. Geçtikleri sokaklara doluşan halk, ellerindeki telefonlarla bir şeyler öğrenmek istiyor, ama hatlar kesik olduğu için barikatlardaki çocuklarını arayamıyor, hırslarından savurdıkları sunturlu küfürlerle yetinmek zorunda kalıyorlardı.

Siyabend ve Soro Kasaphane Noktası'na vardıklarında silah sesleri kesildi. Bulundukları nokta ve çevresindeki noktalarda çatışma dursa da yoğun silah sesleri Cizre göğünde yankılanıyordu. Bulunduğu noktayı inceleyen Siyabend, bombanın vurduğu yerde oluşan hasar dışında bir şey olmadığını görünce rahatladı. Arkadaşları toz toprak içinde kaldıklarından tanınmayacak halde olsalar da iyilerdi. Kendisini çabuk toparlayan Zero, "Düşmanın ilk atışında nasıl da panikleyip kaçacak delik aradın Mehmetşêr" dedi, ağız dolusu gülerken.

"Git işine. Panikleyip kaçan ben miydim, yoksa sen miydin? Kendi korkaklığını bana mal etme!"

"Aha Xemgîn'e soralım" diyen Zero, bakışlarını Xemgîn'e çevirip göz kırptı. "Öyle değil mi heval Xemgîn? Doğru söyle, mevzimize bomba değiştiğinde Mehmetşêr ne yaptı?"

Zero'nun göz kırptığını fark eden Mehmetşêr, Zero'yu boşa çıkarmanın hinliğini çabuk buldu. "Senin gözlerin yanlış görmüş Zero. Panikten şeşi beş görenler gibisin. Esas

korkan Xemgîn'di. Üzerimize savrulan o toz toprağa korkun da karışınca benle Xemgîn'i karıştırdın."

"Git işine, aha ben burada çatışıyordum" dedi Xemgîn. Eliyle mevzilendiği yeri gösterirken aman dileyen bakışlarını Siyabend'e çevirmişti. İki arkadaşı arasındaki şakalaşmayı gerçek sanan Xemgîn, öfkeden patlayacak gibiydi. Dewran'a bakan Siyabend kahkahayı bastı. Bir anda kahkaha sesleri barikatın içinden sokağa yayıldı. Etrafa doluşan halk da onlara katılınca, bütün sokağı kahkaha sesleri doldurdu.

Arkadaşlarını şakalaşmalarıyla baş başa bırakan Siyabend, yanındaki Soro'yla Vestel Noktası'na yürüdü. Noktaya vardığında gözlerine inanamadı. Mevzi olarak kullanılan barikattaki hasar çok büyüktü.

"Durumunuz nedir heval Bişeng? Gördüğüm kadarıyla çabuk toparlanmışsınız."

"Doğru heval Siyabend. Toz toprak içindeki halimizi saymazsan gördüğün gibi hepimiz iyiyiz."

"Savaşta bu tür şeyler doğaldır. Hatta daha kötü durumlara da düşeceğiz. Buna şükretmek lazım" dediğinde, bakışlarını arkadaşlarında gezdirdi. Arkadaşlarının rahat olduğunu gördüğünde sevindi. İki noktada da ilk çatışma anında yaşanan heyecan ve paniklemeye rağmen, kimse mevzisini bırakmamış ve koordinesiz de olsa çatışmadaki yerini almıştı. Diğer noktaların da benzer bir durumda olduğunu düşündü. Bakışlarını Bişeng'e çevirip sürdürdü konuşmasını.

"Bu ilk saldırı mevzileri yoklamak içindir. Hangi tür silahları kullanıyoruz, onları hangi taktikle karşılıyoruz öğrenmek istediler. Esas saldırı taktiklerini bundan sonra geliştirecekler. Bundan böyle her türlü kapsamlı saldırıyı göğüsleyecek bir hazırlık içine girmeliyiz. Hem de hemen. Mevzilerimizi de bu kapsamda ele almalıyız."

"Diğer noktalarda cihaz üzeri kısa tekmil vermeye başladılar heval" dedi Soro, Siyabend'in duraksadığını gördüğünde.

"Hangi nokta tekmilini verdi?"

“İdil Caddesi üzerinde bulunan karayolları alanının arkasındaki mevzinin sorumlusu Destan arkadaş tekmi verdi. Onlara da saldırı yapıldığını ve bir olumsuzluğun olduğunu söyledi.”

Destan’ın hangi arkadaş olduğunu düşünen Siyabend, hafızasını yoklayınca hatırladı. Uzun süredir yerel birim olarak çalışan Destan, Kıçî aşiretindendi, evli ve beş çocuk sahibiydi. Şehit aileleri kurumu Meya-Der’in eski çalışanıydı. Halkı ve şehri epeyce tanıyordu. Bir kardeşi 1990 sonrasında devlet güçlerince katledilmişti. Yaşadığı ciddi ekonomik sıkıntıları kendisine dert etmeden, tüm yüreği ve yüksek heyecanı ile sürece katılmıştı.

“Büyük olasılıkla bizim bulunduğumuz tarafa yapılan saldırıların benzeridir. Yoğun bir çatışma halen sürdüğüne göre asıl büyük ve kapsamlı yönelimin Nur Mahallesi’ne olduğu anlaşılıyor” dediğinde akli Destan’ın hikayesindeydi. Destan’ın hikayesine benzer öyküler öylesine çoktu ki, her mevzi sanki bu hikayelerin yarattığı kin ve öfkeyle sarmalanmış, kurşun geçirmez bir anlam yoğunluğuna kavuşmuştu. “Bütün Cizre’yi adeta efsunlayan bu maneviyat, savaşın gidişatını belirleyecek” dedi, içten içe söylenerek.

Vestel Noktası’nda fazla oyalanmadan diğer noktaları gezmek istedi. Soro’yla barikatın dışına çıktığında arabayla gelen Rojhilat’la karşılaştı. Cizre öz savunma komisyonundaydı ve cephane dağıtım işlerini de yürüttüğünden kaldığı noktanın dışına çıkacak hareketliliğe sahipti.

“Durum nedir heval Rojhilat” dedi Siyabend.

“Gezdiğim noktalarda ciddi bir şey yok. Yaşanan çatışmadan dolayı cephane sıkıntısı çıkmıştı. Yanımdaki yedek cephaneden parça parça dağıttım. Şimdi de Nusaybin Caddesi’ne açılan noktaları gezeceğim.”

“İyi etmişsin. O noktaları beraber gezelim.”

“Başka bir şey daha var heval Siyabend. Önemli olduğu için Seni, Soro ve Bişeng Arkadaşları bir arada görmüşken söylemek istiyorum.”

“Tabi ki heval Rojhilat, söyleyebilirsin.”

“Bu ilk saldırıda düşman karayollarından ve İdil Cadde-

si üzerinde bulunan Reşa Sokağı'ndan girmek istedi. Mayın patlattık, geri çekildi. Tekrar buralara mayın ekmemiz gerekiyor. Bir de mahalleye girebileceği mevzisiz ve savunmasız sokaklar var. Oralara da mayın ekip güvenilir iki arkadaşı üstüne bırakabiliriz. Fakat bazı ev sahipleri ailelerinin güvenliğini ileri sürüp sorun çıkarıyorlar. Heval Siyabend onlarla konuşup ikna etse iyi olur.”

Siyabend konuşacaktı ki, Bişeng araya girdi. “Burada da birkaç sokak var, mayınsızdır. Düşman bu saldırıda elli metre kadar yakınımıza yaklaşıp noktamızı ağır tarama altında bıraktı. Düşmanın yaklaşmasını önleyecek birkaç yere mayın döşesek iyi olur.”

Bişeng’in durduğunu gören Siyabend Rojhilat’a yönelerek: “Sizin bulunduğunuz caddede durum nasıl, mayın lazım mı?”

Esriyle soruyu cevaplamaktan kaçınmadı Rojhilat. “heval tuttuğumuz caddeler çok dar, mayın bırakırsak evler mahvolur. Zaten gerek de yok. Yanımızda ‘malxirab’ var! Bugün bir tane salladım, bir daha gelmediler.”

Rojhilat’ın keyfi yerindeydi. Bişeng ve Soro “malxirab nedir?” diye sormadıklarına göre, ne olduğunu biliyorlardı. Noktada bulunan diğer kadın arkadaşları da gülüşünce, malxirabın gerilla dilinde B-7 roketatar silahı olduğunu bildiğini anladı. Kendisi de gülümsedi.

Rojhilat’ın yaptığı bu espriye misilleme yapmaktan geri durmayan Bişeng’in sesini duyduğunda da gülümsemesi sürdü.

“Kendine aldığın iki dar sokağın başında durmuş, bize hava atıyorsun. Hele sen gel, iki tır aracının yan yana geçtiği Vestel Caddesini tut da görelim. Nasıl olsa malxirabın da var.”

Bişeng’in alındığını gören Rojhilat, hemen manevra yaparak gönlünü almaya çalıştı. “Bu alçak Kobra sabahtan beri imanımızı gevretti, valla başımızı kaldırmadık desem yeridir. Ama malxirabımızı da yapıştırdık ha!”

Birlikte gülüşmeleri ve aralarındaki hoş sohbetten sonra hızlı hareket etmesi gerektiğini düşünen Siyabend,

yerine getirilmesi gerekenleri sıraladı. “Tamam, o dediğin ailelerin ismini ver, gidip konuşuruz. Fakat siz de özellikle mayınları ailelerin zarar görmeyeceği en uygun yerlere yerleştirin. Zarar görme ihtimali olan aileler varsa, onları o evlerden tahliye edelim. Yanımda şu an hazır üç mayın var. Siz bunları alın, dediğiniz yerlere yerleştirin. Ben de atölyeye gidip on tane düdüklü mayın daha hazırlamalarını söyleyeyim. Soro heval, sen de güvendiğin iki arkadaşına mayın yapmasını öğret. Atölyemiz tam kadro çalışarak durmadan mayın hazırlayacağı benziyor. Anlaşılan bu iş ancak mayınlarla çözülür, gübre sen nelere kadirsin!” dediğinde tekrar gülümsedi. Rojhilat ve Soro’yu yanına alarak gezmeyi düşündüğü noktalara hareket etti.

Nusaybin Caddesi, İdil Caddesi’yle birleştiği yer olan dört yoldan başlayıp Sur ve Yafes’e kadar uzanıyordu. Şehrin çıkışına, Rojava sınırına yakın bir yerde bitiyor, İpek Yolu’na bağlanıyordu. Bu hat içinde birçok noktada barikat yapılmıştı. Cizre’nin üst taraflarından suikast ihtimali olmasına rağmen araba kullanma imkanları vardı. Özellikle Cizre’yi arkadan dolayan çevre yolundan suikaste uğramamak için duyarlı davranıyorlardı. Sokak aralarını kullanarak ve suikast yapılacak noktalardan sakınarak belirlenen noktaları gezdiler. Gezdikleri noktaların durumu genelde iyiydi. Gezilerinden çıkardıkları sonuç, istisnalar hariç Cûdî’deki tüm noktalara saldırı olmuş, karşı direnişle saldırılar püskürtülmüş, ciddi bir durum yaşanmamıştı. En zayıf noktalar Sur Mahallesinde olmasına rağmen, o noktaların hiçbirine saldırı olmamıştı.

“Sence Sur’daki noktalara neden saldırı olmadı Rojhilat Arkadaş?”

“Doğrusu bana da çok ilginç geldi. Öyle anlaşıyor ki, o noktaların zayıf olduğu konusunda istihbarat bilgisi almamışlar. Yoksa affetmezlerdi.”

“Sen ne diyorsun Soro arkadaş, başka bir nedeni olmaz mı?”

“Saldırıların dozu ve düzeyini incelediğimizde bazı sonuçlara ulaşmak mümkündür. Ancak bu sonuçların objek-

tifliği tartişmalıdır. Mesela Yafes'e de hiç saldırı olmamış."

"Yafes'te bizim noktamız yok ki" dedi Rojhilat, araya girerek.

"Yafes Mahallesi de yasak kapsamında, ama..." dedi Soro, Rojhilat'a cevap vererek.

"Yapılan bu saldırıdan hareketle hemen doğru ve objektif sonuçlara ulaşmak oldukça zor tabi" dedi Siyabend, iki arkadaşının tartişmayı uzatacağını dşunerek. Konuşmasını sürdürecek ki, Soro'nun cihazına yapılan çağrıyla durdu. ağrıyla yapan tepecilerden biriydi. Her mahallede en yüksek binalara ikişer gözcü yerleştirmiş, adına da "muhabereci" ya da "tepeci" demişlerdi. Hendek ve barikatlar kadar öz savunma direnişinin önemli bir alanı olan bu gözcüler, şehrin tüm giriş çıkışlarıyla sokaklarındaki her hareketliliği izliyor, kendilerine verilen cihazlarla anında bildiriyordu.

"Konak Mahallesi'nden hareket eden zırhlı araçlar, Nur Mahallesi'ne doğru gidiyor. Oradaki gözcüler, Botaş Caddesi üzerinde yoğun çatışmaların olduğunu ve iki zırhlı aracın darbelendiğini bildirdi.

Cihaz susunca akklı Nur Mahallesi'nde olan Siyabend, yarıda bıraktığı konuşmasını sürdürdü. "yle anlaşılıyor ki, ilan edilen bu yasak ve kuşatmayla uzun vadeli bir taktik uygulamayı düşünen düşman, oldukça planlı ve sonuç alıcı hareket edecek. Sur'a ve Yafes'e saldırmamasının nedeni bu olabilir. nceliği Nur'a verecek ve gücünün önemli bir kısmıyla Nur'u çökertmeye çalışacak. Bunu yaparken, Cûdî'ye de saldırıları eksiltmeyecek. Cûdî'yi zayıflatıp Nur'a g aktaran bir düzeyde olmasını önleyerek hep savunmada kalmasını sağlayacak. Beni asıl düşündüren konu, Nur'da yaşanan direnişe askerlerin kayıtsız kalmasıdır. Çünkü Nur Mahallesi, aynı zamanda askeri bir alandır. Bir yanı tümüyle Tank Taburu ve Garnizon komutanlığıyla kuşatılmıştır. Askerlerin Nur'daki direnişe kayıtsız kalması mümkün değildir. Drtyol, İdil Caddesi ve Botaş Caddesi'nden emniyet güçlerinin saldırısı olağandır. Nur'un etrafında askeri bölgelerin olması, ordunun harekete geçmesi

ihtimalini büyütüyor. Ordu harekete geçerse tank türü ağır silahların devreye girmesi demektir. Buna karşı bizim hiçbir hazırlığımız yok. Oradaki arkadaşların birkaçı nitelikli ve tecrübeli savaşçılarla cesur gençler olsa da tank savaşına göre bir hazırlıkları söz konusu değil. Beni en çok korkutan konulardan biri bu iken, ikinci bir konu ise özellikle Aşk Tepesi'ndeki Kültür Merkezi binası ve çevresinin hem tank saldırısı hem de suikastçıların yerleştirilmesi için ideal bir yer olmasıdır. Orayı kullansalar bizi oldukça zorlarlar..."

"Yaptığımız barikatların teknik ve fiziki olarak yetersiz oldukları kesin" dedi Rojhilat, Siyabend'in sustuğunu gördüğünde. "Ancak siyasi anlamı devleti çılgına çevirmek için yeter de artar. 'Nasıl olur da Kürtler hakimiyet alanımızda, hem de Askeri Garnizon'un 50 metre ilerisinde barikat oluşturur ve sınır koyar?' diyerek çılgına dönmüştür şimdi. Sınır fobisi hastalık düzeyinde olan bir sistemin şimdiye kadar durması bence de şaşırtıcıdır. Bu yüzden ordunun barikatlara yönelmek için neden acele etmediğini doğrusu ben de çok merak ediyorum. Akla ilk gelen soru yeni katliam planları olabilir mi şeklindedir. Çünkü söz konusu şehir Cizre olunca, tarihe dönüp bakası geliyor insanın. Mesele sadece bir halkın kendini yönetme iradesi ile ona izin vermemenin arayışı arasındaki çelişkiler değil, tarihseldir bence. Bir tarafta bizim hakikati haykırmamız ve gereklerine uygun bir direniş içine girmemiz, diğer tarafta hakikati inkâr eden, yok sayan ve imha etmeye yeminli bir düşman gerçekliği var."

"Bence bir konuyu daha unutmayalım" dedi Soro, Siyabend'in kaygılarına yeni kaygılar ekleyeceğini düşünmeden. "Nur'un her tarafı askeri alan ve karakollarla çevrelediği için, oradaki tedbirleri biraz da buna göre geliştirdik. Bence Nur'daki arkadaşların hem tedbirleri iyi hem de dayanıklılıkları üst düzeydedir. Esas Cûdî üzerinde yoğunlaştık daha iyi olur. Cûdî'nin üst tarafındaki Caferî Sadık Tepesi son derece savunmasızdır. O hatta Ehmed El Ciziri Okulu'nun yaklaşık elli metre altında korucu bölgesini üstten yatay kesen caddede sadece iki noktamız var ve o nokta-

larda üstlenen arkadaş sayısı oldukça azdır. Korucuların da saldırma ihtimalini gözetmeliyiz. Korucu varlığı Cûdî'nin savunmasını daha tehlikeli hale getiriyor. En önemlisi de Cûdî, yaklaşık elli bin nüfuslu büyük bir mahalle. Bu da tutulmayan onlarca sokak ve cadde demektir. Bu hususları da göz ardı etmemeliyiz.”

Soro haklıydı. Bu konuları ve daha fazlasını kendisi de düşünmüş, mevcut olanakların yetersizliğinden dolayı önceliği saldırı olasılığının yüksek olduğu alanlara vermişti. Çoktandır ötelediği konular, bütün çıplaklığıyla önüne serilmişti. Ne yapabileceği fazla bir şey vardı, ne de dile gelen sorunları öteleme şansı. Zaman geçirmeden bir şeyler yapması gerekiyordu, ama neyi, ne zaman, nasıl yapacaktı? Akıllı bir yanda Nur'da kızıışan çatışmalarda, öte yanda eski sorunlara eklenen yeni sorunların kuşatma uzadıkça kartopu misali hep büyüyeceği gerçeğindeydi...

** ** *

Gençlerin bazen Mehmet, bazen Samuray dediği Çirûsk, Nusaybinliydi. Mayın yapmada uzmanlaşmıştı. Boş bir evi mayın yapma atölyesi haline getirmişti. Bulabildiği ne kadar gübre ve düdüklü tencere varsa eve toplamış, mayın yaparak noktaların ihtiyacını karşılamak için bir an olsun boş durmamıştı. Botaş Noktası'ndaki bir mayınla panzer türü zırhlı bir aracın darbelenmesi haberini aldığı anda sevinç çığlıkları atmamak için kendisini güçlkle tutmuştu. Aldığı bilgiler, Botaş Caddesi'ndeki noktalarda çatışmaların yoğunlaştığına dönüktü.

Yanında Kurtay ve Dengtav adında gençliğin iki kadrosu vardı. Kurtay, Van'ın Aşağı Arlıca Köyünde doğmuştu. Koruculuk yapan köylerinin yurtseverlikle ve mücadeleyle ilişkileri yoktu. Babası da köydeki koruculardan biriydi. Üçü kız, yedi erkek çocuklu kalabalık bir aileye sahipti. Katılım yaptıktan sonra yaşadığı ikili ruh hali, kişiliğinin temel bir özelliği haline gelmişti. Bazen babasının korucu olmasından dolayı utanç ve eziklik duyarken, bazen de "rahatım yerinde olduğu halde neden katıldım, hem gençliğimi hem de gençliğimle birlikte her şeyimi geride bıraktım. Değer miydi? Bu işin sonu yok. Hele Cizre'de hiç mi hiç yok" diye düşünür, dalından düşecek hazan yaprağı gibi bir o yana, bir bu yana sallanıp dururdu.

Dengtav ise Cizreliydi. Gençliğin yerel kadrolarından olduğu halde, Kobanî sürecinde İŞİD'le savaşmak için Rojava'ya gitmiş, Kobanî'nin özgürleşmesi ardından geri dön-

müştü. Gelirken kendisiyle getirdiği YPG elbisesini saklamış, hendekler kazılıp barikatlar kurulunca çıkarıp giymişti. Nereden getirdiğini sır gibi sakladığı M16 silahını taşırdı. Ne kadar gizlerse gizlesin, M16'yı Rojava'dan dönerken kendisiyle getirdiğini bilen arkadaşları, kulaktan kulağa fısıldardı. YPG elbisesini giyip M16 silahını kuşandığında karizmasına diyecek yoktu.

Çirûsk'un bu iki genci yanına almasının bir nedeni kendi yedeği haline getirip mayıncı yapmak iken, diğer nedeni ihtiyacı olan yerlere mayınları zamanında ulaştırma ve gerektiğinde mayın döşemelerini sağlayacak düzeye getirmekti.

Çirûsk'un yanındaki cihazdan çağrı sesi duyuldu. Çağrıyı yapan yüksek binalardaki gözcülerden biriydi. Karşılık verdi ve çağrıyı anlamak için arkadaşlarına sessiz olmalarını işaret etti.

"Tank Taburu'ndan JÖH'e bağlı askeri güçler üç zırhlı araçla çıktı. Anladığımız kadarıyla Nur Mahallesini ikiye ayıran ve Şix Caddesini, Botaş Caddesi'yle birleştiren ara caddeyi ele geçirip mevzilenmek istiyorlar."

Kapısı kapalı olan odasına gitti. Özenle yaptığı ve bomba haline getirdiği pimli ve kablolu mayınlardan üç tanesini alıp getirdi. "Bunlardan birini ben alıyorum. Birer tane de sizler alın. Dikkatle taşıyın ki, elinizde patlamasın. Sözü edilen ara caddeye gidiyoruz" dedi Kurtay ve Dengtav'a.

Kurtay keleşini kuşanıp mayını alırken, "Ya elimde patlarsa ne yaparım?" diye düşünmeden edemedi. Dengtav ise dünden hazırды. Bayrama gider gibi bir coşkuyla M16'sını kuşandı ve mayını alıp Çirûsk'un arkasından yürüdü. Ara caddeye yaklaştıklarında boş bir eve girip damın üzerine çıktılar. Yaz aylarında yatmak için damların üzerine bırakılan tahta sedirleri, demirden yapılmış ranzaları caddenin üzerine atıp araçların geçişine kapattılar. Pusuya yatar gibi uzanarak zırhlı araçların gelmesini beklediler. Çok geçmeden caddeye giren zırhlı araçlardan biri görüldü. Yavaş ve dikkatle ilerleyen araç caddeye girdi. Cadde boştu. Caddenin bir tarafı Askeri Garnizonun, diğer tarafı evlerin beton

duvarları olduğundan saldırı beklemiyordu. Yavaş ilerleyen zırhlı araç, yola atılan sedir ve ranzaların önünde durdu. Bir an bekledi. Zırhlı aracın yan kapılarından biri açıldı. Damın üzerine uzanarak yolu denetleyen Çirûsk, aracın her hareketini izliyordu. Yolu açmak için JÖH elemanları incekleri sırada, elindeki kablolu mayını aracın üzerine attı. Mayının kablosu elindeki bataryaya bağlıydı. Mayını atar atmaz bataryayı çalıştırdı. Mayının araca değmesiyle patlaması bir oldu. Askerlerin çığlıkları, kulakları sağır eden ve depremi andıran patlama sesi, alev içinde sağa sola savrulan aracın parçaları birbirine karıştı.

“Şimdilik bu onlara yeter ve ilerlemelerini durdurur. Aracın enkazını kaldırmaları, ölü ve yaralıları almaları saatleri bulur. Burada işimiz kalmadı. Botaş Caddesi’ne gidiyoruz” dedi Çirûsk, yanında uzanan arkadaşlarına.

“Düşmana iyi bir ders oldu bu. Babalarının evi gibi sokaklarımızda ellerini kollarını sallayarak gezemeyeceklerini anlamışlardır şimdi” diyen Dengtav, coşkudan kabına sığmaz bir haldeydi.

“Canını sıkma Dengtav heval” dedi Çirûsk “anlamazlar-sa düdüklü tencerelele doldurduğumuz gübreden bol bol veririz. Gübreden çok ne var?”

Dengtav’la Çirûsk şakalaşırken, uzandığı yere sinen Kurtay tutulduğu titreme nöbetini güçlkle bastırıp zoraki gülümsedi. Kulaklarında yankılanan patlama sesi ve JÖH elemanlarının haykırışını ne yaparsa yapsın bastıramadı. Kulakları zonklarken ayağa kalkmayı başardı ve Dengtav’ın peşi sıra yürümeye başladı.

Damların üzerinden arka sokaklara geçen Çirûsk ve arkadaşları, yüksek yerlere konumlanan keskin nişancıların hedefi olmamak için dikkatli yürüyorlardı. Botaş Noktası’na vardıklarında vakit öğlene geliyordu. Nokta sorumlusu Serhat, Çirûsk’u görünce sevinçle sarılıp kucaklaştı. Güvenliği ihmal etmeden diğer arkadaşları da birbiriyle kucaklaştı. Yüzleri toz toprak içindeydi ama parlayan gözleri heyecanı, coşkuyu ve sevinci yansıtıyordu.

“Senin bu mayınlar olmasa işimiz zordu heval” dedi

Serhat coşkuyla “gözlerimle görmezsem gübrenin böylesi-
ne etkili olacağına hayatta inanmazdım. O çok güvendidikleri
koscoca zırhlı araçlar, birkaç kiloluk gübreyle nasıl da etki-
sizleştiler.”

“Vurduğunuz hangi araçlarıydı?” dedi Çirûsk, yanına
gelen Binevş’e dönerek.

“Personel taşımada kullanılan ZBT dedikleri, paletleri
olan tanktan küçük zırhlı bir araç var ya, öyle bir araçtı he-
val.”

“Çok iyi, demek ki iyi kullanabilirsek tanklara karşı da
gübre etkili olabilir” dedi Çirûsk.

“Darbelenen zırhlıdan sonra düşman saldırısının dozu
biraz hafifledi. Zırhlı araçlarla bir anda saldırıp tüm mevzi-
lerimizi yerle bir ederek işin içinden çıkacaklarını sandılar.
Ancak bunun öyle kolay olmadığını anladılar sanırım” di-
yen Serhat sözünü bitirmeden, Mazlum araya girdi. Silahını
yerleştirdiği gözetleme deliğinden gözünü ayırmadan ko-
nuştı.

“Sanki öğlen arası verdiler, heval Serhat.”

“Hayır heval, hayır. O kadar fişek, roket ve gübreli tüp
mayın yediler, doymuş olmaları gerekir. Bu yemek onlara
gün boyu yeter!”

Konuşan Berzan’dı. Esprili konuşmaya Xeyrî de katıla-
caktı ki, cihazdan gelen çağrıyla Kurdo’nun vurulduğu söy-
lendi.

“Biz Cirnexweş Noktası’na gidiyoruz. Siz de çok dikkatli
olun. Düşman yeniden ve sert bir saldırı dalgası geliştirebi-
lir” diyen Çirûsk, beklemeden iki arkadaşını da yanına alıp
Cirnexweş Noktası’nın bulunduğu Özgür Sokağa doğru yü-
rüdü. Noktaya vardıklarında arkadaşlarının hepsi üzgündü.

“Kurdo nerede heval Çiya? Nasıl vuruldu?” dedi Çirûsk,
arkadaşlarını süzerek. Ağzını açamayacak türden bir acı ve
ağırlık üzerlerine çökmüştü. Birbirlerine bakıyor, biri diğе-
rinin konuşmasını bekliyordu.

“Botaş Caddesi’nin hemen oraya mayın döşemiştik.
Düşmanın zırhlı aracı mayının üzerinden geçtiği halde pat-
lamadı. Çatışma hafifleyince gidip kontrol edeceğini söyle-

di” dedi Çiya, güçlükle konuşarak.

“Neden engellemediniz? Bizi  a ırmasını s yleseydiniz. Ne diye mayıncı yapmışlar bizi?”

“Söyledik heval  ır sk” dedi Cengawer, bir an susarak. “Ben kendim söyledim, ama dinlemedi. Özgür Sokak’tan Kanıt Soka a ge e e i sırada yüksek binaların birinde puslu atan keskin nişancıların hedefi oldu.”

Dikkatle Cengawer’e bakan  ır sk, eski havalı duruşundan eser kalmadığını fark etti. Sanki bütün havası s nm ş, dışa yansıttığı karizmasından eser kalmamış, gözlerinin ferisi kaybolmuştu.

“Sen ki cengaversin heval Cengawer, yanında pompalı tüfek de var. Yanına bir arkadaş alıp Kurdo’yu vuruldu u yerden çıkaramaz mıydın?” diyen  ır sk, ısrarla Cengawer’in gözlerinin içine bakmayı sürdürdü.

Koltuk altlarının terledi ini ve terlerin aşağı s z ld   n  hisseden Cengawer ne diyece ini bilemedi. Boynunu büktü ve bakışlarını yere dikti. Bir şeyler söylemek istedi, ama sanki bo azının ortasına oturan bir yumru gitgide büyüyor, konuşmasını önlüyordu.

“Ta içinden korkuyor. O yere bakan ve ferisi s nen gözleri, y re inin derinlerinden gelen bir korkuyu yansıtıyor. Korkak doğmuş bu. Korkak doğanlar korkusunun tutsaklarıdır ve derinlerdeki içgüdüleri, boyunduruklarının ansızın boyunlarına kilitlenece i korkusuyla onları zehirli bir dehşet içinde bırakır. Bunu gizlemek için de dış görünüşüyle yarattığı karizmaya sığılıyor. Korkmanın ayıp olmadığını bir bilse, dış görünüşüyle gizleme yerine korkusuyla yüzleşmeyi seçer” diye düşünürken, gemlenemez öfkesinin önüne geçmeye çalıştı. Öfkesini yansıtacak bir şeyler söyleyecekti ki, duygularının önüne geçip kendisini frenledi.

“Gidip köşe başından durumunu kontrol ettim. Ses verisin diye  a ırdım. Ses vermedi. Büyük olasılıkla şehit oldu” dedi Felat, a lamaklı hale gelerek.

“Arkadaşı almayı denemediniz mi?”

“Benle Felat denedik heval, denemez olur muyuz? Ancak keskin nişancılar soluk aldırıyor. En ufak bir hareketi

kurşun yağmuruna tutuyorlar. Eşbaşkanlara haber verdik. Ambulans göndersin diye Vekille konuştular. Vekil, Kaymakam ve Emniyet Müdürüyle görüştüğünü, ama çatışmadan dolayı ambulansın gelemediğini söyledi. Çatışma falan yok dedik. Ne yaptırırsak ambulansı getirtemedik.”

Konuşan, sesindeki ağlama tınısının önüne geçemeyen Faraşın'dı. Noktadaki diğer arkadaşları da Faraşın'den farksız değildi. Sadece üzüntü değil, arkadaşını alamamanın çaresizliği ve çözümsüzlüğü kahrediyordu hepsini. Bir an daha baktı arkadaşlarına. Yanlarında taşıdıkları mayınları noktaya bırakmalarını söylediği iki arkadaşını yanına aldı. Kurdo'nun vurulduğu yere doğru yürüdü. Sürünerek sokağın başına giderken “siz burada mevzilenip beni koruyun, ateş açıldığında karşılık verin ve savunma pozisyonundan çıkmayın” dedi. Arkadaşları mevzilenince Kurdo'nun vurulduğu sokağın başına gitti. Yere uzanmış halde sokağın köşesinden başını uzattı. Keskin nişancının mermisi, başının üst tarafındaki duvara değdi. Nişancının ateş açtığı binanın çatısına doğru Kurtay ve Dengtav'ın atışları başladı. Etkili olmaları imkânsız olsa da ateş etmeleri, keskin nişancının durmasını sağladı.

“Kurdo heval, Kurdo heval” diye bağırdı birkaç kez. Ses yoktu. Olduğu yerde kıvrılan Kurdo'nun cansız bedeni sokakta duruyordu. Sürünerek yanına gitmeye yeltendi. Keskin nişancının mermileri sağına soluna değince geri çekildi. Arkadaşını bu şekilde almasının imkansızlığını görünce Kurtay'la Dengtav'ın yanına döndü.

“Kurdo'nun şehit olduğu kesin gibidir. Farklı tedbirler alarak ucunda çengel olan bir halatla gelip alabiliriz ancak.”

“Bence keskin nişancının mevzilendiği bina yüksekliğinde başka bir binaya bizim keskin nişancılardan biri çıkıp onu etkisizleştirirse alabiliriz” dedi Dengtav.

“Olabilir, ancak öncelikle öz savunmadan sorumlu arkadaşlarla konuşmanız lazım. Bence onların gelip alması daha doğru olur” dedi Kurtay.

“Bütün noktalarda coşku, heyecan ve moral var iken, ilk düşman saldırısını püskürtmekten dolayı büyük bir öz

güven yaşanırken, Kurdo'nun şehadetiyle bu noktadaki arkadaşlar çok olumsuz etkilenmiş. Kurdo'yu bütün Cizre gençliği seviyor ve tanıyor. Duyan her arkadaş aynı acıyı ve üzüntüyü yaşayacak. Kuşatmanın ikinci günü daha dolmadan bu şehadet haberi, arkadaşlar gibi halkı da olumsuz etkileyecek" dedi Çirûsk, yüzüne yansıyan acı ve üzüntüyle.

Mala Gel'in bulunduğu sokağa girdiğinde Mehmet ve Nûman'la karşılaştı. Hemen arkalarında basından Rohat ve Nêrgîs vardı. Mala Gel'in kapısına aynı anda vardılar. Karşılıklı tokalaşma ardından "Kurdo arkadaşın şehadetinden haberiniz var mı?" diyen Çirûsk'un sorusuyla olduğu yerde durdular.

"Özkan Sokak'ta Mehmet Emin Levent adlı bir gencin keskin nişancılar tarafından vurularak şehit olduğunu öğrendik. Kurdo arkadaşı yeni duyuyoruz" diyen Mehmet'i Nûman tamamladı. "Kurdo arkadaşın şehadeti nasıl olmuş, biliyor musunuz?"

"Oradan geliyoruz" dedi Çirûsk, olayın nasıl olduğunu kısaca anlatarak. "İlk saldırıda mayınların yarattığı sonuçtan dolayı, kanımca düşmanın uygulamak istediği taktik tutmadı. Bundan böyle kaçak dövüşecek. Bunu gözeterek tüm arkadaşları uyarmak gerekir."

"Önemli bir konu daha var, dikkat edilmezse şehadetler artacak" diyen Rohat'a döndü hepsinin bakışları. "Mehmet Emin Levent adlı gencin, Aşk Tepesi'nin yanındaki Kültür Sanat Merkezi'ne yerleştirilen keskin nişancılar tarafından vurulduğunu tespit ettik. Birkaç keskin nişancının oraya yerleştirildiği söyleniyor. Sizin de bildiğiniz gibi Kültür Sanat Merkezi, Nur Mahallesi'nin her karışını denetleyebiliyor. Oradan istediklerini suikastle vurabilirler. Bu nedenle sadece mevzilerdeki gençleri değil, bütün halkı uyarmak ve tedbirli olmalarını sağlamak gerekir."

Rohat'ın söylediklerini düşünen Mehmet, defalarca gittiği tepeyi ve Kültür Merkezini gözlerinin önüne getirdi. Aşk Tepesi denilen yer, topçu Taburu'nun hemen aşağısında idi. Cizre belediyesi o tepenin üzerinde Mem û Zîn Kültür Sanat Merkezini inşa etmişti. Yüksekliğinden dolayı

altında kalan Nur Mahallesi'ni kuş bakışı görüyordu. Kültür Merkezi'nin inşaatı bitmiş, ince işleri yapılmaya başlanmış, ancak henüz faaliyete geçirilecek tarzda hazır hale gelmeden yasak ve kuşatma başlamıştı. Bunu fırsat bilen devlet güçleri Kültür Merkezi'ni suikast mevzisi haline getirmişti. Nur Mahallesi'ni gören diğer yüksek yerleri düşündüğünde aklına gelenleri söylemeden edemedi.

“Eğer Aşk Tepesi ve Kültür Merkezi suikast mevzisi haline getirilmişse, Nur Mahallesi'ni avucunun içi gibi gören başka yerler de var. Bu yerlerden biri de düşmanın boşalttığı Devlet Hastanesi'dir. Hastane dışında ana caddenin orada çok katlı dersane ve binalar var. Örneğin Final dershanesi beş katlıdır. Dershaneye benzer yüksek binaların çatısı rahatlıkla suikast mevzisi haline getirilebilir. Yine Hizbullahçıların evlerinin çatısı da bu amaçla kullanılabilir. Böylece Nur Mahallesi, üç dört koldan tüm sokakları görülebilecek tarzda suikast mevzileriyle donatılan bir alan haline gelir. Mahalle içinde en küçük bir hareket bile bu suikastçıların hedefi haline gelmekten kurtulamaz.”

“Öyle ise bu akşam öz savunma komisyonundan ve meclis yürütmesindeki arkadaşlardan burada bulunanlarla bir toplantı yapalım. Hem bu durumları hem de düşmanın izleyeceği olası taktikleri tartışıp bazı sonuçlara gidelim. Vardığımız sonuçları geniş halk toplantılarıyla herkese anlatıp bir duyarlılık yaratalım” dedi Nûman.

Sokakta yürüttükleri sohbete nokta koyup birlikte Mala Gel'in avlusuna girdiler. Birkaç genç, avludaki ağaçların altında oturmuştu. Toplantı odası dedikleri salona girdiklerinde, salonun hınca hınç dolu olduğunu gördüler. Çoğunluğu Nur Mahallesi'nin yaşlıları ve ileri gelenlerinden oluşuyordu. Nûda, Baz, Axîn ve Dicle'yi aralarına almışlardı.

“Bu geri çekilme tartışması nereden çıktı anlayamadık. Düşman mı birliğimizi ve direnme gücümüzü bölmek için bu tür propagandaları yayıyor, onu da bilemiyoruz. Ama şuna inanın ki, Cizre'de ölümüne direnmekten başka ne bir kararımız, ne de bir planımız var.”

Nûda'nın konuşmasını Dicle tamamladı. “Şuna inanın

arkadaşlar, bütün içtenliğimiz ve samimiyetimizle söylüyoruz; kim sıkıştığımızda sizleri bırakıp geri çekileceğimizi iddia ederse, bilin ki o, düşmanın propagandasıyla içimizde kafa karışıklığı yaratmak, kararsızlık ve ikirciklik geliştirmek isteyen biridir. Ve ona asla inanmayın.”

Mehmet’in ayakta dikilmiş kapıda beklediğini gören bir yaşlı, sevinçle bağırды. “Aha, Meclis Eşbaşkanımız da gelmiş. En iyisi ona soralım.” Konuşması bittiğinde ayağa kalktı, Mehmet’in yanına gidip kolundan tuttu. Çekiştirircesine oturduğu yere getirdi. Ne yaptıysa onun yerine oturmadı Mehmet. Ayağa kalkan kendi yaşlarında birinin yerine geçip oturdu.

“Sorun nedir Mamo Hesên? Bu geri çekilme tartışması da nereden çıktı?” dedi Mehmet, Nur Mahallesi’nin en yaşlı akil insanı sayılan Hesên’e bakışlarını dikerek.

Cizre halkı, kim olursa olsun yaşlı erkeklere genellikle amca anlamına gelen “Mamo” dediği için, Mehmet de yaşlılarla sohbet ederken “Mamo” diye hitap ederdi.

“Bu tartışmanın herhangi bir yerden kaynaklanmadığını söyledik, ama arkadaşlara anlatamadık Mehmet Başkan” dediğinde, bakışları bir Nûda ve arkadaşlarında, bir salonda bulunan diğer yaşlılarda dolanıp durdu. Yanındaki yaşlılardan biri de Mamo Eli’ydi. Konuşmasını isteyen bir mimik işareti yaptı. En son bakışlarını Mehmet’e çevirip sabitledi. “Artık son günlerini sayan bu ömrüm, kan emici devletin zulmü altında başlayan ve yenilen direnişleri görmekle geçti. Her yenilgi sonrası Devleta Romi’nin zulmü, talanı ve katliamları yüreğimin yarası oldu. Şükür Allah’a ki, Serok Apo’nun başlattığı mücadele kırk yıldır yenilgi yüzü görmedi. Buna rağmen bu gözler var ya bu gözler, 1990’larda yakılan, yıkılan ve talan edilen köyleri, köylerden şehirlere savrulan milyonlarca insanı ve top atışlarıyla harabeye dönen Cizre’yi, Lice’yi, Silvan’ı ve daha nice Kürt şehrini gördü. Bu gördüklerimin hepsi yüreğimin yarasıdır Mehmet Başkan.”

Duraksadığında Mehmet’in bakışları Mamo Hesên’deydi. Doksan yaşlarında gösteriyordu. Ap ak saçları, uzamış

beyaz sakallarıyla öyle bir uyum yaratmıştı ki, ermişleri veya halkın evliya dediği nurani yüzlü mertebeye ulaşmış bir kişiliği çağrıştırıyordu. Güçlkle gören nemli gözlerinden akan bir damla yaş, beyaz sakallarına süzülüyordu. Alnındaki ve yüzündeki kırışıklıklar, uzun yılların tecrübeyle yoğrulmuş endişeyi, acıları ve kaygıları görünür kılan bir ayna işlevi görüyordu. Cebinden çıkardığı mendille ıslanan gözlerini silip kaldığı yerden sürdürdü konuşmasını.

“Kendimi bildim bileli gerilla köylerde ve şehirlerde gelip eylem yapar, ardından çekilir. Gençler polisle saatlerce çatışır ve yine çekilir. Bundan dolayı her zaman biz baskı gördük. Bazen bizden birileri katledildi. Bazen birilerimiz yakalanıp işkencelerden geçirildik ve yıllarca zindanlarda yattık. Bunların hepsini normal karşıladık. Özgürlük mücadelesinin bir sonucudur ve bu bedeli ödemek de bize düşüyor dedik. Ancak şimdi durum çok farklı Mehmet Başkan, çok farklı. Bu defa eskisi gibi olmayacak. Tankıyla, topuyla ve binlerce askeri, polisi, özel timiyle Cizre’yi kuşatmış bu devlet. Sayıları az da olsa gerilla da silahlarıyla gelip Cizre’ye yerleşmiş. Hendekler kazılmış, barikatlar kurulmuş. Günlerce sürecek göğüs göğüse bir çatışma şimdiden başladı bile. Şunu öğrenmek istiyoruz sadece. Eskiden olduğu gibi bir iki eylem yaptıktan sonra sizler geri çekilip bizleri devletle baş başa mı bırakacaksınız, yoksa sonuna kadar bizimle birlikte mi olacaksınız? Eğer bir süre sonra çekilekseniz ona göre tedbirimizi alalım. Yok, eğer sonuna kadar bizimle kalacaksanız ve aynı kaderi paylaşacaksak, o zaman da birlikte tedbir alır, birlikte sonuçlarına katlarız.”

Kürdistan’ın bütün şehirlerinden çok daha fazla, rejimin yaptığı gaddarlığı genelde Botan halkı, özelde de Cizreliler biliyordu. Yıllardır bu gaddarlığı her yönüyle yaşamışlardı. Bir o kadar da politikleştiklerinden, Öz Yönetim ilanı ve sonrasında yaşananlardan gelişecek çatışma sürecinin nasıl etkileneceğini merak ediyor, kendi aralarındaki sohbetlerde analizini yapmaktan geri durmuyorlardı. Son birkaç yıldır gençlik öncülüğünde gelişen sokak savaşları

ve HÜDAPAR'la yaşanmış çatışmalar vardı. Bir şekilde bu çatışmalar fazla büyümeden ve toplumsal bir serhildana dönüşmeden durmuştu. Gençliğin Rojava Devrimi'nden aldığı güç ve moralle direnme azmi artmış ve kararlaşmıştı. Sayıları sınırlı da olsa bir grup gerillanın destek amaçlı gelmesi de buna eklenince, olayların gidişatını bütün toplum açısından etkileme ve değiştirme potansiyeline sahipti. 1990'ların tecrübesine dayanarak kıyaslama yapıyorlar; gençliğin uzun süre direnip direnemeyeceğini ya da geri çekilip çekilmeyeceğini anlamak istiyorlardı.

Yaşlı Hesên'in söyledikleri üzerine düşünen Mehmet, her süreçte böylesi bir duygu ve düşünüş dünyasının oluşmasını sağlayan etkenleri sorguladı. Kürtlerin zorluklar karşısında hep dağlara çekilmesinin yarattığı binlerce yıllık bir tarihsel sürecin izdüşümü müydü? Yoksa son yılların acı deneyimlerinden çıkardıkları derslerden miydi? Ya da siyasal sürecin yarattığı bir alışkanlık mıydı? "Bilemiyorum, ama sanırım bütün etkenlerden kaynaklı Kürtlerde oluşan ruhsal bir dünyadır bu" diye içten içe yakınlıkla söylendi.

Şimdi ne cevap vermeliydi? Herkes susmuş, ne cevap vereceğini bekliyordu. Bütün gözler ona çevrilmişti. Aslında merak ettikleri zaten sayıları bir elin parmaklarını geçmeyen gerillanın geri çekilip çekilmeyeceği değildi. Gerilla çekilse de, onlarla birlikte kalıp çatışsa da büyük bir yıkımla karşılaşacaklarını hesaplıyor, çıkış yolu bulabilecekleri bir kapının aralanmasını istiyorlardı. Rejimin gazabından duyulan korku olabildiğince fazlaydı. Direnişçiler çekilse de, kalıp sonuna kadar dirense de devletin sınırsız baskı uygulayacağını, kitlesel katliam yapmaktan çekinmeyeceğini, 1990'larda yaptığı gibi rastgele mahallelerin ve evlerin bombardımana tabi tutulacağını kestiriyorlardı. Bunun gibi yığınca soru, bir burgaç gibi herkesin kafasında dönüp dolaşıyordu. Siyabend olsa rahatlıkla cevap verebilirdi. Çünkü o gerilla komutanıydı. Kendisinin bu konuda söz söyleme hakkı var mıydı?

Gerillanın savaş tarzı, saldırı kadar geri çekilme taktiklerini de içerirdi. "Gerilla hiçbir biçimde geri çekilmeyecek,

sonuna kadar direnecek” derse, kendisi gerillanın elini kolunu bağlamış olmayacak mıydı? Gerilla adına kendisinin karar vermesi ne denli ahlakiydi? Halkın kafasındaki sorulara cevap vermezse, o sorular kartopu misali büyüye büyüye bir bumerang etkisi yaratmayacak mıydı?

Kendisi de 1990’larda gelişen savaş sürecinin devrimle sonuçlanmamasından dolayı yaşanan katliamlara tanıklık yapmıştı. Öz Yönetim ilanlarıyla şehirleri direniş alanına çevirmeleri, devletle yapılacak bir müzakereyle çözüme kavuşmazsa, 1990’lardan daha ağır sonuçlarının olacağını biliyordu. En önemlisi de, bir yürütme toplantısında Siyabend’in “Öz Yönetim ilanı ile şehirleri tutma ardından tek çıkış yolu başarmaktır. Risk vardır. Ama özgürlük mücadelesi yürütmek ve özgürlüğe ulaşmak, risklerden bağımsız düşünülemez. Onun için ne olursa olsun ‘ölmek var, ama dönmek yok’ kabilinden klasik diklenmenin tam zamanıdır” dediğini anımsadı. Siyabend’in söylemine karşı klasik Kürt direnişinin izdüşümü olduğunu bildiği halde ses çıkarmamış, geçiştirmişti. Bir an Siyabend’in söylediklerini tekrarlayıp işin içinden çıkmayı düşündü. Ancak doğru görmeyip vaz geçti. Yeni ve farklı bir şeyler söylemeliydi söylemesine, ama ne söyleyebilirdi ki? Aynı sorular onun da kafasının bir köşesinde bir burgaç gibi dönüp durmuyormuydu sanki? İnandığı, doğru bulduğu ve uğruna seve seve ölmeyi göze aldığı düşüncelerini söylemesi en doğrusuydu. Düşüncelerini toparlayıp konuşacağı sırada, yaşlı Hesen’in yanında oturan Mamo Eli dedikleri diğer bir yaşlının sesi, salondaki sessizlikte bir bomba etkisi yaptı.

“Bir türlü konuşamadın Mehmet başkan. Seni iyi tanıyoruz. Düşündüklerini hiçbir biçimde sakınmayan ve dobra dobra söyleyen sen, Mamo Hesen’in soruları karşısında durdun, kaldın. Mamo Hesen’in sorduğu sorular, cevaplanması imkânsız bir bilmece miydi ki, konuşamıyorsun?”

“Yok Mamo Eli, yok, konuşacağım da nereden başlayacağıma karar vermek için bir an olsun düşünüyem dedim. Duraksamam ondan yani. Sizin kafanızı meşgul eden soruların tümünü ben de kendime sorup duruyorum. Şuna

inanıyorum. Bu kırk yıllık savaşta gerilla yapabileceğini yapıp rolünü oynadı. Bundan sonra aynı şekilde mücadele etmesi, kırk yıllık mücadelenin tekrarı olacak ve mücadeleyi kırk yıl daha uzatacaktır. Serok Apo, ‘Yüz yıl daha da savaşsak, diyalog ve müzakereyle sorunu çözeceğiz. Başka türlü bir çözüm yoktur’ dedi.”

“He, Vallahül azim doğrudur, Serok bunu söyledi” dedi, yaşlı Eli araya girerek.

“O İmralı denilen dipsiz kuyuda Serok Apo her türlü fedakarlığı yaparak diyalog geliştirdi ve müzakere masasını kurmayı denedi. Hepimiz bu defa sorun çözülecek dedik. Ama bu Erdoğan ve AKP hükümeti, bir anda müzakere masasını tekmeleyip savaş kararını verdi. Amed’de, Suruç’ta İŞİD eliyle katliamlar geliştirdi. ‘Kürt halkına ve dostlarına katliamdan başka yol yok’ diye mesaj verdi.”

“He, Vallahül azim bu söylediklerin de doğrudur” dedi yaşlı Eli, tekrar araya girerek.

“Bu söylediklerim doğruysa, Erdoğan ve AKP’nin bu cesareti nereden aldığını kendimize sormalıyız. Ben kendime sorduğumda esas eksikliğin bizden kaynaklandığını görüyorum. Neden? Çünkü kırk yıldır bu mücadeleyi hep gerilla yürüttü. Doğrudur, halk olarak bizler de her türlü fedakarlığı yaptık. Geline aşamada bu fedakarlığın yetmediği, daha fazlasını yapmamız gerektiği açığa çıkmıştır. Daha fazlası nedir diye soracak Mamo Hesên, haklı olarak,”

“He, Vallahül azim soracaktım Mehmet Başkan, aklımdan geçenleri okudun.”

“Serok Apo daha ilk sözleri söylerken, yürüteceği özgülük mücadelesine halk savaşı dedi. Gerilla, halkı savaşa kaldırmak için öncü olacaktı, bir aşamadan sonra halk da savaşa katılarak birlikte topyekûn bir savaş yürüteceklerdi. Ancak bu kırk yıldır ne gerilla bunu başarabildi, ne de halk olarak biz savaşa katıldık. Gerillaya lojistik destek sağlama ve yılda birkaç defa serhildana kalkmakla görevimizin tamamlandığını düşündük. En büyük eksikliğimiz buydu. Öz Yönetim ilanıyla bu eksikliği gidermek istiyoruz. Halk olarak kendi irademizle kendimizi yönetmek için artık yeter

diyoruz. Kırk yıldır yapamadığımız halk savaşının gereklerini, artık yerine getirmek istiyoruz. Bu devlet ve bu AKP iktidarı başka bir yol bırakmadı bize. Bundan böyle kendi savaşımızı kendimiz yürütmeliyiz. Bu savaşı kendimiz yürütmedikçe, ne halk olarak biz Kürtler, ne de ülke olarak Kürdistan asla özgürleşmeyecektir. Gerillanın varlığı bize güç vermek, yol yordam göstermek, yani öncülük yapmak içindir. İsterseniz meclisimizi toplayalım ve karar alıp gerillanın çekilmesini isteyelim. Ama halk savaşımızın öncülüğünü yapabileceksek bu kararı alalım” diyen Mehmet, durup çevresindeki yaşlıları ve diğer mahallelileri bir bir süzdü. Gözlerinin içine bakarak ne düşündüklerini anlamaya çalıştı. İlgiyle dinleyen ve yumuşayan ifadeyi görünce konuşmasını noktalamak istedi.

“Ayrıca ve en önemlisi de konferansta aldığımız karar gereği HPG’ye çağrı yaptık. Ağır bir savaşın yaşanacağını ve bu nedenle yeterli sayıda deneyimli gerilla ve ağır silah takviyesinde bulunmasını önerdik. HPG bizim bu önerimizi yerinde bulmadı. Neden, çünkü gerilla ağır silahlarla devreye girerse Türk Ordusu’nun da devreye gireceğini ve ağır katliamların yaşanabileceğini, bu nedenle Türk Ordusu devreye girmeden, halka karşı bir savaş geliştirmeden gerillanın ağır silahlarla devreye girmeyeceğini söyledi. Gelen sınırlı sayıdaki gerilla, eğitim ve destek amaçlıdır. Esas bu direnişi geliştirmesi gereken bizleriz. Yediden yetmiş Kürt halkının kendisidir. Yani sıra bize gelmiştir. Artık rolümüzü oynamanın ve görevlerimize sahip çıkmanın zamanı gelmiş, geçiyor bile. Bütün kalbimle buna inanıyorum. Eşbaşkanlık görevine beni layık gördüğünüzde bu gerçeği gözeterek kabul ettim ve buna uygun görevimi yürütmeye çalışıyorum...”

** ** *

Azadiya Welat Gazetesinin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü olduğundan beri erken uyanmayı ve TV'den sabah haberlerini izlemeyi alışkanlık haline getirmişti. Bu O'nun, yeni güne başlarkenki rutinlerinden ilkiydi. O gün de öyle yaptı. Uyandığında saat yediye geliyordu. Sabah haberlerini izlemek için hemen yataktan kalkıp televizyonu açtı. Kumandayı alarak İMC TV'ye geçti. Tekrar geri yatağına giderek uzandı. Gözlerini kapayıp başlayacağı yeni günde neler yapması gerektiğini kestirmeye çalışarak planlamak istedi. Çok geçmeden haber spikerinin sesi duyuldu.

“Şırnak Valiliği dün öğle saatlerinde yaptığı açıklamada, Cizre'de sokağa çıkma yasağının devam ettiğini bildirdi.” Haberin ayrıntılarını bildiğinden dinlemeyi gereksiz gördü. Yeni günde yapması gerekenleri planlamayı sürdürdü.

İkinci haber CHP Genel Başkan Yardımcısı Sezgin Tanrıkulu'nun yaptığı yazılı açıklamaya ilişkindi. CHP'nin tutumunu anlamak için dikkatlerini habere verdi.

“AKP çoğunluğu tarafından çıkarılan ‘İç Güvenlik Yasasıyla’ tanınan hukuk dışı yetkilerle, valiler ve kaymakamlar sıkıyönetim komutanlarına ve OHAL valilerine dönüştürüldü. Son günlerde yaşanan olaylarla birlikte özel güvenlik bölgeleri, sokağa çıkma yasakları yeniden hayatımızın bir parçası haline getirilmeye çalışılıyor. Çocuklar, kadınlar, yaşlılar, gençler ve kamu görevlileri yargısız infaz ve orantısız güç kullanımıyla yaşamlarını yitiriyorlar. Son olarak Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasağından sonra, tüm

abalarımıza ve TBMM üzerinden yaptığımız girişimlere rağmen, hiçbir yetkiliye ulaşmak bugün itibariyle mümkün olmamıştır. Bilgi almak ve insan hakkı ihlallerini önlemek amacıyla İçişleri Bakanı, Vali ve Kaymakam nezdinde yaptığımız girişimler kendileriyle temas kurulamadığı, ulaşılamadıkları için sonuçsuz kalmıştır. Cizre’de bugün itibariyle 10 yaşlarında bir kız çocuğu ile yaşları on sekiz ile yirmi bir arasında değişen  genç olmak üzere dört yurttaşımız keyfi infazla yaşamlarını yitirmişlerdir. şimdi aynı tablonun daha ağırının yaşanmaması için yetkilileri hukuk içinde davranmaya davet ediyor, yasa dışı ve keyfi yaşam hakkı ihlallerine neden olmamak konusunda bir kez daha uyarıyoruz.”

“Tanrıkulu tarafından dile getirilen düşünceler kendi görüşü m, yoksa CHP’nin mi? Açıklamaya uygun pratik bir tutum gelişmezse Tanrıkulu’nun iyi niyetinden kaynaklı kendi düşüncesi olduğu kesinlik kazanacak” diye düşünürken, spiker bir sonraki habere geçti.

“Cizre’ye gitmek için yola çıkan HDP Milletvekillerinin de aralarında bulunduğu heyetin ilçeye girişine izin verilmedi. HDP şırnak Milletvekili Leyla Birlik ilçeye gitmek istediklerini, ancak önlerinin kesildiğini söyledi. şırnak Valisi ve Cizre Kaymakamı’na ulaşmaya çalıştıklarını belirten Leyla Birlik, ‘Savaş hali kararı alınmış durumda. Özel Harekat polislerine askerler de destek veriyor. İlçe tamamen sarılmış ve kuşatmaya alınmış durumda’ dedi.”

“Cizre Belediye Eşbaşkanı Leyla İmret ise, sokağa çıkma yasağını protesto için sokağa çıkanlara polisin müdahale ettiğini ve yoğun çatışmaların olduğunu söyledi. Telefon ve internet kesik olduğu için mahallelerden haber alamadıklarını söyleyen İmret, ‘Sokağa ıkma yasağının üçüncü günü dolmadan keskin nişancılar tarafından dört kişinin öldürüldüğü bilgisini aldık. Bu dört kişiden biri on yaşlarındaki Cemile ağırğa adındaki bir kız çocuğu. Birçok yaralı olduğu bilgisi de ulaştı bize’ dedi.”

Aklı Cemile’ye gitti. Cemile adının yarattığı bir çağırışım vardı. Nereden kaynaklı bir çağırışım olduğunu hatırlamaya

çalışırken, haber spikeri Cizre'yle ilgili son habere geçmişti. Tekrar dikkatini habere verdi.

“İnsan Hakları Derneği Cizre Temsilcisi Abdulkerim Pusat ise, Cizre’de yaşananları şöyle aktarıyor: ‘Sokağa çıkma yasağı ve son dönemlerde yaşanan çatışmalardan dolayı halk son derece tedirgin. 120 bin nüfusu olan şehirde yaşam durdu adeta. Bu yasak boyunca insanların hareket özgürlükleri engellenmiş, iletişim ve haber alma hakları oldukça sınırlanmış, gıda ve suya erişim imkanları ortadan kalkmıştır. Yine bu yasaklar süresince başta siviller olmak üzere hayatını kaybeden kişiler olmuştur. Mesela buradaki görevli memurlar çalışmak istemiyor. Yabancı doktorlar istifa edip memleketlerine dönüyor. Hastaneler sivillere kapatılmış adeta. Ambulansların yaralıların üzerine gitmelerine devlet güçleri izin vermiyor. Şehirde anti-demokratik uygulamalar hukukun önüne geçmiş. Hepimizin her an sokakta vurulma ihtimali var. 90’larda bu bölgede birçok köy boşaltılmıştı. Çözüm Süreci’nde Cûdî ve Gabar’da köyleri olan bazı siviller köyelerine döndü. Evler yapıldı, bağ ve bahçeler kuruldu. Şimdi bu çatışmalardan dolayı insanlar köylerini terk etti. Bu köylerin bulunduğu bölgeler özel güvenlik bölgeleri ilan edildi. Şimdi kimse köyüne gidemiyor.’ derken; Cizre’de bir okulda görev yapan okul müdürü ise, memurların yaşadığı sıkıntıyı şu sözlerle aktarıyor: ‘Şu anda okullar kapalı olduğu için kısmen rahatız. Tatilde olan memurlar da sık sık bizi arayıp Cizre’yi soruyor. Tayinlerini isteyen bazı öğretmen arkadaşlarımız var. Bölge halkı dışında kimse burada görev yapmak istemiyor. Bir sürü doktor arkadaşımız vardı, hepsi istifa etti. Bazen evimizin dibinde çatışmalar yaşanıyor. Ancak kafamızı dışarı uzatıp neler olduğuna bile bakamıyoruz’ dedi.”

Spiker öne çıkan diğer haberleri vermeye devam ediyordu. Düşünceleri yine Cemile’ye kaydetti. Yoğunlaştıkça bilinçaltına itilen bilgiler hafızasına sükûn etti. Cizre’ye geldiği ilk günü anımsadı. Daha ilk dakikalarda karşılaştığı sokak çatışması geldi gözlerinin önüne. Görüntüler ilerledi. Görüntülerin içinden arkasındaki bir grup çocukla slogan

ata ata Nusaybin Caddesine giren Cemile öne çıktı. Cemile'nin o saflığı büyüdüğüce büyüdü. Dün akşama doğru Nêrgîs'in "On yaşında bir kız çocuğu vurulmuş, oraya gidiyorum. Olayla ilgili haberi en iyi şekilde yapmak için belki bu gece onların evinde kalırım" sözleri kulağında yankılandı. Hemen yatağından çıktı. Elini yüzünü yıkayıp giyindi. Aç karnına sigara içmeyi sevmediğinden, bir parça kuru ekmeği eline alıp sokağa çıktı. Ekmeği yiye yiye hızlı adımlarla Cemile'nin evine gitti. Cemile'nin evi Mala Gel'in yaklaşık yüz metre yukarısındaydı. Eve vardığında ilk gözüne çarpan, birbirine karışmış ölüm kokusu ve ölüm sessizliği idi. Avlunun bir köşesinde yalnız oturan Nêrgîs, omuzlarına yüzlerce kilo ağırlık yüklenmiş ve o ağırlığın altında ezilmiş gibi başını dizlerinin arasına almıştı. Dünyayla tüm bağlarını kesmiş gibiydi. Yanına kadar gittiği halde ne ayak seslerini duydu, ne geldiğini gördü.

"Rojbaş heval Nêrgîs" dedi, duyabileceği bir sesle. Nêrgîs'ten bir tepki gelmeyince söylemini tekrarladı ve omuzuna dokundu. Aniden sıçrayan Nêrgîs başını kaldırdı, şaşkın ve boş gözlerle Rohat'a baktı. Sanki o anda, o mekânda ve o zamanda değildi. Başka bir anın, zamanın ve mekânın insanıydı. Boş ve anlamsız bakışması uzun sürmedi. Yaşadığı ana, zamana ve mekâna geri geldiğinde gece boyu yaşadığı acıların ağırlığını daha fazla taşıyamadı. Bir anda ayağa kalktı, başucunda bekleyen Rohat'ın boynuna sarıldı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı. Ağlaması öyle sesliydi ki, gizlemesi imkansızdı. Yağmur damlaları gibi akan göz yaşlarına boğazına düğümlenen hıçkırıkları eşlik ediyordu.

Daha önce böylesi bir durumla karşılaşmayan Rohat, ne diyeceğini ve ne yapacağını bilememenin çaresizliği içindeydi. İlk kez bir kadın ağlayarak boynuna sarılıyor; ilk kez böylesine şiddetli, böylesine sesli ve böylesine hıçkırıklar içinde uzun uzadıya ağlayan bir kadın görüyordu. Ve o kadın çalışma arkadaşından, yoldaşından başkası değildi. İçinden bir ses, "onu durdur" dedi. İçinden gelen sesi dinlemeli miydi? Dinlese, babasından farkı kalır mıydı? Bir an içindeki sesi dinleyip dinlememe arasında gidip geldi. Son-

ra Nêrgîs'i kendi haline bıraktı. Yaşadığı travmanın niteliğini ve boyutunu kestirmeye çalıştı. Çok sürmeden Nêrgîs'in hıçkırıkları durdu, boynuna sarılan kolları gevşedi, birden geri çekildi. Korkunç kabuslarla dolu bir uykudan uyanmış gibi şaşkın bakışlarla bir Rohat'a, bir çevresine, bir kendisine baktı. Mahcup ve utangaç bir halde başını önüne eğdi. "Özür dilerim heval, lütfen yanlış anlama, özür dilerim" dedi, duyulur duyulmaz bir sesle.

Eski yerine geçip oturan Nêrgîs'in yanına çömeldi. "İnan seni çok iyi anlıyorum. Böylesi zor durumlarda insanın içinden geldiği gibi rahat hareket etmesi kadar doğal bir şey olamaz. Kaldı ki bizler insanız. Kuşkusuz içinde bulunduğumuz koşullardan olumlu veya olumsuz etkileniriz."

"Gece boyu ağlamamak için kendimi güçlkle tuttum heval, inan. Bu evde olduğum sürece asla ağlamayacağım diye boğazıma kadar gelen hıçkırıkları hep bastırıp geri ittim. Ama buraya kadarmış. Seni birden karşımda görünce boğazıma kadar gelen ve güçlkle durdurduğum hıçkırıklarla göz pınarlarıma biriken gözyaşlarım yatağından taşan nehir gibi birden boşalıverdi."

"Sevinmek kadar ağlamak da insani bir duygudur. Bu nedenle kendini suçlaman yersiz heval. Çok zor ve ağır geçen günler yaşıyoruz. Önceki günden beri Kurdo'nun cansız bedeni, alınmasına izin verilmediği için bir gün boyunca sokak ortasındaydı. Dün akşama doğru halatla zor bela çekebildiler. Kurdo'nun ve on sekiz yaşındaki Mehmet Emin Levent'in cenazeleri halkın Mizgefta Çiya dediği Kiçi Camisi'ne bırakıldı. Ayrıca dün katledilen sadece Cemile değildi. On sekiz yaşında Osman Çağlı adlı bir gencin daha Cûdî Mahallesi'nde keskin nişancılar tarafından katledildiği bilgisi geldi. Katledilen bu insanların ne hastanedeki morga götürülmelerine, ne de defnedilmelerine izin veriliyor. Sıcaklığın 40-45 derece arasında değiştiği Cizre'de, bu cenazeleri kokmadan korumak mesele gerçekten. Bu faşist devlet aklı Cizre'de zulüm olmayan, vahşete dönüşmeyen, insanın vicdanını sızlatmayan, yürekleri kanatmayan hiçbir şeye izin vermiyor. O denli insanlıktan çıkmış ki, her şeyin ama her

şeyin, hatta soluk almanın bile insanlık dışı bir hale gelmesini sağlamaya çalışıyor.”

“Uzaktan duyduğun ve izlediğin halde ne denli etkilediğini görüyorum. Ama ben dünden beri olup bitenin tam ortasıyım. Düşün bir kere, bir anne ve baba için, daha düne kadar sokakta, evinin önünde, kırdı-bayırda, yaşamın olduğu her yerde güle oynaya koşuşturan çocuğunu, canının bir parçasını, her günün ilk oyunlarını oynadığı evinin önünde yerde cansız bedeniyle görmek ne anlama gelir? Ya da küçük cansız bedeninin toprakla buluşturulmasına izin verilmiyor olmasından dolayı, ta ki ‘izin verilene dek’ buzdolabında saklanması, ‘yaşamın bitirilmeye çalışıldığı an’ı ifade etmez mi? Hem ıstırap veya işkence denilen şey nedir ki? Bir ana ve babanın, kardeşlerin, artık nefes alamayan canlarının bir parçasıyla günlerce aynı evde, aynı odada, üstelik yas tutamadan yaşamalarını kim, nasıl anlatabilir? Bunun ötesinde daha büyük bir acı ve ıstırap olabilir mi? Ve en önemlisi nedir biliyor musun heval? O ana ve babanın vakur ve metanetli duruşlarıdır.”

Durup bakışlarını boşluğa dikti. Gözlerinden yanaklarına süzülen bir damla yaşın ayırında değildi. Her şeyi yeniden yaşıyor gibi daldı. Tekrar konuşmaya başladığında sayıklıyor gibi bir ruh hali içindeydi.

“Kızının cansız bedenini sokaktan alan anası ne yaptı, biliyor musun? Kendisi çocuğunu yıkadı. Saçlarına ve küçücük, o minicik ellerine kına yaptı. En güzel elbiselerini giydirdi. Kucağına alıp sıkı sıkıya sarılarak uyudu. Gece kaç kez odasına gidip baktıysam dipsiz bir kuyudan geliyormuş gibi fısıltı halinde söylenen bir ağıt vardı. Ana kız yekvücut olmuş gibi uyuyordu. Sabah uyanır uyanmaz ilk işi kızının cansız bedenini eşiyle birlikte beyaz bir kefene sarmak oldu. Öylesine durmuş onları izliyordum. Adeta gelinlik giydirmişçesine incelikle, itinayla ve incitmekten korkarcasına yapıyorlardı. Kaç kez vekili arayıp ambulans gönderilmesini ve morga götürülmesi gerektiğini söyledim. Devlet akıllı o denli vahşileşmişti ki, ona bile izin verilmedi. Amcasının derin dondurucusu eve getirildi. O derin

dondurucu on yaşındaki Cemile'nin cansız bedenine tabut oldu, mezar oldu. İnanır mısın heval, bütün bu süre içinde ne ananın ne de babanın gözlerinden bir damla yaş aktığını görmedim.”

“Yüreklerine akıtmışlardır o gözyaşlarını. Bu tür durumları öyle çok yaşamışlar ki, savaş koşullarında ağlamanın ve yas tutmanın zamanı olmadığını öğrenmişler. Bizler yeni yeni deneyimliyoruz.”

“Dün akşam saatlerinde anayla biraz sohbet etme olanağı buldum. 1992 yılındaki Newroz’a Albay Küçük ve Yüzbaşı Cingöz’ün komutasında bir saldırı yapıldığını anlattı önce. O saldırı büyük bir katliamla sonuçlanmıştı. Cemile’nin anası o saldırıda yedi yakınını kaybetmiş. Konuştuğunda o anlar yeniden canlanmıştı gözlerinde. ‘Cemile eve gelip, anne sokağa çıkma yasağı ilan edildi, dedi. Ondan sonraki süreçte bizi ablukaya aldılar. Ağır silahlarla, tanklarla, toplarla evlerimize saldırdılar. Evde duramadık, dışarıya çıktık... Sokakta çocuklar da vardı, Cemile de onların arasındaydı. Cemile koşarak eve geldi, ‘anne kurşun teyzemlerin evine isabet etti’ dedi. ‘Bir şey olmaz’ dedim. Arkamı döndüm o sırada evlerimizi taradılar. Tekrar döndüğümde Cemile’nin yerde olduğunu gördüm... Hayatını kaybettikten sonra hastaneyi aradık. Sağlık çalışanları can güvenlikleri olmadığını, gelemeyeceklerini söylediler. Zaten ambulansların çoğu polislerin elindeydi...’ dedi.”

“Bu aile ve Cizre halkı şahsında sanki tarih tekerrür etmiş. Gerçekten de yaşananlara bakınca, birebir aynı olmasa da tarihin tekerrür ettiği düşüncesi geliyor bende.”

“Bir de 1990’ları o sıra yanımızda olan akrabası bir kadın anlattı. ‘On beş gün boyunca sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Cizre’deki Newroz katliamından hemen sonraydı. Kadınları, özellikle çocukları ve hepimizi müthiş bir korku sarmıştı. Dükkanlar kapalı, insanlar perişan haldeydi. Ara sıra panzerler sokaklara girip o esnada canlı ne varsa tarayıp geçiyorlardı. Bizim Sabahat diye bir komşumuz vardı. Damda çamaşırlarını asarken o sırada bir mermi kadına isabet etti ve kadın öldü. Sokağı bırakın evinizin damına

dahi çıkamıyordunuz. Ekmek ve su sıkıntısını ciddi anlamda herkes çekti... On beş günden sonra hayat yavaş yavaş normale dönmeye başladı, ama bu sefer tek tek evler basılarak insanlar kaçırıldı. Kaçırılma diyorum, çünkü gözaltı ya da tutuklama değil, kaçırıp kaybettirme ya da öldürme amaçlı baskınlar yapılıyordu' dedi."

Yeniden sustu Nêrgîs. Dalan gözleri sanki boşluğa asılı kalmıştı. Bu defaki suskunluğu uzun süreceğe benziyordu. Bir an Rohat da Nêrgîs'in sessizliğine eşlik etti. Avluyu saran sessizliği, avluya çıkan Cemile'nin babası bozdu. Gelip yanlarına oturduğunda dikkatle Rohat'a baktı.

"Sen de kızım Nêrgîs gibi gazeteci misin heval?"

Cizre'de çok yaşlı olan erkeklere Mamo, kadınlara Yadê demek ne kadar gelenekten idiyse, aynı aileden olmayan diğer insanların birbirine heval demesi de, o denli gelenek haline gelmişti. Daha Cizre'ye geldiğinin ilk günlerinde bu geleneği öğrenen Rohat da, konuştuğu kişiler kendisinden büyük de olsa, amca veya dayı deme yerine, heval demeyi yeğlemişti.

"Azadiya Welat Gazetesi'nin Genel Yayın Müdürüyüm heval."

"Türkiye'de çıkarılmasına izin verilen tek Kürtçe gazetenin müdürüsün demek? Gazetenin bir muhabirini göndermek yerine, müdür olduğuna bakmadan kendin gelmeyi yeğlemişsin. Başım gözüm üstüne gelmişsin. İkinizin de başım gözüm üstünde yeri var. Nêrgîs bizim kızımız sayılır artık. Sağ olsun, dünden beri bizi yalnız bırakmadı. Çok güçlü ve cesur bir kız. Her zaman kapımız O'na da, sana da açık. "

Bir an sustu, bakışlarını Nêrgîs'te sabitledi. Nêrgîs de boşluğa dalan bakışlarını Cemile'nin babasına çevirdi. Bakışları buluştuğunda kaldığı yerden konuşmasını sürdürdü. "Aslında Cemile'ye ve bize yapılanlar, Kürde uygulanan iki yüz yıllık zulmü anlatıyor. Bizler aile olarak Kîçan aşiretindeniz. 1992 yılında benzer biçimde katliama uğrayıp kayıplar veren bir aileden geliyoruz. O dönem düşman Cizre'de, sırf akşamleyin evin ışıklarını yaktıkları için Mila

Mêşê'de bulunan Tank Taburu'ndan evimizi havan yağmuru tutmuştu. Havanla yapılan o bombardımanda ailemizden yedi kişi şehit oldu. O dönemde ne barikat vardı, ne de hendek. Neredeyse tam altı ay boyunca, devlet 'gece ev ışıklarını yakma yasağı' getirmişti o zamanlar. Askerden yeni gelen bir gencimizin bu yasaktan haberi yoktu. Eve geldiği gün bir saat sonra akşam olmuştu. Kendisine söylemeyi akıl edememiştik. Bu yasağı bilmediğinden, önünü görmek için akşam olunca evin lambalarını yakmıştı. Ve sonuç, tankların bombardımanı ile katliam oldu. Aradan 23 yıl geçti. Devlet hala aynı devlet, devlet akıllı hala aynı akıllıdır. Kürdü katlederek yok etmekten başka bir şey düşünmüyor devletin bu akıllı."

Konuşmaları sürüyordu ki, komşu ve akrabalarından birkaç kişi arka arkaya avluya girdi. Hepsi de nefes nefese kalmıştı. Keskin nişancıların hedefi olmamak için duvar diplerinden eğile eğile ve koşu koşu gelmişlerdi. Fatiha okuma ve taziyelerini bildirmeleri ardından Cemile'nin babası Nêrgîs'i ve Rohat'ı gazeteci diye tanıttı.

"Madem gazetecisin, o halde biz anlatalım, sizler de dosdoğru yazın ve duymayan kulaklara ses, görmeyen gözlerle göz olun. Bütün dünyaya duyurun bu zulmü, bu zorbalığı" dedi, içlerinden en yaşlı olanı.

İlk Cemile'nin amcası başladı söze. "Cemile ailenin ilk kaybı değil. İnanın ki 1992'deki katliamda ölen yedi aile üyesini hatırlattı bize. Annem, babam, erkek ve kız kardeşim, yengem, yeğenim ve yeğenimin 10 yaşındaki kızı Fatma o patlamada öldü. Yedi kişi de yaralandı."

Cemile'nin anası ise, "üç kızım vardı, beş de oğlum. 23 yıl önce büyük kızımı, şimdi ise en küçük kızımı kaybettim. Cemile doğduğunda adını Cizîra Botan koyduk. Nüfus dairesine götürüp kayıt etmek istedik. Adını olduğu gibi nüfusa yazdırmak istiyorduk. Nüfus memuru kabul etmedi. Ne yaptırırsak kabul ettiremedik..." dediğinde duraksadı biraz. Boğazına kadar gelen ağlama hıçkırığını geri itercesine soluklanıp sürdürdü konuşmasını. "Evimiz yüksek bir noktada. Patlama ve silah sesleri geliyordu. Ne olup bittiğini

görmek için kapının önüne çıkıp baktık. Birden bize de ateş ettiler. Avluya attık kendimizi. Cemile önüme düştü, ben de Cemile'nin üzerine kapattım kendimi. Kalktığımda Cemile'nin yaralandığını gördüm. Bağırdım, yardım istedim ama Cemile kollarımda can verdi."

Gözleri dolmuştu, ama bir türlü o gözyaşları inmedi yanaklarına. O da intikamı alınana dek ağlamayacak Cizreli analardan biriydi. Öylesine öfke ve acı doluydu ki, başına sardığı beyaz tülbendinin ucunu bir eliyle tutmuş tırnaklarını avucuna batırırcasına sıktığının farkında bile değildi.

"Kollarımda can verdi. O gece kızımın cesedini koynuma alarak uyudum. Saçlarına ve ellerine kına yaktım. Sonra onu yıkayıp kefenledim. Cesedi bozulmasın diye kayın biraderimin evindeki derin dondurucuyu getirip kızımı içine koyduk."

Cemile'nin annesi, Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun "Cizre'de sivil kayıp yok" sözüne de öyle kızmıştı ki; "Başbakan, Cumhurbaşkanı gelip kızımı görsünler. Kızımın cenazesi günlerdir dolapta, dünya alem bunu bilmeli."

Cemile'nin anası susunca bir başkası araya girdi. "Biz savaş sevici değiliz. Akan kan dursun, barış gelsin. Artık kimse ölmesin. Barış çağırısı yapıyoruz, ama kulaklar kapalı. Sesimizi kime duyurabiliriz ki?"

Bir başkası ise, Davutoğlu'nun 'sivil ölüm yok' açıklamasına tepkisini dile getirmeden edemedi. "Davutoğlu ve hükümeti açıklamasını ispatlamalıdır. İspatlanıncaya kadar biz de cenazeleri gömmeyeceğiz. Gelip on yaşındaki "teröristleri" görsünler. Onlar yalanlarını ispatlayamazlar. Ama sizler onların yalan söylediklerini ispatlayabilirsiniz. Şükür ki eski isyanlardaki gibi teknik yoksunu değiliz. Haber ajanslarımız, gazetelerimiz ve televizyonlarımız var. Hem her şeyi iyi resmedin, hem söylediklerimizi eksiksiz aktarın."

"Kaç yaşındasın amca?" diye sordu Rohat son konuşana. "Elli üç yaşındayım, ama siz oraya iki yüz yıla yetecek kadar şey yaşadı diye yazın" şeklindeki cevabı karşısında bir şey diyemedi.

Herkesin sustuğunu gören Cemile'nin abisi araya girdi. "1992'deki bombardımanda ben henüz bir yaşındaydım. Dizimden yaralanmıştım. Anlattığına göre babam adımı Baran koymuş. Ama nüfus memuru 'terörist ismi' diye kimliğe Behrem yazmış. Yani anlayacağınız her birimizin dram ve trajediyle karışık bir hikayemiz var. Anlatmaya başlarsak günlerce bitmez. Ben farklı bir şey söylemek istiyorum. Kardeşimin cenazesini derin dondurucuya koymamızın manipüle edilmesinden çok rahatsızız" deyip duraksadı. Ana ve babasına baktı. Kimseden ses çıkmayınca tekrar konuştu.

"Facebook'da, Twitter'da o cenazenin Cemile'nin değil, Filistinli, Gazzeli bir çocuğun cenazesi olduğu yönünde yalan yorumlar yapıyor. Doğrudur, bizler Gazze koşullarından daha ağır koşullarda yaşıyoruz. Onlar gibi cenazelerimizi derin donduruculara koymak zorunda kaldık. İşte Cemile'yi koyduğumuz derin dondurucu burada gelip bir kez daha çekin. Sadece kefenle değil, yüzünü de gösterin Cemile'nin. Amcamın bu derin dondurucusu kardeşime tabut oldu. Bundan sonra bunu nasıl kullanacaklar ki? Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın barış ve çözüm sürecini nereye koyduğunu bilmiyorum. Ama Başbakan ve Cumhurbaşkanı bilmeli ki, biz o derin donduruculara çocuklarımızın, kardeşlerimizin, ana veya babalarımızın cenazelerini koymak zorunda kaldık..."

** ** *

Amansız bir kavga yaşanıyordu Cizre’de. Öylesine amansız bir kavgaydı ki bu, güç dengelerinin eşit olmadığı, aradaki uçurumdan dolayı kıyaslamanın bile imkânsız olduğu bir kavgaydı yaşanan. Bin yılların karanlığıydı bu amansız kavganın sebebi. Bin yıllardır hükümrانlığını sürdürmek isteyen karanlığı yırtmak için Kürdistan’da halk direnir, dağlar direnir ve tüm canlılar direnirdi. Yüreği der-yalar kadar derin, gökyüzü kadar sevda doluydu direnenlerin. O direniş birike birike, o direniş bayrağı elden ele taşına taşına Cizre’deki bir avuç gencin ellerinde dalgalanırdı. Taş çatlasa sayıları üç yüz kadar ya var, ya yoktu. Bu nedenle kendilerine “Üç Yüz Cizreli” diyorlardı. Belli ki Üç Yüz Spartalı’nın boyun eğmeden, diz çökmeden son nefeslerine kadar eşsiz direnişlerinden esinlenmişlerdi. Bir an olsun eksilmeyen heyecan ve coşkuları, bitmek bilmeyen özgür yaşam arayışları, mücadelede var olma gerekçeleriydi. Ve hepsi de süren bu amansız kavganın ortasında karanlığa inat direnerek yaşamayı, kendilerinden önceki kahramanlardan öğrenerek devralmış ve özgür yaşam hayaliyle mücadeledeki yerini almışlardı.

Ve hepsi de bilirlerdi ki, bitimsiz kavga ve direnişle sev-danın yüreklere işlendiği mekanlardı bu topraklar. Karanlığın efendileri ne denli zalim olursa olsun, özgür yaşam uğruna direnerek yeni bir tarih yazıyorlardı. Kendileri başarılı olmasalar bile, kendilerinden sonra gelenler, varoluşlarının gerekçesi olan doğacak güneşi, yağmurun ardından filizle-

necek tomurcuğu, gecenin karanlığıyla başlayan yıldızların büyüleyici ışıldayışlarını tekrar tekrar direnir sabırsızlıkla bekleyeceklerdi...

Karanlığın efendileri olan devlet güçleri, Kürdistan'da Sur'u, Nusaybin'i, Silopi'yi, Gewer'i, Şırnak'ı ve Cizre'yi pilot bölge seçmişlerdi. Cizre'de ise Nur Mahallesi'ydi pilot bölge. Bir tarafı Askeri Garnizon, üst tarafındaki tepelikler Tank Taburu ve Dicle suyu tarafında ise polis lojmanlarıyla adeta çembere alınarak kuşatılmıştı. Yasak ve kuşatmanın altıncı gününe girerken, son üç günde Yafes Mahallesi'nde oturan yedi Çocuk annesi kırk beş yaşındaki Meryem Süne, Nur Mahallesi Botaş Sokak'ta oturan elli yaşındaki Bahattin Sevinik, yine Nur Mahallesi'nin bir başka sokağında oturan kırk yedi yaşındaki Suphi Saral, Yafes Mahallesi Sınır Sokak'ta on sekiz yaşındaki Özgür Taşkın, Nur Mahallesi'nde oturan amcasına buz ve ekmek götürmek isteyen Kale Mahallesi'nden on beş yaşındaki Bünyamin İrci, Dört Yol kavşağında keskin nişancılarca katledilmişlerdi.

Her ölüm haberini alan Mehmet, yüreğinden parçalar kopmuşçasına ağır bir duygunun altında kıvranıyordu. Anacıl duyguları ağır basan Asya'nın ise kendisinden daha büyük bir duygulanım içinde olduğunu yakından izleyerek görüyordu. Biri yedi çocuğu olan bir baba, diğeri iki çocuk sahibi bir anaydı. İkisi de ölenleri kendi ailelerinden farklı görmüyorlardı. Her ölenin kendi çocuğu, anası, babası, ya da kardeşymiş gibi derin bir acıyla sarsılıyorlardı. Bazen halk toplantılarında konuşurlarken ağlamaklı oluyor, güçlkle ağlama istemlerini bastırıyorlardı.

Asya ve Mehmet, ellerine silah alarak gençler gibi hendeklere, barikatlara ve mevzilere girip çatışmazlardı. Ama çatışan ve savaşan gençlerden çok daha fazla o amansız kavganın ateşi içinde cayır cayır yanmaktan, yanarken özgür eş yaşam teorisini pratikleştirmekten geri durmazlardı. Cizre Halk Meclisi Eşbaşkanı seçildiklerinden beri, her anı özgür yaşamı kurmak ve inşa etmek için değerlendirirlerdi. Birbirlerine olan saygıları, sevgileri, hissedişleri, birbirlerini tamamlamaları, uyumlu ve kolektif tarzı esas almaları,

bu tarza ulaşmalarında belirleyici bir rol oynardı. Yaşamın her alanını özgür yaşamı örmekle doldururlardı. Yaralıların tedavisinden mevzileri gezip moral vermeye, sorunlara müdahale etmekten çözmeye kadar, her yerde bulunmayı başarırlardı.

Yasak ve kuşatma boyunca her biri bir sokakta, bir evde ya da bir alanda durmadan halk toplantıları yaparlardı. Anlık ve günlük gelişmelerle ilgili halkı bilgilendirir, heyecan ve coşkusunu geliştirir, halkın sokaklardaki eylemliliklerde yer almasını sağlar, tüm eylemlerin en önünde bulunmaktan kaçınmazlardı. Toplantılardaki açıklamaların, basına verdikleri demeçlerin dönemin ruhuna uygun olacak şekilde radikal olmasına özen gösterir, moral ve cesaret kaynağı olmayı başarırlardı.

İnsanın gerçekliğini en iyi şekilde açığa çıkaran acımasız zor şartlar ve amansız kavga koşullarıydı. Bu koşulları yaşarken defalarca suikast ve ölümden döndükleri halde bir gün olsun geri çekilmemiş ve yakınmamışlardı. En riskli yerlere gider, en zor şartlarda kalır ve direnirlerdi. Her gün onlarca görüşme yapmaktan geri kalmazlardı.

Herkesin dilinden anlamaya çalışır; bazen bir rûsipî olur, bazen bir çocuk refleksi geliştirir, bazen halktan biri gibi hareket eder, bazen bir militanın pratiğini sergilemekten geri durmaz, bazen bir diplomat olup insanları ikna etmenin yöntemini bulurlardı. Komple kişiliği olan birer halk öncüsü olmak için didinip dururlardı. Yasak ve kuşatma başlar başlamaz basının her türlü Cizre'ye akın etmişti. Hiç birini geri çevirmez, kendi aralarında görev dağılımı yaparak her biri bir basın emekçisiyle görüşüp mülakatlar verirlerdi.

Asya'dan farklı bir özelliği daha vardı Mehmet'in. Hiç kimse uyanmadan uyanır ve yaşamın günlük pratiği içinde koşuştururdu. Gece saat on olduğunda bütün enerjisi tükenir ve bir eve çekilip uyumak isterdi. Cizre halkını ve toplumunu çok iyi tanıdığından, kime nasıl yaklaşacağını iyi bilirdi. Kimin sorunlarının nasıl çözüleceğini, perspektifinin nasıl oluşturulacağını, nerede ve ne zaman harekete

geçirileceğini bilen bir yapısı vardı. Bu yönleriyle Botan ve Cizre toplumunun uzmanı olmuştı adeta. Halk sevgisi ve saygısı sonsuzdu. Halka karşı olumsuz yaklaşımların olduğunu duyduğunda kendisini kahrederdi. Kim o olumsuzluğu yapmışsa mutlaka gidip hesap sorar ve tekrarlanmamasını isterdi. Ezbere ve sıradan konuşmaz, hissetmediğini ve yaşamadığını söylemezdi. Bütün konuşmaları, yüreğinin derinlerindeki hissedişleri yansıttığından, herkesi iliklerine dek etkilerdi. Ne konuştuysa onu pratikleştirmeden duramazdı.

Amansız kavganın zorluklarını düşünürken ne zamandır Arjîn'i görmediğini ve konuşmadığını anımsadı. Yüksek bir binanın çatısına çıkıp Silopi ve çevresindeki bazı istasyonlarından gelebilecek bir sinyali yakalamaya çalıştı. Eline telefonu aldı, suikastçilerin hedefi olmamak için eğile eğile çatının dört bir yanını gezdi. Gözleri, sinyalin olup olmadığını gösteren telefon ekranının sol üst köşesindeydi. Silopi tarafına düşen bir yere geldiğinde sinyalde bir oynama gördü. Durup sinyalin gelmesini bekledi. Sinyalin geldiği belirginleşince Arjîn'i aradı. Telefon bekliyormuş gibi ilk çalışta karşıdan Arjîn'in sesi duyuldu.

"Merhaba heval Mehmet, hangi dağda kurt öldü de beni hatırladın böyle."

"Merhaba heval. Sesini duymak ne güzel. Cûdî Dağı'nda bir kurdun öldüğünü duyunca arayayım dedim. Şaka bir yana yasağın uygulamaya girmesiyle tüm şebekeleri kestiklerinden telefonlar devre dışı kaldı. Zaten bunu sen de biliyorsun. Sağlığını, moralin nasıl?"

"İyiyim, ama aklım fikrim sizde. Orada değilim diye kendi kendimi yiyip bitirdim. Arkadaşlar nasıl, hepsi iyiler mi?"

"Arkadaşlar iyiler, merak etme. Burada olup olmaman o kadar önemli değil. Senle Zozan Heval rolünüzü daha fazla oynayabilirsiniz orada. Telefonlar devre dışı kaldığından dışarıyla bağlantı kurmakta çok zorlanıyoruz. Cizre'de korkunç bir savaş var. Buna rağmen Cizre halkı yalnız bırakılmış. Bu sessizlik kahrediyor beni. Şimdiye kadar Kürdis-

tan'ın her tarafından Cizre'ye akın akın insanlar yürümeliydi. Bu konuda seferber olmalı ve herkesi harekete geçirecek bir yol bulmalısınız. Yoksa korkunç bir katliam olacak.”

“Bizler Silopi halkıyla Cizre'ye doğru bir yürüyüş başlatmışız. Binlerle ifade edebileceğim çok kalabalık ve coşkulu bir kitle yürüyüşü bu. Silopi çıkışında durdurulduk ve çevremiz kuşatılmış. Adım attırmıyorlar. Ne pahasına olursa olsun Cizre'ye ulaşmayı hedeflemişiz. Slogan seslerini dinleteyim istersen” dediğinde kulağına dayadığı telefonu kitleye çevirdi. Slogan sesleri Mehmet'e gelince sevindi.

“Şebekeler her an gidebilir. Onun için kısa kesiyorum. Zozan hevale söyle, tüm Kürdistan halkını harekete geçirme gücümüz yoksa, Botan halkını harekete geçirecek gücümüz fazlasıyla var. Botan'ın her tarafından halkın Cizre'ye akmasını sağlayabiliriz. Başarılar diliyorum size. Selam ve saygılar.”

“Tamam heval, size de başarılar.”

Çatıdan inip Mala Gel'e yürüdü. Avluya girdiğinde Nûman, Dicle ve Axîn'i bir köşede ayaküstü sohbet ederken gördü. Nûman'ın sırtında B-7 roket-atar silahı vardı. Dicle'nin M16, Axîn'in ise keleşti. Sohbetleri, çok aceleleri varmış gibi bir havada görülüyordu. İçeriden çıkan Nûda'nın panikle onlara doğru yürüdüğünü görünce, hemen yanlarına gitmeyi yeğledi. Kısa bir selamlaşma ardından konuya girdi.

“Durum nedir heval Nûman, tankların devreye girdiğini duydum, doğru mu?”

“Botaş Noktası'nın düştüğünü, noktadaki hendek ve barikatın kepçeyle dağıtıldığını, arkadaşların da geri çekildiğini duydum” dedi Nûda, Mehmet'in ardından araya girerek.

Şaşkınlıkla bakışlarını Nûda'ya çeviren Mehmet, “Nûda hevalin söylediği doğru mu? Ben niye duymadım? Eğer doğruysa o hattaki noktaların fazla dayanma şansları olmaz” dediğinde, bakışlarını Nûman'a çevirmişti. Soru dolu gözlerle bir an önce cevap verilmesinin sabırsızlığı içindeydi.

“Maalesef doğru heval” dedi Nûman, güçlkle çıkan acı

yüklü sesiyle. “Biz de acil olduğu için bu durumu ayaküstü değerlendiriyorduk. Sizleri çağırıp tartışalım dedik, ama konunun aciliyetinden dolayı buna zaman yok.”

“Yaptığımız tartışmanın sonucu şu” dedi Dicle, güçlük-
le konuşan Nûman’ın duraksadığını görerek. “Ben şehit
Dilxwaz Noktası’na; Axîn Cîrnexweş Noktası’na gidecek.
Nûman da diğer noktaları koordine edecek. Ne kadar dire-
nebiliriz, bilmiyorum.”

Nefes nefese avluya giren Baz, beklemeden yanlarına
geldi. Silahı elindeydi. Soluklanmadan heyecanla konuştu.
“Duyduklarım doğru mu? Duyar duymaz mevzilerden biri-
ne yetişip arkadaşlarla birlikte olmam gerektiğini düşün-
düm.”

“Ben de burada duramam zaten. Bir silah bulup gele-
ceğim” dedi Nûda, Baz’ın kaygı, endişe ve heyecanını pay-
laşarak.

“Hiç birinizin gelmesine gerek yok heval” dedi Axîn,
sakin ve soğukkanlı durmayı başararak. “Durumu tartış-
tık. Orada yeterince arkadaş var. Sorun arkadaşların eksik
olmasından kaynaklanmıyor. Sorun, tankların devreye gir-
mesi ve inisiyatifi ele geçirmesidir. Kendimizi ordu dışın-
daki devlet güçlerinin saldırılarına göre konumlandığımız
için askerin ve tankların devreye gireceğini ön görmediği-
mizden, buna dönük bir hazırlık da yapamadık.”

“Döşediğiniz mayınlar tanklara karşı işlevsel olama-
dı mı? Diğer mahallelerdeki B-7 roketatarlarını da buraya
kaydırmak mümkün değil mi?” dedi Mehmet, Axîn’in sözü-
nü bitirmesine fırsat vermeden.

“Döşediğimiz mayınlar patlamadı maalesef. Tanklar ve
diğer zırhlı araçlar çok rahat bir şekilde Botaş Caddesi’ne
geldiklerine göre, gece yaptıkları sızmayla mayınları etki-
siz hale getirdiklerini düşünüyoruz. Ayrıca son beş gündür
JÖH ve PÖH güçlerinin zırhlı araçlarıyla aralıksız sürdür-
dükleri saldırılar hep püskürtüldü. Yediye yakın zırhlı araç-
ları tahrip edilip etkisiz hale getirildi. Tankların devreye
girmesi, başvurdukları son çare oldu. Daha fazla tartışmaya
zamanımız yok. Zorlanırsak bir kademe geri çekilme kararı

aldık. Yoksa tüm arkadaşlar imha olacak. Bu nedenle sizler burada halkı hazırlayın ve bu durumu ajanslara bildirmeye çalışın. Bence heval Mehmet TV'lere bağlanıp mevcut durumumuz hakkında bilgi vermeyi başarırsa çok iyi olur" dedi Axîn, kaldığı yerden konuşmasını sürdürerek.

Tüm ısrarlarına rağmen Nûda ve Baz'ın kendileriyle gitmesine izin vermeyen Nûman, Axîn ve Dicle ile Zap alanındaki mevzilere doğru hızlı adımlarla yürüdüler. Arkalarından bakan Mehmet, çabuk toparladı kendisini.

"Heval Nûda sen Asya'yı ve diğer arkadaşları bul ve durumu aktar. Çıkaracağınız ortak bir planlamayla halkı hazırlamak için çalışmalara başlayın. Heval Baz, bu günlerle karşılaşabileceğimizi düşünerek Mam Elî'nin evine üç koyun bırakmıştım. Son gelişmeleri duyan halkın morali çok bozulacak. Bunu gidermenin yolu akşama doğru Melik Marketin karşısındaki meydanda yer sofrasında halkla birlikte toplu yemek yemektir. O üç koyunu alarak pişirmeleri için evlere dağıt. Durumu uygun olan birkaç ev de pirinç ve bulgur pilavı pişirsin. Ben de yüksek bir binanın üzerine çıkıp televizyona bağlanmayı deneyeceğim."

Duraksadığında "unuttuğum bir şeyler vardı, ama ne?" diye söylendi. Düşünmesi ve hatırlaması uzun sürmedi. "Birkaç arkadaşı görevlendir heval Baz. Her ihtimale karşı Botaş Caddesi'ne yakın sokaklarda oturan aileleri, yoğunlaşan çatışmalardan zarar görmesinler diye mahallenin içlerine getirmiştik. Şimdi ise un fabrikasına ve Melik Marketin ön taraflarına kadar uzanan sokaklardaki halkı mahallenin içlerine getirtmeye çalışın. Bunu yaparken korku ve panik oluşturacak davranışlardan kaçının. İşim biter bitmez ben de size katılacağım."

Birlikte Mala Gel'den çıkıp ayrıldılar. Her biri bir tarafa giderken tanklardan atılan topların ve zırhlı araçlardan atılan bomba atarların sesi bütün Cizre'ye yayılıyordu.

Göğüs göğüse bir savaşa dönüşen çatışmaların yoğunlaştığı noktalar; Garnizon yakınındaki Un Fabrikası Noktası, Botaş Caddesi'ne yakın noktaların tümü ve Tank Taburu'na yakın Zagros alanındaki noktalardı. Ayrıca İdil Caddesi'ne

yakın Serdem Noktası ile Dört yol'a yakın Unşar Noktası'na dönük saldırılar da vardı. Bu noktalarda üstlenen gençliğin kadro ve çalışanları, ilk kez bu düzeyde şiddetli bir çatışma görmelerine rağmen, bu ağır yükü omuzlayarak hayranlık uyandıran bir yiğitlikle direniyorlardı.

Polis ve askeri güçler, Tank Taburu'nun altındaki noktalara çok sert bir saldırı başlatmışlardı. İdil Caddesi'ne yakın olan bu noktaların berisindeki uzun sokağı kesip mahalleye üstten girmek, oradan da Nur'un orta yeri olan Özkan Caddesi'ne gelip esas mevzileri düşürmek istiyorlardı. Öncelikle düşürmek istedikleri Dijwar Mevzisi ile Melik Market Mevzisi'ydi. Her mevzi, kendisine verdiği adı büyük harflerle bulunduğu duvara, önündeki asfalta ya da taş bariyerlerin üzerine yazmıştı.

İlk başta Kobrayla Garnizon tarafından geliyor, noktalara arkadan saldırmak istiyorlardı. Yoğunluklu olarak Kobraları kullanıyorlardı. Mahallenin etrafından dönüp ağır taramalarla korku yaratmak amacını güdüyorlardı.

Cirnexweş Mevzisine yaklaşan Axîn, yoğun bombardmana dönüşen saldırılar altındaki arkadaşlarına ulaşmak için korunaklı bir yere sinerek uygun ortamın oluşmasını bekledi. Mevziye dönük kulakları sağır eden makinalı tüfeklerin taraması ve top atışları altında beklerken, mevzideki arkadaşları bir bir geldi gözlerinin önüne. Kurdo'nun yaşamını yitirmesiyle doğan boşluğu doldurmak bir yana, o mevziyi tutan arkadaşları deneyimsiz ve eğitimsiz Cizreli gençlerdi. Böyle ağır bir savaşı ne hayal etmiş, ne de akıllarından geçirmişlerdi. "Bu denli ağır savaş koşullarına nasıl dayanacaklar?" diye söylenirken, kendisinin girdiği ilk çatışmayı ve sonrasını anımsamaya çalıştı. Çatışmaya girmeden önce iliklerine dek yaşadığı korkuyu, telaşı ve sonrasında nasıl yavaş yavaş alıştığını ve çıkardığı sonuçları düşündü.

Çatışmalarda insanın duyuları öylesine ayaklanırdı ki, bütün vücudu etkisine alır ve hırpalardı. İç salgı bezleri, kendisinden beklenen görevler karşısında vücudun uyum sağlaması için bütün sıvılarını sisteme boşaltırdı. Çatışma-

larda insanın duyduğu korku, panik, gerilim ya da gaddarlık gibi tutumlar, bu sıvıların yansıması olarak gelişirdi. Vücudun salgıladığı stres ve yorgunluk toksinleri, vücudun bünyesel sistemini alt üst eder, adeta zehirlerdi. Yaşanan stres, yükselen adrenalın ve hissedilen aşırı yorgunluk, metabolizmanın düzenini darmadağın ederd. Çatışmanın seyri içinde bu etkiler giderilmezse dengesi bozulan vücut zihni etkiler, hummaya yakalanmış gibi vücudu ve zihni hastalıklı hale getirirdi.

Ağır bombardıman altında kalınan süre uzadıkça patlamaların gürültüsü kulak zarına işkence ederken, gözler durmak bilmeyen sarsıntı yüzünden sızlamaya başlar, vücudun bütün sinir uçları hassaslaşır ve bireyi her türlü çılgınlığa sürüklerdi. Ağızda tuzlu bir tat ve süreklileşen bir kuruluk, yediklerini hazmedemeyen mide ve bağırsaklarda acı verici sert bir düğümün oluşmasına yol açardı. Patlamaların ağır etkisi göz yuvarlarını öylesine hırpalardı ki, adeta yer gök titrermiş gibi bir duygunun oluşmasını sağlar ve zaman algısının bile değişmesine yol açardı.

Çatışma ve bombardıman süresi dakikalardan saatlere, saatlerden günlere yayıldıkça insanın bütün duyuları uyur, o uyuşukluğun içinde bütün öncelikleri değişir, bunun üstesinden gelemeyen kimi bireylerde kendisini koruma içgüdüğü bile körelir, yaşama duyulan bağlılık ve yaşam gerçekliği anlamını yitirirdi. Bu durumda olan bireyler öyle bir ruh hali içine girerler ki, içinde bulunduğu durumdan kaçıp kurtulmak için her şeyi yapabilirlerdi. Savaşlarda dağılma, kaçış, bozgun ve ihanet türü durumlar, bu duygu ve ruh halinin sonucu olarak gelişirdi.

Mantıklı davranarak bu duygu ve ruh halini yenebilenler ise, gözünü budaktan esirgemez ve kahramanlıkta ifadesini bulan bir pratiğin sahibi olurdu. Her insanda bu iki duygu iç içe bulunur, bir arada yaşardı. Hangi duygunun öne geçeceğini belirleyen ise, bireyin bilinç düzeyi, iradi duruşundaki zayıflık veya güçlülük, geleceğe dönük umut ve hayalleriyle özgürlük düşlerine olan bağlılıydı.

Normal zamanlarda son derece nazik bir birey savaşın

ağır koşulları içinde korkunç bir zalime, ürkek ve korkak bir birey cesaret timsaline, cesur ve yiğit görünen bir birey ise hiç beklenilmeyen bir korkağa dönüşebilirdi. Çatışma ve savaş koşullarının kendine özgü bir psikolojisi vardı ve o psikoloji bireyi, yaşamı boyunca hiç karşılaşmadığı ve yaşamadığı bir sendromun içine sokabilirdi.

Bu sendromun etkisini ağır yaşayan bireylerin bütün sinir sistemi uyuşur, hırpalanan beyin korteksi çok tuhaf, gerçekte hayal arasında gidip gelen ve kabusu aratmayan düşünceler üretirdi. Böyle zamanlarda çoktan unutulmuş ve bilinçaltına ötelenmiş sahneleri, sözcükleri, olayları, kişileri, hatta abuk subuk kimi şeyleri çağrıştıran tuhaf anılar serbest kalır ve akıl almaz hayallere veya halüsinasyonlara dönüşürdü.

Sığındığı yerin karşısındaki bir evin duvarına isabet eden bombanın etkisiyle sarsıldı ve bomba yanına düşmüş gibi bir duyguyla sarmalandığında düşüncelerinden sıyrıldı. Karşı evin duvarından yayılan toz, toprak ve briket parçaları üzerine yağıyor gibi bir etki bıraktı. Daha fazla beklemeden keskin nişancılara görünmeyecek şekilde eğile eğile yürüyerek Cirenxweş Noktası'nın yanındaki bir eve ulaşmayı başardı. Dış duvarda açılan geçiş koridorundan evin avlusuna geçti. Karşı duvardaki geçiş koridorundan barikata açılan sokağa çıkacaktı ki, içeriden gelen ağlama sesiyle durdu. İçeri gidince odanın bir köşesine dertop olacak şekilde sinmiş Cengawer'i gördü. Sıtmaya yakalanmış gibi titriyor, başını dizlerinin arasına almış, ağlıyordu.

Yanına yaklaşıp anaç bir duyguyla "Ne yapıyorsun heval Cengawer?" dediğinde, başını kaldıran Cengawer'le gözgöze geldi. Yasak öncesi zamanlarda bir dağ gibi görünen Cengawer'in o halinden eser yoktu. Gözleri kan çanağına dönmüş, avurtları çökmüş, sararıp solmuş, o uzun boyu ve kalafatlı yapısı yerine, sanki eriyip ufalmış bir Cengawer vardı karşısında.

"Hepimizi öldürecekler. Ölmek istemiyorum heval" diyen Cengawer, ağlamaklı halini sürdürdü.

"Böyle düşünme heval, sen ki Cengawer birisin, kendini

toparla biraz. İlk çatışmaya girdiğimde ben de senin gibiydim. Yavaş yavaş alıştım. Bu ilk çatışmayı atlatırsan, böylesi duyguyu bir daha asla yaşamaz, gerçekten Cengawer olursun.”

Axîn konuşurken Cengawer akan gözyaşlarının önüne geçemeyip bön bön gözlerinin içine baktı.

“Bu ne konuşuyor?” diye içten içe söylendi öfkeyle. Durmak yerine konuşuyor, moral vermeye çalışıyor ve yaşadığı korkuyu üzerinden atacak sözcükleri sıralıyordu Axîn.

Konuşmalarına kulak kabarttı bir an. Gözleri parladı ve içine düştüğü durumun farkına varır gibi oldu. O duygu saniyeleri bile almayan bir ana sığıdı sadece. Sonra o parlayan gözleri kuduz köpeklerdeki gibi perdelendi, ışık kaybolup gitti.

“Kurtarın beni, ölmek istemiyorum” diye bağırmaya başladı.

Kolundan tutup sarsan Axîn “sakin ol, bağırıp durma öyle. Şimdi seni buradan çıkaracağız” dedi.

Öylesine korkunun esiri durumuna gelmişti ki, söz dinlediği yoktu. Ağzı köpürüyor, sağa sola debeleniyor, manasız birtakım laflar geveliyordu. Bir anda kolunu Axîn’in elinden kurtardı, korunmadan ve gizlenmeden deli gibi kendisini avluya attı. Duvarlarda açılan daracık geçiş koridorlarından zorlana zorlana geçti, can havliyle koş a koş a kaçıp gitti.

Axîn’in yapacağı bir şey kalmamıştı artık. “Korku insanı ne hale getiriyor” diye söylendi ve Cirenxweş Mevzisi’ndeki diğer arkadaşlarına ulaşp bir kademe geri çekilmelerini sağlayacak çareler aradı.

Zaman ilerledikçe Dijwar Noktası’na yönelik saldırı da ağırlaştı. Saldırı hem yukarıdan hem de aşağıdan yapılıyordu. Dijwar Noktası’nın arkası Aşk Tepesi ve Garnizona baktığından, buralardan gelecek askeri güçleri karşılamak üzere konumlanmıştı. Bu nedenle mahallenin aşağı kısmından Botaş Caddesi’nden Dijwar Noktası’na, yukarıdan da Zap Noktası’na ağır saldırılar yapılıyordu. İdil Caddesi üzerinde konumlanan tank, özellikle Zap Noktası’na kilit-

lenmiş ateş ediyordu. İdil Caddesi'ne yakın Unşar Mevzisi tarafına yapılan saldırılar ise, uzaktandı ve etkili değildi. Unşar Noktası Dört Yol'a yakın olduğundan, İdil Caddesi'nden içeriye girmede ısrarlı değillerdi. Caddenin elli metre içlerinde bulunan Cûdî'deki bazı noktalar bu caddeye hakimdi. Yolun üstünde uzun süre kalmaları, hedef olacakları anlamına gelirdi. Bu nedenle arkalarının sağlam olmadığını biliyor, yoğunluğu Zap ve Dijwar Mevzileri'ne veriyorlardı.

Garnizonun Dicle suyu tarafında bulunan giriş kapısına yakın un fabrikası yanındaki mevzi ile Garnizon'un kapısı neredeyse birbirine bakıyordu. Arada sadece un fabrikası vardı. Her geçen saat saldırının dozu yükseltildi. Barikata ve mevziye isabet eden top atışları, korunacak hiçbir şey bırakmadı. Sadece mevzinin savunulması değil, mevzide tutunmanın bile koşulları kalmadı. Mevzide bulunan gençler bir kademe arkadaki Unşar Mevzisi'ne çekilince, ilk düşen Un Fabrikası Noktası oldu. Direnenler bir kademe geri çekilince, saldıran güçler bir kademe ilerliyordu. Bu ise hangi nokta düşerse, mahallenin üçte birinin düştüğü anlamına geliyordu.

Un fabrikası denilen nokta, Garnizon'a en yakın noktaydı. Yönlendirme yapabilecek savaş deneyimine sahip bir kadro veya gerilla yoktu. Elllerinde yeterli miktarda mayın olmadığı gibi zırhlı araçlara karşı kullanabilecekleri B-7 roketatar gibi ağır bir silaha da sahip değillerdi. İlk düşen nokta olmasını belirleyen etkenlerdi bunlar.

Askeri Garnizon tarafından Nur Mahallesi'nin içlerine doğru gelen birçok cadde ve sokak vardı. En büyük caddelerden biri olan un fabrikasının yanındaki nokta da düşmüştü. Bunun verdiği rahatlıkla zırhlı araçların içinde mevzilenen JÖH ve PÖH güçleri, korunaklı bir şekilde mahallenin içlerine girip ilerlemişti. Dijwar Noktası'nın arkasına geldiğinde mevzilenip zırhlı araçların desteği ve yüksek ateş gücüyle saldırıya geçmişlerdi. Üstteki Tank Taburu'ndan da Nur Mahallesi çapraz ateşe tutulmuştu. Botaş Caddesi'nde konumlanan zırhlı araçların atışları da aralıksız sürüyordu ve sonucu belirleyen bir hale gelmişti. Akşam

karanlığı çökmeden diğer noktaların düşmesi, beklenen bir sonuç olarak gerçekleşti. Zap ve Zagros alanındaki noktalarda üstlenen gençler, herhangi bir kayıp vermeden belirlenen geri çekilme taktiği doğrultusunda Nûman, Dicle ve Axîn'in komutasında geri çekilmeyi başarmışlardı. Noktalardan Sorumlu olan Demhat, Pola, Andok, Rûken, Delîla, Nurhak, Gewer, Berfîn ve mayınlama uzmanı Çirûsk'un oynadıkları rol de küçümsenemezdi.

Nûman, Dicle ve Axîn geri çekilme konusunu tartıştıklarında hangi taktiği uygulayacaklarını belirlemişlerdi. Bir olasılık da olsa geri çekilebileceklerini hesapladıkları için son iki gündür bunun hazırlığını yapıyorlardı. Hendek, barikat ve mevzileri dağıtıldığına göre yeni taktiği yaşama geçirebilirlerdi. Bunun için sadece fiziksel ve teknik hazırlık yapmamışlardı. Bir o kadar da düşünsel, duygusal ve ruhsal olarak yeni bir direnişe hazırlanmışlardı.

Kıyameti andıran yoğun çatışmalar içinde geri çekilme sürerken, televizyona bağlanmayı başaran Mehmet, duygu yüklü bir tonda konuşmadan edemedi. Oturduğu yüksek binanın çatısında yüzünü Cûdî Dağına çevirmiş, yaşananları tüm çıplaklığıyla anlatmıştı:

"Sokağa çıkma yasağı başladığından bu yana altı gündür Cizre, devlet güçlerinin kuşatmasına alınarak Kürdistan, Türkiye ve dünya kamuoyundan tecrit edilmiştir. İnsan olmanın en temel hakları, insan olarak yaşamanın bütün olanakları elinden alınmış, zırhlı araçlar ve çağın gelişmiş silahlarıyla halka karşı büyük bir katliam ve yok etme savaşı başlatılmıştır. Sizinle görüştüğüm bu dakikalarda zırhlı araçların ateşine, devreye konulan tankların yüksek ve öldürücü ateş gücü eşlik etmektedir. Tarihin en eşitsiz ve orantısız bir savaşı yaşanmaktadır. Bu saldırılar durmazsa büyük katliamların yaşanacağı kesindir. Son altı günde ikisi kadın, ikisi çocuk, dördü genç olmak üzere on suçsuz insanımız keskin nişancılar tarafından katledildi. Bunlardan biri de on yaşındaki Cemile Çağırğa'dır. Tek suçu Cizreli bir Kürt çocuğu olması ve bir çocuk olarak evinin önünde oynamasıydı."

Cemile'yi anlatırken konuşmaya kendisini öyle kaptırmıştı ki, Cemile'nin görüntüsü gözlerinin önünde belirdi. "Dışarı çıkma yasağı başlarsa biz çocukların sokağa çıkması ve oyun oynaması da mı yasak olacak!" sözleri ve görüntüsüne, cansız bedeninin görüntüsü eklendi. Cemile'nin görüntüsü yer değiştirdi. Kızı Nalîn'in görüntüsü belirince sözcükler boğazında düğümlendi. Gür çıkan ses tonunun, bir anda ağlamaklı hale gelmesini önleyemedi. Bir anlık yutkunup duraksaması ardından duygu yüklü konuşmasını bir çağrıyla noktaladı:

"Cizre'ye sahip çıkılmazsa yaşanacak katliamın önüne kimse geçemez. Kürt halkına, Türkiye'nin demokrasi güçlerine, yurtsever, direnişçi Botan halkına ve vicdanı olan herkese sesleniyorum. Cizre halkına sahip çıkın, faşist AKP rejimine karşı harekete geçin..."

Konuşmasını bitirdiğinde gözlerinden yanaklarına süzülen birkaç damla gözyaşını fark etti. Ses tonu halen ağlamaklıydı. "Ben ne yaptım böyle? Neden bu duygu yüklü zayıf yanımin düşman tarafından görülmesine izin verdim" deyip kendisine kızmadan edemedi.

Bakışları Cûdî Dağı'ndaydı hala. Batmaya yüz tutan güneşin kızılımsı ışınlarıyla kızıl bir renge bürünmüştü. Bir anlık da olsa hayranlıkla izledi Cûdî Dağı'nın kızılımsı halini. Kendisini toparlayıp aşağı indi. Melik Marketin önündeki alana vardığında hoparlöre bağlanmış yüksek sesle "Lêxe gerilla lêxe" marşı çalıyordu. Serilen yer sofralarında oturulacak yer bulunmuyordu. Sofraların etrafında karşılıklı oturan mahalle halkı yemeklerini yerken, zırhlı araçlar ve tank atışları sürüyordu.

** ** *

Sabah güneşinin ilk ışıkları kaldığı odanın içine dolduğunda uykudan uyandı. Hemen kalktı yatağından. Sanki bir el tutmuş, gerisin geriye yatağa çekiyordu. Gece boyu gözüne uyku girmediğinden kendisini çok yorgun, bitkin ve halsiz hissediyordu. Tekrar uzanıp biraz daha uyumak istedi. Gözlerini kapar kapamaz Mehmet'in görüntüsü belirdi. "Şimdi çoktan uyanmıştır ve yapacağı ilk işlerinin koşuşturması içindedir" diye düşünürken, televizyonda yaptığı dünkü konuşması yankılandı kulaklarında. İlk kez Mehmet'in öylesine duygusal ve ağlamaklı konuşmasına tanık olmuş, iç dünyasındaki monoloğunda, "O devasa güçlü görüntünün altında ne yaman bir zayıflık yatıyormuş meğer" deyip yadırgamıştı. Türk televizyonlarının akşam haberlerini izlediğinde, Mehmet'in ağlamaklı konuşması hepsinde haber olmuş, "Havuz Medyası" diye anılan bazı televizyon kanalları ise, "emniyet güçlerinin kazandığı zafere" yorarak alay konusu yapmışlardı. "O zayıf yanın olabilir yoldaşım, ama bunu televizyonda konuşup milyonlara ve düşmana ne diye gösterdin? Bilmez misin, senin o insani yanını bu alçak düşman alay konusu yapacak?" diye söylenirken, cihazdan Nûman'ın verdiği tekmili dinlemişti. "En önemli mevziler geçildikten sonra gösterilen direniş ve vurulan darbelerden dolayı zorlanan polis gücü, kuşatmanın altıncı günü dolarken tankların desteğinde Nur Mahallesi'nin yüzde altmışını düşürdü." Nûman'ın verdiği tekmili dinleyince Mehmet'in neden o denli duygusal konuştuğunu anlamıştı.

Nur Mahallesi'nde ciddi zorlanmaların olduğu kesin-
di. Bir müdahale yapamazsa, mahallenin tümünden düşmesi
kaçınılmazdı. Gece boyu öngördüğü olasılıklar ve yaptığı
önergeler sonucunda bitap düşüp uyumuştı. Vardığı so-
nuçları anımsadığında akrep sokmuş gibi fırladı yataktan.
Yanındaki yatakta uyuyan Masîro'yu dürterek uyandırdı.

“Kalk heval, kalk. Bugün Nur Mahallesine bir çare bula-
mazsak, işimiz zor. Bir dakika bile kaybedecek zamanımız
yok.”

Kendisine dokunulduğu an uykudan fırladı Masîro. Ne
olduğunu anlamak için uyku mahmurluğundaki gözlerini
ovuşturdu. Karşısında “Rojbaş” diyerek gülümseyen Siya-
bend'i gördü. Hemen doğrulup yatağını topladı. Lavabo-
ya gidip elini yüzünü yıkadı. Odaya döndüğünde uyku mah-
murluğunu atmıştı üzerinden.

“Hazırsan çıkabiliriz” dedi Siyabend.

“Ben hazırım heval” dediğinde, sokaktan avluya giren
Soro ve Bişeng'in sesi doldu odaya. Avluya çıkan ev sahi-
bi kadına; “Heval Siyabend burada mı?” diye soruyorlardı.
“Şu karşı odada uyuyorlar” diyen kadın sözünü bitirmeden
odanın kapısını çalan Soro'nun sesi geldi. Kapıyı açtığında
iki arkadaş girdi içeri.

“Böyle telaşla geldiğinize göre çok ciddi bir durum var
demektir.”

“Doğrudur heval Siyabend” dedi Bişeng duraksamadan.
“İdil Caddesi'ne yakın, Nur'un ikinci kademesinde yer alan
Serdem Noktası, bildiğin gibi yüksek bir binanın üzerinde.
Sabah güneşi doğar doğmaz birkaç arkadaş daha o nokta-
ya gitmiş. Nuktada arkadaşların biriktiğini gören düşman,
mevziyi bomba atar yağmuruna tutmuş. Neredeyse bütün
arkadaşların yaralandığı söylendi. Duyar duymaz hemen
haber verelim dedik.”

“Öyleyse hemen oraya gidiyoruz” dedi Siyabend. Deme-
siyle odadan avluya çıkıp kendisini sokağa atması bir oldu.
Diğer arkadaşları da peşi sıra yürüdü. Binanın damına çık-
tığında gözlerine inanamadı. Damda bulunan altı genç ar-
kadaşından her biri bir tarafa savrulmuştu. Yara bere içinde

inliyorlardı. Daha önce evlerine iki kez gittiği ve “Xecê Ana” dediği yaşlı kadın, B-7 roket atar silahını omuzuna almış, karşıdaki PÖH elemanlarının mevzisine yöneltmişti. Arkasında durmuş konuşan yaşlı kocasını ciddiye aldığı yoktu.

“Bırak kadın o elindeki silahı, bırak diyorum sana. Hem kendini, hem bizi öldüreceksin.”

“Hayırdır amca, Xecê Anayla niye tartışıyorsun? Bak ne güzel yaralanan arkadaşların nöbetini tutuyor” dedi Siyabend.

Siyabend’in sesini duyunca sevinçten gözleri parladı. “Tüm arkadaşların yaralandığını gören düşman buraya baskın yaparsa ne olacak diyeceğine, ‘sen bu silahı kullanmasını biliyor musun’ diye soruyor” dediğinde kanatlanmış gibiydi.

Arkadaşlarının yaralılarla ilgilenmeye başladığını gördüğünde, yaşlı kadına bir şeyler söylemesi gerektiğini düşündü. “Omuzuna attığın ve düşmana yönelttiğin o silaha B-7 roket atar silahı deniyor. Nasıl kullanıldığını biliyor musun ana?”

“He, Siyabend’im he. Belki sizin kadar bilmem, bak işte parmağım tetikte. Düşman gelirse tetiğe basıp patlatacağım. Birkaç düşman ölsün de, benim ölüp ölmemem önemli değil.”

“Görüyor musun amca, Xecê Ana bu işi çözmüş. Endişelenmeye gerek yok. Ama ananın şimdi yaralılarla ilgilenmesi gerekir. En iyisi mi, sen onun yerine geçip nöbet tut! O da gelip yaralı arkadaşlara baksın!”

Siyabend’in konuşması duygularını okşamış, gururlanmasına yol açmıştı. Sevinçle ayağa kalktı, eşinin yanına gidip silahı ona verdi. “Siyabend gibi konuşsan taş mı yağacak sanki” dediğinde, yadırgayan ve küçümseyen gözlerle kocasına bakmayı ihmal etmedi.

Silahı bırakır bırakmaz yaralıların yardımına koşan yaşlı kadın, akan kanı durdurmak için üstündeki beyazlı, mavili uzun fistanının eteğinden bir parça yırttı. Kanayan yerleri bağlayıp ilk müdahaleyi yaptı. Hayranlıkla yaşlı kadını izlerken, Cizre gençliğindeki cesarete, yiğitliğe ve

onurlu duruşa kaynaklık edenin, tanrıçalar çağından kalan analar olduğuna bir kez daha tanıklık ederek öğreniyordu.

Yaralı genç arkadaşlarının yanına gitti. Her biriyle ayrı ayrı ilgilenip durumlarını sordu. Anladığı kadarıyla gençlerin yaraları ciddi değildi. Patlama anında yakınlarına düşen roket parçalarının vücutlarının değişik yerlerine isabet etmesi sonucu yaralanmışlardı. Arkadaşlarıyla ayaküstü sohbeti sürerken Çeman, Hacer, Lerzan ve Cotkar'ın geldiklerini gördü. Sağlık komitesinde olan Çeman'ı fazla tanımıyordu. Birlikte çalıştığı Hacer ise tipik bir Cizreliydi. Samimi, sıcak, rahat ve doğal davranan bir yapısı vardı. Hiçbir yapmacıklığı yoktu. Kendisini seven, kendisiyle barışık yaşayan kadınlardan biriydi. Kardeşi Gabar da direniş içindeydi.

“Siz ikiniz sağlık komisyonundaydınız, değil mi?”

“Evet heval Siyabend. Arkadaşların yaralı olduğunu duyar duymaz hemen geldik” dedi Hacer. Beklemeden elindeki çantayı açıp sağlık malzemelerini çıkardı.

“Gelmekle iyi ettiniz. Hemen işe başlayabilirsiniz. Bizim de acilen gitmemiz gerek. Lerzan'la Cotkar da size yardımcı olsunlar.”

“Tamam heval, zaten burada yapacağınız fazla bir şey de yok” diyen Çeman, Hacer gibi beklemeden işine koyuldu. Her biri bir yaralının yanına gitti. Yaşlı kadının sardığı bezleri açıp yaralarının durumunu incelikle kontrol etmeye başladılar.

Siyabend, birlikte geldiği Masîro, Soro ve Bişeng'i alarak sokağa çıktı. Mala Gel'e geldiğinde Halk Meclisi Yürütmesi'nde yer alıp Cûdî Mahallesi'nde kalan arkadaşlarını bir arada bulunca sevindi. Ayaküstü bir toplantıyla Nur Mahallesi'ne kitlesel yürüme kararı aldı. Karara göre Nur Mahallesi'ne kitle ulaşabilirse kuşatma kırılacak ve Nur'un düşmesi önlenecekti. Yürüyen kitlenin önünü keserek katliam yapacak düzeyde bir saldırı yaparlarsa ellerindeki ağır silahları devreye koyup aktif savunmaya geçeceklerdi. Eğer katliam yapma niyetleri yoksa silah kullanmaktan kaçınacaklardı.

Karar kesinleşince, bir anda ortaya çıkan ve öne geçen Ejder'in tavrı, yaşamı boyunca unutamayacağı bir militanlığa sahipti. Mala Gel'den çıkar çıkmaz, kendisinden beklenilmeyen gür sesi ve son derece inançlı bir ruh haliyle slogan atan Ejder, Sur Mahallesi'ne doğru cadde boyunca yürüyüşe geçti. Kendisi ve yanındaki arkadaşlarına, Ejder'i izleme ve arkasından yürüme kalmıştı.

Çalıştığı basın bürosundan Mala Gel'e gelen Rojger, yürüyüşe geçen Ejder'i ve arkadaşlarını görünce el kamerasını çalıştırdı. Aralıksız çekim yapan kamerası bir Ejder'de, bir yürüyüş koluna yeni katılan insanlarda, bir her adımda akan nehir gibi sürekli büyüyen kitledeydi. Ejder'i izleyen kitle O'nun gür sesiyle yayılan sloganı tekrarlıyor, aynı ruh haline bürünerek onunla bütünleşiyorlardı.

Ejder, Mardin'in Derik ilçesindendi. Her koşulda olgun ve sakin bir yapıda olmayı başarır, girdiği ortamlarda doğal bir saygınlık uyandırır. Yasak ve kuşatmadan önce Nur Mahallesi'nde yaptığı çalışmalarla öne çıkmıştı. Üstlendiği görevlerle kendisini bütünleştirir, sahip olduğu yetkinlik ve ciddiyetle başarılı olmaya çalışırdı. Koşullar ne olursa olsun, dönemin devrim havasını iliklerine dek yaşırdı. Cûdî, Nur, Yafes ve Sur dışında kalan, henüz girilmemiş mahallelere girme kararı aldıklarında, kendini ilk öneren oydu. Belli bir süre Bajarê Kevn'de çalışma yürüterek Dicle ve Şah Mahallelerini tutabilecek bir zemin yaratmayı başardı. Geliştirdiği kitle ilişkileri ve örgütlediği gençlerle Dicle, Alibey ve Şah Mahallelerinde önemli bir düzeyin açığa çıkmasını sağladı. Yasak ve kuşatma başladığında Cûdî Mahallesi'ndeki direnişte yerini aldı.

Ejder'in gür sesiyle sloganı sürerken, her adımında arkasındaki insanların sayısı arttı. Kitlenin arkasında yürüyeceğine o denli inanıyordu ki, dönüp arkasına bakmadan yürüyüşünü sürdürdü. Kitlenin toplanma noktası Cûdî taziye evine geldiğinde, binlerce insanı arkasında toplamıştı bile. Çok geçmeden Bajarê Kevn, Sur ve Yafes Mahallelerinden kitlenin gelmesiyle Kasaphane'ye doğru yürüyüş başladı. Haykırdığı sloganlarla en önde olmayı kimseye bırakmayan

Ejder'i kamera hep izledi. Kitlenin var gücü ve coşkusuyla slogan sesi yankılanırken, Vestel Noktası'nın önünden geçerek yönünü Nur Mahallesi'ne çevirdi. Halkın devrimci coşkusu doruktaydı. O güne kadar ondan fazla yurtsever insan keskin nişancıların veya zırhlı araçlardan atılan bombaların hedefi olmuş ve yaşamını yitirmişti. Zırhlı araçları ve ağır silahlarıyla caddeleri ve sokak başlarını tutan devlet güçlerinin yeni bir katliam yapma olasılığı yüksekti. Yürüyüşe katılanların hepsi bunu çok iyi biliyordu. Buna rağmen her şeyi göze alan kitlenin adeta ölümün üstüne üstüne yürümesi, destansı bir nitelik taşıyordu.

Nusaybin Caddesi'nden Dört Yol'a gelen kitle, bir anda İdil Caddesi'ne girdi. Yürüyüşün Nur Mahallesi'ne olduğunu anlayan devlet güçleri, zırhlı araçlarıyla yolu kapattı. Kitlenin dağılması için yapılan anonslarla sonuç alamayacağını anlayınca gaz bombalarıyla saldırıya geçti. Bir anda bombalardan yayılan gaz bulutu çöktü Cizre'nin üzerine. Gözleri yaşaran, öksüren, soluk almakta zorlanan, sağa sola kaçışan kitlenin görüntüleri, Rojger'in kamerasıyla ölümsüzleşti. Atılan gaz bombalarının sonu gelmiyor, her geçen dakika oluşan gaz bulutu kalın bir tabaka haline dönüşüyordu. Direnişten ve slogan atmaktan vaz geçmeyen kitle, adım adım geri çekiliyordu.

Ordu ve polis güçleri, yürüyen kitlenin Nur Mahallesi'ne girmesi için izin vermemişti, ama öz savunma güçleriyle halkın bütünleşmesi önüne de geçememişti. Direnerek Nur Mahallesi'ne gitmek isteyen halk; korku, panikle sağa sola kaçışarak değil, yine direnerek geri çekilmeyi başarmıştı. Bu ise direnişin çok geçmeden silahlı kitlesel bir serhildana dönüşeceğinin işareti gibiydi.

Geri çekilen kitleyi görüntüleyen Rojger, cihazına gelen çağrıyla durdu. Cihazın frekansını ayarlayıp gelen çağrıyı anlamaya çalıştı. Gelen çağrıda, Kasaphane'de oturan Edin ailesinden iki kadının keskin nişancılar tarafından katledildiği söylendi. Kendisine yakın olan Kasaphane'ye koşar adım yürüdü. Nefesini kesen ve gözlerini yaşartan gaz kokusundan dolayı çok hızlı koşamasa da, yürüyüşünü aksat-

madı.

Edin ailesi, birkaç gün önce keskin nişancılarca katledilen Cemile Çağırğa'nın akrabasıydı. Evleri, Cemile ve ailesinin oturduğu evin birkaç sokak ötesindeydi. Evin bulunduğu sokağa girdiğinde evden yükselen ağıtlar bütün Kasaphane'ye yayılıyordu. Ağırlığını iliklerine dek hissettiği ağıtları dinleyerek kapının önüne geldi. Adeta küçük bir göleti andıran kan izine çevirdi kamerasını. Kan göletinin çekimini yaparken yanına yaklaşan Siyabend'i fark etti. Üzerine çöken acının olanca ağırlığıyla "Yedi çocuk annesi 35 yaşındaki Maşallah Edin ve bir çocuk annesi gelini Zeynep Taşkın'ın yaşamını yitirdiği yerdir burası. Görüntülemeye çalıştığın kan izleri de onlarındır" dedi Siyabend. Bir an durdu, Rojger'le göz göze geldi. "Unutmadan, haber yapacaksan eğer, hikaye eksik kalmasın diye bir iki şey daha söyleyeyim. Edin ailesi Cemile'nin babası Ramazan Çağırğa'nın akrabasıdır. Onların evi 1992'de bombardımana uğradığında Edin ailesinden de ölen ve yaralanan olduğunu biliyorum. Anlayacağın 1992'deki katliam hikayesi, yirmi üç yıl sonra yeni versiyonuyla kaldığı yerden devam ediyor."

Siyabend'le avluya girdiklerinde Doktor Serger vurulan kadınların konulduğu odadan çıkıp yanlarına geldi. Üstü başı kan içindeydi. Gözleri, ellerindeki kanı sildiği peçeteleri atacak bir yer arıyordu. Avlunun bir köşesindeki çöp tenekesinin yanına gitti. Kanlı peçeteleri çöpe attıktan sonra geri yanlarına geldi.

"Ne yaptıysam kurtaramadım Heval Siyabend. İkisi de ağır yaralanmıştı. Olayı duyduğum gibi koşarak geldim. Vuruldukları an ambulansla hastaneye yetiştirseydik, belki de kurtulurlardı. 112'yi kaç kez aradım. Değişik yolları deneyerek gelmeye çalıştılar, ancak her defasında polis onları durdurup geri gönderdi. Eşref Dayı ve Berxwedan Bebeğin yaralarına ilk müdahaleyi yaptım. Şimdilik ciddi bir tehlike yok. Belli aralıklarla gelip kontrol edeceğim. İkisinin de yaraları çok ağır değil."

Konuştığında ne denli üzgün olduğu her halinden belliydi. Gözleri nemlenmiş, bakışları öfke saçan bir hale

dönüşmüştü. İki kadını kurtaramadığı için vuranlara olan öfkesini kendisine yöneltmiş gibi bir ruh hali içindeydi. Tokalaşmak için elini uzatıp gideceği sırada, bir şeyler söylemesi gerektiğini düşünen Siyabend, uzattığı elini iki avucunun arasına aldı.

“Elinden gelenin daha fazlasını yaptığını inanıyoruz Doktor. Kendini suçlaman yersiz. Asıl suçlu, bu iki kadını ve anayı acımasızca öldüren, faşist düşmanımızdır. Öfkeni kendine değil, düşmanına yöneltmelisin.”

Ellerini bıraktığında hiçbir şey demeden ayrılıp avludan sokağa çıkan Doktor’un arkasından bakakaldı öylece. Rojger’le bakışlarını avluda gezdirirlerken Maşallah Edin’in eltisi Katibe Edin geldi yanlarına. Kamerayı görür görmez konuştu hemen. Avludaki koşuşturmayı çeken Rojger, kamerayı Katibe’ye çevirdi.

“Maşallah’ın tır şoförü olan eşi Ahmet, ekmek parasını kazanmak için Irak’tadır. Günlerdir süren yasak, kuşatma ve çatışmalardan dolayı ailesini merak edince amcasının ev numarasından Maşallah’ı aramış. Gelini Zeynep’le birlikte telefona gitmişler. Silah ve patlama sesleri artınca kadınlar, evde bulunan çocuklar için kaygılanıp dışarı çıkmışlar. Kapıdan ilk çıkan Zeynep olmuş. Çıkar çıkmaz kucağındaki altı aylık bebeği Berxwedan’la beraber yere yığılmış.”

Yükselen ağıtların sesi birden arttı. Önü alınamayan bir çığlığa dönüştü. Katibe, ağıt seslerinden dolayı konuşamayacağını anladı. Bağırды öfkeli bir sesle. “Görüyorsunuz basına açıklama yapıyorum. Bu vahşeti bütün dünya duymalı. Duymalı ki, Erdoğan’ın nasıl bir cellat olduğunu da anlamalı. Lütfen susun ve bırakın basınla konuşmam bitsin. Sonra ağıt yakmayı sürdürürsünüz.”

Yavaş yavaş ağıt sesleri kesildi, kuyunun dibinden geliyormuşçasına bir hal alınca Katibe, kaldığı yerden sürdürdü konuşmasını. “Genç kadın hemen orada ölmüş. Bebekse topuğundan ve kulağından yaralanmış. Bebeğin çığlığına koşan babaanne Maşallah, sokağa fırlamış. Arkasından da eşinin amcası Eşref Dayı. Maşallah Sokakta, Eşref Dayı da kapı arasındaymış. Dayı bebeği kapıp bahçe kapısına koş-

muş. Tam o sırada bacağından vurulmuş. Gelinini avluya sürüklemeye çalışan Maşallah da o sırada yere yığılmış. Maşallah'tan geriye yedi öksüz çocuk kaldı. Henüz üç yaşında olan Çiçek hala emzik emiyor. Berfin ise beş yaşında. İki küçük çocuğu teselli etmek bana kaldı. Berfin'e 'annen Şırnak'a gitti' diyorum. Çiçek ise daha bir şey anlamıyor ama durmadan ağlıyor. Anasını arıyor hep. Babaları da hasta, çocuklar da annesiz."

Katibe durup konuşmam bitti dercesine etrafına baktı. Ağıt sesleri tekrar yükseldi. Birden bire değildi ağıt seslerinin yükselmesi. Derece derece yükseliyor, giderek önü alınamaz bir çağlayana dönüşüyordu. Öylesine içli ve yürek paralayıcı bir tarzda ağıt yakılıyordu ki, duyanların tüylerini diken diken ediyordu. Oluşan ağır havayı daha fazla kaldıramayan Siyabend; "Ben gideceğim. İstedğin kadar çekim yapabilirsin Heval Rojger" dedi, sokağa açılan dış kapıya yönelerek.

"Yaptığım çekimler yeter aslında. Ben de basın bürosuna gidip bu görüntüleri akşam haberlerine yetiştireceğim."

Birlikte sokağa çıktıklarında olayı duyan yürüyüş kitle si eve akın ediyordu. Sokak kapısındaki kalabalık giderek birikiyordu. Annesinin öldüğünden habersiz küçük Berfin bir yerdeki kan izlerine bakıyor, bir başını kaldırıp etrafta biriken kalabalığı şaşkın gözlerle izliyordu. Arada bir dudakları gülümsediğini gösterse de, annesinin adını duyduğu her anda gözleri dolarak sessizce ağlıyordu. O'nu teselli etmek, yengesi Katibe'ye kalıyordu.

Biriken kalabalığın içinde gözü Rohilat'a ilişen Siyabend, yanına çağırdığı Rohilat'ı alıp sokak aralarında gözden yitince, Rojger de haberini hazırlamak için basın bürosuna yürüdü.

"Kitlenin Nur Mahallesine yürümesini örgütlerken, kuşatmayı kırarsak savaşı ve cephanе takviyesi yapabileceğimizi hesapladık. Maalesef çok iyi bir kitlesel yürüyüş gerçekeleştiği halde kuşatmayı kıramadık. Bu nedenle benim hemen Nur Mahallesine geçmem gerekiyor. Sınırlı da olsa malzeme gönderdiğiniz yolu kullanmaktan başka çare

yok” dedi Siyabend, sokak arasındaki yürüyüşüne ara vermeden.

“O yol kullanılabilir, ama çok riskli. Her şey saniyeler içinde gerçekleşiyor. Sana bir şey olursa partiye bunun hesabını veremeyiz. Çok gerekliyse ben giderim.”

“Ne kadar riskli olursa olsun, denemem gerekiyor. Sen de benimle geleceksin zaten.”

“Madem öyle diyorsun, yapılacak bir şey yok. O halde Çûko’yu çağırayım.”

Elindeki telsiz cihazından Çûko’ya çağrı bıraktı. Karşıdan cevabı geldi Çûko’nun.

“Kasaphane Noktası’nın oraya gel heval Çûko. Ne kadar çabuk gelebilirsen, o kadar iyi olur, acildir.”

“Anladım, tamam heval. Birkaç dakika içinde oradayım.”

Birbirine yakın konumlanan zırhlı araçlar, İdil Caddesi boyunca kuş uçurtmuyordu. Caddenin altındaki açık kanaldan geçme dışında bir yol bulunmuyordu. Ne denli riskli olursa olsun o yolu kullanmak gerekiyordu.

Nur Mahallesi ile Cûdî Mahallesi birleştiren yağmur suları için yapılmış, üstü açık geniş bir kanal vardı. Cûdî’den korucu mahallesinin bulunduğu yamaçtan başlayan bu kanal, oradan da İdil Caddesi’nin altından geçip Nur’a, önceki noktadan bir kademe geri çekilen ve yeniden oluşturulan Cirenxweş Noktası’na gidiyordu. Bu hattı izleyerek Nur’daki arkadaşlarına ulaşmayı düşünüyordu. Kanal aynı zamanda Cûdî’den akan yağmur sularını alıyor, Nur Mahallesi’nin içinden geçip Dicle Nehri’ne akıyordu. Kanal oldukça uzun olmasına rağmen, çok dikkatli ve hızlı olunursa geçme imkânı veriyordu. Kanalin hem Cûdî, hem de Nur tarafına bakan ve İdil Caddesi’nin üzerinden geçtiği bir köprü vardı. İki mahalleyi de sürekli gözleyip denetim altında tutan bir Kobra, bu köprünün üzerinde duruyordu. Birkaç dakikayı geçmeyen kısa aralıklarla caddeyi turlayıp tekrar yerine geliyordu. Yukarıda dolaşan Kobra helikopterin bu kısa turunu değerlendiren arkadaşları, bazen karşı tarafa geçme imkânı buluyordu.

Bu birkaç dakikalık boşlukta köprünün altından geç-

mek için kalan zaman ise, topu topu on beş saniyeyi geçmiyordu. On beş saniyede köprünün altından geçip Kobranın menzili dışına çıkılmazsa, hedefi olunuyordu. Kobranın silah tertibatı, harekete duyarlıydı. Bazen iki üç saniye kadar kısa bir zaman aralığında bile insanı fark eder, bilgisayar komutuna bağlı olan silah mekanizması hareket geçer, hedefi yok ederdi.

Bu yolu ilk keşfeden, on dört yaşındaki Çûko idi. Çocukluğu o çevrede geçtiği için her yerini avucunun içi gibi bildirdi. Aynı yaştaki bir grup arkadaşıyla bu yolu kullanarak Cûdî ile Nur Mahallesi arasında kuryelik yapar, çok zorunlu hallerde cephaneye ulaştırmak için kullanırdı. Çûko, kendi yaşındaki dört gençten oluşturduğu grubun komutanı olarak kendisini tayin etmişti.

Siyabend, Çûko'yu ilk kez görecekti. Daha önce adını duymuş, ama hayal dünyasında kocaman bir genç olarak yer edinmişti. Çok geçmeden Çûko geldiğinde, hayal dünyasında yer edinen Çûko eriyip gitti. Basbayağı çocuk görüntüsüne sahip bir genç karşısındaydı. Elinde portatif pompalı silah vardı. Şirin ve sempatik tavırlarıyla hem şaka yapıyor hem de Nur Mahallesi'ne kaç mayın geçirdiğini anlatıyordu.

Çûko'yu tanımasa da, bir nevi yaptıklarının tekmilini içeren anlatımlarından Çûko tarafından tanındığını anlamakta gecikmedi. Kısa süren şaka ve konuşması bitince birden ciddileşti. Önemli bir görevi üstlendiğinin bilinciyle donanmış genç bir komutan edası takındı.

"Geçmemiz gereken olabildiğince riskli birçok sokak var heval Siyabend. Bu sokakların çoğu da düşmanın gözetim sınırları içindedir. Riskli yerlerde çok dakik olacak ve çok dikkatli hareket edeceksiniz. Hareketleriniz de çok hızlı ve seri olacak" dedikten sonra durdu. Siyabend'le Rojhi-lat'ın gözlerine baktı. Söylediklerinin anlaşıldığını görünce öne düştü.

Bir adım arkasından yürüyerek Çûko'yu izleyen Siyabend, kendi inisiyatifiyle kurduğu grup üyelerinin her birini, geçişin bütün kritik noktalarına yerleştirdiğine tanık

olunca sevindi. Çûko ve grubu, yaşlarına göre inanılmaz askeri bir disiplinle hareket ediyorlardı. Burunlarının dibindeki zırhlı araçlara ve ağır silahlarına rağmen korkuya kapılmıyor, askeri kuralların gereklerine uygun davranıyorlardı. Tüm birimlere dağıtılan el cihazlarıyla bağlantı kura kura ilerliyordu. İlk önce kendisi gidiyor, geçecekleri yolu kontrol ediyor, tehlike kalmadığına emin olduğunda Siyabend ve Rojhilat'ı çağırıyordu. Geçilen sokakları gören Siyabend, yolun ne denli riskli ve tehlikeli olduğunu daha iyi anlıyordu.

Hem Kamil Atak Okulu'ndan, hem de Tank Taburu'ndan iki dakikada bir devriye atan Kobralar vardı. Geçiş yolları tümüyle Kobra araçların denetimindeydi. Çûko ile birlikte İdil Caddesi'nin bir köprüyle üzerinden geçtiği kanalın yanına ulaşmışlardı. Çûko'nun, ışık hızıyla Kobranın üzerinde durdurduğu, kendilerinin de altından geçecekleri köprüye baktığını fark etti. Bütün davranışları, tecrübeli olduğunu gösteriyordu.

"Altından geçeceğimiz köprünün üzerinde Kobra duruyor. Geçmeye çalışırsak bizi hemen fark edecek. Onun için bize birkaç dakikalık zaman kazandıracak turlamasını bekleyeceğiz. Sakın ola ki kıpırdamayınız" dedi fısıltıyla.

Soluklarını tutarcasına bir süre beklediler. Çûko'nun bir gözü köprüde, bir gözü elindeki telsizde idi. Çok geçmeden cihazdan gelen çağrı duyuldu.

"Köprüdeki Kobra, Tank Taburu'na doğru hareket etti."

"Toplam on beş saniyemiz var heval. Koşacağımız mesafe yaklaşık yüz metreyi buluyor. İçi biraz da çamurlu olan bu kanalı, görüntü vermeden on beş saniyede geçmemiz gerekir."

Konuşmasını bitiren Çûko, bulundukları sokağın köşesinden hemen kendisini kanala attı. Bir saniye bile geçmeden Çûko'nun arkasından Siyabend ve Rojhilat kanala atlayıp son hızla koşmaya başladılar. On beş saniyede yüz metreyi koşmazlarsa vurulacakları kesindi. "Can tatlıdır!" güdüsüyle inanılmaz bir hızla kendilerini sağlama alacak yere varıncaya dek soluk soluğa koşuyorlardı. Attıkları bir

adımın bile tempodan düşmemesine dikkat ediyorlardı. Belirlenen noktaya ulaşmalarına on metre kala Kobra fark etti. Kanalin sağa doğru meyil yapan tarafına kendilerini attıklarında, Kobranın uzun bir taramayla yüzlerce mermiyi yollaması bir oldu. Kobranın görüş mesafesinden çıkmış, kanalın sağa doğru meyil yapan duvarına yapıştıklarından, atışlar boşa gitmişti.

“Bu defa da kefeni yırttık heval Siyabend” dedi Rojhilat, derin bir soluk alarak.

Siyabend ve Rojhilat’ın nefes nefese kalmış güçlkle soluklanan halini gören Çûko, sezdirmemeye çalışsa da, kıs kıs gülmekten kendini alamadı. Siyabend’in gördüğünü fark etmesiyle hemen ciddileşti. “Bundan sonra ciddi bir risk yok Heval. Çok geçmeden Nur Mahallesi’ndeki arkadaşların yanına gideceğiz.”

Bir kademe geri çekilerek yeniden oluşturulan Cirenxweş Noktası’na vardıklarında akşam olmak üzereydi. Melik Market’in arka tarafında bulunan Cami ve yanındaki garajda Dengtav’la karşılaştı. Bir anda Siyabend’i karşısında gören Dengtav, şok geçirircesine durdu. Dikkatle tekrar baktı Siyabend’e. Yanında Rojhilat’ı görünce kendisini toparlamaya çalıştı. Şaşkınlığın ve huzursuzluğun olanca ağırlığıyla konuşmadan edemedi.

“Burada ne işin var senin heval, niye geldin? Senin burarlarda olmaman lazım” diyerek kızdı.

Koruma amaçlı konuştuğunu anlayan Siyabend, tebesümle karşıladı sözlerini. “Durumunuzu öğrenmek ve takviye yapmak için geldim.”

“Tamam Çûko Heval, sen gidebilirsin. Ancak bu yakınlardan ayrılma, olur mu? Her an seni çağırabiliriz.”

Dengtav konuşurken Siyabend’in gözü kıyafetine takıldı. Rojava’dan getirdiği YPG askeri elbisesini giymişti. Elinde M16’sıyla oldukça coşkulu ve heybetliydi. Biraz da böyle olmayı sevdiği gözlerinden okunuyordu. Son birkaç gündür devlet güçleri karşısında gösterdikleri direnişi heyecanla anlatıyordu. Evden eve yaptıkları koridorları gezdirirken genel durumu anlatmayı da ihmal etmiyordu.

“Gördüğün gibi sokakları kullanmıyoruz artık. Geçişlerin hepsini duvarlarda açtığımız koridorlarla sağlıyoruz.”

“Anlaşılan Rojava deneyimlerini burada uygulamayı başardın.”

“Tank saldırısı başlamadan birkaç gün önce Nûman, Dicle ve Axîn hevallerle konuşurken, noktalarımızın düşebileceği kaygısından hareketle birkaç arkadaşı yanıma alıp bu koridoru oluşturduk. Zap alanındaki noktalarımız düşünce bir kademe geri çekilip gerilla taktiğini başlattık. Bu koridorlar sayesinde ilerleyen düşmanın arkasına geçiyor, geçiş yollarını mayınlıyor, taciz ateşiyle üzerimize çekiyoruz. Onlar bize yönelince mayınları patlatıyoruz. Bazen düşmanın ‘buraya bir defa mayın yerleştirmişler, bir daha yerleştirmezler’ diye düşüneceğini hesaplıyor, aynı yere bir mayın daha döküyoruz. Çok geçmeden bir zırhlı araçları oradan geçiyor ve havaya uçuyor. Zap alanındaki noktalarımızı düşürdüler, ama bir adım ilerleyemiyorlar. Dünden beri sadece bir sokakta en az düşmanın beş zırhlı aracını darbeledik. Şu an düşman bulunduğu yerde çakılıp kalmış. Ne zaman, nereden ve nasıl saldırabileceğimizin korkusuyla ne yapacağını bilemiyor. Bazen cihaz frekanslarına girip dinliyoruz. Askerlerin psikolojisi de bozulmuş.”

Dengtav konuşunca ikide bir Siyabend’in orada olmasından dolayı kaygısını dile getiriyor, “Niye geldin, bak durumumuz iyi. Bence bu gece geri Cûdî’ye dön” diye söyleniyordu.

Melik Marketin yanındaki noktaya döndüklerinde Egîd, Asya, Axîn, Nûman, Demhat, Dicle, Baz, Eylem, Nûda ve adını bilmediği birkaç arkadaşını daha bir arada buldu. Berxwedan, Felat ve Ronahî yaralıydı, ama yaraları hayati değildi. Böylesine dar bir alana birikme, ciddi bir daralmanın işaretiydi. Buna rağmen hepsinin morali yüksek, coşku ve heyecanı yerindeydi. “Düşman arkadaşları dar bir alanla sınırlamış. Yaptıkları koridorlarla daha önce mayın bıraktıkları yerlere gidip tekrar saldırı imkânı yaratabiliyorlar. Var olan moral, coşku ve heyecanlarının kaynağı bu olsa gerek” diye düşündü.

Bir arada oturmuş sohbet ederlerken, konuşan her arkadaşısı cephane yetersizliğinden şikayet etti. “Sadece Nur Mahallesi’nde değil, her yerde cephane sıkıntısı çekiyoruz. Eğer yasak uzun sürerse korkarım cephane sıkıntısı had safhaya ulaşacak. Bu nedenle yapabileceğimiz tek şey, mayınlarla sonuç almayı başarabilmektir. Biraz sonra Çirûsk arkadaşla görüşeceğim. Bu konuda yaşanan sıkıntıları gidermek için elimden geleni yapacağım” dediğinde, bakışları Mehmet’e kaydı. Başını önüne eğmiş, canı sıkkın bir hali vardı. Mehmet’i bu denli durgun görüşü ilkti. Sonradan konuşmayı düşünse de sormadan edemedi.

“Çok durgunsun heval Mehmet. Hayırdır, yoksa arkadaşların aktarmadığı farklı bir durum mu var?”

“Ciddi bir şey yok heval.”

“Eşbaşkanım yok diyor, ama var heval Siyabend. Bence çok duygusal yaklaşıyor. Televizyonda konuşurken yaşadığı duygu yoğunluğunu düşmanın kullanması çok ağırlına gitti. ‘Zayıflığımı düşmana göstermemeliydim’ diyerek, kendisini suçladıkça suçluyor. Bence duygulanmak insani bir duygudur. Ağlamak da öyle. Ancak erkek egemenlikli iktidar güçleri, ağlamayı insani bir duygu olmaktan çıkarıp kadına özgü hale getirdiler. Böylece erkeği güçlü, duygusuz ve kahraman görürken, kadını zayıf, çözümsüz ve işe yaramaz gösteriyorlar. Heval Mehmet bunu bilerek soruna yaklaşmalı” dedi Asya araya girerek.

“Tabii” derken, bakışlarını Mehmet’ten ayırmamıştı. Yaşadığı eziklik her halinden belliydi. “Öyle bir düşmanla karşı karşıyayız ki, en küçük bir açığımızı buldu mu affetmiyor. En küçük bir zayıflığımızı kendi zaferinin gerekçesi haline getirmek için bütün imkanlarını seferber ediyor. Bize karşı her şeyi kullanabilecek çağın en gelişmiş tekniğine, milyonlara hitap edecek medyaya da sahip. En insani duygumuza yaklaşımı bile böyledir. Bunu bilerek hareket etmek zorundayız.”

“Bunun bilincindeyim heval Siyabend. O anın yaratmış olduğu duygu yoğunluğu ve boş bulunmamdan dolayı o durum yaşandı.”

“Sorun şu heval Mehmet, şimdiye kadar sık sık basın karşısına çıktın. Bundan sonra da çıkacaksın. Her sözün, her mimiğın, her davranışın bir mesaj olarak dosta da, düşmana da, milyonlarca halk yığınlarına da yansıyor. Bunun bilincinde hareket etmeli ve davranmalısın. Bizler boş bulunamayız yoldaşım. Birbirimize insani duygularımızı yansıtalım tabi, ama dışa dönük konuşurken kendimiz olmaktan çıktığımızı, bir halk ve bir hareket adına konuştuğumuzu unutmayalım. Bu bilinçle yaklaşacağına inanıyorum. Daha fazla bu sorunu dert etmenin de anlamı yok. Kendini toparla ve düşmanın kullanmasını da dert etme artık.”

Sohbetleri yatsıya kadar sürdü. Arkadaşları gitmesini isterken o kalmakta ısrar etti. Sokağı çıkıp gezmemesi şartıyla bir gece kalması hoş görüldü. O gece Cırnexweş Noktası’na yakın kalabalık bir eve götürüldü. Gittiğı ev halkı, onu ve Rojhilat’ı oldukça sıcak karşıladı. Gece yarısına kadar süren sohbetlerinde daha çok evde kalanlar konuştu. Direnişin haklılığını ve zafere olan inançlarını propaganda eder gibi anlattılar. İkide bir evin sağında solunda patlayan tank, bomba atar ve Kobra atışlarına aldırmadan, sohbetin konusunu derinleştirdiler. Orada olduğunu öğrenen başka insanlar da gelip gitti. Kimisi Cûdî Mahallesi’ndeki durumları ve yaşamını yitiren sivillerin çokluğunu eleştirirken, kimisi direnişlerine kamuoyu desteğinin neden az olduğunu öğrenmek istedi. Kimisi de Cûdî Mahallesi’ndeki halkın gösterdiği desteğ e ne çok sevindiğini ifade etti. Ev sahiplerini ve gelip gidenleri dinlerken bir yandan mahcubiyeti, diğ er yandan hayranlığı iç eren bir duyguyu iç iç e yaş adı.

‘Cizre halkı, Kürtlerin özgürlüğü için yaptığı öncülüğ e Kürdistan halkı tarafından sahip çıkılacağını göreceğ mi, yoksa eski isyanlardaki gibi yalnız mı kalacak?’ diye kendisine sormadan ve endişelenmeden edemedi.

Ertesi günün sabahına tank sesleriyle uyandı. Evin yakınında oluşturulan bir barikatı vuruyordu. Dış arıya çıkıp etrafa baktı. Sanki hiçbir şey yokmuş gibi günlük işlerinde koşuşturan insanları görünce rahatladı.

“Savaş an halk gerçekliğ ine ve savaş psikolojisine adap-

te olmak böyle bir şey. Cizre halkı kendisini her olasılığa göre hazırlamış” diye söylendi.

Az illerdeki bir sokakta anneler toplanmıştı. Baz ve Nûda ile birlikte bir dükkânda buldukları un torbalarını bölüşüp halka dağıtıyorlardı. Yakınlarına gelip analara baktı. Kendilerine ve mevzide direnen çocuklarına ekmek ve yemek yapma telaşında oldukları gözlerinden okunuyordu. Anaların asalet ve cesaretle koşullanan duruşları, herkese moral kaynağı oluyordu.

Barikat ve mevzilerden ayrılma zamanı bulamayan bazı direnişçi gençler, çatışmalardaki durulmayı fırsat bilip temizlik yapıyordu. Saç ve sakal tıraşı oluyor, banyo yapıyor, giyecek temiz bir şeyler buluyor, mevziye değil de düğüne gider gibi saçlarını tarıyorlardı. Dengtav'ın ısrarıyla Siyabend de kendisini bir berberin eline teslim etti. Gençler gibi özene bezene tarayacak kadar uzun ve gür saçları olmadığından tıraşı çabucak bitti. Oradaki ortamı oldukça benimsemiş ve bir gece daha Nur Mahallesi'nde kalma kararı vermişti. Kararını arkadaşlarına bildirecekti ki, tıraş olduğunda kendisini terk edip giden Dengtav, heyecanla karşısında bitiverdi.

“Senin geri Cûdî'ye dönmen için gerekli keşfi yaptık. Hemen gitmen gerekiyor” dediğinde, dudaklarının kıyısında beliren kurnazca gülümsemeyi gizleme gereği duymadı.

“Arkadaşlar iki saattir senin için nöbet tutuyor. Gitmezsen onlara ayıp olur” derken, kendisini bastırmazsa dudaklarının kıyısındaki o kurnaz gülümseme kahkahaya dönüşecekti. Her şeyi oldu bittiye getiren Denktav, karşı koyacak şansı kendisine bırakmamıştı. İhtiyaç duyulan cephaneyi temin etmek amaçlı da olsa erken gitmeyi kabul etti. Arkadaşlarıyla vedalaşıp geldiği yoldan, yine Çûko'nun keşif ve komutanlığında Cûdî mahallesine geçti.

Cûdî'ye geri döndüğünde ilk görüşmek istediği arkadaşları Masîro, Bişeng ve Soro idi. Üçünü de çağırdı. Çok geçmeden Masîro ve Bişeng geldi. Ancak Soro yoktu. Nur Mahallesi'nin durumunu ikisiyle paylaşıp cephaneye olan acil gereksinimi dile getirdi. Konuyu tartışacaktı ki, sevinç-

ten gözleri parlayan Masîro, araya girip sözünü kesti.

“Kaçakçılardan sipariş ettiğimiz malzemeler, sağlam bir şekilde bu sabah elimize ulaştı. Dağıtımını yapmak için dönmeni bekledik.”

“Sağlam bir yere aldınız mı? Cephanenin içinde hangi malzemeler var, kontrol ettiniz mi?”

“Sağlam bir yere aktardık. Güvende şu an. Çok miktarda mermiyle birlikte epeyce roket atar mermisi ve el bombası bulunuyor. Anlayacağın heval, bir hafta daha çatışabileceğimiz kadar cephanemizin olduğunu söyleyebilirim.”

“Bu çok iyi bir haber. Gelen malzemeyi mevzilere göre ayırın. Çoğunu çatışmanın şiddetlendiği Nur’a göndereceğiz. Hemen malzemeyi depoladığınız yere gidiyoruz.”

Beklemeden depo olarak kullanılan eve gidip Nur Mahallesi’ne gönderecekleri malzemeleri arabaya yüklediler. Aynı zamanda asayiş noktası olarak kullanılan Cûdî’nin İdil Caddesi üzerindeki sokağın girişine gittiler. Asayiş noktasına vardıklarına orada bulunan Çûko ve grubuna malzemeyi teslim ettiler.

“Bugün mutlaka bu malzemeleri sağlam bir şekilde Nur Mahallesine ulaştırman gerekir Çûko heval. Kendine ve grubundaki arkadaşlarına da çok dikkat et. Hiçbirinize bir şey olmasın, olur mu?”

“Sen hiç merak etme heval Siyabend. Seni nasıl sağlam götürüp getirdiysem, bu malzemeleri de ne yapıp edip gece yarısı olmadan karşı tarafa ulaştıracağım.”

“Bundan kuşkusuz yok Çûko. Başaracağınıza inanıyorum. Serkeftin!” deyip, Çûko ve grubu ile vedalaştı. Arabaya binip ayrıldığında düne göre biraz daha rahatlamıştı.

Yanındaki Masîro ve Bışeng ile birlikte bindikleri arabayla direniş mevzilerini dolaşmaya başladı. Uğradıkları her noktada gençlerle birlikte grup grup halktan insanlar da vardı. Taziye Evinin yanındaki noktaya gittiklerinde kalabalık bir kitle ile karşılaştılar. Arabadan indiklerinde direnişin yanında olduğunun mesajını veren sloganlar yükseldi. Kitlenin içinden öne çıkan Soro, yanlarına gelerek selamlaştı. Birkaç yaşlı kadın da Soro ile birlikteydi.

“Durum nasıl Soro arkadaş, her şey yolunda mı?” dedi Siyabend.

“Şimdilik durumumuz iyi. Fakat mayın yapmak için elimizde düdüklü tencere kalmadı. Biliyorsun, mayın için düdüklü tencere bulunmaz bir nimet gibidir. Fazla uğraşmak gerekmiyor. Ne kaynak aletine ihtiyaç var, ne de başka bir şeye. Düdüklü tencere bulamazsak çok zorlanacağız galiba.”

Birlikte gelen yaşlı kadınların konuşmalarına kulak kabarttığından haberi yoktu Soro’nun. Düdüklü tencerenin yerini alabilecek başka bir şeyin olup olmadığını bir an düşündü Siyabend. Düdüklü tencereyi gözlerinin önüne getirdi. Mayın yapmak için çok etkili ve bir o kadar da pratik ne olabilirdi? Düdüklü tencereleri kalıp olarak hazırlamak için yapılması gereken tek iş, hava çıkaran deliğin vidasını söküp oradan fünyenin kablosunu çıkarmak ve kapağı sıkıca kapatmaktı. Ne kadar düşünse de düdüklü tencerenin yerini tutacak bir şey aklına gelmedi.

“Biraz daha araştırın Soro arkadaş. Düdüklü tencere bulamazsanız, diğer kapaklı tencereleri kullanırsınız. Olmazsa kapakları sabitlemek için bir lehim ya da kaynak aleti bulmanız yeterlidir.”

Cûdî ve Sur Mahallelerindeki noktaları dolaştıktan sonra Mala Gel’e geldiler. Zîrek ve Hişyar yanlarına gelip; “heval Siyabend, size bir sürprizimiz var, odaya geçelim” dediler. Ses çıkarmayıp arkalarından odaya gittiklerinde üçünün de gözleri fal taşı gibi açıldı. Onlarca düdüklü tencere yan yana dizilmişti. Her biri ayrı bir renk, ayrı bir boy, ayrı bir çeşitti.

“Bu kadar renk, çeşit ve boyda düdüklü tencere nereden geldi, nasıl buldunuz?”

“Hevalê Siyabend, bunlar Cizreli annelerin size hediyesidir” diyen Zîrek’i, Hişyar tamamladı.

“Sizdeki düdüklülerin bittiğini duymuşlar. Aralarında toplayıp size vermemiz için buraya getirdiler.”

Bir an düşünen Siyabend, Soro konuştuğunda yanlarında duran yaşlı kadınları anımsadı. Bakışları bir Masîro, bir Bişeng’e gidip geldi. Sevinçten ağzı kulaklarındaydı. “Anla-

şılan Soro ile konuşurken Cizreli analar, düdüklü tencere-
lerin yemek yapmak dışında başka maharetleri olduğunu
öğrenmişler. Şu çok önemlidir arkadaşlar; hiçbir onama ve
destek, analarınki kadar değerli ve mutluluk verici olamaz.
Şu an bunu yaşıyoruz. Anaların bu yaklaşımı, kesinlikle
doğru yolda olduğumuzu gösteriyor. Bu hareket Kürdis-
tan'a ilk adımını attığında Büyük Enternasyonalist Kemal
Pir; 'Bu halk için ölünür' demişti. O zaman da köye giderken
yol üstündeki bir köylü anadan su istediklerinde, su yerine
ayran verince bu sözü kullanmıştı. Şimdi analar her şeyini
veriyor. Ne olursa olsun kendileri ve çocukları için özgür-
lük isteyen Kürdistan analarına layık birer evlat olmanın
çabasını her şart altında göstermemiz gerekir."

** ** *

Yasak ve kuşatmanın dokuzuncu gününün akşam üzeriydi. Mehmet, Asya, Nûda, Eylem, Baz, Nûman, Dicle ve Axîn Mala Gel’de bir araya gelmişlerdi. Zırhlı araçların Nur Mahallesi’ne dönük yaptıkları rastgele atışların sesi, kendilerine kadar geliyordu. Patlama seslerinin ilk günlerde bıraktığı etkiden eser yoktu. Yüzlerine yayılan sevinci, dudaklarının kıyısındaki gülümseme tamamlıyordu. Her birinin gözlerinde parıldayan ısıltı, coşkudan ziyade zafer kazananların sevincini ve heyecanını yansıtıyordu. İlk konuşan Asya oldu.

“Bildiğiniz gibi Valiliğin sabahki açıklamasına göre 4 Eylül’de uygulanmaya konan yasak ve kuşatma, dokuzuncu günü dolarken bugün sona eriyor. Son üç günde keskin nişancıların ateşiyle katledilenlere yenileri eklendi. 18 yaşındaki Selman Ağır, 60 yaşındaki Eşref Erdin, ailenin tek çocuğu olan 17 yaşındaki Sait Nayci, 74 yaşındaki Mehmet Erdoğan Cûdî Mahallesi’nde vurularak katledildiler. Hastaneye götürülmeleri engellendiği için çeşitli sağlık sorunlarından dolayı 35 günlük bebek olan Muhammet Tahir Yaramış’la birlikte Mehmet Dikmen, Mehmet Emin Açık, Hacı Ata Borçin ve Hetban Bülbül de hayatlarını kaybettiler. Kısacası dokuz günlük kuşatma boyunca yaşlı, genç, çocuk, kadın ve erkek demeden toplam 22 insanımızı kaybettik. Bu insanlarımızın cesetleri kokmasınlar diye derin dondurucularda bekliyor.”

“Eşbaşkanım toplantımıza kısa bir giriş yaptı” dedi

Mehmet. “Yapacağımız ilk iş, yarın öğlen şehitlerimizi görkemli bir merasimle defnetmek olmalıdır. Bunun için şimdiden hazırlık amaçlı bir çalışma başlatmamız gerekir. Şu an önümüzdeki en temel görev budur. İkinci bir husus ise bilgi amaçlı bir konudur. Nûman, Axîn ve Dicle Arkadaşlar konuyu yakından biliyorlar. Bir arkadaş bu konuda bilgi verse daha uygundur.”

“Kuşatmayı sürdüren devlet güçleri, dünden beri birkaç kez Melik Marketin önüne gelmek ve bir görüntü alıp geri dönmek istediklerini, bunun için izin vermemizi istediler. Tüm ısrarlarına rağmen izin vermedik” dedi Dicle, sen devam et dercesine Axîn’e bakarak.

“Valilik tarafından yasağın kalkacağı açıklanınca meseleyi anladık. Yasağın kalkacağını önceden kararlaştırdıkları için eli boş dönmek istemiyorlardı. Bu nedenle basını yanına alarak Melik Marketin önüne gelecekler, buraları fethettik dercesine çekimler yapıp basına verecekler ve ‘teröristleri temizledik, işimiz bittiği için yasağı kaldırdık’ diyeceklerdi. Biz izin vermeyince tüm planları boşa çıktı. Hiçbir başarı elde edemeden sokağa çıkma yasağına ve Cizre etrafında sürdürülen dokuz günlük kuşatmaya son vermek zorunda kaldılar” dedi Axîn.

“Yeri gelmişken Dicle ve Axîn hevali tamamlamak istiyorum” dedi Nûman, söz alarak.

“Yasağın ilk beş günü dolduğunda Zap alanındaki mevzilerimizin düşmesiyle Nur Mahallesi’nin yüzde 60’ından fazlası düşmüş oldu. Bu konuda başarılı olmalarını sağlayan tankların devreye girmesiydi. Aslında tankların daha ilk günlerde devreye girmesini bekliyorduk. Mahallenin yarısı düştükten sonra tankları kullanmaları düşündürücüdür. Buna karşın uyguladığımız yeni taktik, onları felç etti. Üç günde bitireceklerini düşündükleri direniş, beklenmedik bir düzeyde sürdü ve onlarca zırhlı aracıyla birlikte çok sayıda JÖH ve PÖH elemanları da etkisiz hale getirildi. Bozulan psikolojilerine bakılırsa mayınların bu denli etkili olabileceğini hesaplamadıkları anlaşılıyor. Mahallenin yarısından çoğunu almışlardı, ama ‘tam zaferi kazandık’ der-

ken, aldıkları ağır darbelerle sarsıldılar. Ne yapacaklarını bilemez duruma geldiklerinden sağa sola rastgele anlamsız atışlar yapmaya başladılar. Kısacası mahallenin yarısını düşürdüklerinde sahip oldukları psikolojik üstünlüğü çok kısa sürede kaybedip bize kaptırdıklarında yapabilecekleri fazla bir şey kalmadı. Bence bu yenilgiyi hazmetmeleri imkânsız gibidir. Yeni bir hazırlıkla daha büyük bir saldırı başlatacaklarını beklemek en doğrusudur.”

Nûman’ın konuşması bittiğinde Dicle yeniden söz aldı. Sesi öylesine coşku ve heyecan doluydu ki, konuşurken yerinde duramıyordu.

“Açık söylemek gerekirse beşinci günden sonra düşman artık çekilecek yer bırakmadı bize. O şiddette saldırılarını sürdürselerdi, mahalleyi düşürme koşullarına sahiplerdi. Yaşadıkları erken zafer sarhoşluğu, en büyük zaafları oldu. Elde kalan yerlere tekrar mevzi ve hendek yapmaya koyulduk. Gerekli eşyaları mevzilerin arkasına çekip sağlama aldık. Evden eve geçişi sağladığımız gizli koridorlardan hareket ediyorduk. Bir kademe geri çekilmiştik. Bunun yarattığı zafer sarhoşluğuyla düşman, üzerimize geliyor ama arkadaşları görmüyordu. Arkadaşlar da onlar gelip mevziyi geçtiğinde mayını patlatıyordu. Patlatılan yere hemen yeni bir mayın yerleştiriyorduk. Düşman genelde ‘Burada zaten patladı, başka mayın yoktur’ diye düşünüyordu. Yine gelince yine patlatıyorduk. Sadece bir sokakta 5 zırhlı araç imha edildi. Düşman yoğun bir güç kullanarak gelip parçalarını topluyordu. Birkaçının parçaları hala oradadır. Zira düşman enkazı kaldırmaya gelince, bu sefer de el bombalarıyla vuruyorduk. Normalde el bombasının Kobralara karşı ciddi bir etkisi yoktur, ama sesi bile onları korkudan öldürmeye yetiyordu. Düşman bunun üzerine rastgele tarayıp hızla kaçıyor. Ya bomba atarlarla saldırarak enkazını kaldırebiliyordu, ya da paletli tanklarla geliyorlardı. En sonunda baktılar ki olmuyor, Botaş Caddesini komple tanklarla doldurdular. Nur Mahallesi’ne girebilme cesaretini ancak bu tanklarla edinmişlerdi.”

“Kuşkusuz Cizre gençliği ve halkıyla burada geliştirdi-

ğimiz direniş, başarımızı belirleyen etkindir. Özellikle düşmanın asıl amacı olan halkın Cizre'yi terk etmesi projesi, fiyaskoyla sonuçlandı. Yapılan saldırılar sonucu Cizre halkının diz çökeceğini ve boyun eğip 1990'lardaki gibi göç edeceğini düşündü. Tek bir Cizreli göç etmedi bu defa. Direnen halk gerçekliğine uygun hareket ederek, deyim yerindeyse düşmanı kahretti" diyen Baz duraksayınca, Nûda söz aldı.

"Direnişin son günlerine doğru hem Cizre içindeki halk hem de dışında olan Cizreli şoförler, kitlesel eylemlerle direnişe destek verdiler. Ayrıca Şırnak ve diğer il ve ilçelerde, hatta yavaş yavaş Türkiye ve Avrupa'dan destek mahiyetinde eylemler gelişmeye başladı. Geç de olsa toplumsal alan çalışanlarının değişik toplumsal kesimleri örgütleyip harekete geçirmede önemli bir rolün sahibi olduklarını belirtmek gerekir."

En sona kalan Eylem, Asya'nın kendisine baktığını görünce söz almadan konuştu. "HDP Eş Başkanları'nın öncülüğünde bir milletvekili heyeti Cizre'ye gelmek için arabalarla Amed'den yola çıktı, Midyat çıkışında emniyet tarafından önleri kesilerek ileri gitmelerine izin verilmedi. Onlar da araziden yürüyerek yollarına devam edip akşam karanlığı çöktüğünde İdil'e ulaşmayı başardı. TV ve gazeteler, bu yürüyüş ve tepkilere geniş çapta yer vererek iç ve dış kamuoyuna mal etmeyi başardı. Bütün bu gelişmelere bakıldığında devlet Cizre'yi kuşatırken, kuşatmayı kırmak için Cizre halkıyla yekvücut olacak 6-7-8 Ekim'deki eylemlere benzer bir desteğin ortaya çıkma olasılığı belirdi. Bu da devleti olabildiğince korkuttu. Dokuz günlük bu yasak, önemli bir denemeydi bence. Erdoğan'ın polis ordusunun şehir direnişlerinde başarılı olup olmayacağı denemesiydi. Polis ordusuyla başarılı olunamayacağı netleşince, kuşatmayı kaldırıp güçlerini geri çekiyorlar. Yeni bir güçle saldırıya geçecekleri kesin bence."

"Bu konularda daha çok konuşacağız. Dokuz günlük bu yasak ve kuşatma mücadele tarihimizde ilktir ve önemli bir deneyimi açığa çıkardığı kesindir. Bundan dolayı bu sürecin değerlendirmelerini daha çok yapacak ve açığa çıkara-

çağımız dersler ışığında geleceğe yürüyeceğiz. Şu an önemli olan yarınki merasimdir. Biraz sonra yasak kalkacak. Bu toplantıyı bitirebiliriz” dedi Mehmet, Asya’ya bakarak.

“Bence de toplantımızı bitirmeliyiz. Meclis yürütmesi ve komisyonlar olarak şehit aileleriyle birlikte merasimin hazırlığını yapmalı ve yediden yetmişe bütün Cizre’nin katılımını sağlayacak bir çalışma yürütmeliyiz. Şehit aileleri kurumu ve şehit aileleriyle ben ve heval Mehmet ilgilenecek, hazırlıklar için gerekli olan neyse yapacağız. Sizler de kitlesel katılıma dönük hazırlıkları yürütün...”

Asya’nın son konuşmasıyla toplantı bitti ve her biri kendi çalışma alanına döndü. Yasağın bitirildiği saatlerde gençlerin havai fişekler eşliğindeki kutlamaları başladı. İlk direnişin olduğu 4 mahallede başlayan kutlamalar, bir kıvılcımın ateşe dönüşerek yayılması gibi bir anda diğer mahallelere yayıldı. Nasıl ki havai fişeklerle yasağın başladığı saatlerde sabaha kadar sokaklardaki etkinlik bir direniş biçiminde sürdüyse, bu defa yasak kaldırıldığında direnişin başarısını kutlamaya dönüştü. Sabaha kadar süren kutlamalar, zafer coşkusu aratmıyordu.

Sabahın erken saatlerinde kutlamalar durdu, cenaze töreninin hazırlıkları başladı. Bütün mahallelerden grup grup insanlar Dörtüol’a aktı. Kitlenin bir bölümü Nusaybin Caddesini, diğer bölümü İdil Caddesini hıncahınç doldurdu. Bu caddelere açılan sokaklarda adeta insan kaynıyordu. Cizre’nin her tarafından yükselen slogan sesleri Cûdî Dağında yankılanarak geri Cizre’ye dönüyordu.

Çok geçmeden araçlarla tabut tabut cenazelerin gelişi, slogan ve havai fişeklerle karşılandı. Arka arkaya dizilmiş yirmi iki tabut, Kesk û Sor û Zer renklerindeki flamalar ve çiçeklerle süslenmişti. Omuzlara alınan yirmi iki tabut, Asri Mezarlık’taki şehitliğe doğru yola çıktığında, on binlerin zılgıtları, sloganları ve haykırılarıyla geride bıraktıkları anılarına sahip çıkacakları, yarıda kalan hayallerini ve umutlarını özgür günlerin harcı haline getirecekleri ve zaferle taçlandıracaklarının andı gibiydi...

BİRİNCİ CİLDİN SONU...

